

KAUPUNGINPUUTARHURIT 80 VUOTTA KAUPUNKIVIHREÄN PUOLESTA

KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURA RY:N TOIMINTA 1935-2014

KAUPUNGINPUUTARHURIT 80 VUOTTA KAUPUNKIVIHREÄN PUOLESTA

KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURA RY:N TOIMINTA 1935-2014

TOIMITTANUT Hanna Tajakka

Historiikin valmistelua ovat tukeneet

Eg-Trading Oy

Harviala Oy

Lappset Group Oy

Lehtovuori Oy

LeikkiSet Oy

Majju ja Yrjö Rikalan Puutarhasäätiö

Oy Jana Ab

Oy J-Trading Ab

Oy Piresma Ab

Rudus Oy

Viher- ja ympäristörakentajat ry

Viherympäristöliitto ry

Vitreo Oy

WSP Finland Oy

Kaupunginpuutarhurien Seura ry kiittää saamastaan tuesta.

KAUPUNGINPUUTARHURIT 80 VUOTTA KAUPUNKIVIHREÄN PUOLESTA

KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURA RY:N TOIMINTA 1935-2014

KAUPUNGINPUUTARHURIEN
SEURA RY

2015

KAUPUNGINPUUTARHURIT 80 VUOTTA KAUPUNKIVIHREÄN PUOLESTA

KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURA RY:N TOIMINTA 1935-2014

Julkaisija

Kaupunginpuutarhurien Seura ry

Toimitus

Hanna Tajakka, Konsulttipalvelu Viher-Arkki

Graafinen suunnittelu ja toteutus

Susanna Lappalainen

Painopaikka

Viestipaino Oy, Tampere
2015

Kannen kuvat

Forssan kaupunki, Hämeenlinnan kaupungin Historiallinen museo,
Helsingin kaupungin rakennusvirasto, Roy Koto, Susanna Lappalainen, Hanna Tajakka

ISBN 978-952-93-5676-8 (nid.)

ISBN 978-952-93-5677-5 (PDF)

PUHEENJOHTAJALTA	11
JOHDANTO	13
HISTORIAKATSAUS SUOMALAISTEN JULKISTEN VIHERALUEIDEN SYNTYYN ..	15
Luostarien ja linnojen puutarhat	16
Puistokatuja ja maisemapuistoja	16
Neliöpuistikoista kylpyläpuistoihin	16
Puistopoliitiikan synty	17
Kaupunginpuutarhurien ammattikunnan kehittyminen	18
KAUPUNGINPUUTARHURIEN AMMATTIKUNTA JÄRJESTÄYTYY – SEURAN	
PERUSTAMINEN 1935	21
Tietoja Kaupunginpuutarhurien Seuran perustajajäsenistä	23
Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. säännöt vuonna 1935	24
YHTEISTEN TOIMINTALINJAUSTEN ETSIKKOAIKA – SEURAN ENSIMMÄINEN	
VUOSIKYMMEN 1936-1945	27
Puistoalan suunnannäyttäjien ammattikunta	28
Tilastojen kertomaa	29
Antoisia kokemuksia kokouksissa ja retkillä	29
Raskaat sotavuodet	30
PULAVUOSIA JA JÄLLEENRAKENTAMISTA – SEURAN TOINEN VUOSIKYMMEN	
1946-1955	33
Kaupunkirakenteen muutos	35
Pohjoismainen yhteistyö käynnistyy	36
JULKISET VIHERALUEET OSA MODERNIA KAUPUNKIRAKENNETTA – SEURAN	
KOLMAS VUOSIKYMMEN 1956-1965	39
Uudet tuulet puhaltavat puistotöissä	40
Uusia kokouskäytäntöjä	41
Etujen ajamista ja koulutusta	41

PUISTOTOIMIEN ENSIMMÄISET KASVUN VUODET – SEURAN NELJÄS

VUOSIKYMMEN 1966-1975	43
Seuran talouskassan kartuttamista ja puistokulttuurin muutoksia – Kaupunginpuutarhuri Arvo Toivolan muistoja vuosilta 1966-1975	44
Kaupunginpuutarhurien aseman vahvistamista	45
Viheralan keskittämisyrittämyksiä	46
Koulutuspäivät vakiintuvat	48
Puistokongressit tiivistivät pohjoismaista yhteistyötä	49

NOUSUKAUDEN JA CITYKULTTUURIN LUMOISSA – SEURAN VIIDES

VUOSIKYMMEN 1976-1985	51
Kaupunginpuutarhurien työlle arvostusta – Liisa Jyrängön muistoja vuosilta 1976-1985	52
Palkkaneuvotteluja ja tiedonvaihtoa – Kaupunginpuutarhuri Ahti Pakarisen muistoja vuosilta 1976-1985	53
Puistotoimen roolin vakiintuminen	54
Ympäristön laadunedistämistyötä	56
Massaistutuksia ja korvausvaateita	57
Puiden uusimishankkeet ristipaineessa	58
Luontoteemat ja kunnossapito luentojen kestoosuusosikkeja	58
Pohjoismaiset puistokongressit herättivät päättäjien kiinnostuksen	59
Yhteistyötä tutkimuslaitosten kanssa	60
Viheralan yhdistämistoimet etenevät	60
50-vuotisjuhlat kokosivat jäsenistön juhlimaan	62

NOUSUKAUDESTA LAMAN KOURIIN – SEURAN KUODES VUOSIKYMMEN

1986-1995	65
Viherala yhteisen kattojärjestön Viherympäristöliiton synty – Puutarhaneuvos, kaupunginpuutarhuri Rauno Hännisen muistoja vuosilta 1986-1995	66
Lamasta potkua kuntasektorin toiminnan kehittämiseen	67
Tiedottamalla lamaa vastaan	68

Ammatillista edunvalvontaa	69
Hoitoluokituksen synty	70
Julkaisutoiminta aktivoituu	70
Kesäluentopäivillä tarjolla eri teemoja ja paikallisväriä	71
Kansainvälistyminen jatkuu	74
Rahasto jäsenistön kouluttamiseen	75

ORGANISAATIOMUUTOKSIA JA ASUKKAIDEN OSALLISTAMISTA – SEURAN

SEITSEMÄS VUOSIKYMMEN 1996-2005 79

Ryhtiä toiminnan suunnitteluun ja arvostusta uravalinnalle – Puutarhaneuvos, kaupunginpuutarhuri Heikki Laaksosen muistoja vuosilta 1996-2005	80
Osallistaminen ja asukasyhteistyö – vihertoimen uudet trendit	83
Tehtävänimikkeet herättävät intohimoja	84
Pohjoismaisen yhteistyön tiivistäminen	84
Uusia toimintatapoja	86
Kansallinen kaupunkipuisto – kaupunkisuunnittelun ja imagorakentamisen työkalu	87
Kaupunginpuutarhurien Seuran nimikkopuu Luuna	88

MONINAISTEN HAASTEIDEN EDESSÄ – SEURAN KAHDEKSAS VUOSIKYMMEN

2006-2014 91

Tasapuolista etujen ajamista muuttuvassa yhteiskunnassa – Puutarhaneuvos, kaupunginpuutarhuri Viljo Muurosen muistoja vuosilta 2006-2014	92
Kaikkien aikojen kansainvälisin viheralan kongressi Suomessa	93
Kesäluentopäivät jatkavat ajankohtaisten asioiden käsittelyä	95
Monessa mukana	98

MINNE MENET VIHERTOIMI? – KPS:N TULEVAISUUS 101

Vihertoimiala muutoksessa – Kaupungininsinööri Raimo K. Saarisen pohdintoja tulevaisuuteen	102
---	-----

SATTUIPA KERRAN KESÄLLÄ...	105
Muistoja seuran kesäluentopäiviltä kolmen vuosikymmenen ajalta	106
Onnistuneiden kesäluentopäivien resepti	107
ONNISTUNEIDEN KESÄLUENTOPÄIVIEN RESEPTI – KUVAKAVALKADI	
KESÄLUENTOPÄIVILTÄ	108
Yksi osa mielenkiintoisia asiantuntijaluentoja	108
Yksi osa paikallisia retkikohteita	109
Yksi kappale muistopuunistutusta	110
Riittävästi hyvää ruokaa ja juomaa	111
Roppakaupalla hauskaa seuraa	112
Ripaus palkintojen ja ansiomerkkien jakoa	113
Hyppysellinen musisointia	114
KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014	
Kotka 2000	116
Tampere 2001	117
Tampere 2001	118
Seinäjoki 2002	119
Espoo 2003	120
Rovaniemi 2004	121
Jyväskylä 2006	122
Porvoo 2007	123
Pori 2008	124
Varkaus 2009	125
Vantaa 2011	126
Sotkamo 2012	127
Hyvinkää 2013	128
Salo 2014	129

80-VUOTIAS KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURA PÄHKINÄNKUORESSA	131
LÄHTEET	133
LIITTEET	135
LIITE 1 Säännöt vuonna 1978	136
LIITE 2 Säännöt vuonna 2012	138
LIITE 3 Kaupunkiemme puistomäärärahat vuonna 1935 ja 1937-julkaisu	140
LIITE 4 Seuran hallitukset ja toimihenkilöt vuosina 1935-2014	144
LIITE 5 Seuran puheenjohtajat	148
LIITE 6 Seuran kunniajäsenet	150
LIITE 7 Seuran jäsenten saamat huomionosoitukset	152
LIITE 8 Seuran jäsenmäärän kehittyminen	153
LIITE 9 Julkisissa organisaatioissa työskentelevät seuran jäsenet vuonna 2014	154
LIITE 10 Seuran kesäluentopäivien pitopaikat ja vuodet	156
LIITE 11 Odensen julistus 2005	158

PUHEENJOHTAJALTA

Maaliskuun yhdenentoista päivänä tasan kahdeksan vuosikymmentä sitten kokoontuivat kymmenen eri kaupunkien edustajaa Helsingin kaupunginpuutarhalle perustamaan Kaupunginpuutarhurien seura. Paikalla oli edustajat Helsingistä, Turusta, Hämeenlinnasta, Kotkasta ja Viipurista. Tamperelaiset 'kaupunginpuutarhalaiset' lähettivät paikalle sähkösanoman, jossa puolsivat yhdistyksen perustamista. Perustamiskokouksessa käytiin vilkasta keskustelua ja puheenvuoroja pyydettiin pitkälti toistasataa. Näin yhdistyksemme alkutaival käynnistyi. Kokouksen jälkeisenä päivänä tutustuttiin lähemmin Helsingin kaupunginpuutarhaan ja ihmeteltiin muun muassa Tanskasta hankittua moottorikäyttöistä kasvinsuojeluruiskua.

Menneissä vuosikymmenissä on viherala kehittynyt huiman harppauksen eteenpäin. Enää ei ihmetellä 80 vuoden takaisesti kasvinsuojeluruiskuja vaan pohditaan ennaltaehkäiseviä keinoja eri kasvitautien ja -tuholaisten torjuntaan. Lisäksi tiedonannot kokouksiin eivät mene enää sähkösanomien muodossa, vaan menevät sekunnissa lähetä-napin painalluksesta vastaanottajan sähköpostiin.

Moni asia on siis muuttunut, mutta vuosikymmenten aikana on muodostunut ja vahvistunut myös erilaisia pysyviä arvoja. Yksi näistä on varmasti yhä kaupungistuvamman kansakuntamme kiintymys ympäristöön ja puistoihin. Puistojen merkitys kaupunkikuvassa sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin luomisessa on huomattavasti kasvanut. Jäsentemme työ on monipuolistunut ja vastuumme on olla mukana luomassa kuntalaisille hyvinvoinnin paikkoja niin kauniiden maisemien kuin aktiviteettipaikkojenkin osalta. Historiikin nimi 'Kaupunginpuutarhurit 80 vuotta kaupunkivihreän puolesta' kuvaa täten hyvin toimintaamme.

Vuosikymmenten aikana luodut vahvat toimintakulttuurit ja sidokset muihin kunnallisiin ja kolmannen sektorin toimijoihin antavat meille hyvän pohjan jatkaa tulevaisuuteen. Lisäksi yhteistoiminta ja sen jatkaminen viheralan sekä muiden järjestöjen kanssa on ensiarvoisen tärkeää. Lisäksi tarvitaan poikkitieteellistä yhteistyötä ja vahvaa tutkimuksessa mukana oloa, jotta voimme suunnata kurssimme vahvana tulevaisuuteen. Kukaan ei kuitenkaan ole profeetta omalla maallaan, viestiä pitää jakaa alan ulkopuolelle ja sen takia tarvitaan laajaa toimintaympäristöä ja yhteistyötä.

Arki on muuttunut suuresti ja yhdistystoiminta on vuosikausien ajan ollut muutosten kourissa. Yhdistyksemme menneinä vuosikymmeninä monet yhdistyksemme tehtävät voitiin hoitaa virkatyönä. Nykyisin virkatyö vie ajan ja täyttää hyvinkin kaikkien kalenterit. Yhdistystoiminta kilpaileekin vapaa-ajasta muiden harrastusten kanssa. Uskon kuitenkin vahvasti, että yhdistyksellämme on perusteita ja tarvetta jatkaa vielä vuosikymmeniä eteenpäin. Tämä, kuten päivittäinen työmme, vaatii sitoutumista ja toimenpiteitä. Tulevaisuuden voisikin kiteyttää sanoihin viesti, visio, vaikutta sekä ole läsnä.

Suuret kiitokset kaikille niille seuramme aktiivisille jäsenille ja eläkeläisille, jotka ovat osallistuneet tämän laajan, kahdeksan vuosikymmentä kokoavan, kolmannen historiikkimme kirjoittamiseen ja aineiston toimittamiseen. Erityiskiitokset ansaitsevat historiikin toimittaja Hanna Tajakka sekä virkeät eläkeläiset Mikko Koivistoinen ja Erkki Oinonen että hallituksen jäsenet. Suuri kiitos myös Maiju ja Yrjö Rikalan Puutarhasäätiölle ja yhteistyökumppaneillemme, jotka osaltansa mahdollistivat historiikin tekemisen.

Toivotan kaikille lukijoille miellyttäviä ja muistorikkaita hetkiä historiikin parissa.

Tampereella 4.6.2015

Timo Koski

Puheenjohtaja, kaupunginpuutarhuri

MIKKO KOIVISTONEN

JOHDANTO

Kaupunginpuutarhurit ovat 80-vuoden ajan olleet merkittäviä puutarha-alan toimijoita valtakunnallisesti ja jäsentensä aktiivitoiminnan kautta alueellaan eripuolella Suomea. Seuramme on osaltaan luonut edellytyksiä koko Suomen vihreälle kaupunkikehitykselle ja sille, että Kaupunginpuutarhurien Seura on tänään osaltaan valtakunnallisesti vahva ja arvostettu viheralan kehittäjä. Seuramme kehittymisen salaisuus piilee siinä, että menneistä ja toisiltamme olemme ottaneet opiksi ja tulevaisuuteen uskallettu katsoa avoimesti ja hyvin ymmärretty yhteiskunnassa jo tapahtunut muutos ja nähty suunta, johon yhteiskunta on menossa. Tärkein menestyksemme tekijä on seurassa eri tehtävissä toimineet avainhenkilöt ja kyky avoimesti toimia eri organisaatioiden kanssa. Kyky nähdä kuntalaisten ja päättäjien odotukset sekä muutostarpeet on ollut edellytys ratkaisuvaihtoehtojen löytämiselle ja esittämiselle.

Vuosikymmenten varrelta aiemmin toiminnastamme historiikkiin kootut mietteet on kunnianosoitus vahvalle viheralan työlle ja ihmisille. Tuon työn takana sadat hallinto- ja henkilöstöjäsenet ovat eri olosuhteissa työskennelleet yhdessä eri yhteistyötahojen kanssa yhteisesti sovittujen päämäärien hyväksi ja kaikkien kuntalaisten parhaaksi. Tämän päivän toimintaympäristössä Kaupunginpuutarhurien Seuran nykyiset vastuunkantajat jatkavat aiempien sukupolvi- en tekemää arvokasta työtä.

Aikakautta jota nyt elämme, voidaan luonnehtia varsin monin tavoin. Yksi tapa voisi olla määritellä se "avoimuuden, osallistamisen ja nopean tiedonvälityksen" aikakaudeksi. Kaupunginpuutarhurit osaltaan mahdollistavat monipuolisen rakennetun ja turvallisen kaupunkivihreän syntymisen. Ammattikunnan työskentelyssä hyödynnetään paremman läpinäkyvyyden lisääviä toimenpiteitä. Tähän liittyy muun muassa avoin ja vuorovaikutteinen sidosryhmäyhteistyö sekä erilaisten intressien yhteensovittaminen.

Puutarha-alalla ja julkisella vihersektorilla on edessään monia mittavia haasteita. Luotan siihen, että jatkuvasti kehittyvä ja jatkuvan muutoksen ala tarjoaa meille viherammattilaisille laajan ja mielenkiintoisen tehtäväkokonaisuuden myös jatkossa. Meidän on keskeisenä viheralan toimijana osaltaan hoidettava aktiivisesti omia tärkeiksi kokiamme asioita. Ei pidä tuudittautua ajatukseen, että muut tekisivät sen puolestamme.

Tänään joudutaan hyvää ympäristöä luomaan entistä tiukemmissa taloudellisissa puitteissa. Resursseja kaupunkiympäristön rakentamiseen ja sen ylläpitoon on entistä vähemmän mutta lopputuloksen odotetaan sitä vastoin olevan tasokkaan, tyylikkään, kestävä ja yksityiskohtia myöten viimeistellyn. Hyvän kaupunkiympäristön rakentaminen ja hoito on pitkäjänteistä työtä. Hyvä ympäristö syntyy usean vuoden työprosessin tuloksena ja lopputuote on tarkoitettu kestämään useita vuosikymmeniä eteenpäin.

Kun nyt jo sivusta seuraan monien yhdistysten toimintoja, tulee vaikutelma, että sitoutuminen aktiiviseen yhdistystoimintaan vähenee. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että se olisi häviämässä, vaan sen muoto on muuttumassa lyhytkestoisemmaksi ja projektiluontoiseksi. Muutos näyttää heijastelevan yleistä, yhteiskunnassa tapahtuvaa kehitystä, jossa ihmiset rakentavat tulevaisuuttaan lyhyemmällä aikavälillä kuin ennen. Monet muutokset työssä, jatko-opinnoissa ja perhe-suhteissa vähentävät sitoutumista pitkäkestoiseen vapaaehtoistyöhön.

Järjestöaktiivisuudesta meidän kaikkien on osaltaan huolehdittava, jotta se kiinnostaa alalle tulevia nuoria ja saada toimimaan yhteisesti sovittujen tavoitteiden hyväksi. Kaupunginpuutarhurien on oltava puutarha-alan laajassa eritahojen yhteistoiminnassa mukana. Tällainen toiminta tuo uusia mahdollisuuksia ja antaa mahdollisuuden havaita ajoissa kehityksen muutoksia ja keinoja vaikuttaa yhteisesti tärkeinä pitämiimme asioihin. Ajattelemme laajasti ja toimimme valtakunnallisesti jäsentemme kautta oman toimialueemme ihmisten parhaaksi myös alkaneella uudella vuosikymmenellä. Tarvitaan vahvoja puutarha-alan puolestapuhujia, suunnittelijoita, rakentajia ja ylläpitäjiä eli tätä vahvaa ammattinsa osaavaa porukkaa, jota me edustamme.

Kuopiossa 2.4.2014

Erkki Oinonen

Kuopion kaupunginpuutarhuri, emeritus 1.5.2014 lähtien

HISTORIAKATSAUS SUOMALAISTEN JULKISTEN VIHERALUEIDEN SYNTYYN

Seurue Hämeenlinnan Kaupungipuistossa, Puistokomitean puutarhan paviljongin edessä noin vuonna 1895-1901. Jyrkälle mäelle rakennetun puiston taustalla hämmöittää Vanajavesi ja Hämeen linna.

Hämeen kartanoissa hoidettiin useita hienoja puutarhoja ja kartanopuistoja. Kartanoiden ja pappiloiden puutarhat levittivät puutarhakulttuuria ja viljelysaamista lähiseudun torppienkin pihoilta Eversti Hugo Standertskjöldin (1844-1931) luomus Karlbergin kartano (Aulanko) oli 1800-luvun lopulla puutarhaviljelyn loistonäytös lukuisine kasvuoneineen. Niissä kasvatettiin paitsi koristekasveja myös etelän hedelmiä.

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI, E. OVENSEN

Luostarien ja linnojen puutarhat

Puutarhakulttuuri saapui Ruotsi-Suomeen 1400-luvulla luostarilaitoksen ja pappiloiden kautta. Niistä hyötykasvien viljelytaidot levisivät aatelisten linnoihin ja kartanoihin sekä vähemmän torpparimökkien pihoiille. Luostareilla oli hyvät suhteet muualle Eurooppaan. Luostareissa vieraili ja työskenteli ulkomaalaisia, joiden mukana uudet kasvit ja puutarhanhoidon tekniikat saapuivat Pohjolaan. Luostarilaitos välitti pohjoiseen myös ammattitaitoisia puutarhureita.

Suomalaisittain luostarien vaikutus oli muuta Pohjolaa vähäisempi. Naantalissa sijainneen birgittalaisluostarin puutarha oli melko vaatimaton kalliosta maaperästä johtuen. Puutarha lienee palvellut pääasiallisesti hyötypuutarhana. Muu luostaria ympäröinyt alue on todennäköisesti ollut luonnontilaista puutarhaa. Ensinnä puutarhat olivat ”kaali- ja kryptimaita”, mutta 1442 julkaistun Kristoffer-kuninkaan maalain mukaan puutarhassa erotettiin kolme osastoa: varsinaisen puutarha, jossa kasvoi hedelmäpuita, yrttitarha mauste- ja lääkekasvien kasvatukseen sekä kaalitarha keittiökasvien viljelyyn. Turun ja Viipurin linnojen hyötypuutarhat elättivät linnoituksen asukkaita, mutta niiden maine kiiri myös linnoitusmuurien ulkopuolelle. Varsinkin Viipurin linnan hedelmätarha ja ruutanalammikko olivat keskiaikana pohjoismaisittainkin ylpeyden aihe.

Kustaa Vaasa vaikutti puutarhaviljelyn kehitykseen Suomessa. Vuonna 1545 hän tuotti hollantilaisen puutarhamestari Hans Friesen kunnostamaan ja hoitamaan kuninkaallisia puutarhoja. Friese myös koulutti Upsalassa kyvykkäimpiä puutarharenkejä puutarhureiksi. 1560-luvulla Kustaa Vaasan poika, Juhana herttua, rakennutti Turun linnan puutarhaan huvimajan, pelikentän ja leikkisalun, jotka toivat tuulahduksen keskieurooppalaisista renessanssityylistä. Linnan puutarhan lisäksi Juhana herttua perusti Ruissaloon toisen puutarhan, johon toteutettiin ajan tyylin mukaan metsästyspuisto ja eläintarha. Kuninkaaksi päästyään Juhana laajensi ja uudisti sekä linnan puistoa että Ruissalon eläinpuistoja. 1600-luvun alussa toteutettiin muun muassa Turun linnasta kaupunkiin johtavan tien varteen puukujanne, joka lienee maamme ensimmäinen pitkä allée.

Juhanan puutarhahankkeet vaikuttivat Turussa lähiseudun aatellislinnoihin ja -kartanoihin. Ammattitaitoisten puutarhurien puute kuitenkin jarrutti puutarhakulttuurin leviämistä ja kartanoiden puutarhat olivatkin pitkään pelkästään hedelmätarhoja ja hyötypuutarhoja. Vasta 1740-luvulla puutarhakulttuuri alkoi levitä laajemmalle ja puutarhojen ilme monipuolistui. Edellytykset muutokselle syntyivät, kun Turun Akatemian kasvitieteellinen puutarha perustettiin, ja kasvitieteilijät, kuten Pehr Kalm ja Pehr Adrian Gadd, toimivat aktiivisesti levittäen kasvitietoa pappiloihin, virkataloihin ja kaupunkiin.

Puistokatuja ja maisemapuistoja

Säätyläiset alkoivat 1700-luvulla esittää puistomaisten promenadien eli kävelypaikkojen perustamista suomalaisiin kaupunkiin keskieurooppalaiseen tapaan. Taustalla olivat terveyden edistäminen soveliaalla tavalla puistossa kävellessä. Leveitä puistokatuja rinnakkaisine puurivistöineen perustettiin muun muassa Heinolaan, Hämeenlinnaan ja vanhaan Vaasaan

Säntillisessä ruutukaavassa oli varattu yksittäisiä ruutukortteleita myös kirkkojen, istutusten tai torialueiden toteutukseen. Kuvassa ote Hämeenlinnan asemakaavasta vuodelta 1845, jonka laadittiin Hämeen läänin kuvernöörin ja Hämeenlinnan puistojen isän, Otto Carl Rehbinderin toimesta (laatija C. J. E. Gustafsson, 1815-1868).

eli nykyiseen Korsholmaan. Puistokatujen merkitys kasvoi, kun niiden avulla pyrittiin torjumaan puukaupungeissa riehuneita tulipaloja. Muun muassa Turun vuonna 1827 tapahtuneen suuralon jälkeen kaupunki- ja korttelirakennetta väljennettiin lisäämällä kaupungin osien välille leveitä puistokatuja ja kortteleiden sisälle istutusvyöhykkeitä. Asemakaavat laadittiin säntillisiksi ruutukaavoiksi, joissa puiden reunustamat pääkadut saivat nimikkeikseen ranskalaisittain boulevard tai esplanadi. Bulevardeja ja esplanadeja syntyi Turun lisäksi ainakin Hankoon, Helsinkiin ja Vaasaan.

Puistokatut toimivat usein näkymäakseleina kaupungin keskustasta kohti meren tai järven lahtea tai muuta merkittävää näkymää kohti. Kaupunkien sijainti veden äärellä houkutteli perustamaan englantilaiseen tyyliin luonnonmukaisia rantapuistoja ja -promenadeja. Rannoille sijoituvista maisemapuutarhoista avautuivat kauniit näkymät ympäröivään maisemaan ja vesistöön, joita tultiin ihailemaan kaupungin hälinästä. Englantilaistyylinen maisemapuisto soveltui hyvin suomalaisen puistokulttuuriin myös sen edullisuuden vuoksi. Rantaviiva voitiin jättää luonnontilaiseksi ja puistoja hoidettiin laiduntaen, jolloin avoimet näkymät säilyivät.

Neliöpuistikoista kylpyläpuistoihin

Keskusta-alueiden ruutukaavoihin varattiin vapaita kortteliruutuja kirkkojen, toriaukioiden tai istutusten perustamista varten. Suomalaiselle kaupunkipuistikoille tyypillinen neliömäinen muoto on perua tältä ajalta. Puistikoihin istutettiin koristeellisia istutuksia ja sijoitettiin merkikihenkilöiden patsaita. Osa puistikoista muotoutui kirkon ympärille yleensä vanhan hautausmaan päälle. Neliömäisten puistikoiden tyyppiesimerkkejä ovat muun muassa Oulussa sijaitseva Frazénin puisto ja Mikkelin Kirkkopuisto. Jyrkät ja kalliiset alueet jätettiin yleensä

rakentamatta ja ne varattiin istutuksille ja puutarhoille tai jätettiin luonnontilaisiksi. Muun muassa Turun Vartiovuoren ja Samppalinnan mäkipuistot ovat syntyneet tällaisille alueille. Niiden rakentamiseen käytettiin huomattavia resursseja, jotta karun kallio pohjan päälle saatiin toteutettua eurooppalaisten ihanteiden mukaiset puistot.

Kaupungin liepeillä olevat meren ja sisävesien rantakaistaleet muokkautuivat usein kylpylöiden paikoiksi. Kylpylärakennusten ympäristö pyrittiin säilyttämään mahdollisimman luonnontilaisena, ja paikallista luontoa hyödynnettiin matkailuvalttina jo 1800-luvulla. Luonnonmukaisia kylpyläpuistoja hyödynnettiin mainosesseiteissä muun muassa Hangon, Loviisan, Maarianhaminan ja Savonlinnan kylpylöissä.

Monet julkisista puistoista olivat yksityisten henkilöiden, yhteisöjen tai esimerkiksi maaherran tai kenraalikuvernöörin aloitteesta tai rahoituksella perustettuja. Hämeenlinnassa avattiin 1800-luvun lopulla Eversti Standertskjöldin omistama Karlbergin puisto yleisön käyttöön. Hämeenlinnan Parkin eli nykyisen Kaupunginpuiston rakentaminen käynnistyi kuvernööri Otto Rehnbinderin hankkeena. Osa puistoista oli aluksi maksullisia, kuten Johan Gadolinin perustama Turun Surutoin-puutarha. Kaupungin maata voitiin vuokrata yksityisille sopimuksella, että vuokraaja istutti alueen ja hoiti sitä puistoalueena kunnes se vuokra-ajan päätyttyä luovutettiin takaisin kaupungille. Esimerkiksi Helsingin Kaivopuisto toimi 1800-luvulla alueen äveriäiden kylpylävieraiden yksityiskäytössä ennen puiston siirtymistä kaupungille.

Kaupunkien jyrkät ja kallioiset mäet jäivät usein julkisten puistojen käyttöön. Piirroksessa näkymä Turun Vartiovuorelle.

TURUN MUSEOKESKUS

TURUN MUSEOKESKUS

1800-luvun kylpylätoiminta hyödynsi markkinoimissaan kylpylää ympäröiviä luonnonkauniita puistoalueita. Osa puistoista oli vain kylpylävieraiden yksityiskäyttöön. Kuvassa on Kupittaaan terveyslähde. Vasemmalla 8-kulmainen kaivuhuone eli lähdepaviljonki, jonne johtaa kolmen doorilaisen pylväsparin kannattama katos juhlasalirakennuksesta. Vuonna 1824 valmistunut kaivuhuone-juhlasalirakennus on Charles Bassin suunnittelema. Juhlasalissa järjestettiin tansseja, koska tanssin katsottiin olevan terveellistä vesihoidon yhteydessä. Kylpylälaitos huutokaupattiin ja purettiin 1800-luvun lopulla, juhlasali tuhoutui talvisodassa. Jäljellä on lähdepaviljonki, jonka sisäkatto on taivaansininen, ja jossa on kultaisia tähtiä.

Puistopolitiikan synty

Julkista puistojen rakentamis- ja ylläpitotoimintaa alettiin määrätietoisemmin ohjata 1800-luvun lopulla. Syynä olivat kaupunkien kasvu ja kunnallishallinnolliset uudistukset. Puutarha-alan ammattitaito kasvoi, kun taimisto- ja kasvihuoneviljely kehittyi ja lisääntyi. Samalla kaupungit alkoivat nimetä kaupunginpuutarhureita palvelukseen.

Monessa kaupungissa puistot, luonnonmukaiset viheralueet, puutarhat, puut ja istutukset katsottiin niin tärkeiksi, että asiaa varten perustettiin jopa lautakunta, taikka toimikunta tointa johtamaan ja kaupunginhallitusta avustamaan. Esimerkiksi Kuopiossa asiaa varten perustettiin jo vuonna 1895 'Kuopion kaunistuskomitea' (myöhemmin puistolautakunta), jonka alaisena kaupunginpuutarhuri toimi. Tehtävät olivat vuonna 1911 hyväksytyssä ohjesäännössä tarkkaan määrätty. Kaupunginpuutarhurin tehtäväksi määriteltiin huolenpito kaupungin istutuksista ja nurmikoista sekä puutarhojen hoito ja suojeleminen. Lisäksi kaupunginpuutarhurin tehtäviin kuului avustaa rahatoimikamarin alaista kaupungininsinööriä niissä töissä, joissa puutarha-alan ammattilaista tarvittiin. Helsingissä puistotoimi kuului alusta lähtien, vuonna 1878 hyväksytyyn johtosäännön mukaisesti, rahatoimikamarin alaiseen rakennuskonttoriin.

Julkisten puistojen toteutus noudatteli mannermaista mallia. Varsinkin merkittävien kulttuurihenkilöiden patsaita tuotiin puistoihin ja ne kehystettiin värikkäin ja näyttävien kesäkuukkaistuksin. Ensimmäinen vanhin henkilömonumentti paljastettiin Turussa Porthanipuistossa vuon-

na 1864, jolloin Carl Eneas Sjöstrandin veistämä Henrik Gabriel Porthanin patsas julkistettiin. Puistot kokosivat ihmisiä nauttimaan joutohetkestä puistokahviloihin sekä kuuntelemaan torvisoittoa, pelaamaan palloa tai keilailemaan. Kaupungin laitamille alkoi muodostua epävirallisia vapaa-ajan ympäristöjä, joita 1800-luvulla alettiin muuttaa suunnitelluiksi puistoiksi, vaikka ne ilmeeltään olivatkin maaseutumaisia luonnonympäristöjä. Tällaisia puistoalueita olivat esimerkiksi Turun Ruissalo, Kuopion Väinölänniemi, Oulun Hupisaaret ja Tampereen Pyynekki.

1900-luvun alussa kaupunkisuunnittelussa alettiin laatia yksittäisten puistojen rinnalle puistoverkostosuunnitelmia, jossa olemassa olevat puistot liittyivät toisiinsa laajempina kokonaisuuksina. Alettiin puhua kaupunkia halkovista vihreistä kiiloista ja vihervyöhykkeistä. Liikunnan merkityksen korostuminen toi puistoihin ja puistometsiin peli-, leikki- ja urheilukenttiä sekä hyppyrimäkiä.

HÄMEENLINNAN KAUPUNGIN HISTORIAALLINEN MUSEO

1900-luvulla kasvava auto- ja raideliikenne sekä rakentamistarpeen lisääntyminen uhkasivat olemassa olevia puistoja. Usein kaupunkikeskustojen yhteydet 1800-luvulla syntyneisiin ranta-puistoihin katkesivat uusien liikenneväylien vuoksi. Puistojen paviljongit, keilaradat ja soittolat saivat väistyä uuden rakentamisen tieltä.

Kaupunginpuutarhurien ammattikunnan kehittyminen

Julkisista istutuksista vastasivat 1900-luvun alkuun saakka varsin monien ammattien edustajat. Muun muassa Lahdessa julkiset istutukset ovat olleet aikoinaan palovartijan, poliisin ja yhteiskoulun vahtimestarin hoidossa. Monesti myös kaupunkien rakennusmestarit, metsätienikot, metsänvartijat, insinöörit tai 4H-neuvojat ovat huoltaneet puistoja. Vaasassa 1860-luvulla oli puistojen hoitajaksi palkattu entinen sotilas. Joissakin kaupungeissa puutarhurin tehtäviin on kuulunut vastaavasti muiden ammattikuntien tehtäviä, kuten Savonlinnassa, jossa puutarhuri toimi kaupungin terveystorjijana vielä 1900-luvun alkuvuosina.

Kaupunginpuutarhurien virkoja alettiin perustaa 1860-luvulla. Vuonna 1865 Turkuun perustettiin käytännössä kaupunginpuutarhurin toimi, sillä työhön valitti Johan Ferdinand von Lück vastasi kaikista kaupungin puistoista ja istutuksista. Vuonna 1873 hänestä käytettiin nimitystä kaupunginpuutarhuri. Lisäksi von Lück toimi Kupittaa puutarhakoulun opettajana. Häntä seurasi virassa Oscar Rudolf Gauffin vuonna 1878. Ensimmäinen kaupunginpuutarhuri, jolla ei enää ollut opetusveloitetta, oli Lars Mauritz F. Hammarberg

Julkiset puistot tarjosivat kaupunkilaisille 1800-luvulla soveliaita vapaa-ajanvietettä. Puistoihin kokoontuttiin kuuntelemaan musiikkia, pelaamaan pelejä ja kahvittelemaan pieniin puistokahviloihin. Vappu ei ollut vappu, jos sitä ei juhlittu Hämeenlinnan Parkin Puistoravintolassa 1890-luvulla.

joka valittiin virkaan 1898. Kaupunginpuutarhurin virka saatiin Tampereelle 1874 ja Poriin 1877. Seuraavalla vuosikymmenellä kaupunginpuutarhuri saatiin Vaasaan (1884), Helsinkiin (1889) ja Hämeenlinnaan (1890). Kaupunginpuutarhurin virka on ollut tuulinen, sillä useissa kaupungeissa virka on jätetty ajoittain täyttämättä. Muun muassa Rauma palkkasi puutarhurin vuonna 1882 ja lakkautti toimen 1903. Vasta vuonna 1927 virka perustettiin uudelleen. Myös Porissa kaupunginpuutarhurin virka meni katkolle vuonna 1906, kun todettiin, ettei kaupungin talous kestä puistokustannuksia. Puistolautakunnan alainen työnjohtaja hoiti istutuksia vuoteen 1912, jolloin virka perustettiin uudelleen.

LÄHTEET

Häyrynen, M. (toim.). 1997. Puutarhataiteen historian perusteet. Antero Sinisalon luennot 1966-1986. Viherympäristöliitto ry.
Männistö, A. 2015. Seuran historiikkiin saadut kommentit.
Perttula, A. (toim.). 1985. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. 1935-1985.
Schalin, M. 2005. Puutarhat, puistokadut ja istutukset – suomalaisen kaupunkipuiston vaiheita. Julkaisussa Puistot ja puutarhat. Suomen Kotiseutuliitto.

KIRJALLISUUTTA ERI KAUPUNKIEN PUISTOJEN KEHITYKSESTÄ

Annala - rakkaudesta puutarhanhoitoon. Ranta, A., Nummi-Karttunen, M. ja Karttunen, A. 2005. Edita.
Helsingin kasvit - kukkivilta kiviltä metsän syliin. Kurtto, A. ja Helyranta, L. 1998. Helsingin ympäristökeskus ja Yliopistopaino.
Hurmaavat hupisaaret. 2005. Studio Ilpo Okkonen.
Kaivopuisto. 2008. Helsinki-Seura - Helsingfors Samfundet.
Kävely puistojen Turussa. Lahtinen, R. ja Laaksonen, H. 2008. Turku Seura.
Maisemapuistosta reformipuistoon, M. Häyrynen. 1994. Helsinki-Seura.
Näkyvää työtä – ja vähän näkymätöntäkin, Rakennusviraston 125-vuotishistoriikki. Mustonen, P. 2003. Helsingin kaupunki.
Pikkukaupungin pihoja ja puistoja. Kaupunkivihreän kehitysvaiheita Jyväskylässä. 1996. Jyväskylän puutarhaseura ja Jyväskylä Seura.
Puistojen kaupunki. Hämeenlinnan vanhojen puistojen historiaa ja puistokulttuuria. 1995. Hämeenlinnan kaupungin historiallinen museo.
Puistojen Oulu. 2008. Studio Ilpo Okkonen.
Puu, puisto, puutarha Varsinais-Suomessa. 2007. Turun yliopisto.
Puutarhaviljelyn ja puistojen historiaa Lahden seudulta. 1998. Lahden Puutarhaseura ry.
Tampereen puistot 125 v. 1999. Tampereen kaupunki, Tekninen toimi, Puistoyskikkö.
Turun vanhimmat puistot. 2011. Turun kaupunki.
Valkovuokkojen villat. Toppilansalmen huvilat ja puutarhat. 2007. Oulu-seura ry.
Vihreät sylit - kävelyretkiä Helsingin puistoihin. Nummi, E. 2010. Edita.
Helsingin kaupungin rakennusviraston puistojulkaisuihin voi tutustua osoitteesta <http://www.hel.fi/www/hkr/fi/julkaisut/> ja puistoihin osoitteessa www.vihreatsylit.fi.

Kotkalaisia puistotyöntekijöitä työvälineineen Kisakentänpuistossa, nykyisessä Sibeliuksenpuistossa vuodelta 1926.

KOTKAN KAUPUNGIN PUISTOIMEN KUVA-ARKISTO

KAUPUNGINPUUTARHURIEN AMMATTIKUNTA JÄRJESTÄYTYY – SEURAN PERUSTAMINEN 1935

Perustamiskokouksen osallistujat 11.3.1935.

Alarivissä vasemmalta Juhani Tuuri, Uuno Järvinen, Johan Konrad Kornman, Johan Emil Aranko ja Eino Laaksonen. Ylärivissä vasemmalta Viljo Virta, Harald Karumaa, Viljo Lehtinen, Veli Sorma ja Lauri Saarela.

Salon kauppalan puistotyöntekijöitä vuodelta 1938.

KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURAN KUVA-ARKISTO

Oman seuran tarpeellisuus oli puhuttanut kaupunginpuutarhurien ammattikunnan jäseniä jo pitkään. Seuran perustamisen aktiivisina puolestapuhujina olivat Helsingin kaupunginpuutarhuri Johan Emil Aranko ja hänen apulaiskaupunginpuutarhurinsa Lauri Saarela. He uskoivat, että monet kaupunginpuutarhureita pohdituttavat pulmat löytäisivät ratkaisun yhdistämällä ammattikunnan voimat.

Lähtölaukaus seuran perustamiselle saatiin helmikuussa 1935, kun kaksikko ilmoitti Puutarha-lehdessä kutsuna

"Herroja kaupunginpuutarhureita ja heidän lähimpiä apulaisiaan kehoitetaan täten saapumaan "Kaupunginpuutarhurien seuran" perustavaan kokoukseen, joka pidetään maanantaina tulevan maaliskuun 11 p:nä klo 18 jälkeen Helsingin kaupunginpuutarhassa. Tällaisen seuran tarpeellisuuden ovat monet jo aikaisemmin ilmaisseet, joten kaikki asiasta kiinnostuneet saapunevat tähän kokoukseen. Helsingissä helmik. 10 p:nä 1935."

Kutsua noudatti 10 henkilöä viidestä eri kaupungista: Helsingistä, Hämeenlinnasta, Kotkasta, Turusta ja Viipurista. Lisäksi muutamat olivat kirjallisesti esittäneet kiinnostuksensa liittyä seuran jäseneksi. Osallistujat kävivät vilkasta keskustelua seuran tarpeellisuudesta ja toimintaperiaatteista. Kaikkiaan 130 puheenvuoroa kirjattiin pöytäkirjaan.

Ruotsissa vastaava seura oli toiminut jo vuosia, joten nähtiin järkeväksi järjestäytyä ammattikuntana myös kotimaassa. Keskustelua käytiin muun muassa tulevan jäsenistön laajuudesta. Esitys seurakuntapuutarhurien mukaan ottamisesta hylättiin, sillä silloin olisi jouduttu miettimään seuralle uutta nimeä. Toisaalta todettiin, että seuran tarkoituksena on nimenomaan kaupunginpuutarhurien yhdyselimenä toimiminen. Seuran jäseneksi pääsisivät näin ollen kaupunginpuutarhurit, apulaiskaupunginpuutarhurit ja näiden lähimmät, johtavassa asemassa toimivat puutarhurit, joita asianomainen kaupunginpuutarhuri jäseneksi puoltaa.

Lauri Saarelan laatima ehdotus seuran säännöiksi hyväksyttiin pienin muutoksin. Niiden mukaan seuran tarkoituksena oli

"edistää maamme kaupunkien ja kauppaloitten puistokulttuuria järjestämällä esitelmää, keskustelokokouksia, retkeilyä ja muita tilaisuuksia sekä kohottaa jäsentensä ammattitaitoa, sivistystasoa ja toimeentuloa."

Jäsenmaksuksi määrättiin vuosijäsenille 25 markkaa ja vakinaisille jäsenille 400 markkaa. Vakinaiseksi jäseneksi pääsi myös suorittamalla viitenä vuotena 100 markkaa vuosittain. Päätettiin, että seura liittyy Suomen Puutarhaviljelijäin Liittoon, johon seura valitsi edustajan tammikuussa pidettävässä vuosikokouksessa.

Kokoukseen osallistuneet 10 henkilöä liittyivät seuran ensimmäisiksi jäseniksi. Heidän joukostaan seuralle valittiin johtokunta

- puheenjohtaja kaupunginpuutarhuri Johan Emil Aranko Helsingistä
- varapuheenjohtaja kaupunginpuutarhuri Johan Konrad Kornman Turusta
- kirjuri ja rahastonhoitaja apulaiskaupunginpuutarhuri Lauri Saarela Helsingistä
- varakirjuri kaupunginpuutarhuri Veli Sorma Hämeenlinnasta

- jäsen kaupunginpuutarhuri Uno Järvinen Kotkasta
- jäsen puutarhuri Juhani Tuuri Helsingistä.

Tilintarkastajan tehtäviin valittiin puutarhurit Artturi Pekkala ja Harold Karumaa Helsingistä sekä varalle puutarhuri Viljo Virta Helsingistä ja Kosti Laaksonen Tampereelta.

Ensimmäiseksi tehtäväkseen johtokunta sai järjestää kesäretken Lepaalle 25-vuotisjuhlien aikaan. Muina retki-kohteina olisivat Aulanko, Hämeenlinna ja Tampere. Retken yhteydessä oli tarkoitus järjestää myös seuran kokous. Seuran perustamisen yhteydessä päätettiin jäsenistöä kutsua koolle kahdesti vuodessa eli tammikuussa varsinaiseen vuosikokoukseen ja kesällä kesäkokoukseen, jonka yhteydessä retkeiltäisiin.

Perustamiskokousta seuranneena päivänä Kaupunginpuutarhurien Seuran uudet jäsenet kokoontuivat kiertokäynnille Helsingin kaupunginpuutarhaan. Retkellä tutustuttiin kasvihuoneisiin ja puistoasioita koskeviin tilastollisiin taulukoihin, joita ei aiemmin oltu esitelty laajemmin. Mielenkiintoa herätti myös Tanskasta hankittu Suomen ensimmäinen moottorikäyttöinen kasvinsuojeluruisku. Sitä oli tarkoitus käyttää Helsingin puisto- ja katupuiden ruiskutuksiin heti kun sääät lämpenisivät.

LÄHTEET

Perttula, A. (toim.). 1985. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. 1935-1985.

Kaupunginpuutarhurien Seuran perustamisesta tiedotettiin Puutarha-lehdessä.

Kaupungin puutarhurien seura r. y. perustettu

Tk. 11. p:nä klo 18 oli joukko kaupungin puutarhureita ja heidän lähimpiä apulaisiaan kokoontunut Helsingin kaupungin puutarhaan keskustelemaan yhteisen seuran perustamisesta. Kaupunginpuutarhuri J. E. Aranko avasi kokouksen esivittellen syitä jotka olivat tällaisen seuran perustamisalatuksen aikuunsaataneet.

Keskustelun tuloksena oli, että päätettiin perustaa yllämainittu seura jonka kolipaikkana on Helsinki. Seuran pääasiallisimpana tarkoituksena on edistää maamme kaupunkien ja kauppaloitten puistokulttuuria järjestämällä esitelmää, kokouksia, retkeilyä ja muita tilaisuuksia, sekä muuten kohottaa jäsentensä ammattitaitoa ja elivistystasoa. Seuran jäsenet ovat kaupunkien tai kauppaloitten johtavia puutarhureita sekä heidän lähimpiä apulaisiaan tms., jotka tavalla tai toisella edistävät seuran tarkoitusta.

Perustavan kokouksen, sekä edelleen seuran puheenjohtajaksi valittiin kaupunginpuutarhuri J. E. Aranko Helsingistä, varapuheenjohtajaksi J. K. Kornman Turusta, kirjuriksi ja rahastonhoitajaksi kaupungin apul. puutarhuri L. Saarela Helsingistä, varalle kaupunginpuutarhuri V. Sorma Hämeenlinnasta ja lisäksi johtokuntaan valittiin Viipurin kaupungin puutarhuri E. Laaksonen, ja varajäseniksi kaupungin puutarhuri U. Järvinen Kotkasta ja puutarhuri J. Tuuri Helsingistä. Tilintarkastajiksi tulivat puutarhurit A. Pekkala ja H. Karumaa Helsingistä, varalle puutarhurit V. Virta ja K. Laaksonen.

Kokoonkutsuja J. E. Arangon ja L. Saarelan tekemä sääntöehdotus tarkastettiin ja hyväksyttiin. Seura päätti liittyä jäsenseurana Suomen Puutarhaviljelijäin liittoon.

Evästyksiksi vastaista toimintaa varten sai johtokunta aloittaa retken järjestämiseksi Lepaan puutarhaopiston 25-vuotisjuhliille ensi kesänä.

Tietoja Kaupungipuutarhurien Seuran perustajajäsenistä

KAUPUNGINPUUTARHURI JOHAN EMIL ARANKO (1877-1941) oli syntynyt Elimäen Mustilasta, jossa hänen isänsä toimi puutarhurina. Puutarha-alan koulutuksen hän hankki Helsingissä sijainneessa Suomalaisen Puutarhayhdistyksen puutarhakoulussa, josta hän valmistui vuonna 1898. Valmistumisen jälkeen hän jäi työskentelemään koulun puutarhuriksi. Puutarhaopettajana Aranko toimi myöhemmin Niittylahden, Tuorlan ja Lepaan puutarhakouluissa. Lepaalla hän toimi myös ylipuutarhurina. Kaupungipuutarhurin virkaa hän hoiti ensin Oulussa vuosina 1911-1917 ja Helsingissä vuodesta 1924 aina kuolemaansa saakka.

UUNO JÄRVINEN (1889-1982) oli syntynyt Sääksmäeltä. Puutarhurikoulutuksen hän hankki Långsjön puutarhakoulusta valmistuen sieltä vuonna 1909. Hänen puutarhurinuransa oli monipuolinen sisältäen perinteisten puutarhuritöiden lisäksi opettajan, kukka- ja siemenkaupan tehtäviä sekä mehiläistarhausta. Vuonna 1926 Järvinen valittiin Kotkan kaupungipuutarhuriksi ja kymmenen vuotta myöhemmin hän siirtyi vastaavaan virkaan Jyväskylään. Molempiin virkoihin kuului hautausmaiden hoito ja Kotkassa lisäksi kaupungin metsistä huolehtiminen. Eläkkeelle jäätyään vuonna 1952 hän toimi yksityisenä puutarhasuunnittelijana.

HARALD KARUMAA (1904-1980) syntyi Karjaalla. Puutarhuriksi hän opiskeli Lepaalla, josta valmistui vuonna 1924. Vuodesta 1926 lähtien aina eläkkeelle eli vuoteen 1965 saakka hän työskenteli Helsingin kaupungin rakennusvirastossa työnjohtajana ja piiripuutarhurina.

JOHAN KONRAD KORNMAN (1876-1938) syntyi Tanskassa, josta saapui vanhempiensa mukana Suomeen viisivuotiaana. Puutarha-alan koulutuksen hän hankki Saksasta. Vuonna 1900 Kornman valittiin VR:n pohjoisen piirin puutarhuriksi. Näitä tehtäviä hän hoiti Tampereelta käsin. Myöhemmin, vuonna 1919, hänet valittiin Turun kaupungipuutarhuriksi, jota virkaa hän hoiti elämänsä viimeiset 19 vuotta. Ammattiuransa aikana hän osallistui aktiivisesti Puutarha-lehden toimistutyöhön.

EINO LAAKSONEN (1901-1978) syntyi Tampereella. Puutarhuriksi hän valmistui Myllysaaren puutarhakoulusta vuonna 1921. Vuonna 1924 hänet nimitettiin Viipurin apulaiskaupungipuutarhuriksi ja vuonna 1928 kaupungipuutarhuriksi. Kaupungipuutarhurina hän jatkoi sodan syttymiseen saakka. Viipurin menetyksen jälkeen Laaksonen siirtyi vuonna 1940 Turun seurakuntien ylipuutarhuriksi. Tässä virassa hän toimi eläkkeelle saakka eli vuoteen 1966 asti.

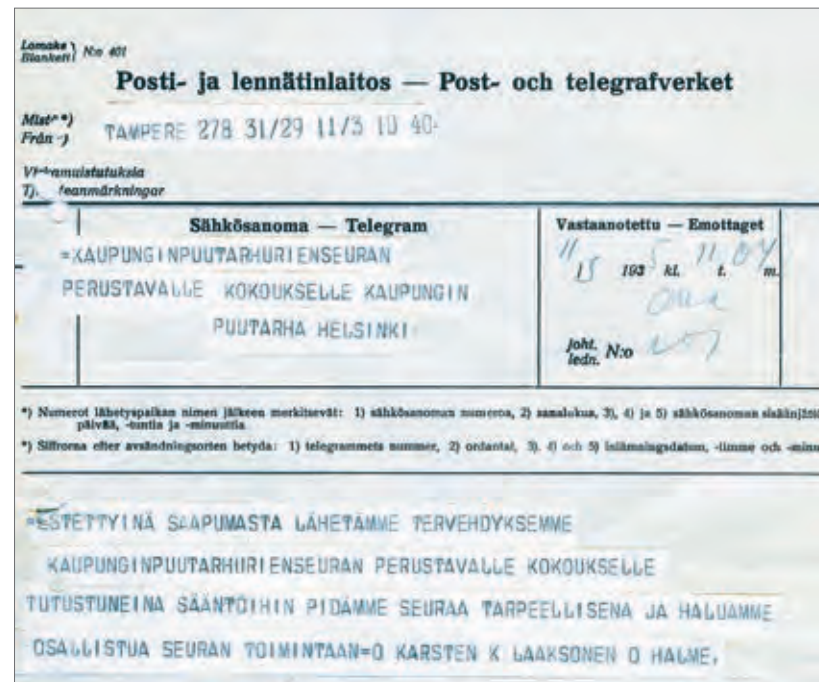
VILJO LEHTINEN (1903-1981) valmistui Lepaalta vuonna 1924. Aluksi hän työskenteli puutarhurina Espoossa, mutta siirtyi pian Helsingin kaupungipuutarhalle. Piiripuutarhurin tehtäviä hän hoiti vuodesta 1926 lähtien vuoteen 1964 saakka, jolloin hänet nimitettiin työnjohtajien esimieheksi. Tätä tointaan hän hoiti eläkeikänsä eli vuoteen 1970 saakka.

LAURI SAARELA (1898-1973) oli syntynyt Oulujoelta. Puutarhuriksi hän opiskeli Lepaan puutarhaopistossa valmistuen vuonna 1923. Opintojen jälkeen hän toimi aluksi kotitilallaan, mutta vuonna 1927 hänet valittiin Helsingin apulaiskaupungipuutarhuriksi. Sotien ajan vuosina 1941-46 hän hoiti väliaikaisena kaupungipuutarhurin tehtäviä. Tämän jälkeen hän siirtyi takaisin kotitilaansa hoitamaan, kunnes vuonna 1955 valittiin Oulun tuomiokirkkoseurakunnan hautausmaan hoitajan tehtäviin. Tehtävää hän hoiti vuoteen 1967 saakka. Saarela toimi Kaupungipuutarhurien Seuran sihteerinä ensimmäiset 11 vuotta. Takaisin kotiseudulleen muutettuaan hän toimi Oulun puutarhayhdistyksen puheenjohtajana ja sihteerinä antaen arvokkaan panoksen kotiseutunsa puutarhatalouden kehittämiseen.

VELI SORMA (1901-1940) oli suorittanut Lepaan puutarhaopiston kurssin vuosina 1923-25. Kaupungipuutarhurien Seuran perustamisen aikaan hän toimi Hämeenlinnan kaupungipuutarhurina. Myöhemmin Sorma työskenteli Turun hautausmaiden hoitajan virassa. Sieltä hän sai komennuksen talvisotaan, jossa kaatui.

JUHANI TUURI (1905-1988) oli syntynyt Kirkkonummella. Puutarhuriksi hän valmistui Lepaan ensimmäiseltä puutarhakoulukurssilta vuonna 1924. Myöhemmin hän opiskeli vielä puutarhateknikoksi. Opiskelujen jälkeen Tuuri työskenteli erilaisissa toimissa Helsingin kaupungin puisto-osastolla. Vuonna 1947 hänet nimettiin apulaiskaupungipuutarhurin virkaan. Lisäksi hän on toiminut puisto-osaston kamreerina ja sen käytössä olleiden rakennusten isännöitsijänä. Kaupungipuutarhurien Seuran johtokuntaan hän ehti kuulua seuran perustamisesta vuoteen 1968 saakka eli yhteensä 33 vuotta – ensin varajäsenenä ja myöhemmin varsinaisena jäsenenä.

VILJO VIRTA (1908-1961) oli syntynyt Rengossa. Jo koululaisena hän työskenteli Kormun tilalla Lopella, josta siirtyi myöhemmin helsinkiläiseen Hanssonin puutarhaan ja sieltä edelleen Helsingin kaupungipuutarhaan. Puutarhuriksi hän valmistui Lepaalta vuonna 1932, jonka jälkeen hän palasi takaisin kaupungin palvelukseen toimien aluksi piiripuutarhurina. Vuodesta 1947 lähtien hän toimi ylitöyryntohtajana aika kuolemaansa saakka.

Kaikki halukkaat eivät päässeet osallistumaan seuran perustavaan kokoukseen. Muun muassa Onni Karsten, Kosti Laaksonen ja Oskari Halme ilmoittivat kiinnostuksensa jäsenyydestä sähkösanomalla.

Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. säännöt vuonna 1935

1 §

Seuran nimi on KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURA r.y., sen kotipaikka ja postiosoite Helsinki sekä toiminta-alue koko valtakunta.

Seura kuuluu jäsenenä Suomen Puutarhaviljelijäin Liittoon r.y. (S.P.L.).

2 §

Seuran tarkoitus on edistää maamme kaupunkien ja kauppaloiden puistokulttuuria järjestämällä esitelmiä, keskustelukokouksia, retkeilyä ja muita tilaisuuksia sekä kohottaa jäsentensä ammattitaitoa, sivistystasoa ja toimeentuloa.

3 §

Jäseniksi seuraan pääsevät kaupunkien ja kauppaloiden johtavat puutarhurit apulaisineen sekä heidän alaisinaan vakinaisesti työjohtajina toimivat puutarhurit, jotka haluavat edistää seuran tarkoituksia. Jäsenen hyväksyy johtokunta.

Uusi jäsen on kirjoitettava seuran jäsenkirjaan ja saa hänen ensimmäisen jäsenmaksun ja muut seuran määräämät velvollisuudet suoritettuaan kaikki seuran jäsenille kuuluvat oikeudet.

Jos jäsen laiminlyö velvollisuutensa tai muutoin vahingoittaa seuran toimintaa, eikä ota johtokunnan varoituksesta parantukseen, voi johtokunta hänet erottaa seurasta joko määräajaksi tai ainaksiksi asianhaaran mukaan. Jäsenellä on kumminkin oikeus vedota johtokunnan päätöksestä ensimmäisen vuosikokouksen johtokunnan puheenjohtajalle vähintään kuukautta ennen vuosikokousta jätetyllä ja vuosikokoukselle osoitetulla kirjelmällä.

Eroaminen voi tapahtua myöskin jäsenmaksujen laiminlyönnistä, mutta on siitä ensin asianomaista kerran muistutettava.

4 §

Seuran kunniajäseneksi voidaan johtokunnan ehdotuksesta vuosikokouksen päätöksen mukaan kutsua seuran tarkoituseriä erityisemmin edistäneitä kansalaisia ja pidetään heistä eri nimilueteloa.

5 §

Jäsenmaksu, jonka suuruuden vuosikokous lopullisesti päättää, on vähintään kaksikymmentä (20) markkaa. Vakinaiseksi jäseneksi pääsee neljänsadan (400) markan kertamaksulla tai suorittamalla viitenä vuotena sata (100) markkaa vuosittain.

6 §

Järjestämissään juhlissa ja iltamissa on seuralla oikeus kantaa pääsymaksuja.

Seura ottaa vastaan avustuksia ja lahjoituksia sekä on oikeutettu laillisin keinoin hankkimaan varoja toimintaansa varten

7 §

Seuran asioita ja omaisuutta hoitaa johtokunta, johon kuuluu seuran vuosittain valitsema puheenjohtaja sekä neljä vakinaista ja kaksi varajäsentä, jotka valitaan kahdeksi vuodeksi ja joista puolet eroaa vuosittain ensi kerralla arvan kautta. Johtokunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan, kirjurin, varakirjurin ja taloudenhoitajan.

Jos johtokunnan vakituinen jäsen laillisen esteen vuoksi ei voi hänelle uskottua tehtävää hoitaa, astuu varajäsen hänen tilalleen.

8 §

Johtokunnan velvollisuus on:

- 1) valvoa seuran sääntöjen ja päätösten noudattamista;

- 2) valvoa raha-asiaa, talouden ja omaisuuden hoitoa, josta se kokonaisuudessaan on vastuussa seuralle;
- 3) pitää huolta järjestyksen valvomisesta seuran toimeenpanemissa tilaisuuksissa;
- 4) valmistella tarpeen mukaan seuran kokouksissa esiteltäviä asioita;
- 5) panna vireille uusia tarpeellisia aloitteita ja
- 6) toimittaa vuosikokouksen vuosi- ja tilikertomus kuluneelta toimintavuodelta.

Johtokunta kokoontuu tarpeen mukaan ja on päätösvaltainen kolmen jäsenen läsnä ollessa.

Johtokunnan päätöksiin tyytymätön saa hakea muutosta niihin seuran yhteisessä kokouksessa.

9 §

Puheenjohtaja tahi hänen estettynä ollessa varapuheenjohtaja

- 1) kutsuu tarvittaessa koolle johtokunnan ja seuran kokouksen;
- 2) johtaa kokouksen keskustelua;
- 3) merkitsee yhdessä kirjurin kanssa seuran nimen;
- 4) huolehtii seuran kirjeenvaihdosta sekä
- 5) yleensä ensi sijassa huolehtii seuran menestyksellisestä toiminnasta ja valvoo sääntöjen tarkkaa noudattamista.

Puheenjohtaja on velvollinen kutsumaan seuran kokouksen, jos vähintään viisi seuran jäsentä sitä hänetä kirjallisesti pyytää.

Ellei puheenjohtaja eikä varapuheenjohtaja saavu johtokunnan päättämään ja puheenjohtajan kutsumaan kokoukseen, valitaan siksi kerraksi puheenjohtaja.

10 §

Kirjurin tehtäviin kuuluu:

- 1) valmistaa kokouksen pöytäkirjat ja muut asiakirjat, jotka hän yhdessä puheenjohtajan tai tämän estettynä ollessa varapuheenjohtajan kanssa nimellensä varmentaa;
- 2) kirjoittaa tarvittavat pöytäkirjan otteet ja toimittaa ne asianomaisille;
- 3) laatia vuosikertomus sekä
- 4) hoitaa seuran arkistoa.

11 §

Taloudenhoitajan tulee:

- 1) tallettaa seuran varat sekä hoitaa muuta omaisuutta, mistä hän on laillisesti vastuussa;
- 2) suorittaa puheenjohtajan hyväksymät laskut;
- 3) laatia vuosikokouksen kalenterivuositteihin päätetyt tilit, joihin liittyvät yksityiskohtaiset tulo- ja menotositteet.

Muiden kuin välttämättömien ja säännöllisten menojen suorittamisen tulee perustua seuran asiasta tekemään päätökseen.

Tässä pykälässä mainitut tehtävät voidaan tarpeen mukaan jakaa valitsemalla erikseen rahaston- ja kirjastonhoitaja.

12 §

Seuran kokouksia pidetään tarpeen mukaan joko ennakolta sovitulla tai johtokunnan määräämällä tavalla.

Kokous on päätösvaltainen, jos siitä on säännöissä määrättyllä tavalla ilmoitettu ja siinä on vähintään viidesosa jäsenistä läsnä.

Kokouksutus ja muut tiedonannot toimitetaan jäsenille ilmoituksella sanoma- tai ammattilehdessä tahi kirjeellisesti vähintään 2 viikkoa ennen kokousta, vuosikokouksen lähemmin päättämällä tavalla.

13 §

Vuosikokous pidetään tammikuussa ja käsitellään siinä seuraavat asiat:

- 1) todetaan kokouksen laillisuus;
- 2) valitaan kokoukselle puheenjohtaja ja pöytäkirjuri sekä kaksi pöytäkirjan tarkastajaa;
- 3) luetaan vuosikertomus;
- 4) esitetään vuositilit ja tilintarkastajain lausunto sekä päätetään johtokunnan tilivapaudesta;
- 5) valitaan puheenjohtaja ja johtokunnan vakinaiset ja varajäsenet erovuoroisten tilalle sekä kaksi tilintarkastajaa, kaksi varatilintarkastajaa ja muut tarpeelliset toimihenkilöt;
- 6) valitaan S.P.L.:n edustajistoon yksi vakinainen ja yksi varajäsen seuran kutakin alkavaa 25-lukua kohti, kuitenkin korkeintaan kolme kumpaakin. Edustajien toimikausi kestää kaksi vuotta ja on heidän nimensä ilmoitettava S.P.L.:n johtokunnalle helmikuun kuluessa;
- 7) määrätään jäsenmaksun suuruus seuraavaksi vuodeksi;
- 8) päätetään seuran kokoontumistavoista ja tiedonantojen toimittamisesta jäsenille sääntöjen 12 §:n määräämissä rajoissa;
- 9) keskustellaan ja päätetään muista seuran toimintaa koskevista asioista.

14 §

Helmikuussa on seuran lähetettävä S.P.L.:n johtokunnalle jäljennös vuosikertomuksesta ja tileistä sekä vuosivero.

15 §

Kokouksissa ratkaistaan asiat avoimella äänestyksellä ja yksinkertaisella äänten enemmistöllä, paitsi 16 ja 17 §:ssä mainituissa tapauksissa. Suljettua äänestystapaa käytetään vaaleissa ja vaadittaessa muissakin asioissa. Äänten jakaantuessa tasan voittaa avoimessa äänestyksessä se mielihäily, jota puheenjohtaja on kannattanut, suljettua äänestystapaa käytettäessä arpa.

Jäsen saa käyttää äänestyksissä korkeintaan kahta valtakirjaa.

16 §

Näitä sääntöjä voidaan vuosikokouksessa muuttaa, jos muutosehdotukset ovat kokousilmoituksessa selvästi mainitut ja niitä kannattaa kolmeneljäsosa (3/4) äänestyksessä annetuista äänistä.

Muutosehdotukset ja niiden perustelut ovat kirjallisesti esitettävät seuran johtokunnalle kuukautta ennen vuosikokousta.

17 §

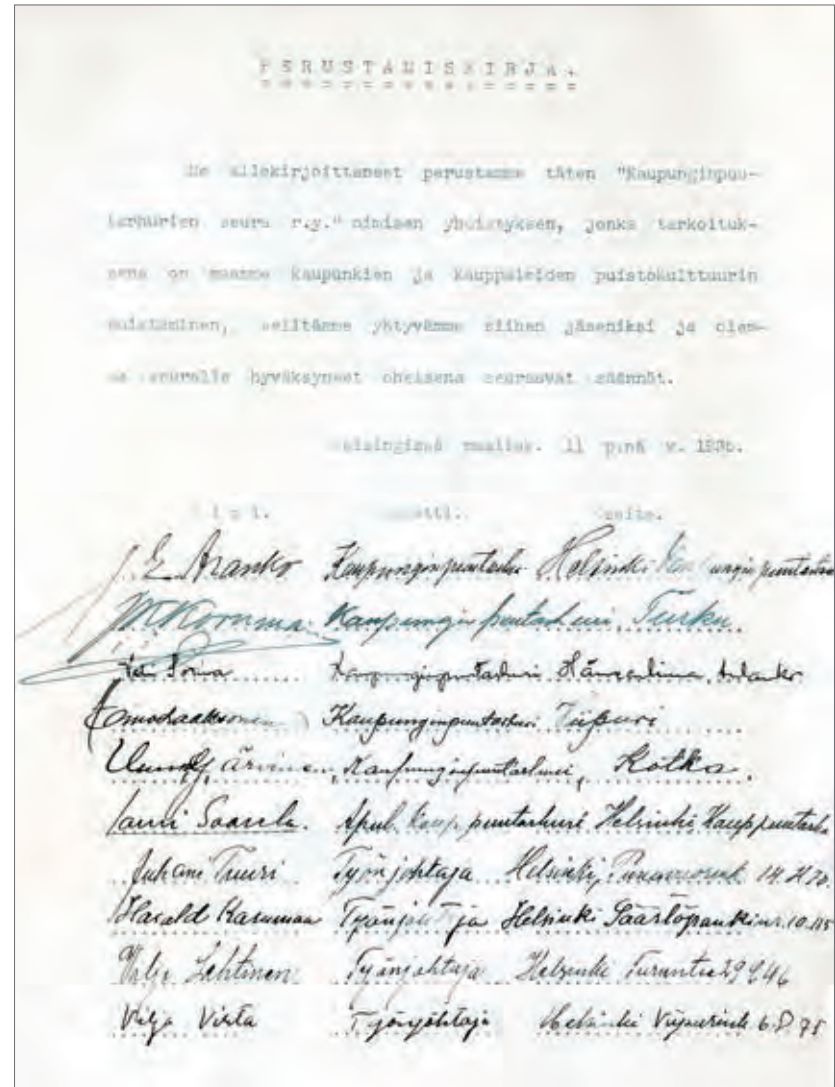
Kysymys seuran lakkauttamisesta voidaan ottaa käsiteltäväksi vain vuosikokouksessa. Jos toiminnan lopettamista kannattaa neljäviidesosa (4/5) annetuista äänistä, on kuukauden kuluttua pidettävä uusi kokous, jossa asia lopullisesti ratkaistaan. Jos tässä kokouksessa on läsnä vähintään puolet seuran jäsenistä ja tällöinkin neljäviidesosa (4/5) annetuista äänistä kannattaa toiminnan lakkauttamista, on seuran toiminta lopullisesti päättynyt.

Jos seura lakkaa toimimasta, on sen omaisuus käytettävä viimeisen kokouksen päätöksen mukaan valtakunnan puutarhaviljelyn hyväksi.

18 §

Niissä tapauksissa, joista näissä säännöissä ei ole erikseen mainittu, noudatettakoon voimassa olevaa yhdistyslakia.

Kaupunginpuutarhurien Seura ry:n sääntöjä on perustamisen jälkeen muutettu viidesti, vuosina 1956, 1978, 1996, 2005 ja 2012. Osa säännöistä on historiikkiin lopussa liitteinä 1-2.

Tällä asiakirjalla perustettiin Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. 11.3.1935 Helsingissä.

YHTEISTEN TOIMINTALINJAUSTEN ETSIKKOAIKA – SEURAN ENSIMMÄINEN VUOSIKYMMEN 1936-1945

Kaupunginpuutarhureilla oli usein työsuhdeasunto. Kuvassa on kaupunginpuutarhurin asunto Raumalla 1930-luvulta.

KAUPUNGINPUUTARHUREIN SEURAN KUVA-ARKISTO

Vuosikymmenen alun talouslaman jälkeen oli 1930-luvun loppupuolisko Suomessa talouskasvun aikaa. Kaupunkikuvaa muokkasivat uudet funktionalismin mukaan suunnitellut ja toteutetut rakennukset. Tyyli-suunnalle oli tyypillistä huippuunsa viety järkeistäminen.

Hyvinä kaupunkisuunnittelun esimerkkeinä pidettiin muun muassa Olympiakylää Helsingin Käpylässä ja Lauttasaarta. Näille alueille luonteenomaista olivat kivitallyryhmät avarine puistomaisine pihoineen. Niissä oli tilaa lasten leikeille, tulipalovaara oli vähäinen ja ihmisten oli hyvä olla. Erityisen paheksuttavana pidettiin rakentamista vanhassa Porvoossa, jossa rakentaminen oli ollut täysin säännöstelemätöntä ja tuloksena olivat ahtaat kujat ja pienet pihapiirit. Maaseudulle nousi funkis-henkisiä huviloita ja osuuskauppoja. Hämeenlinna sai Aulangon hotellin, jota pidettiin ”ihmelinnana” ja nähtävyytenä. Alueen matkailu- ja nähtävyyssarvoa lisäsivät Aulangonvuoren Näkötorni, Joutsen- ja Metsälampi sekä Ruusulaakson paviljonki.

Puistoalan suunnannäyttäjien ammattikunta

Alkuvuosina Kaupunginpuutarhurien seura linjasi perustetun seuran tarkoitusta ja toimintatapoja. Kaupunginpuutarhurien ammattikunta nähtiin puistoalan suunnannäyttäjänä, jonka tehtävä oli Hämeenlinnan kaupunginpuutarhurin Veli Sorman sanoin

”kukkien kasvattamisen lisäksi suunnittelu ja uusien virtauksien esittely.”

Seuran tehtävänä oli tarjota ammattikunnan edustajille kokousten, esitelmien ja retkien avulla mahdollisuus

”saada herätteitä, nähdä toistensa aikaansaannoksia, kuulla seikoista, joita ei ole ennen tullut huomanneeksi, järjestää kasvien vaihtoa, saada tietoonsa hyviä taimistoja, siemenviljelijöitä jne.”

Seuran tärkeänä tehtävänä nähtiin myös

”herättää määrävissä piireissä suopeamielisyttä puistoja kohtaan.”

Ydintehtävät eivät ole juurikaan muuttuneet noista alkuvuosien linjauksista.

KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURAN KUVA-ARKISTO

Vilkasta keskustelua herättivät myös puistonpenkit, joihin palattiin useampana vuotena peräkkäin. Pohdittiin muun muassa penkkien sopivaa tyyliä, materiaalia, väriä ja hintaa. Turun kaupunginpuutarhuri Aarno Mauri Hellemaa piti miellyttävänä valkoisia ja ruskeita penkkejä, Viipurin kaupunginpuutarhuri Eino Laaksonen ei pitänyt vihreistä penkeistä. Samalla linjalla oli Veli Sorma. Puupenkkejä pidettiin keveinä ja helposti korjattavina, mutta lyhytikäisinä. Kokosementtipenkit koettiin kylmiksi ja hankalaksi korjata. Betoni- ja teräjalkaiset penkit saivat kannatusta. Myös koivunjalkapenkeillä oli omat puolustajansa kun taas joidenkin mielestä ne eivät olleet nykymuodinumukaisia. Penkkiasian käsittely jatkui eri kokoonpanoissa aina vuoteen 1954 saakka, jolloin päätöksensä oli, ettei yhteiseen standardimalliin ole tarvetta pyrkiä. Yhtä intohimoista keskustelua ei saatu aikaiseksi puistojen aidoista, vaikka Lauri Saarela Helsingistä alusti aihetta vauhdikkaasti vuoden 1936 vuosikokouksessa otsikolla ”Puisto ilman aitaa on kuin mies ilman akkaa”. Parhaimmaksi malliksi valittiin matala rautatankoihin kiinnitetty rautalankainen suoja-aitamalli.

Vuonna 1937 Saarela esitteli Helsingin kaupunginpuutarhassa käyttöön otettua puistokortistoa. Kortiston hyvänä puolena nähtiin mahdollisuus järjestelmälliseen tiedonkeruuseen ja sitä kautta erilaiseen tilastointiin. Haasteena todettiin kuitenkin olevan kortiston ajan tasalla pitäminen. Samojen haasteiden parissa painiskelevat nykykollegatkin viherluerekisterien ylläpidon kanssa. Samana vuonna käynnistettiin keskustelu kaupunkien taimistosta. Suositukseksi annettiin, että isojen kaupunkien pitäisi kasvattaa kasveja myyntiin pienemmille kaupungeille. Koristekasvit olivat muutenkin kiinnostuksen kohteena, sillä niistä pidettiin esitelmää talvikokousten ja kesäretkien yhteydessä. Kukkaryhmät, niiden erilaiset tyylit ja värit, harvinaiset perennat, ruusut ja puumaiset köynnöskasvit olivat esitelmien teemoina.

Penkkikeskustelu jatkui usean vuoden ajan, kun seuran jäsenet pohtivat, mikä olisi tyylikäs ja käytännöllinen penkkimalli suomalaisiin puistoihin. Keskustelun innoittamana seuran kuva-arkistoon on kertynyt kuvia eri paikkakuntien penkkimalleista. Tässä penkkejä Tampereelta, Hämeenlinnasta, Mikkelistä ja Labdesta.

Yleensä esitelmöitsijöinä olivat seuran omat jäsenet, mutta vuonna 1938 saatiin kuulla arkkitehti Birger Brunilan esitelmä puistopolitiikasta. Siinä pohdittiin puistojen merkitystä ja asemaa Euroopan suurkaupungeissa sekä viheralueiden tarvetta asutuskeskuksen asukasluukuun verrattuna. Teema on vieläkin varsin ajankohtainen.

Tilastojen kertomaa

Seuura käynnisti kaupunkien koskevan puistoalan tilastoinnin heti seuran perustamisen jälkeen. Ensimmäisen tilaston kokosi kaupunginpuutarhuri Lauri Saarela. Hän keräsi tiedot kaupunkien puistomäärärahoista vuosilta 1935 ja 1937. Tilasto julkaistiin erillispainoksena nimellä Kaupunginpuutarhurien Seuran julkaisuja n:o 1. Tilasto on tämän julkaisun liitteenä 3.

Tilaston mukaan 22 kaupunkia oli palkannut oman puutarhurin johtamaan ja valvomaan istutusten kunnossapitoa ja uusien perustamista. Muissa kaupungeissa tehtävää hoiti kaupungin rakennusmestari, metsänhoitaja tai paikkakunnalla vaikuttava kauppuutarhuri. Pääsääntöisesti kaupungit varasivat talousarvioonsa puistojen hoitoon ja perustamiseen tarvittavat määrärahat. Puistomenojen osuus kokonaismenoista oli vuonna 1935 keskimäärin 0,8 % ja vuonna 1937 hieman vähemmän eli 0,78. Saarela totesi

”Puistomenot ovat kuitenkin vaatimattoman vähän.... Kokonaismenojen kasvaessa hyvien vuosien tultua eivät puistomäärärahat ole jaksaneet edes täysin seurata mukana, puhumattakaan, että niiden prosenttiluku olisi kohonnut, kuten olisi syytä toivoa.”

Saarelan havainnot eivät poikkeaa nykyisistä. Kuntien julkisiin viheralueisiin kohdistuvien määrärahojen osuus koko menoista on pysynyt suurin piirtein 80 vuoden takaisessa suuruusluokassa. Tiukkeneva taloustilanne kiristää nykyään varsinkin ylläpidon budjetteja.

Tilastoinnin lisäksi vuosikymmenen vaihteessa pohdittiin yhteistä käytäntöä puistomenoarvioiden ja vuosikertomusten laadintaan. Kaupunginpuutarhurien tehtävät vaihtelivat kaupungeittain, joten käytännöt olivat hyvin erilaisia ja yhteistä linjanvetoa toivottiin tehtäväksi.

Antoisia kokemuksia kokouksissa ja retkillä

Kaupunginpuutarhurien Seura oli pitkään miesvaltainen, mutta ensimmäinen nainen saatiin jäsenistöön vuonna 1937. Joensuun kaupunginpuutarhuri Katri Hallamäki liittyi tuolloin seuraan. Pian hänen peräänsä vahvistusta saatiin myös Helsingin siirtolapuutarhakonsulentti Elisabeth Kochista.

Jäsenistö kutsuttiin kahdesti vuodessa koolle: varsinaiseen vuosikokoukseen talvella ja kesäretken merkeissä kesällä. Vuosikokoukset pidettiin yleensä Helsingissä, sillä noihin aikoihin liikuttiin lähinnä junalla. Monesti tavattiin alkukahvien merkeissä asemaravintolassa, josta jatkettiin matkaa kokouspaikkaan. Vuosikokouksen yhteyteen oli järjestetty tutustuminen johonkin ”sivistävään” kohteeseen, kuten Sosiaalimuseoon, Akateemiseen kirjakauppaan tai kasvitieteelliseen museoon. Yleensä kokous pidettiin kaupunginpuutarhan talvipuutarhassa tai eri ravintoloissa. Alkuvuosina kokousohjelmiin kuului usein jäsenten kuvakertomuksia tekemiltään ulkomaan-

Koristeellisilla kesäkukkaryhmillä oli keskeinen rooli 1930-luvun puistoistutuksissa. Tässä mallia silloisen Salon kauppalan Raatihuoneenpuiston, nykyisen Horninpuiston istutuksista.

Kaupunginpuutarhurien Seuran kuva-arkisto

matkoilta. Matkailu ei ollut kaikkien ulottuvilla, joten mieluusti jaettiin omia ulkomaanmatkoilta saatuja puistokokemuksia ja -ideoita kollegoiden kanssa.

Kesäretket ja -kokoukset saavuttivat nopeasti suosion jäsenkunnan keskuudessa. Alkuvuosien osallistujamäärä vaihteli 20-30 retkeläisen määrässä. Usein retket ulottuivat laajemmalle kuin vain kesäkokouksen pitopaikkakunnalle. Muun muassa vuonna 1937 retki alkoi kuuden tunnin pituisella perusteellisella tutustumisella Helsingin eri kaupunginosiin ja Vallilan ja Kumpulan siirtolapuutarhoihin. Tämän jälkeen retki jatkui Porvoon ja Loviisan kautta ensin Karhulan lasitehtaan puutarhaan ja lopuksi Kotkaan, jossa kaupunginpuutarhuri esitteli kotkalaisia puistoja.

Sotaa edeltäneenä kesänä 1939 pidettiin kesäkokous Viipurin Espilässä. Ohjelmassa oli muun muassa Viipurin kaupunginpuutarhurin Eino Laaksosen esitys laatimastaan historiikista, joka kä-

sitteli kaupungin puistoja, niiden syntyä ja kehitystä. Lisäksi osallistujat pääsivät perehtymään Saimaan kanavan istutuksiin. Retkipäivä ulottui Viipurin kohteista myös Vuoksenlaaksoon ja Lappeenrantaan. Seuran aikakirjoihin retki kirjattiin ”tähänastisista antoisimpina”. Tapahtuman noteerasivat sekä Viipurin että Lappeenrannan kaupunginjohtajat, jotka kiittivät ”yleisten istutusten vaalijoita”. Myös paikallinen lehdistö ja yleisradio raportoivat tapahtumasta ja seuran toiminnasta suurelle yleisölle.

Raskaat sotavuodet

Talouskasvu ja lupaavasti käynnistynyt kaupunkien modernisoituminen pysähtyi marras-kuussa 1939, kun Neuvostoliitto hyökkäsi Suomeen. Talvisota oli rankka koettelemus maalle. Maan kaakkoisosan ja ihmishenkien menetys olivat raskasta kannettavaa. Sodassa tuhoutui ar-

TAMPEREEN KAUPUNGIN KUVA-ARKISTO

*Vuonna 1938 kesäretki tehtiin Tampereen maisemiin. Tässä Kaupunginpuutarhurien Seuran jäseniä on kokoontuneena Tampereen rautatieasemalle. Kuvan keskellä keppi käsi-
varrellaan on seuran silloinen puheenjohtaja Johan Emil Aranko. Hänestä vasemmalle hattu kädessä Tampereen kaupunginpuutarhuri Viljo Tarko.*

vorakennuksia ja niiden piha-alueita. Osa puistoista valjastettiin ruokatuotantoon perunapelloiksi, ja puistonurmikoiden annettiin kasvaa heinäksi hevosten ja muiden tuotantoeläinten ravinnoksi. Jotkut kaupunginpuutarhat kasvattivat myyntiin vihanneksia.

Jäljelle jääneet puistot olivat vanhojen miesten ja naisten hoidossa, kun nuoremmat olivat joko sodan taistelutantereilla tai osallistuiivat työpalveluun, jolla pidettiin yhteiskunnan pyörät pyörimässä sotavuosien aikana. Uusia puistoja ei rakennettu, sillä työvoimaviranomaisilta ei saatu työlupia tähän tarkoitukseen. Puistojen rakentaminen olisi ollut vaikeaa myös kuljetuskaluston ja bensiinin puutteen vuoksi. Lisäksi sotavuosien ennätyskylmät talvet verottivat puistojen koristekasvillisuutta.

Sotavuosina osa puistoista valjastettiin ruokabuonllon avuksi. Perunapalstat ja heinäniityt korvasivat koristekasvi-istutukset ja leikatut nurmikot. Muun muassa sodanai-kaista perunanviljelyä oli kaikissa Kotkan keskustapuistoissa. Kuvassa on nykyinen Toivo Pekkasen puisto.

KOTKAN KAUPUNGIN PUUSTOIMEN KUVA-ARKISTO

Kaupunginpuutarhurien Seuran toiminta hiljeni sotavuosiksi lähes kokonaan. Tammikuun 1941 vuosikokous jäi pitkäksi aikaa ainoaksi ammattikunnan yhteiseksi tilaisuudeksi. Seuraavan neljän vuoden aikana osa kaupunginpuutarhureista palveli sotarintamalla ja kotirintamalla jääneet yrittivät pitää olemassa olevat puistot hengissä tai toimivana osana ruokahuoltoa. Sodassa kaatui yhteensä viisi seuran jäsentä. Sodan jälkeen usean vuoden ajan seuran perinteisin kuului seppelleen lasku opintopäiväpaikkakunnan sankarihaudalle.

LÄHTEET

Kivierämaata katsomassa. 1939. Oy Suomen Filmitoimisto (SF). Elävä arkisto. Yleisradio.

Perttula, A. (toim.). 1985. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. 1935-1985.

Saarela, L. 1938. Kaupunkiemme puistomäärärahat vuonna 1935 ja 1937. Kaupunginpuutarhurien Seura r. y..

PULAVUOSIA JA JÄLLEENRAKENTAMISTA – SEURAN TOINEN VUOSIKYMMEN 1946-1955

Heinäkuussa 1946 seura teki kesäretken Poriin ja Raumalle. Tässä retkeläiset ovat asettuneet Juhani Tuurin ikuistettavaksi Porissa. Taustalla on samana vuonna Porin teatterin edessä paljastettu Frans Hjalmar Nordlingin patsas, joka on kuvanveistäjä Yrjö Liipolan teos.

Vuonna 1953 seuran kesäretki tehtiin Vaasaan. Tutustumiskohteina olivat kaupungin puistot ja Vanhan Vaasan linnan rauniot. Retkeen kuului myös saaristoveneilyä.

KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURAN KUVA-ARKISTO

Toisen maailmansodan jälkeen suomalaisen yhteiskunnan ensisijaisia tehtäviä oli rintamiesten ja siirtoväen asuttaminen. Sodan päättymisen jälkeen piti luovutetuilta alueilta evakkona tulleille löytää asuin- ja työpaikat. Kaupunginpuutarhat pyrkivät omalta osaltaan helpottamaan tilannetta työllistämällä siirtoväkeä. Kaupunginpuutarhurien Seura päätti lisäksi luovuttaa 10 prosenttia seuran vielä vähäisistä varoista siirtoväen avustamiseen. Ruotsalainen kaupunginpuutarhurien seura puolestaan halusi tukea kollegoitaan Suomessa lahjoittamalla siemeniä ja muita tarpeellisia tarvikkeita 600 kruunun arvosta. Avustus otettiin mielihyvin vastaan, sillä siemenien ja muiden lisäslähteiden saanti oli vaikeaa.

Sotien jälkeen kaikesta oli pulaa ja muun muassa puistotöissä käytettävien työkoneiden tarve oli suuri ja niiden tuonti oli vaikeaa. Kaupunginpuutarhurien Seura keräsi kaupungeilta tietoja vuosittain konetarpeista esityksen tekemiseksi lisenssivirastolle aina vuoteen 1954 saakka. Kau-

punginpuutarhurit vertasivat eri koneita ja konemerkkejä. 1960-luvulla vertailutoiminta siirtyi koneliikkeiden järjestämille opintopäiville ja myöhemmin koneita on voinut vertailla kaupunginpuutarhureiden kesäluentopäivien yhteydessä pidetyissä pienimuotoisissa konenäyttelyissä.

Sodalla oli vaikutusta myös seuran jäsenmäärään. Jäsenmäärää rokotivat kaatuneiden lisäksi se, että uuden rajan taakse jäi luovutettuja maa-alueita. Kolme seuran jäsentä, mukana perustajajäsen Eino Laaksonen, joutuivat jättämään paikkansa, kun heidän hallinnoimansa kunnalliset viheralueet jäivät rajan toiselle puolen.

KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURAN KUVA-ARKISTO

Vuoden 1953 seuran kesäretkeläiset asettuineina yhteispotrettiin Vaasan kaupunginpuutarhan edustalle.

Kaupunkirakenteen muutos

Suomen väkiluku kasvoi 1950-luvulla neljästä miljoonasta lähes neljään ja puoleen miljoonaan. Maaseudun väkimäärä pysytteli entisellään, mutta kaupunkien ja kauppaloiden väkiluku kasvoi. Teollisuuden ja liike-elämän nopea kasvu edellytti uutta kaupunkirakentamista. Alkoi hyvinvointiyhteiskunnan laajamittainen rakentaminen.

Kuntien tehtäväksi tuli tarjota monimuotoisia palveluja asukkailleen. Kunnan palveluiksi luettiin terveydenhuollon, koulutuksen, sähkön ja veden tarjonnan rinnalla myös katujen kunnossapito ja puistojen ylläpito. Puistot nähtiin nimenomaan vanhusten oleskelu- ja ulkoilupaikkoina ja lasten leikkipaikkoina. 1940-luvun lopulla isoimmissa kaupungeissa yleistyi muun muassa lapsille tarkoitettu ohjattu leikkitoiminta puistoissa. Käyttöön otettiin puistotäti-termi. Puistotätien

tehtävänä oli ohjata lasten leikki-, laulu- ja liikuntahetkiä. Puistotäti- ja puistosetätoiminta on jatkunut näihin päiviin saakka.

1950-luvulla käynnistynyt lähiörakentaminen pirstaloi kaupungeja ympäröiviä metsiä. Samalla alkoi syntyä uusia metsäpuistoja tai taajamametsiä, kuten niitä nykyään kutsutaan. Erityyppiset asuinrakennukset pyrittiin mukauttamaan maisemaan ja niiden väliin jätettiin runsaasti tilaa. Kansainvälisten kaupunkisuunnitteluvirtausten rantautuessa Suomeen Espoon Tapiolaan rakennettiin täysin uudenlainen, puutarhakaupungin periaatteiden mukainen lähiö, jossa asutuksen keskellä olevat laajat puutarhamaiset puistot runsaine perenna- ja pensasistutuksineen ja laajoine nurmikenttineen tarjosivat asukkaille viihtyisän oleskelupaikan. Tapiolalle oli tunnusomaista myös vanhojen ja jylhien mäntyjen ja mäntymetsiköiden säilyttäminen rakennusten ympäristössä. Visio luonnonläheisestä mutta modernista asumisesta oli sodanjälkeisissä oloissa

Vuonna 1954 seuran vuosikokous järjestettiin Tampereella.

TAMPEREEN KAUPUNGIN KUVA-ARKISTO

huimaava. Tapiolan ensimmäiset alueet olivat poikkeuksellinen yhteiskunnallinen ja kaupunkikuvallinen kokeilu, joka herätti runsaasti keskustelua myös Suomen ulkopuolella, ja loi suomalaiselle kaupunkisuunnittelulle maailmanmainetta.

Kaupunginpuutarhurit joutuivat työssään pohtimaan puistojen kalustamista uusien käyttötärpeiden mukaan. Vuonna 1947 viriteltiin keskustelun aiheeksi keinujen, keinulautojen, roska-korien, nililappujen ja kieltotaulujen standardisoimista. Periaatteessa standardisoiminen sai kannatusta, mutta käytännössä se ei toteutunut kaupunkien yhteisenä toimenpiteenä. Puistokalusteiden teollisen valmistuksen myötä tarve kaupunkien omalle standardisoimiselle väheni ja hävisi lopulta kokonaan. Nykyään muun muassa leikkikenttävälineet ovat pitkälti standardisoituja EU:n myötä.

Vaikka osa infrastruktuuriin ja puistojen rakentamisesta ja kunnostamisesta tehtiin työllisyystöinä, nousivat puistotyöläisten asema ja työaikalaki tärkeiksi teemoiksi nuoren ammattikunnan toiminnassa. Keskusteltiin muun muassa urakkatyön soveltuvuudesta puistotyöhön. Vuonna 1949 todettiin, että urakkahinnoittelun järjeistämiseksi pitää saada tutkittua tietoa. Asiaa alustettiin tarkemmin kesäkokouksessa vuonna 1952. Myöhemmin jäsenille jaettiin käyttöön Tampereen kaupungilla käytössä olleet urakkahinnat.

Pohjoismainen yhteistyö käynnistyy

Pohjoismaisten kaupunginpuutarhurien yhteydet alkoivat 1940- ja 50-luvuilla vahvistua ja varsinkin suomalaisten ja ruotsalaisten kollegoiden yhteydenpito aktivoitui. Ensimmäinen ruotsalaisvieras osallistui seuran retkelle vuonna 1948, kun Pohjanmaan kaupunkiin suuntautuneelle retkelle osallistui Norrköpingin kaupunginpuutarhuri Frans August Johansson puolisoineen.

Vastavierailu tapahtui vuonna 1950, kun 38 hengen suomalaisryhmä osallistui Upsalassa Ruotsin kaupunginpuutarhureiden seuran (Förening för kommunal park- och naturvård) järjestämään pohjoismaiseen kaupunginpuutarhurien kokoukseen. Retki oli antoisa ja houkutteleva, sillä sotavuosien jälkeen ulkomaanmatkailu ei ollut yleistä. Retkellä tutustuttiin muun muassa Skanseniin, Tukholman puistoihin, leikki- ja uintipaikkoihin sekä siirtolapuutarhoihin. Upsalassa tutustuttiin kaupungin nähtävyyksien lisäksi maatalouskorkeakouluun ja sen yhteydessä toimivaan tutkimuslaitokseen. Tuliaisena isäntävälle vietiin "aistikas" puheenjohtajan nuija. Upsalan ja Göteborgin kaupunginpuutarhurit saivat 10 äyrin maksua vastaan suomalaiset puukot.

Seura pyrki tekemään tunnetuksi kaupunkien julkisia viheralueita ja kaupunginpuutarhurien tehtäväkenttää osallistumalla vuonna 1949 Helsingin Messuhallissa järjestettyyn pohjoismaiseen puutarhanäyttelyyn. Näyttelyä varten koottiin yli 200 isokokoista valokuvaa, joissa esiteltiin julkisia istutuksia ja puistoja 22 kaupungista tai kunnasta. Näyttelytoimintaa jatkettiin myöhemmin muun muassa 1959, jolloin esiteltiin kuvien avulla suomalaista puutarhakulttuuria messuvieraille.

Olympiakesänä 1952 Helsingin puistoja laitettiin paraatikuttoon. Kaupunginpuutarhurit pääsivät tutustumaan edustuspuistoihin seuran kesäretkellä.

KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURAN KUVA-ARKISTO

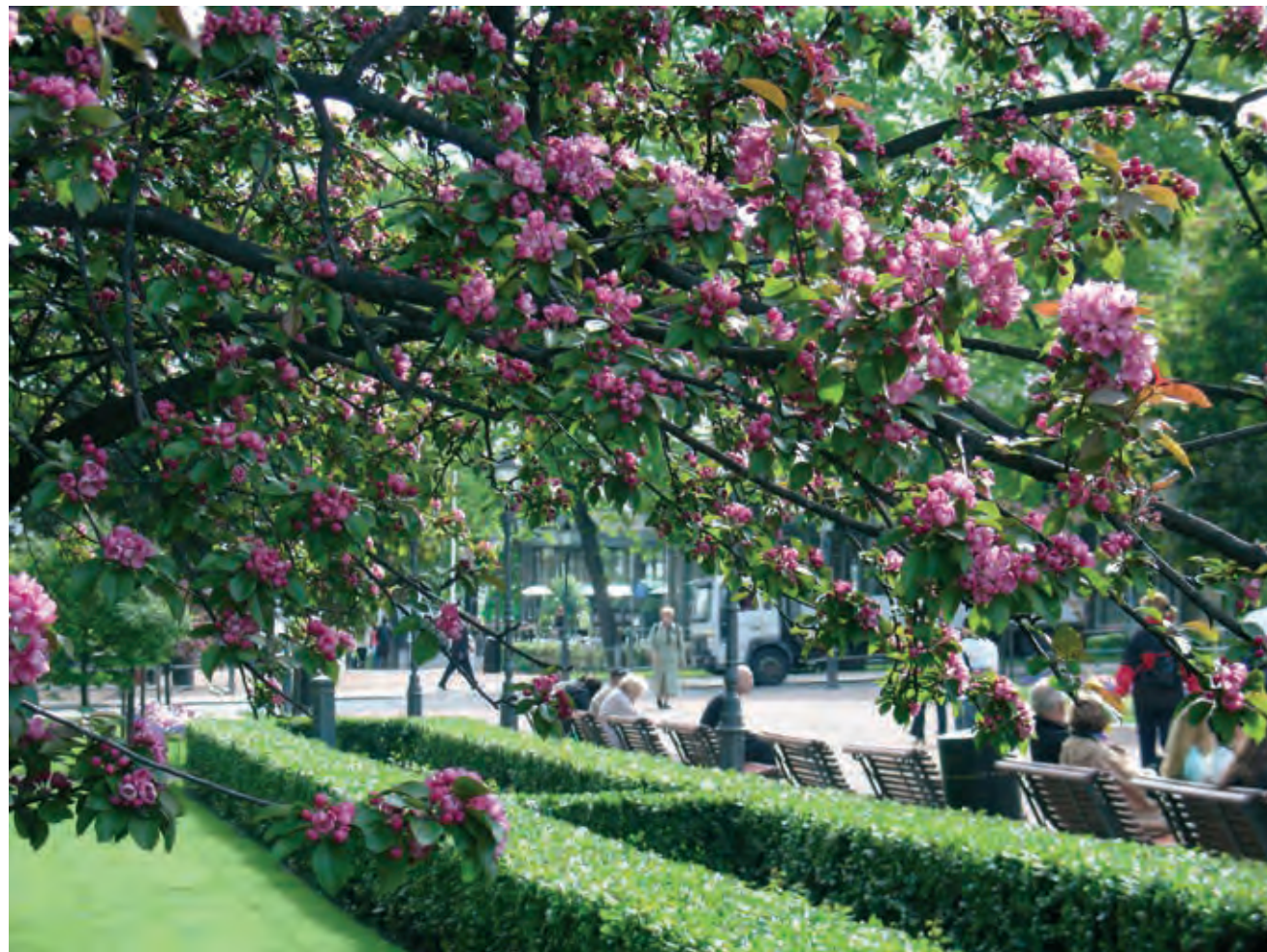

LÄHTEET

Perttula, A. (toim.). 1985. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. 1935-1985.

Tapiolan syntyvaiheet. 2014. Wikipedia-artikkeli.

Yhteisö isäntänä. 1948. Elokuva. Kunnallisten Työntekijöiden Liitto ja Kansan Elokuva Oy. Elävä arkisto. Yleisradio.

HELSINGIN KAUPUNGIN PAIKENNUSVIRASTO / MIKA LAPPALAINEN

Koristeomanapuita istutettiin puistoihin 1940- ja 1950-luvuilla. Tuolloin Helsingin kaupunginpuutarhurina toiminut Bengt Schalin totesi, että ”Omenapuiden suku on niin suuri ja kaunis, niin tasaisen kaunis, että on vaikea sanoa mitkä lajit olisivat suosittelavimpia”.

JULKISET VIHERALUEET OSA MODERNIA KAUPUNKI- RAKENNETTA – SEURAN KOLMAS VUOSIKYMMEN 1956-1965

1960-luvulla betonilähiörakentaminen lisäsi julkisten viheralueiden määrää. Useimmiten lähiöitä vihreyttivät kerrostalojen väliin jääneet taajamametsät tai nurmetetut metsiköt.

Lähiöiden metsiköt olivat suosittuja lasten leikki- ja retkipaikkoja. Kuassa pieniä retkeläisiä Peltolammin lähiössä Tampereella 1960-luvulla.

Puistoissa saattoi nähdä myös lumiveistoksia. Kuussa on talvisia taideteoksia Emil Aaltosen puistossa Tampereella 1954.

REINO BRANTHIN, VAPRIIKIN KUVA-ARKISTO

Suomi harppasi urbaaniin nykyaikaan vauhdilla 1950- ja 1960-lukujen vaihteessa. Maaseudulta lähdettiin leveämmän leivän perään kaupunkiin. Betonilähiötä nousi eripuolille Suomea – osa vanhojen puukorttelien tilalle. Varsinkin 1960-lukua on pidetty betoniarkkitehtuurin vuosikymmenenä. Rakentamisen päätavoitteeksi tuli nopeus ja halpuus, mistä syystä taloista tehtiin suuria. Arkkitehtuuri oli vähäeleistä, järkiperaista sekä materiaaleja ja rakenteita korostavaa.

Maaltamuutto kaupunkiin näkyy myös seuran vuonna 1960 kerätyissä tilastotiedossa. Tilasto kertoo, että hoidettavien viheralueiden pinta-ala asukasta kohti oli pienentynyt kaupungeissa. Vuonna 1956 viheralueita oli keskimäärin kahdeksan neliometriä asukasta kohden, vuonna 1960 seitsemän neliötä. Tilastoissa näkyy myös runsas työllisyysvarojen käyttö puistotöihin. Kaupunkien asukasmäärien kasvaessa sopivaa työtä ei löytynyt kaikille vapailta työmarkkinoilta, joten

työttömiä ohjattiin kunnan ja valtion varoin puistojen perustamistöihin. Myös koululaisille tarjottiin kesätöitä kaupungin puistojen hoitotöissä. Tilaston koonnut Valkeakosken kaupunginpuutarhuri Aarre Piironen toteaa

”Pienimmillä paikkakunnilla näyttää siltä, että julkisten viranomaisten mielenkiinto yleisten alueiden kunnossapitoon on yleensä vielä hyvin vaatimatonta ja määrärahat sen mukaiset. Kuitenkin on todettu, että paikkakunnan yleinen vehreys- ja siisteystaso on riippuvainen siitä, millaista esimerkkiä kunta tässä asukkaalleen näyttää. Jos kunnalliset laitokset ovat hyvin hoitaneet alueensa, herättää se myös yksityiset huomaamaan puutteet ympäristössään. Työllisyysvarojen saanti puistojen perustamistöihin näyttää alkavan yleistyä, ja tätä mahdollisuutta tulisikin yrittää käyttää entistä enemmän, sillä varoja myönnetään helpommin tässä mielessä, tilanteen paikkakunnalla niin vaatiessa.”

Uudet tuulet puhaltavat puistotöissä

Massiivisen asuntotuotannon rinnalla tehtiin lähiöihin leikkipaikkoja ja lähipuistikoita. Puistorakentamisessa alettiin hyödyntää vesiaiheita ja uusia kasvilajeja. Liuskekiveä käytettiin portaiden, käytävien ja pienten aukoiden päällystämiseen.

Työtekniikat kehittyivät ja uudet työkonet tulivat puutarhureiden avuksi. Hoitotöiden koneellistuminen huomioitiin myös seuran tilastokyselyissä. Uutena vertailukohteena tilastoihin otettiin moottoriruohonleikkureiden määrä hoidettua puistohehtaaria kohden. Vuoden 1960 tilastosta käy ilmi, että kaupungeissa on yhdellä moottorikäyttöisellä ruohonleikkurilla hoidettu keskimäärin 3,5 hehtaaria ja kaupaloissa 2,3 hehtaaria. 1950-luvun lopulle saakka käytössä oli ollut pieniä, heikkotehoisia ja vanhoja koneita. Vuonna 1960 markkinoille tuli Belos-merkinen puistonhoitokone, joka tehosti kerralla töitä. Siinä oli varusteena 75 senttimetriä leveä vaakatasoleikkuri ja 120 senttimetriä leveä harja. Konemerkestä tuli kaupungeissa suosittu ja se oli käytössä aina 1970-luvun puoliväliin saakka.

Puistojen merkityksestä, kaupunkien vihreyttämisestä ja viheralueiden roolista kaavoituksessa puhuttiin paljon seuran luentopäivillä. Näkemyksiä ja esimerkkejä kävivät esittelemässä muun muassa suomalainen hyötykasvitutkija professori Toivo Rautavaara, turkulainen asemakaava-arkkitehti Pekka Sivula ja arkkitehti Korpela. Myös puistoleikkitoimintaa tehtiin tutuksi kaupunginpuutarhureille, kun vuonna 1960 tarkastaja Kirsti Pajunen esitteli asiaa. 1950-luvun lopulla mukaan tulivat luonnonsuojelulliset teemat, kun Oulun yliopiston professori Niilo Söyrinki puhui luonnonsuojelusta ja maisemanhoidosta. Tämän jälkeen luontoasiat ovat olleetkin mukana säännöllisin väliajoin näkökantojen ja painotusten vaihdellessa.

Kaupunginpuutarhuri Viljo Tarko esittelemässä kaupunginjohtaja Erkki Lindforsille kannastautuksia Vanhan kirjastotalon puistossa Tampereella 1959.

Uusia kokouskäytäntöjä

Vuonna 1952 seura teki päätöksen muuttaa sääntöjä siten, että vuosikokous siirrettäisiin pidettäväksi kesäretkeilyn yhteydessä. Näin poistua hankalana pidetty talvinen vuosikokous, joka oli kerännyt vähemmän osallistujia. Kerran vuodessa pidettävään kokoukseen oli myös helpompi keskittää asioita ja kaupungit maksoivat mieluummin matkakorvaukset ja osallistumismaksut yhteen tapahtumaan. Sääntöjen muutos kesti aikansa ja ensimmäinen kesäluentopäivien yhteydessä järjestetty vuosikokous pidettiin vuonna 1956 Lahdessa. Kokouksen virallista osuutta täydennettiin yhteenvedoilla ulkomaille suuntautuneilta kokousmatkoilta. Terveiset saatiin muun muassa seuran jäsenten virallisilta kokousmatkoilta ruotsalaisen kollegajärjestön ja kansainvälisen järjestön IFPRA:n (International Federation of Park and Recreation Administration, vuodesta 2014 lähtien The World Urban Parks, WUP) kokouksiin.

1963 tuli puheeksi kaupunginpuutarhurien puolisoiden - yleensä rouvien - osallistuminen kesäretkille. Puolisoita oli ollut mukana jo aiemminkin, mutta nyt päätettiin, että kesäretken järjestävävastuussa oleva isäntäkaupunki päätti, kutsutaanko osallistujat puolisoineen vai ilman. Jos kutsu koski pariskuntia, piti isäntäkaupungin järjestää kaupunginpuutarhurien puolisoille rinnakkaisohjelmaa virallisten kokousten ajaksi. Nykyisin moista velvoitetta ei ole, vaikka puolisot ovatkin tervetulleita kesäluentopäiville.

TOIVOLA

Vuonna 1962 vuonna otetussa kuvassa poseeraavat Rovaniemen kaupungin puisto-työntekijät yhteneväisissä ja tyylikkäässä työasuissa. Taustalla on Jätkän patsas.

Jäsenmäärässä tapahtui notkahdus vuosikymmenten vaihteessa, kun aiemmin jäseneksi hyväksytyjä muita viheralan ammattilaisia jättäytyi pois seuran jäsenyydestä. Seuran alkuaikoina mukaan oli hyväksytty muitakin kuin kaupunginpuutarhureita ja heidän lähimpiä apulaisia, kuten Valtion Rautateiden puutarhurit, seurakuntien puutarhureita, Kultarannan ylipuutarhuri ja yhden kunnalliskodin puutarhuri. Muun muassa Valtion Rautateiden puutarhureita oli otettu jäseneksi sillä perusteella, että asemien istutukset kaupungeissa olivat näkyviä ja edustavia.

Etujen ajamista ja koulutusta

Seura tehosti 1960-luvun alussa ammattikunnan etujen ajamista muun muassa palkka-asioiden merkeissä. Vuonna 1961 vuosikokous nimesi toimikunnan seuraamaan kaupunginpuutarhurien palkkausasioita. Toimikuntaan kuuluivat Viljo Tarko, Jonne Törmä ja Toivo Santakari. Kymmenen vuotta myöhemmin vastaava toimikunta perustettiin Kunnallisvirkamiesliitossa, jolloin mukana olivat Jonne Törmä, Aarre Piironen, Pertti Helminen ja Reino Toivonen. Vuonna 1963 urakkahinnoittelussa otettiin käyttöön ruotsalaisten kollegoiden käytössä olevat urakanormit. Seuran sihteeri Aarre Piironen suomensi ne ja jakoi jäsenistön käyttöön.

Kaupunginpuutarhurien Seuran ensimmäiset koulutuspäivät järjestettiin lepaalla 25.-27.10.1961. Koulutusta markkinoitiin vaatimattomalla ilmoituksella Puutarha-lehdessä ja paikalle saatiin houkutelua 27 jäsentä. Aiheet olivat monipuoliset. Pääteemana oli kaupunkiaukioiden ja leikkialueiden suunnittelu. Maisema-arkkitehti Leena Lisakkila ohjasi luentojen lisäksi teemaan liittyvän harjoitustyön. Muita luentoja olivat

- maisema-arkkitehti Göran Engroos: Viheralueet asemakaavassa ja pientaloasutusalueet kaupunkikuvassa
- lehtori Leif Simberg: Avomaan koristekasvit
- hortonomi Onni Savonlahti: Puistojen rakennustekniikka
- maisteri Pekka Köppä: Koristekasvien taudit ja tuholaiset sekä niiden torjunta.

Vaikka kurssi sai osallistujilta kiitosta, jouduttiin seuraavia koulutuspäiviä odottamaan lähes kymmenen vuotta.

30.7.1960 vietettiin seuran ensimmäisiä virallisia juhlapäiviä eli 25-vuotisjuhla. Juhlakokous pidettiin Helsingin kaupungintalolla. Avauspuheenvuoron piti puheenjohtaja, kaupunginpuutarhuri Viljo Tarko. Seuran sihteeri Aarre Piironen oli koonnut seuran historiikin, jota esiteltiin tilaisuudessa. Kunniajäseneksi kutsuttiin Oulun eläkkeelle siirtynyt entinen kaupunginpuutarhuri Kalle Äijälä. Ohjelmaan kuului lisäksi muutamia luentoja, viralliset onnittelet sekä kunniakäynti seppeleenlaskuineen ensimmäisen puheenjohtajan kaupunginpuutarhuri Johan Emil Arangon haudalla sekä sankarihaudoilla.

LÄHTEET

1960-luku. Arkkitehtuurimuseon verkkosivut.

Perttula, A. (toim.). 1985. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. 1935-1985.

Toivola, A. 1985. Kaupunkien Puistoalan tilastointi. Teoksessa Perttula, A. (toim.). Kaupunginpuutarhurien Seura r.y.

PUISTOTOIMIEN ENSIMMÄISET KASVUN VUODET – SEURAN NELJÄS VUOSIKYMMEN 1966-1975

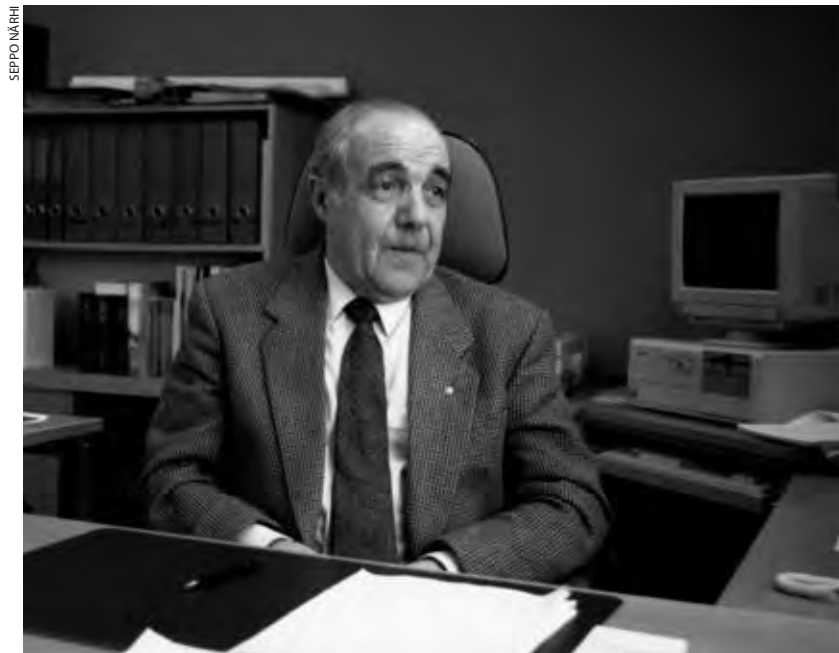
Urheilukeskuksen vihertyöt ja nurmetukset olivat aikoinaan uutta rinteensidontamenetelmään. Kuvissa työstetään vuosina 1969-1970 Lahden hiihtostadionin rinteitä.

ARVO TOIVOLA

Seuran talouskassan kartuttamista ja puistokulttuurin muutoksia – Kaupunginpuutarhuri Arvo Toivolan muistoja vuosilta 1966-1975

ARVO TOIVOLAN URAPOLKUJA
Seinäjoen kaupunginpuutarhuri 1962-1964
Lahden apulaiskaupunginpuutarhuri 1964-1966
Lahden kaupunginpuutarhuri 1967-1991
KPS:n varainhoitaja 1970-1975
KPS:n puheenjohtajat 1975-1978
KPS:n hallituksen jäsen 1978-1985
KPS:n varapuheenjohtaja 1985-1991

Tulin seuran jäseneksi vuonna 1964, ja perin muutaman vuoden kuluttua varainhoitajan pestin. Tuolloin seuran talous oli lähinnä nimellinen. Ainoat tulonlähteet olivat jäsenmaksut ja uusien jäsenten liittymismaksut. Kesäluentopäivien järjestämiskustannukset olivat olleet hallituksen ja isäntäkaupungin järjestäjien murheita. Kustannukset pyrittiin kustantamaan isäntäkaupungin vieraanvaraisuuden ja yhteistyökumppaneiden avulla. Tulopuolen ollessa vähäistä oli menot pidettävä myös kurissa.

Kun vuonna 1973 oli Suomen vuoro järjestää pohjoismainen puistokongressi, jouduttiin taloutta ja kongressin rahoitusta miettimään uudesta näkökulmasta. Kongressille laadittiin oma talousarvio, jonka menokohdat ja suuruusluokka olivat täysin uutta seuran taloudelle. Tapahtuman rahoittamiseksi päädyttiin vuonna 1971 järjestetystä kesäluentopäivistä perimään osallistumismaksua ensimmäistä kertaa seuran historiassa. Osallistujat maksoivat lisäksi omat matka- ja majoituskulut. Osallistumismaksua perusteltiin sillä, että puistokongressin järjestäminen aiheutti etukäteiskustannuksia. Puistokongressin menokohtia olivat muun muassa luentopalkkiot, käännökustannukset ja tulkkaus.

Hallituksessa todettiin käytännön olevan toimiva, joten päätettiin ottaa sama periaate käyttöön seuran muissakin tapahtumissa. Vuoden 1973 jälkeen seuran tapahtumat olivat maksullisia, ja seura alkoi vähitellen saada lisätuloja talouskassan kartuttamiseksi. Tuloilla oli mahdollista kehittää ja monipuolistaa tapahtumia sekä kattaa kustannuksia, jotka olivat aiemmin olleet isäntäkaupungin ja yhteistyökumppanien murheita. Maksulliset tapahtumat herättivät joissakin seuran jäsenissä ihmetystä, mutta pidemmän päälle ratkaisu oli kestävä ja hyväksyttiin yleisesti.

Toinen tuolta ajalta mieleen jäänyt asia oli 1960- ja 1970-lukujen vaihteessa tapahtunut kaupunkien järjestyssääntöjen uusiminen. Niitä nykyaikaistettiin samalla kun tarpeettomia käytäntöjä ja kieltoja purettiin. Puistojen käyttöön järjestyssääntöjen uusimisella oli suuri merkitys. Muun muassa nurmikoilta hävisivät "Älä tallaa nurmikoita!"-kyltit. Puistojen nurmikoista tuli kaupunkilaisten käyttöalueita, joiden tuli kestää kulutusta.

Kaupunginpuutarhurit joutuivat uuden tilanteen eteen, kun ennen nurmikot olivat saaneet kasvaa rauhassa. Uuden käyttökulttuurin myötä huomattiin, että vanhat nurmikot eivät kestäneet runsasta kulutusta. Ruotsalainen kasvinjalostaja ja siemenkauppa Weibulls julkaisi "Weibulls Tips"-lehtistä, jossa esiteltiin muun muassa uusien nurmikkosiemenlajikkeiden kulutus- ja talvenkestävyyttä.

Kun työvakanssini käynnistyi Lahden kaupungilla 1967, otin yhteyttä Weibullsiin ja tiedustelin mahdollisuutta osallistua heidän nurmikkokokeisiin. Paluupostissa saimme muutamia kiloja kutakin siemenlajiketta kokeitamme varten. Mukana oli viisi uutta niittynurmikkalajiketta ja kaksi punanatalajiketta. Kahden vuoden seurannan jälkeen tuloksista tiedotettiin Weibullsiin ja seuran jäsenistölle. Varsinkin vuoden 1969 hankala talvi osoitti, että Weibullsin lajikkeet olivat ylivoimaisia talvenkestävyydessään meillä perinteisesti käytettyihin lajikkeisiin verrattuna. Pian tuon jälkeen nurmikkolajikekoeket käynnistettiin seuran ehdotuksesta Hankkijan koetilalla Hyrylässä. Monet seuran jäsenistä tutustuivat näihin kokeisiin Hankkijan järjestämillä nurmikkopäivillä.

Sotavuosina syntyneet suuret ikäluokat saavuttivat aikuisiän 1960-luvun loppupuolella. Samaan aikaan perinteiset maa- ja metsäteollisuuden työtehtävät koneellistuivat ja maaseudun työpaikat alkoivat käydä vähiin. Muuttoliike kaupunkeihin ja asutuskeskuksiin ja pian myös Ruotsiin kiihtyi.

Kaupunkien rakentamistarve kasvoi räjähdysmäisesti. Asuntorakentamisen lisäksi tarvittiin kouluja, päiväkoteja, nuorisotiloja ja uutta infrarakentamista. Rakentaminen näkyi myös puistomenoissa. 10 vuodessa, vuodesta 1970 vuoteen 1978 mennessä, 10 suurimman kaupungin puistomenot kasvoivat Arvo Toivolan kokoaman tilaston mukaan 18 miljoonasta markasta 105 miljoonaan markkaan. Hoidettavien viheralueiden pinta-ala kasvoi 1616 hehtaarista 2877 hehtaariin. Vakituisten työntekijöiden määrä lisääntyi 610:stä 873 työntekijään. Kausityöntekijöiden määrä ei kasvanut samassa suhteessa. Vuonna 1970 kausityöntekijöitä oli 835, kun vuonna 1978 määrä oli 882.

1970-luvulla viheralueiden pinta-alat kasvoivat isoimmassa kaupungissa, kun uusille asuinalueille rakennettiin lähipuistoja, leikkipaikkoja, koulujen ja päiväkotien pihvoja. Kuvassa Oulun kaupunginpuutarhuri Reino Toivonen leikkipuiston edustalla.

SEPPÖ VÄRHÄ

Kaupunginpuutarhurien aseman vahvistamista

Kaupunginpuutarhurien palkkauksessa oli suuria eroja 1970-luvun alkuun saakka, koska kaupungit saattoivat itsenäisesti päättää viran- ja toimenhaltijan palvelussuhteen ehdoista ja palkkauksesta. Kaupunginpuutarhurien Seura pyrki vaikuttamaan palkkauksen yhtenäistämiseen tekemällä ehdotuksia ja suosituksia Suomen Kaupunkiliitolle toivoen, että alalle saataisiin Kaupunkiliiton yhtenäiset ohjeet. Suomen Kaupunkiliitto oli nykyisen Kuntaliiton edeltäjä, joka oli perustettu vuonna 1912 ensin nimellä Kunnallinen keskustoimisto ja vuonna 1917 nimi muutettiin Suomen Kaupunkiliitoksi. Sen tehtävänä oli toimia kaupunkien ja kauppaloiden edunvalvojana. Vuonna 1970 voimaan astunut kunnallinen virka- ja työehtosopimuslaki yhtenäisti käytäntöä. Samalla perustettiin Kunnallinen sopimusvaltuuskunta (KSV), jonka tehtävänä oli neuvotella ja sopia palkansaajajärjestöjen kanssa virkaehdoista ja palkkausta koskevista asioista.

Alkuvaiheessa kaupunginpuutarhureille ei ollut omaa nimikettä virkaehtosopimuksessa. Seura toimi aktiivisesti asian korjaamiseksi. Asia ratkaistiin seuran, KSV:n ja Kunnallisvirkamies-liiton yhteisessä tapaamisessa. Tämän jälkeen virkaehtosopimusta täydennettiin kaupunginpuutarhurin nimikkeellä ja palkkahinnoittelulla. Palkkahinnoittelu korjasi lähinnä vain pienipalkkaisimpien jäsenten palkkausta, mikä ei tyydyttänyt seuraa. Asiaa pyrittiin vaikuttamaan, mutta muutos tapahtui hitaasti ja vasta 1980-luvun lopulla kehitystä alkoi tapahtua parempaan suuntaan.

Kaupunginpuutarhojen asema kaupungin organisaatiossa ja yhtenäisen johtosäännön saaminen kaupunginpuutarhojen virkailijoille puhutti 1970- ja 1980-luvuilla seuran jäseniä. Vuonna 1970 seuran hallitus lähetti Kaupunkiliitolle laajan muistion, jossa käytiin läpi yhteisen johtosäännösten laatimisen vaikeuksia. Muistiossa korostettiin myös seikkoja, jotka pitäisi huomioida kaupunkien rakennusvirastojen mallijohtosääntöjä laadittaessa. 1973 vuoden vuosikokouksessa hyväksyttiin julkilausuma, jonka tavoitteena oli julkisten puistotoimien kehittäminen. Julkilausumassa esitettiin Kaupunkiliitolle puistohallinnon päivittämistä ja tarkistamista siten, että kaupunginpuutarhureilla on paremmat mahdollisuudet vaikuttaa kaupungin vihreyttämiseen. 1970- ja 1980-lukujen vaihe oli kiihkeän rakentamisen aikaa, joten viherala ja puistojen arvostus kaupunginorganisaatiomalleissa jäi helposti paitsioon.

Aseman vahvistamiseksi tarvittiin tutkittua taustatietoa. Vuonna 1965 perustettiin toimikunta laatimaan asianmukaista tiedonkeruukaavaketta kaupunkien puistotoimien tilastotietojen keräämiseksi. Toimikuntaan kuuluivat Kauko Aarnio, Lauri Arponen, Erkki Kivivuori, Aarre Piironen, Reino Toivonen ja Juhani Tuuri. Vuodesta 1970 tietojen keruusta ja tilastoinnista vastasi Lahden kaupunginpuutarhuri Arvo Toivola aina vuoteen 1990 asti.

1970 lähtien seura teki puistoalan laajaa tilastointia neljän vuoden välein. Tilastoja ei aina julkaistu yleisesti vaan ne olivat jäsenistön käytössä. Osa tilastoista julkaistiin Puutarhakalenterissa, jolloin ne olivat hyödynnettävissä alalla yleisemmin. Tilastoinnissa vertailtiin käytössä olevien määrärahojen lisäksi ympärivuotisen ja kasvukauden aikaista työvoiman vahvuutta ja hoidettujen viheralueiden pinta-aloja. Lisäksi koottiin tietoja viheralueiden rakentamis- ja kunnossapitokustannuksista sekä työpalkka-, kone-, kuljetus- ja tarvikkekustannuksista.

Viheralan keskittämisyrittämiä

Vuonna 1968 Puutarhaliitto ry asetti hedelmän- ja marjanviljelyn-, kukkaviljelyn, taimitarviljelyn, vihannesviljelyn ja vihertuotantovaliokunnat pohtimaan kunkin sektorin ajankohtaisia kysymyksiä ja tulevaisuuden haasteita. Vihertuotantovaliokunnan puheenjohtajan pestiä hoiti Hyvinkään kaupunginpuutarhuri Erkki Melaja. Perustamisvuonaan toimikunta järjesti Lappeenrannassa vihersuunnitteluseminaarin, joka sai seuraavana vuonna jatkoa Espoossa, Otaniemen Dipolissa järjestetystä "Ihminen ja asuinmiljö"-seminaarista. Seminaari kuului valtakunnallisen puutarhanäyttelyn oheisohjelmaan. Seminaarissa esitettiin maisemakulttuuri-toimikunnan perustamista opetusministeriön alaisuuteen.

1960-luvun lopulla puistoissa saatettiin nauttia orkesteriesityksistä. Kuvassa orkesteri soittamassa vanhan kirjastotalon puistossa Tampereella.

JUHANI HEIKOLA, VAPRIKIN KUVA-ARKISTO

Lahden hiihtostadionin rinteiden vibreytyks oli iso urakka vuosina 1969-1970.

ARVO TOIVOLA

Vihertuotantovaliokunnan vaikutuksesta vuonna 1970 saatiin Suomen Arkkitehtiliitto SAFA:n RT-kortistoon ensimmäiset vihertuotantoa koskevat täydennykset. Valiokunnan saavutuksista huolimatta Kaupunginpuutarhurien Seura ei ollut täysin tyytyväinen valiokunnan toimintaan.

Helmikuussa 1971 seuran hallitus teki aloitteen viheralan keskittämiseksi lähettämällä asiaa koskevan esityksen Puutarhaliiton hallitukselle. Esityksessä todettiin, että vihertuotantovaliokunta ei kata kaikkia viheralan sektoreita. Ehdotuksena oli, että Puutarhaliitto kutsuisi kaikkien viheralalla toimivien yhteisöjen edustajat keskustelemaan yhteisen liiton tai neuvottelukunnan perustamisesta. Samansuuntainen esitys tuli myös vuonna 1969 perustetulta Viherringiltä, joka kokosi Suomen Puutarhasuunnittelijat ry:n, Puutarhanrakentajat ry:n, Taimistoviljelijät ry:n, Taimikauppiat ry:n, Suomen puutarha- ja maisema-arkkitehdit ry:n ja Viheraluerakentajat ry:n jäsenistöt saman yhteisön alle. Puutarhaliitto kutsui aloitteentekijöiden edustajat yhteiseen tapaamiseen saman vuoden syyskuussa Tampereelle. Kaupunginpuutarhuri Erkki Kivivuori sai kunnian toimia tapaamisen puheenjohtajana. Viheralan yhteisen toimielimen tarpeellisuudesta ja tehtävistä alusti toiminnanjohtaja Martti Halme. Kokouksen päätöksellä valittiin viheralan keskittämistä valmisteleva toimikunta, jonka kokoonkutsujaksi valittiin maisema-arkkitehti Leena Lisakkila. Kaupunginpuutarhurien Seuraa toimikunnassa edusti kaupunginpuutarhuri Jonne Törmä.

Toimikunta työskenteli ripeästi. Helmikuussa 1972 se luovutti viheralan toimielimen toiminta- ja organisaatioehdotuksen Puutarhaliiton hallituksen käsiteltäväksi. Mietinnössä oli kaksi osaa, joista toinen käsitteli viheralan kehittämistä ja toinen viheralan keskittämistä. Mietinnössä ehdotettiin perustettavaksi maisemavaliokunta Puutarhaliiton alaiseksi viheralan yhdistysten neuvottelurenkaaksi. Ehdotus toteutettiin, ja Puutarhaliitto nimesi Maisemavaliokunnan puheenjohtajan ja kukin yhdistys nimesi omat edustajansa. Ensimmäinen puheenjohtaja oli maisema-arkkitehti Leena Lisakkila ja häntä seurasi myöhemmin Kaupunginpuutarhurien Seuran puheenjohtaja Pekka Jyränkö.

Maisemavaliokunnan toiminta oli säännöllistä, ja se kokoontui 6-8 kertaa vuodessa aina Viherympäristöliiton perustamiseen saakka 1991. Valiokunnan käsittelyssä olivat viheralan yhteiset asiat. Yhteistyössä Puutarhaliiton kanssa järjestettiin vuosittain vuodesta 1980 lähtien Viherrakentamisen talviluentopäivät ja vihertekniikanäyttely Tampereella. Nykyisin päivät tunnetaan Viherpäivinä. Vuonna 2015 päivät järjestetään 36. kertaa. Päivien yhdeksi tehtäväksi nähtiin viheralan kysymysten tunnetuksi tekeminen kuntien ja valtiohallinnon edustajille sekä tiedotusvälineille. Ajankohtaiset viherteemat ja kohde-esittelyt ovat olleetluentopäivien sisältöä alusta lähtien.

Koulutuspäivät vakiintuvat

Seura jatkoi 1970-luvulla kymmenen vuoden tauon jälkeen seuran omia koulutuspäiviä. 1970 jäsenille järjestettiin Suomen Kaupunkiliiton kanssa Espoon Säästöpankkiopistolla puiston suunnittelu- ja hoitokurssi. Kurssille osallistui 38 jäsentä. Seuraavan kerran koulutuspäivien merkeissä tavattiin pari vuotta myöhemmin 25.-27.9.1972. Osallistujamäärä oli 56. Ohjelmassa oli sekä luentoja että retkeilyä. Pääteemana olivat puut ja luentoaiheet olivat

- Puupankki, hortonomi Reijo Hahkala
- Suurten puiden siirto, hortonomi Juhani Hietanen
- Katupuut, lajit ja soveltuvuus, hortonomi Arvo Toivola
- Vanhojen puiden hoito, hortonomi Juhani Nylund
- Kataja, sen muodot, lisääntyminen ja käyttö, tohtori Erkki Kaukovirta
- Kotimaisten puiden ja pensaiden käyttö, maisema-arkkitehti Aino Harju-Söderberg.

1974 Kaupunkiliitto järjesti kaupunginpuutarhureille täydennyskurssin lasten leikkipuistotoinnasta. Kurssin yhteydessä otettiin virallisesti käyttöön termit leikkipuisto ja leikkialue. Leikkikenttä-nimikettä pidettiin harhaanjohtavana ja sen käytöstä haluttiin päästä eroon.

Ajankohtaisten asioiden käsittelyä jatkettiin myös kesäluentopäivillä. Varsinkin luonnonsuojelliset teemat olivat usein mukana ohjelmassa. Esityksiä kuultiin muun muassa luonnonvaraisen puuston varmistamisesta asuntoalueen piha- ja puistopuiksi, kaupunkimaiseman luonnonsoojelusta, leirintäalueen luonnonhoidosta sekä luonnon ja puiston ekosysteemeistä.

40-vuotisjuhlavastaanotto pidettiin 11.3.1975 seuran perustamispaikassa eli Helsingin kaupunginpuutarhalla. Kutsuvieraina olivat perustajajäsenet Eino Laaksonen, Harald Karumaa ja Juhani Tuuri sekä entiset puheenjohtajat Aarno Hellemaa ja Erkki Kivivuori. Ohjelmaan kuului perinteisesti seppelleenlasku Johan Emil Arangon haudalle. Itse juhlakokous pidettiin ravintola Klaus Kurjessa. Tervetulo- puheenvuoron käytti puheenjohtaja Jonne Törmä ja hän kertoi myös seuran siihenastisista vaiheista Juhani Tuurin laatiman historiikin pohjalta. Arvo Toivola esitelmöi koulutuksen nykyisistä suuntaviivoista. Kokouksen keskustelua johti kunniapuheenjohtaja Erkki Kivivuori. Perustajajäsenet olivat lahjoittaneet seuralle puheenjohtajan nuijan.

Suurten puiden siirtoja tehtiin eri kaupungeissa 1970- ja 1980-luvuilla. Yllä tammien siirto Hämeenlinnan pääkirjaston alapuolelle vuonna 1984, ja alla on käynnissä siirtourakka Kuopiossa.

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI

KUOPION KAUPUNGIN KUVA-ARKISTO

Puistokongressit tiivistivät pohjoismaista yhteistyötä

Kaupunginpuutarhurien pohjoismaiset puistokongressit käynnistyivät vuonna 1966. Kööpenhaminassa puistokongressia isännöi Stads- og kommunegartnerforeningen. Suomesta osallistui 22-hengen seurue, joista osa oli kaupunginpuutarhurien puolisoita. Kongressiin lähdettiin Lahdessa pidetyn vuosikokouksen jälkeen. Erityisen vaikutuksen osallistujiin teki avajaistilaisuuden varsin arvovaltaiset vieraat: maatalousministeri, kulttuuriministeri, yksi Kööpenhaminan kaupunginjohtajista, akatemian rehtori, puutarhatieteen professori ja Pohjoismaiden suurlähettiläät. Myös kongressin ohjelma pidettiin asiallisena vaikkakin kovin tiiviinä. Teemoina olivat muun muassa kaupunkien virkistysalueet, kaupunkikehitys ja maisema, puistohallinnon koulutus, leikkialueet ja kasvien merkitys kaupunkirakentamisessa. Luonnollisesti saatiin myös perusteellinen selostus Kööpenhaminan viheralueista. Suomalaisittain teemat olivat hieman hämmäntäviä, sillä luentojen painotus oli kaupunkirakentamisessa ja Suomessa kaupunginpuutarhurit eivät juurikaan osallistuneet kaupunkien asemakaavoitukseen.

Toinen pohjoismainen puistokongressi pidettiin Tukholmassa 1969. Kongressin sisältö oli toteutettu Tukholman puistohallinnon 100-vuotisjuhlan ympärille. Luentoaiheissa esiteltiin kaupungin puistopolitiikan ja puistojen kehityksestä sadan vuoden aikana. Katsaus tehtiin myös kunnalliseen puistojen ja luonnonhoitoon sekä kaupunkisuunnitteluun, jossa huomioidaan virkistysnäkökohdat.

Tukholman Oopperakellarissa pidetty puistotoimen 100-vuotisjuhla oli elämyksellinen kokemus osallistujille. Seuran silloinen puheenjohtaja Aarre Piironen muisteli haastattelussaan, miten tilaisuuteen sisältyivät viralliset onnittelet, joihin suomalaiset eivät olleet osanneet valmistautua etukäteen. Tanskalaiset edustajat olivat onnittelevuorossa ensimmäisenä ja he luovuttivat ruotsalaiskollegoille muistolahjana tammen taimen istutettavaksi seuraavana päivänä. Suomalaisdelegaatio päätyi nopean keskenään käydyin neuvonpidon jälkeen luovuttamaan isännille puristetun näytekaukuksen. Pakkauksen he olivat saaneet tulomatalla Satoturpeesta, johon delegaatio oli poikennut vierailulle ennen Tukholmaan tuloa. Saatesanoissa Piironen totesi, että turve on tarkoitettu käytettäväksi tammen istutukseen. Lahja herätti hilpeyttä. Riemua lisäsi norjalaisten jatkaessa samalla kekseliällä linjalla, että ”huomenna tulee lentokoneella tunturipuron vettä istutettavan puun kasteluun”. Tammi saatiin seuraavana päivänä maahan Källhagensin puistoon, ja norjalaiset toivat kastelukannussa ”tunturipurjon vettä”. Tammi nimettiin ”unionitammeksi”: taimi oli Tanskasta, turve Suomesta, kasteluvesi Norjasta ja kasvupaikka oli Ruotsissa. Tämä hauska sattumus tiivisti entisestään pohjoismaisten kollegoiden välejä.

Vuonna 1973 pohjoismaisen puistokongressin järjestämisvastuu oli ensimmäistä kertaa suomalaisilla. Kongressi pidettiin Helsingissä, jonne kokoontui 124 osallistujaa. Varsinaisia kaupunginpuutarhureita oli Ruotsista 54, Tanskasta 7, Norjasta 7 ja Suomesta 18. Lisäksi mukana oli 38 kaupunginpuutarhurien puolisoa, joille oli järjestetty omaa oheisohjelmaa virallisen osuuden ajaksi. Suomalaisedustuksen pienuus herätti ihmetystä. Syyksi arveltiin suomalaisen ammattikunnan puutteellista kielitaitoa, minkä vuoksi innostus osallistua pohjoismaiseen puistokongressiin oli kotimaassa vähäistä.

Päivää isännöi puheenjohtaja kaupunginpuutarhuri Jonne Törmä. Valtiovallan tervehdyksen toisiasiaiministeri Heikki Tuominen ja Helsingin kaupungin tervehdyksen apulaiskaupunginjohtaja Gunnar Smeds. Luentojen aiheina olivat muun muassa luonnon huomioiminen kaupunkirakentamisessa, virkistysalueiden suunnittelu ja toteutus, kaupunkijätteiden hyödyntäminen viherrakentamisessa ja erilaiset kasvualustamateriaalit viherrakentamisessa. Lisäksi oli esityksiä puistohallinnon organisaatioista eri Pohjoismaista. Viimeinen kongressipäivä käytettiin retkeilyyn helsinkiläisissä puistoissa ja leikkipaikoissa, Tapiolassa ja Porvoossa. Porvoossa keskityttiin erityisesti vanhojen kaupunginosien huomioimiseen asemakaavoituksessa.

Kutsu kansainväliseen yhteistyöhön saatiin vuonna 1969, kun Kaupunginpuutarhurien Seura kutsuttiin osallistumaan Bernissä pidettyyn nykyisen IFPRA:n (International Federation of Park and Recreation Administration) kansainväliseen kongressiin. Tuolloin järjestön nimi oli vielä IFPA eli nimestä puuttui virkistysalueisiin viittaava sana ”recreation”. Kokouksen jälkeen kului vielä muutama vuosi ennen kuin seura haki ja sai jäsenyyden kansainvälisessä järjestössä vuonna 1972.

LÄHTEET

- Jyräkö, L. 2014. Seuran historiikka varten kootut muistiinpanot.
Mäkinen, J. 2005. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. - Kasvun vuodet 1985-2005.
Perttula, A. (toim.). 1985. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. 1935-1985.
Toivola, A. 1985. Kaupunkien Puistoalan tilastointi. Teoksessa Perttula, A. (toim.). 1985. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. 1935-1985.
Toivola, A. 2014. Seuran historiikka varten kootut muistiinpanot.

Sattuipa kerran...

Vuonna 1968 kesäluentopäivillä Tampereella heräsimme mieheni kanssa kello neljä aamulla ulkoa kuuluvaan lauluun. Ikkunasta näimme vastapäisen puiston penkillä kaulakkain istumassa kaksi, ajasta ja paikasta autuaan tietämätöntä kaupunginpuutarhuria laulamassa ”minä laulan sun kätehesi kukkasan, minä” ja niin edelleen. Kaunisääniset tenorit lauloivat, ajankohta vain oli vähän erikoinen. Aamulla herrat olivat taas virkeinä muiden mukana. Ehkä silloin miehet olivat rautaa niin kuin eräässä laulussa sanotaan.

Muistellen Liisa Jyräkö

NOUSUKAUDEN JA CITYKULTTUURIN LUMOISSA – SEURAN VIIDES VUOSIKYMMEN 1976-1985

Hämeenlinnan Paasikiventiellä ruusujen kastelua istuttamisen jälkeen 1980-luvulla. Puistotyöntekijöiden työasu oli varsin vapaa-muotoinen vielä tuolloin.

1980-luvulla kaupunkien imagoa alettiin kehittää myös kaupunkiympäristössä näkyvin elementein, kuten kaupungin tunnusvärein maalatuin ulkokalustein, roska-astioin tai kuten kuvassa katupuiden runkosuojin.

HANNA TARKKA

Kaupunginpuutarhurien työlle arvostusta – Liisa Jyrängön muistoja vuosilta 1976-1985

LIISA JYRÄNGÖN KOTIPIIRTI

Kaupunginpuutarhurien Seuran jäsenmäärä oli vuosina 1976-1985 vielä pieni, alle sata henkilöä. Heidän osallistumisensa vuosikokoukseen ja kesäluentopäiville oli aktiivista. Kaiken uuden omaksumisen halu oli suuri. Työtavat muuttuivat, kun ala koneellistui kovaa vauhtia. Tilaisuuksissa keskusteltiin ja joskus väiteltiin toimintatapojen paremmuudesta. Naisten palkkaaminen puistotoimen johtotehtäviin yleistyi tuona aikana.

Kaupunginpuutarhurien Seuran yhtenä tärkeimmistä tehtävistä tänä kymmenvuotiskautena oli nostaa kaupunkien puistotoimen arvostusta ja kohentaa viherammattilaisten organisaatioasemaa ja palkkausta työn vaatavuutta vastaavalle tasolle. Joltinakin tehtävässä onnistuminen vaati asian jatkuvaa esilläpitoa ja hyvin perusteltujen tosiasioihin nojaavien kannanottojen esittämistä päätäjille.

Puistotoimen hoitaminen ilman rahoituksesta päättävien luottamushenkilöiden tukea ei onnistu. Niinpä Kaupunginpuutarhurien Seura alkoi kutsua luentopäivilleen kaupunkien päättäjiä kuuntelemaan luentoja ja keskustelemaan puistotoimen huolestuttavista asioista. Monet päättäjät kiinnostuivat ympäristöasioista varsinkin 80-luvulla, kun asukkaat alkoivat vaatia puistoja kaupunginosiin ja huolestuivat vanhojen puistojen kunnosta.

Suuren yleisön kiinnostuksen herättäminen ja ylläpitäminen olikin tärkeää. Ihmisten asiasta kiinnostuminen vaati jotain poikkeavaa ja näkyvää. Myönteistä julkisuutta viheralalle saavutettiin ainakin Helsingissä, kun otettiin uudelleen käyttöön vuosia unohduksissa ollut tapa istuttaa muistopuita. Varsinkin, kun ensimmäisenä istutettiin Presidentti Mauno Koiviston kunniaksi koivikko ja nimikotammet kaupunginjohtajille. Suurta yleisöä kiinnostavina voitaneen pitää myös seuran osallistumista osastollaan valtakunnalliseen puutarhanäyttelyyn vuonna 1985 ja Helsingin puistotoimen menestyksellistä osallistumista Pariisiin "La Rose" näyttelyyn 1983.

Yli 40 vuoden aikana on tapahtunut monenlaista. Minulla on ollut ilo tavata henkilökohtaisesti Kaupunginpuutarhurien Seuran puheenjohtajista kymmenen viimeisintä ja perustajajäsenistäkin neljä: Harald Karumaa, Eino Laaksonen, Viljo Lehtinen ja Juhani Tuuri. Mukavia herrasmiehiä kaikki. Varsinkin Tuuri oli hyvä seuramies ja usein mukana seuran tilaisuuksissa. Hän osallistui vielä seuran 50-vuotisjuhlatilaisuuksiin 1985, ja oli silloin mukana istuttamassa muistotamme Helsingin kaupunginpuutarhan alueelle.

Liisa Jyrängö miehensä Helsingin kaupunginpuutarhuri Pekka Jyrängön kanssa kotipiirilla vuonna 1983.

Palkkaneuvotteluja ja tiedonvaihtoa – Kaupunginpuutarhuri Ahti Pakarisen muistoja vuosilta 1976-1985

VALOKUVAAMO RAIMO J. NIEMI

AHTI PAKARISEN URAPOLKUJA
Tampereen apulaiskaupunginpuutarhuri 1974-1989
Tampereen kaupunginpuutarhuri 1989-2003
KPS:n hallituksen sihteeri 1979-1991
KPS:n varapuheenjohtaja 1991-2001

Tulin Kaupunginpuutarhurien Seuran jäseneksi vuonna 1976, kun minut oli hieman aiemmin nimetty Tampereen kaupungin apulaiskaupungin virkaan. Toimin seurassa myöhemmin sihteerin ja varapuheenjohtajan tehtävissä, molemmissa kymmenkunta vuotta. Se oli hyvää aikaa. Sinä aikana rakentui vahva yhteistyöverkosto muiden kaupunginpuutarhurien kanssa. Yhteyttä pidettiin ahkerasti puhelimitse, ja puolin ja toisin jaettiin uskon vahvistusta ammattikunnan toiminnalle. Varsinkin omassa kunnassaan yksin toimivat jäsenet saivat henkistä tukea ammattikollegoiltaan juuri seuran kautta. Mielipiteitä, näkemyksiä, toimintatapoja ja vinkkejä jaettiin ahkerasti ja opittiin toin toisiltamme.

Tiedon vaihtoon käytettiin myös seuran kesäluentopäiviä, jotka olivat ohjelmaltaan tuolloin nykyistä löyhempiä. Aikaa oli runsaasti jäsenistön keskeiseen ajatusten vaihtoon virallisen luento- ja retkiohjelman lisäksi. Seuralla oli tuolloin suuri merkitys ammattikunnan osaamisen vahvistajana ja uusien taitojen ja menetelmien edistäjänä. Seura toimi myös etujärjestönä ammattikunnan esimiesten suuntaan.

Palkka-asiat olivat ajankohtaisia ja neuvotteluja käytiin silloisen Kaupunkiliiton ja ammattiyhdistysten kanssa. Seuran edustajat toimivat paikallisesti aktiivisesti näissä neuvotteluissa muun muassa kunnallisen sopimusneuvottelukunnan kanssa. Neuvotteluissa pyrittiin tuomaan esille kaupunginpuutarhurien tehtäväkentän laajuus. Monesti vastapuolella oli huvittavia käsityksiä viheralan ammateista ja toiminnasta. Muun muassa hautausmaita ei ymmärretty viheralueina vaan vainajien säilytyspaikkana. Viheralaa ja julkisten puistojen rakentamista ja ylläpitoa pidettiin pipertelynä eikä ymmärretty, miksi alan ammattilaiset olivat osa teknistä ammattikuntaa. Muun muassa hortonomikoulutus oli putoamassa pois palkan perusteena olevasta pisteytysjärjestelmästä. Viher- ja puutarha-alan koulutuksia ei arvostettu ja niiltä puuttui poliittiset puolestapuhujat toisin kuin metsäpuolen koulutuksella.

Seuran luentopäivillä palkka- ja sopimusasioita pidettiin esillä luentoaihein. Samalla jaettiin jäsenistöille ja muille sidosryhmille seuran palkkatietoutta. Palkkaneuvotteluja ja määrärahojen saamista tukemaan valjastettiin myös tilastot. Seuran edustajat kokosivat tilastotietoa muun muassa puistotoimien työllistävästä vaikutuksesta. Monessa kunnassa toimi olikin keskeinen työllistäjä, sillä kesä- ja kausityöntekijöiden määrä oli mittava. Monessa kunnassa puistotoimen määrärahojenosuus koko kaupungin budjetista oli vaatimattomat 0,8 %, vaikka puistotoimen työn jälki olikin kaikkien kuntalaisten nähtävissä. Kunnan kannalta puistotoimen työ olikin kustannustehokkainta. Pienillä määrärahoilla saatiin aikaiseksi näkyvyyttä ja vaikuttavuutta. Harva päättäjä kuitenkaan ymmärsi asiaa vielä tuolloin.

Kolkkojen 70-luvulla rakennettujen betonilähiöiden jälkeen asumisviihtyvyyteen kiinnitettiin 1970-1980-lukuen vaihteessa enemmän huomiota. Kaupunkiasumisen eristyneisyyttä haluttiin vähentää. Yksinkertaisilla asioilla kuten yhteisen pihapiiriin hoidolla pyrittiin edistämään ihmisten kohtaamista.

1980-luvun alussa elettiin nousukautta, ja elämäntavat muutuivat yhä kaupunkimaisemmiksi – alettiin puhua citykulttuurista. Sen myötä kaupunkitilaa alettiin käyttää yhä enemmän ja vapaammin vapaa-ajanviettoon. Vapautunut ravintolakulttuuri ja muodikkaat hampurilaisravintolat lisäsivät puistotoimen työtaakkaa puhtaanapidon osalta. Roskaantumisen yleisty samalla kun ihmisten vaatimukset puistojen siisteydelle ja käytettävyydelle kasvoivat.

Toisaalta suomalaista kaupunkiympäristöä tultiin ihmettelemään ulkomaita myöten. Muun muassa Tampereen kaupunki sai tunnustusta eräältäkin saksalaiselta kollegalta kaupungin väljyydestä ja vihreydestä. Keskieurooppalaisia ihastutti erityisesti kaupunkirakenteen ja asuinalueiden väliin jäänyt aito metsäluonto, jota ei enää ollut nähtävillä Keski-Euroopan suurissa kaupungeissa. 1980-luvulla paikalliset asukkaat kokivat metsäluonnon keskellä olevat asuinalueet usein ”takapajuloina ja slummeina”, joissa ei moderni kaupunkikehitys ollut päässyt vaikuttamaan. Myös joidenkin viheralan ammattilaisten käsitys saattoi olla vastaava, sillä nousukauden vauhdissa ei aina osattu arvostaa paikan ekologiaa, eikä biologia- tai ekologiaosaaminen ollut enää niin vahvasti esillä alan koulutuksessakaan.

Puistotoimen roolin vakiintuminen

Viheralueet muodostuivat 1960-70-luvuilla pääosin usein muusta rakentamisesta ylijääneistä maa-alueista. 1980-luvulla kiinnostus viheralueiden kehittämiseen kasvoi voimakkaasti ympäristötietouden lisääntyessä. Käyttöön otettiin kestävä kehitys-termi. Tosin vasta viime vuosina kestävä kehitys on mennyt läpi yhteiskunnallisen ajattelun ja tullut tunnetuksi myös viheralalla kokonaisvaltaisemmin.

Viherrakentamisen merkitys varsinkin kaupungeissa kasvoi. Uusille asuntoalueille tarvittiin puistoja ja toisaalta vuosisadan alkupuolella rakennetut puistot vaativat uudistamista. Kaupunginpuutarhurien työsaralla riitti tekemistä. Taloudellisesti ajanjakso oli kaksijakoinen. 1970-luvun loppupuolella taloutta rasitti vielä suuri työttömyys, josta selviämisen jälkeen 1980-luvulla alkoi kiihtyvä ja lopulta ylikuumenemiseen johtanut talouskasvu. Niissä olosuhteissa puistotoimen vetäjiltä kysyttiin joustavaa johtamistaitoa sopeuttaa yhteen rahavarat, työt ja tekijät.

Kaupunkien puistotoimien tehtävät alkoivat monipuolistua 1970- ja 1980-luvuilla. Perinteisten puistojen rinnalle tulivat hoidettavaksi virkistysalueet ja luonnonalueet. Useissa kaupungeissa oli myös oma kaupunginpuutarha, joka vastasi ryhmäkasvien ja erikoiskasvien kasvatamisesta omiin tarpeisiin. Kuvassa ruukutustöissä ovat Marja Ruotsalainen, Kyllikki Keinänen ja Hannu Kinnunen Kuopion kaupunginpuutarhalla vuonna 1976.

Viheralueiden puhtaanapidon tarve lisääntyi 1970-luvulta lähtien, kun puistojen käyttö alkoi muuttua. Kuvassa kerätään roskaa Kuopion Kauppatorilla vuonna 1976.

KUOPION KAUPUNGIN KUVA-ARKISTO

KUOPION KAUPUNGIN KUVA-ARKISTO

Puistojen käyttöä laajennettiin. Muun muassa Turussa Kupittaaanpuiston yhteyteen toteutettiin 1982 Seikkailupuisto, joka on siitä lähtien toiminut lasten ja perheiden toimintakeskuksena. Kesäisin vireä puistoalue leikkivälineineen tarjoaa mahdollisuuksia, joita ei tavallisesta leikkipuistosta löydy. Kiipeilypaikoiksi rakennetut isot ihmishahmoiset patsaat olivat lasten suosiossa. Humoristiset patsaat tehtiin pohjoismaisten taiteilijoiden ja lasten yhteistyöprojektina vuonna 1986. Kohde on myös palkittu Turun humoristisimpana paikkana.

TURUN KAUPUNKI

Turun Seikkailupuistossa on myös liikennepuisto, jossa lasten on mahdollista opetella liikennekäyttäytymistä ja -sääntöjä. Maksullinen liikennepuisto on toiminut Kupittaaanpuistossa 1950-luvulta lähtien.

TURUN KAUPUNKI

1900-luvun aikana kaupunkien tekninen toimi on ollut jatkuvan muutoksen alaisena. Suurimpien kaupunkien jo 1800-luvulla perustettujen rakennuskonttorien tai rakennustoimistojen tehtäväkenttä laajeni. Laajenemisen myötä rakennuskonttoreista erotettiin kiinteistötoimi, mittaus toimi, kaavoitus, jätehuolto, vesihuolto ja monet muut toimialat omiksi virastoikseen ja joskus jopa yhtiöiksi. Ylikunnallisia palvelulaitoksia syntyi erityisesti jätehuollon ja vesihuollon alalle. Kaikissa suurimmissa Suomen kaupungeissa kehityksen askeleet ja muodostuneet organisaattiorakenteet ovat olleet erilaisia. Vihertoimen alueella monessa kaupungissa suurimpana muutoksena oli ensin kaupungin metsänhoidon siirtyminen kiinteistötoimen mukana erilleen puistojen hoidosta. Kaupunkien metsänhoidon tavoitteena vielä 1960-luvulle asti oli kaupungin polttoainehuollon järjestäminen ja metsien hoito muutoinkin talousmetsinä. Vuosisadan loppupuolella kaupunkimetsien virkistysarvot nousivat talousmetsien tuottoa tärkeimmiksi, ja monen kaupungin organisaatiossa metsien hoito yhdistettiin puistoja hoitaviin organisaatioihin. Perinteisistä puisto-osastoista muodostettiin viherosastoja.

Puistotoimen asema alkoi vakiintua ja laajentua kuntaorganisaatiossa. Esimerkiksi vuoden 1978 tilastoista ilmenee, että puisto-osasto oli neljässä kaupungissa, puistotoimisto 17 kaupungissa ja puistojaos kolmessa kaupungissa. Monessa keskikokoisessa ja pienessä kunnassa kaupunginpuutarhuriin tehtäviin kuului puistojen hoidon lisäksi metsien ja urheilualueiden hoito, muutamassa kaupungissa myös kaatopaikan hoito. Kaupunginpuutarhurien tehtäväkenttä laajentui käsittämään sekä rakennettujen puistojen hoidon että luonnonalueiden hoidon. Tekninen kehitys näkyi monipuolisen työkokonnan hyödyntämisessä työtehtävissä.

Vuoden 1982 tilastoinnin mukaan puistoalalla oli julkisella sektorilla yhteensä 2050 vakinaista työpaikkaa ja 3650 kausityöpaikkaa, joiden pituus oli noin kuusi kuukautta. Puistomaisesti hoidettuja viheralueita oli 7200 hehtaaria ja hoidettuja luonnonpuistoja 5700 hehtaaria. Vuonna 1982 puistotoimen käyttämät määrärahat olivat yhteensä 298 miljoonaa markkaa, mikä vastasi keskimäärin 0,8 prosenttia kaupunkien kokonaismenoista.

Ympäristön laadunedistämistyötä

Ympäristön laatuun liittyvät asiat nousivat esille 1970-1980-luvun vaihteessa. Asuntohallitus oli esittänyt kysymyksiä liittyen rakennustoiminnan ympäristölle asetettavista vaatimuksista. Seura antoi lausunnon asiasta vuonna 1978. Lausunnossa tuotiin esille seuraavat seikat

- ”• On laadittava yleishjeet asuin ympäristön rakentamiselle rakennusoikeus huomioon ottaen. Kustannustaso ilmoitetaan %:na muusta rakentamisesta.
- Kaikilla lainoitettavilla kohteilla tulee suorittaa luonnonolosuhteiden inventointi, joka tehdään pääosin silmämääräisesti säilytettävä puusto ja muut luonnon muodot tarkasti asiakirjoihin merkiten.
- Ympäristötöiden suunnittelijoilla tulee olla vähintään puutarhaopiston tai alan korkeakoulututkinto.
- Ympäristötöiden suunnitteluasiakirjojen tulisi sisältää kohteesta riippuen seuraavat asiakirjat: yleissuunnitelma 1:1500-1:1000, jossa kuvattu säilytettävä puusto ja luonnon muodot, istutukset, paikoitusalueet, huoltoreitit ja leikkialueet. Lisäksi yleistyöselitys.

- Ympäristösuunnitelmien valvonta tulisi järjestää asuntohallituksessa, lääninhallituksessa sekä kunnissa muun rakennusvalvonnan tapaan, sen osana ja puutarha-alan ammattihenkilön suorittamana.
- Olisi laadittavaympäristötöistä määräyty normit, joiden mukaan kustannukset lasketaan.
- Ympäristötöiden kustannusvalvonta on järjestettävä rakennusteknisen kustannusvalvonnan osana erikseen ilmoituna.
- Tonttikohdaisen toteutumisen tulee nivelyä saumattomasti koko alueen maisemasuunnitelmaan. Suunnittelun pohjana tulisi olla korttelisuunnitelma tai muu laajempaa kokonaisuutta oleva suunnitelma.
- Ympäristösuunnitelmien tarkastus ja kustannusvalvonta tulee suorittaa erillisenä, mutta kuitenkin muuhun rakennustoimintaan liittyen.
- Erilaisesta kulutuspaineesta johtuen on eri talotyypeille muodostettava erilaiset tavoitteet ympäristötöiden tasosta.
- Peruslähtökohdat olisivat pääosiltaan samat kuin uusien asuntojen rakentamisen kohdalla, mutta ympäristön parantamiseen olisi erikoisesti kiinnitettävä huomiota. Peruskorjauslainoituksessa tulee huomioida varat myös pihan ja ympäristön parantamiseen ja korjaukseen.
- Olemassa olevien asuinalueiden kohentamiseksi on laadittava asuinalueiden yleinen saneeraus suunnitelma, jossa otetaan huomioon nykyinen maisema ja erityisesti sen puusto. Pihoja varten laaditaan yleisiä ohjeita.
- Kaikkeen edellä esitettyyn viitaten olisi alan ammattihenkilön kiinnittäminen asuntohallitukseen ja muihin näitä asioita käsitteleviin virastoihin ensiarvoisen tärkeitä. Suosittelemme perustettavaksi työryhmän, joka ryhtyisi kiireesti laatimaan yleishjeita asuin ympäristön rakentamiselle.”

1970-1980 -luvuilla istutettiin pensaita massastutuksina. Pensasistutusten ylläpito oli usein koulutuspäivien aiheena. Tyypillisimpiä kesätöitä olivat pensasistutusten kitkentätyöt. Kuvassa abkeroidaan Espoon Olarissa.

MARTTI HONKANEN

Isojen syreenien siirtoa Tampereen Koukkuniemessä. Kuvassa yli 40 vuoden työuran kaupungin palveluksessa tehnyt Lauri Puurtinen ja Kari Lehtonen.

MIKA-PERKA-HYÖNEN

FBI

Marraskuussa 1981 annetulla lailla piharakentaminen tuli lainoituksen piiriin ja vuodesta 1985 lähtien oli mahdollista saada lainaa myös pihan perusparantamiseen. Toisaalta monet muut lausunnossa mainitut asiat ovat odottaneet ratkaisua näihin päiviin saakka. Muun muassa vaatimusta ympäristötöiden suunnittelijan pätevydestä ja ympäristösuunnitelmien edellyttämisestä ja valvonnasta pyrittiin saamaan mukaan Maankäyttö- ja rakennuslakiin vuonna 1999, ilman tulosta. Viherympäristöliiton MAMA-työryhmä (Maiseman huomioon ottaminen maankäytön suunnittelussa) on jatkanut asian eteenpäin viemistä lain uudelleen tarkastelun yhteydessä.

Massaistutuksia ja korvausvaateita

Betonilähiöiden myötä siirryttiin 1970-luvulla massapensasistutusten kauteen. Sama ideologia jatkui vielä 1980-luvun julkisilla viheralueilla. Laajoja alueita istutettiin helpohoitoisilla kurturuusuilla, hansaruusuilla, pensasangervoilla, kanukoilla ja aronioilla. Matalat havupensaajat, kuten vuorimännyn, pensasemprat ja erikoiskatajat sekä erilaiset tuijat löysivät paikkansa julkisten istutusten lisäksi myös yksityispihoista.

Kasvitietämystä haettiin seuran järjestämillä koulutuspäiviltä ja kursseilta. Vuonna 1975 professori P. M. A. Tigerstedt teki geenikäsitettä tutuksi. Samassa tilaisuudessa professori Liisa Simola kertoi kasvien veden ja ravinteiden oston ja MMK Paavo Pelkonen kasvien kylmänkestävyydestä. Vuonna 1977 aiheina olivat muun muassa ravinteiden käyttäytyminen ja hyväksikäyttö kasvillisuuden kannalta sekä kasvillisuuden inventoinnin tarve ja mahdollisuudet.

Vuonna 1980 kurssin pääteemana oli ajanmukaisesti pensaskasvillisuuden kunnossapito. Asiaa käytiin läpi suunnittelun, liikenneviheralueiden, rikkakasvitorjunnan, pensaiden leikkauksen, talvenkestävyyden ja uutuuskasvien kannalta. Kurssilaiset pääsivät ryhmätehtävässä tutkimaan pensaiden korvausmenettelyä vahinkotapauksissa.

Kasvillisuuden korvausasiat kiinnostivat ammattikuntaa laajemminkin, ja kasvillisuuskorvauskysymykset olivat puhuttaneet seuran jäseniä jo pitkään. 1980-luvun alussa palattiin vuonna 1974 käynnistettyyn kasvillisuuskorvausasiaan. Vuoden 1974 vuosikokouksessa Pekka Jyräkö oli esitellyt laatimansa kasvillisuuden korvausten laskentakaavion. Jyrängön laskentakaavassa oli hyödynnetty eri maissa käytössä olleita korvausmalleja. Vuosikokouksessa päätettiin, että laskentakaava esitellään Kaupunkiliitolle. Virallista yleistä mallia siitä ei tullut, mutta monet kaupungit käyttivät sitä korvauslaskelmien perusteena aina 1980-luvulle saakka.

Seuran vuosikokouksessa todettiin vuonna 1983, että kasveista maksettavat korvaukset vaihtelevat huomattavasti paikkakunnittain. Syynä olivat muun muassa paikallisten virkamiesten asenteet ja erilaiset tulkinnot mallista. Tilannetta paransi hieman, kun Vihertöiden tekniset ohjeet 1983 VTO 83 -julkaisuun liitettiin mukaan parannettu versio laskentamallista. Laskelma piti saada, jotta vakuutusyhtiöille voitiin esittää pätevä laskelma vaurioituneen katupuun korvausmäärästä. Muutaman kerran laskelman paikkaansa pitävyyttä käytiin testaamassa raastuvassa ja myönteisen päätöksen myötä malli vakiintui joksikin aikaa käyttöön. Rinnalla saatettiin hyödyntää myös saksalaisten puutaimistojen hinnastoja, joiden pohjalta määritettiin korvaushinnaksi tuhoutuneen puun kokoluokan taimihintaa ja toimituskustannuksia Suomeen.

VTO:n malli oli käytössä aina vuoteen 2007 saakka, jolloin käyttöön otettiin Viherympäristöliitto ry:n julkaisema Kasvillisuuden arvonmäärittäminen KAM '07-opas. Kasvillisuuden korvauskysymykset ovat edelleenkin ristiriitaisia muun muassa vakuutusyhtiöiden erilaisten tulkintatapojen vuoksi. Viheralan laskentamallin vakiinnuttaminen edellyttäisi jonkun korvaustapauksen käsittelyä oikeudessa ja oikeuden päätöstä KAM:n käytöstä.

Puiden uusimishankkeet ristipaineessa

Kaupunkien puistotoimista vastaavia huolestutti isojen ja vanhojen puistopuiden ja varsinkin katupuiden heikko kunto. Uudistamistarve oli suuri. Tuolloin tehtiin mittavat selvitykset puiden huonon kunnon aiheuttajien toteamiseksi ja torjuntakeinojen löytämiseksi muun muassa Helsingissä. Tulosten perusteella käynnistettiin uudenlaisten rungonsuojien kehittäminen katupuille, eri leikkaustapojen vertailu ja kasvualustakokeilut. Elävän puun rungon sisäisten vaurioiden toteamiseksi kehitettiin Teknillisen korkeakoulun avustuksella ensimmäinen versio puututkasta.

Puiden uusiminen herätti suuria intohimoja. Näkemyksiä tuli puolesta ja vastaan. Asukkaat vastustivat jopa täysin lahojenkin puiden kaatamista. Tutkimukseen perustuvien tosiasioiden havainnollisella esittämisellä saavutettiin osapuolten välinen yhteisymmärrys ja kaatajille työrauha. Puukujanteiden uudistaminen vaati vielä enemmän suostuttelua. Luottamushenkkiöiden eli rahoituksesta päättävien saaminen asiaan taakse tuotti paljon harmaita hiuksia 1980-luvulla ja myöhemmin. Viherammattilaiset ehdottivat kujanteen kaikkien puiden korvaamista kerralla mahdollisimman isoilla tasakokoisilla puilla, jotta kujannevaikutelma säilyisi tulevienkin sukupolvien ihailtavaksi. Päättäjät halusivat korvata yleensä vain kuolleet puut. Helsingissä päädyttiin ratkaisuun, jossa kujanteen toisen puolen kaikki puut korvattiin uusilla ja toinen puoli käsiteltiin päättäjien ehdottamalla tavalla. Lopputulos oli torso. Sen tunnustivat myöhemmin pahimmatkin kokonaisvaltaisen uudistuksen vastustajat. Kokonaan korvattu puoli kasvoi tasaisena, mutta toinen puoli oli epätasainen ja väliin istutetut puut kärsivät valon puutteesta.

Etenkin Lahden kaupunginpuutarhuri Arvo Toivola kiersi useita eri kaupunkeja ja tilaisuuksia, joissa hän esitelmöi nykyaikaisesta puunhoidosta. Hänen ulkomaankontaktinsa edesauttoivat uusimman tiedon saannissa, jolloin hänen luentonsa olivat suomalaisittain aikaansa edellä. Toivola vaikutti Suomessa 1980-luvulla niin sanotun modernin puunhoidon yleistymisessä. Hän myös kirjoitti aiheesta ahkerasti ammattilehtiin.

Luontoteemat ja kunnossapito luentojen kestoaiheita

Koulutustoiminta jatkui vilkkaana 1970-80-lukujen vaihteessa. Varsinkin luontoteemat olivat esillä tuon ajan koulutustilaisuuksissa eri muodoissaan. Vuonna 1979 toiminnanjohtaja Pekka Ketonen luennoi koirista kaupungissa ja intendentti Ilkka Koivisto laajensi aihepiiriä koskettamaan luonnoneläimiä puistoissa. 1980 tarkastaja Esko Räsänen toi esille ympäristönsuojelua kaupunkimiljöössä. Pari vuotta myöhemmin vuonna 1982 puhuttiin korttelisuunnitteluun liittyvästä vihersuunnittelusta, ekologisesta tasapainoisesta yhdyskuntasuunnittelusta ja suurten yleisötilaisuuksien järjestämisestä puistoissa kestävästi. Seuraavan vuonna vuorossa oli muun

Pekka Jyränkö perustelemassa puiden uusimistarvetta.

LIISA JYRÄNÖN KOTIALBUMI

Kaupungin puistotoimet tekivät kaupungeissaan monenlaisia töitä. Kuvassa rakennetaan tilapäistä suota Tampereella Pyyinikin kesäteatterilla vuonna 1983.

MIKA PEKKA HYÖNEN

muassa ilmansaasteiden vaikutus kasvillisuuteen. Maisema-arkkitehti Tuula Merivuori kertoi esitelmässään vuonna 1984 luonnonmaisemien rakentamisesta ja hoidosta. Kaikki ovat varsin ajankohtaisia aiheita vieläkin.

Kesäluentopäivien lisäksi ajankohtaista tietoa jaettiin seuran koulutuspäivillä, joita järjestettiin parin vuoden välein. Maaliskuussa 1976 kurssi järjestettiin yhdessä Lepaan suunnittelulinjan opiskelijoiden kanssa. Teemana oli puistojen kunnossapito. Vuonna 1978 kurssi järjestettiin yhteistyössä Kaupunkiliiton kanssa teemana jälleen puistojen kunnossapito ja suunnittelu. Samana vuonna Lepaalla järjestettiin maanrakennuskurssi, jossa erityisesti perehdyttiin teollisuuden sivutuotteena syntyneiden materiaalin hyötykäyttöön puistoalueilla - varsin ajankohtainen teema edelleen. Tietoa saatiin muun muassa mekaanisen puuteollisuuden sivutuotteiden ja jätevesilietteen ja kompostien hyödyntämiseen. Kurssin vetovastuusta huolehti Tampereen apulaiskaupunginpuutarhuri Ahti Pakarinen. Luennoitsijoina oli aihepiirien asiantuntijoita eri tutkimuslaitoksista ja yrityksistä.

Kunnossapidon erityiskysymyksistä siirryttiin vähitellen työnjohdollisiin teemoihin ja kaupunginpuutarhureille tarjottiin koulutusta työnsuojelusta, työturvallisuudesta, työohjauksesta, työläinsäädännöstä ja ympäristönsuojelusta. Työnjohdon kurseja järjestettiin useita.

Ajanjaksoa leimasi myös yhteiskunnan toimintojen automatisoituminen. 1970-luvun puolivälissä tekivät tuloaan tietokoneet puisto-organisaatioissa. Ensimmäinen esitelmä aiheesta pidettiin 1976, jolloin diplomi-insinööri Juhani Kiiras kertoi ATK:n hyödyntämisestä. Vuonna 1983 ATK-opettaja Eero Niemi syvensi viherammattilaisten osaamista atk:n hyödyntämisessä puistotoimessa. Asia herätti vilkkaan mielipiteiden vaihdon puolesta ja vastaan. Osa näki ATK:n tuovan suurta hyötyä kaupunginpuutarhurien työhön – toiset kokivat teknistyvän tiedonkäsittelyn olevan ajanhukkaa ”oikeiden” töiden rinnalla.

Muutamillaluentopäivillä oli luennoitsijoina ulkomaalaisia asiantuntijoita. Seuran jäsenten vieraan kielen hallinta koettiin sen verran haasteelliseksi, että ulkomaisille esiintyjille ei haluttu varata pitkiä puheenvuoroja. Kansainväliset tuulet alkoivat kuitenkin puhaltaa myös kotimaisillaluentopäivillä vähitellen.

Pohjoismaiset puistokongressit herättivät päättäjien kiinnostuksen

Vuonna 1966 käynnistyneet pohjoismaiset puistokongressit jatkuivat 1970-1980-luvuilla. Vuonna 1976 kokoonnuttiin Osloon Norske parksjefers foreningin kutsusta. Pääteemana oli ”Puistohallinnon tulevat tehtävät asuin- ja vapaa-ajan ympäristössä suhteessa maansuojeluun sekä luonnon- ja kulttuurinsuojeluun”. Pääesitelmöitsijänä oli Norjan silloinen luonnon suojeluministeri Gro Harlem Brundtland aiheellaan Ympäristö ja luonnonsuojelu asutusalueilla. Brundtlandista tuli myöhemmin avainhenkilö kestävä kehityksen edistäjänä. Vuonna 1987 asiaa käsiteltiin ensimmäisen kerran YK:ssa Brundtlandin komissiossa. Komission työstä sai alkunsa

prosessi, joka on edennyt vuorovaikutteisesti eteenpäin niin valtioissa, kunnissa kuin kansainvälisissä yhteyksissäänkin.

Brundtlandin lisäksi Oslon puistokongressissa saatiin kuulla johtaja Olav Aspesaeterin esitys asutuskeskusten ympäristöjen suojelusta ja hoidosta, professori Egil Gabrielsenin esitys maisema-arkkitehtien koulutuksesta Åsin korkeakoulussa sekä amanuenssi Arne Lundstadin esitys suurien puiden tuottamisesta. Norjalainen puistohallinnon organisaatio kiinnosti muiden maiden edustajia, sillä Norjassa puisto- ja liikunta-alueista vastaavat tahot oli yhdistetty toisin kuin muissa Pohjoismaissa. Yleistä kiinnostusta herätti myös virkistys- ja vapaa-ajanviettoalueilla tehty luonnonhoito, johon kongressilaiset pääsivät tutustumaan retkellä. Kongressin ohjelmaa täydensivät jo perinteeksi muodostuneet kaupungin virallinen vastaanotto ja kongressi-illallinen. Osallistujia oli Ruotsista 51, Norjasta 30, Tanskasta 13 ja Suomesta viisi.

Viides pohjoismainen puistokongressi kokosi kaupunginpuutarhurit jälleen Tanskaan ja tällä kertaa Ålborgin kaupunkiin vuonna 1980. Mukana oli kahdeksan suomalaista edustajaa. Kongressia vietettiin juhlavissa tunnelmissa, sillä tanskalainen kaupunginpuutarhurien seura vietti 25-vuotisjuhlaansa ja ruotsalainen seura 60-vuotisjuhlaansa. Puistokongressin muistoksi jokainen osallistujamaa istutti tammen muistopuuksi. Kongressin avasi Tanskan sisäministeri Henning Rasmussen, joka nosti esiin vanhojen asuinalueiden kunnostuksen tärkeyttä ja uusien asuinalueiden laadukasta suunnittelua ja toteutusta. Muita kongressissa käsiteltyjä teemoja olivat kunnallinen puistopolitiikka, kunnallinen palkkapolitiikka ja kunnallisuunnittelua koskeva länsiäädäntö.

Vuonna 1983 kuudes pohjoismainen puistokongressi järjestettiin Göteborgissa. Kongressin tavoitteena oli löytää uusia toimintalinjoja kaupunginpuutarhureille. Haluttiin löytää uusia tapoja ajatella ja toimia. Kongressissa keskityttiin luentojen rinnalla myös työryhmätyöskentelyyn. Työskentelyn avulla kerättiin ja vaihdettiin tietoja muiden Pohjoismaiden käytännöistä, toimintatavoista ja tilanteesta alalla. Kongressi kokosi yhteensä 200 osallistujaa, joista vain kahdeksan oli suomalaista. Pohjoismainen puistokongressi alkoi kiinnostaa myös kaupunkien luottamushenkilöitä ja heidän määränsä osallistujalistoilta oli ilahduttavan suuri.

Pohjoismaisen yhteistyön rinnalla vahvistui kansainvälinen verkostoituminen IFPRA-jäsenyyden kautta. Vuonna 1979 perustettiin IFPRA:n Euroopan osasto, johon Kaupunginpuutarhurien Seuran hallitus ilmoitti liittyvänsä toistaiseksi havainnoitsijana. Vuonna 1982 IFPRA Europa järjesti oman kongressin Haagissa. Kongressissa suomalaista edustusta hoitivat Kouvolan kaupunginpuutarhuri Matti Airola puolisoineen, maisema-arkkitehti Eino Pursio ja apulaiskaupunginpuutarhuri Juhani Hietanen Helsingistä. Kaikkiaan kongressiin osallistui melkein parisataa alan ammattilaista eripuolilta Eurooppaa, suurin osa Keski-Euroopasta.

Kongressin teemana oli ”The Natural City”. Neljällä kielivaihtoehdolla simultaanitulkut luennot vedettiin läpi ensimmäisen päivän aikana. Luennot pohjustivat seuraavien kolmen päivän retkikohteita. Pääteeman mukaan retkikohteet esittelivät julkisten viheralueiden perustamista ja hoitoa luonnonmukaisin menetelmin. Retkeläiset vierailivat myös Floriade-näyttelyssä, jossa

sama teema oli vahvasti läsnä. Kongressin antia esitellessä lehtiartikkelissa Puutarha-lehdessä 10/1982 Eino Pursio totesi

"hoitovarojen niukkuus ei ole lannistanut ihmisiä, vaan johtanut tutkimaan ja hahmottamaan puistojen sisältöjä tarkasti ja etsimään erilaisia perustamistapoja."

Lisäksi Pursio kirjoitti

"Luonnonmukaisissa istutuksissa käytetään tiheitä ja monilajista istutustapaa, jossa peruslaji on tervaleppä pioneerikasvina. Leppää poistetaan kasvun edistytessä pääpuulajien kasvun edistämiseksi. Kasvien kehitystä ohjataan ja mukaillaan hoitotoimenpitein."

Nämä näkemykset ovat edelleen ajankohtaisia pohdittavaksi ja kehitettäväksi.

Yhteistyötä tutkimuslaitosten kanssa

Viheralan ja erityisesti puistotoimien yhteistyö yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa oli merkittävää. Se käynnistyi 1970-luvulla, kun Helsingin yliopistossa alkoi alppiruusujen tutkimusohjelma, jonka tavoitteena oli jalostaa Suomen oloihin sopiva monimuotoinen ja -värinen lajikkeisto. Yhtenä haaveena oli jalostaa keltakukkainen alppiruusu. Vuosien työn tuloksena taimituotannossa on nyt useita talvenkestäviä erivärisiä alppiruusulajikkeita, myös keltainen. Uusia lajikkeita nimettiin muun muassa jalostusohjelman aloitteentekijän ja koeistutusten mahdollistajan mukaan. Suomalaisesta alppiruusuvalikoimasta löytyvät lajikkeet 'P.M.A. Tigerstedt' ja 'Pekka'. Useissa kaupungeissa on tutkimusaineiston kasvatuksen jäljiltä kauniita istutuksia. Laajin on Helsingin Haagassa sijaitseva, nykyisin 8,6 hehtaarin suuruinen, katselulavoilla varustettu Alppiruusu puisto.

Kaupunginpuutarhureja puhutti 1980-luvun alussa käytettävän kasvimateriaalin kestävyys ja aitous. Vuonna 1983 Maatalouden tutkimuskeskus MTT ja Puutarhaliitto ry kävivät neuvotteluita viheralan tutkimustarpeista. Neuvottelun pohjalta käynnistettiin elokuussa 1984 KESKAS-hanke (Kestävät kasvit). Tavoitteena oli aitojen emokasvien hankkiminen ja kasvatuksen järjestäminen puisto- ja maisemakasveista Suomessa. Tutkimuksen johtoon valittiin toimikunta, jonka yhtenä jäsenenä oli seuran puheenjohtaja Pekka Jyränkö. Tutkimuksen vastuullisena johtajana toimi ylipuutarhuri Pentti Alanko. Tutkimushankkeen päärahoittajan oli Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 1967 rahasto (SITRA). Toimeenpanijoina olivat Puutarhaliitto ja Helsingin yliopiston puutarhatieteen laitos. Kenttäkokeisiin osallistuivat useat kaupungit.

Seura koki KESKAS-tutkimuksen tärkeäksi, koska saatavilla oleva taimiaineisto oli kirjavaa ja haluttiin saada kotimaisia taimia kaupunkien istutuksiin. Haasteena oli perinteisesti ollut, miten suunnittelijoiden kasvivalinnat voitaisiin ennakoida niin, että valmista taimimateriaalia olisi saatavilla kotimaisista taimistoista, kun suunnitelmaa aletaan toteuttaa käytännössä. Tyypillisesti puutteita korvattiin tuontitaimilla, joiden kestävyys ei aina ollut riittävä Suomen oloissa. Erityisenä haasteena oli puuntuotanto, sillä kaupungit eivät mielellään tehneet pitkäaikaisia kasvatussopimuksia taimistojen kanssa, joten taimistojen sitoutuminen puuntuotantoon väheni.

Taimikaupan haasteita pyrittiin 1980-luvulla ratkaisemaan muokkaamalla kaupunkien käyttöön yhteinen taimien tarjouspyyntölomake. Kaupunginpuutarhurien tehtäviin kuului isojenkin taimitilausten hankinta. Taimien laatu ja alkuperä haluttiin selvittää mahdollisimman tarkkaan. Kaupunginpuutarhurien Seura selvitti yhdessä Puutarhaliiton maisemavaliokunnan kanssa asiaa. Puheenjohtaja Pekka Jyränkö, professori Peter M. A. Tigerstedt Helsingin yliopistosta ja tutkija Tapio K. Kallio Puutarhatutkimuslaitokselta laativat seikkaperäisen muiston taimien myyntitarjouksissa tarpeelliseksi katsotuista tiedoista. Näiden pohjalta laadittiin tarjouspyyntölomake, jonka Helsingin kaupunki otti ensimmäisenä käyttöönsä. Vuonna 1984 seuran hallitus päätti suosittelulla lomakkeen käyttöön ottoa taimikaupassa laajemminkin. Samana vuonna se sai myös Taimistoviljelijät ry:n hyväksymisen.

Viheralan yhdistämistoimet etenevät

Vuonna 1972 perustettu Puutarhaliiton Maisemavaliokunta jatkoi toimintaansa. Valiokunnan puheenjohtajuus oli 1976-1985 Kaupunginpuutarhurien Seuran edustajalla. Puutarhaliiton maisemavaliokunta oli tärkeä virstanpylväs viheralan kehityksessä. Valiokunnan esille tuomat asiat otettiin vakavasti ja ne huomioitiin myös alan ulkopuolisissa sidosryhmissä, mikä lisäsi va-

Monella kaupungilla oli omaa puuntuotantoa taimistoilla. Kuvassa siirretään Iisalmen kaupungin taimistolta havupuuta istutusta odottamaan. Nostohommista Markku Rönkkö ja Lauri Pasanen.

OULU DRÄMMER

liokunnan merkitystä. Samalla myös valiokuntaan kuuluvien jäsenten edustamat yhteisöt, kuten Kaupunginpuutarhurien seura, saivat lisää tarpeellista arvovaltaa ja näkyvyyttä.

Maisemavaliokunnan vaikutuksesta 1980 saatiin Puutarhaliittoon perustettua vihertuotanto- ja maisemakonsulentin toimi. Samalla Puutarhaliitto perusti Vihertoimiston hoitamaan viheralan yhteisiä asioita. Vihertoimisto hoiti maisemavaliokunnan päätösten mukaisesti viheralan yleistiedotusta ja neuvontaa. Kaupunginpuutarhurien Seura tuki taloudellisesti Vihertoimiston toimintaa. Vähitellen alettiin puhua viheralan oman keskusjärjestön tarpeellisuudesta. Toisaalta myös kyseenalaistettiin tarvetta koko alan järjestön perustamisesta.

Maisemavaliokunnan ja Vihertoimiston lisäksi Kaupunginpuutarhurien Seuran jäseniä oli mukana suunnittelemassa ja järjestämässä erilaisia viheralan tapahtumia, kuten vuotuisia Viherpäiviä ja valtakunnallista Vihervuotta 1985. Idea Vihervuoden järjestämiseksi saatiin vuonna 1980 pidetystä Ympäristösuojeluvuodesta. Aloitteen tekijänä toimi Parlamentaarinen ympäristösuojeluneuvosto puheenjohtajanaan professori Martti Markkula.

Vihervuoden aikana perusteltiin kansalaisille ja päättäjille viheralueiden merkitystä kaupunkien ja taajamien ilmeen parantamisessa. Erityisesti korostettiin kaupunkivihreän vaikutusta ihmisten terveyteen, viihtyisyyteen ja asuinalueiden virikkeellisyteen. Teemavuoden aikana muokattiin ympäristösuojelukäsitettä niin, että pelkän suojelun ja saasteiden torjunnan sijasta alettiin puhua kokonaisvaltaisesti elinympäristön rakentamisesta ja ylläpidosta. Toisaalta korostettiin viherrakentamisen merkitystä ja toi-

Helsingin yliopiston alppiruusun jalostusbanke tuotti näyttäviä koeistutuksia eri kaupunkkeihin. Näyttävintä on Helsingin Haagassa sijaitseva Alppiruusu puisto.

saalta kunnollisten toimintapuitteiden luomista alalle. Ympäristösuojeluneuvosto esitti Vihervuonna 1985 esimerkiksi

- 1) päätoimisten kunnanpuutarhurien palkkaamista
- 2) riittävien toimintaedellytysten takaamista kunnanpuutarhureille viherrakentamista koskevis-
sa kysymyksissä
- 3) viherrakentamisen määrärahojen nostamiseksi viheralueiden rakennustarpeen ja hoidon
vaatimalle tasolle."

Vihervuodesta muodostui tärkeä linkki valtiovalan, kunnallisen toimijoiden, muiden ympäristösuojelun viranomaisten ja toimijoiden sekä viheralan välille. Hyvien kokemusten perusteella seuraavaksi Vihervuodeksi nimettiin vuosi 1995. Sen jälkeen Vihervuosia on vietetty vuonna 2000 ja 2008. Seuraavan kerran Vihervuotta vietetään 2016.

HANNA TAJAKKA

50-vuotisjuhlat kokosivat jäsenistön juhlimaan

Vihervuona 1985 seura vietti 50-vuotisjuhlia kesäluentopäivien yhteydessä Helsingissä. Silloinen seuran puheenjohtaja Pekka Jyräkö totesi seuran 50-vuotishistoriikin esipuheessa ”Seuran tehtävät ja tavoitteet eivät näinä kuluneina 50 vuotena ole sanottavastikaan muuttuneet perustajien aikanaan määrittelemistä. Edelleenkin puistokulttuurin vaaliminen ja jäsenistön ammattitaidon kohottaminen ovat etusijalla seuran toiminnassa. Seuran jäsenten tehtävät sen sijaan ovat monipuolistuneet sitten 1930-luvun.”

Juhlintaa riitti kolmelle päivälle. Ensimmäinen päivä koostui virallisista avajaisista ja tervehdyspuheenvuoroista sekä muutamasta esitelmästä. Esitelmissä tuotiin esille muun muassa puisto-toimen ja ympäristösuojelun yhteyksiä sekä puistotoimen tarpeellisuutta ja asemaa uudessa rakennuslaissa ja asetuksissa. Ensimmäinen juhlapäivä päättyi puutarhajuhaan Kaupunginpuutarhassa – seuran perustamispaikassa.

Toisena päivänä kuultiin luentoja muun muassa asukkaiden kanssa tapahtuvasta yhteistoi-minnasta, puistojen ja koristepuutarhojen kehityksestä Suomessa sekä puistojen ja istutusten vaikutuksesta Helsingin kaupunkikuvaan. Päivän päätteeksi kokoonnuttiin juhlaillalliselle Park-Hotelliin. Illallisen yhteydessä kutsuttiin seuran kunniajäseneksi Valkeakosken entinen kaupunginpuutarhuri Aarre Piironen. Lisäksi luovutettiin seuran uusi standaari kunnia- ja perustajajäse-nelle Juhani Tuurille, kunniapuheenjohtaja Erkki Kivivuorelle, puheenjohtaja Pekka Jyrängölle, kunniajäsen Aarre Piironiselle, Mikkelin kaupunginpuutarhuri Pertti Helmiselle ja Lahden kau-punginpuutarhuri Arvo Toivolalle. Myös Puutarhaliiton hopeisia ansiomerkkejä luovutettiin an-sioituneille jäsenille.

Kolmantena päivänä tutustuttiin Helsingin kaupungin puistoalueisiin ja istutettiin seuran pe-rustamissijoille, Helsingin kaupunginpuutarhan alueelle, muistotammi. Julkisuutta juhlapäiville saatiin, kun Yleisradion Aamuradio teki kesäluentopäivien sisällöistä tuokiokuvia kysellen puis-tojen käyttäjien mielipiteitä ja tulevaisuuden toiveita.

LÄHTEET

- Jyräkö, L. 2014. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvitys. Tampereen kaupunki, Suunnittelupalvelut, Selvitykset ja arvioinnit.
Mitä on kestävä kehitys. 2013. Ympäristöministeriön verkkosivu.
Mäkinen, J. 2005. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. – Kasvun vuodet 1985-2005.
Männistö, A. 2015. Seuran historiikkiin saadut kommentit.
Pakarinen, A. 2014. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
Perttula, A. (toim.). 1985. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. 1935-1985.
Toivola, A. 1985. Kaupunkien Puistoalan tilastointi. Teoksessa Perttula, A. (toim.). 1985. Kaupun-ginpuutarhurien Seura r.y. 1935-1985.
Uudet asuinalueet. 1995. Elokuva. Elävä arkisto. Yleisradio.

Onnitteluja 50-vuotisjuhlailaisuudessa vastaanottivat Helsingin kaupungin Talvipuutarhassa kuvassa va-
semmalta lukien Arto Pulkkinen, Erkki Oinonen, Erkki Kivivuori, Gunnar Flakholm, Pekka Jyräkö, Arvo
Toivola ja Ahti Pakarinen.

LISA JYRÄKÖN KOTIALBUMI

Vuonna 1983 seura päätti teettää oman pie-noislipun eli standaarin. Ehdotuksia lipun aibeeksi pyydettiin jäsenistöltä. Ehdotuksia saatiin kolme, joista hallitus lunasti kau-punginpuutarhuri Aarne Mattilan ehdo-tuksen. Pienoislipun suunnittelu annettiin heraldikko Olof Erikssonille. Standaarin valkoisessa kentässä on sininen sakanakoro-i-nen tyviö, josta nousee vihreä tammi. Pienoislippu julkistaminen tapahtui seuran 50-vuotisjuhlassa vuonna 1985.

LAPSET GROUP OY

Vuonna 1980 selvitettiin eri paikkakunnilla käytössä olleita puistoalan nimikkeitä. Seuran hallitus yksinkertaisti nimekeviidakkoa ja teki suosituksen nimikkeistä.

Johtavassa ja itsenäisessä asemassa olevat	Työnjohtotehtävissä olevat	Toimistotehtävissä olevat
KUNNISSA VUONNA 1980 KÄYTÖSSÄ OLLEITA PUISTOALAN TEHTÄVÄNIMIKKEITÄ		
kaupunginpuutarhuri apulaiskaupunginpuutarhuri suunnittelija suunnitteluhortonomi puistosuunnittelija puutarhasuunnittelija vihersuunnittelija piirtäjä-suunnittelija työnsuunnittelija jaospäällikkö hortonomi työpäällikkö vihertyöpäällikkö	apulaispuutarhuri hoitopuolen työnjohtaja puistotyönjohtaja puutarhatyönjohtaja rakennuspuolen työnjohtaja puutarhaesimies puistoesimies rakennusmestari vastaava uudismestari valvoja puutarhuri valvova puutarhuri vastaava puutarhuri työmaapuutarhuri taimistopuutarhuri toimistopuutarhuri työnjohtaja puutarhuri puistopuutarhuri piiripuutarhuri kasvihuonepuutarhuri etumies puutarhateknikko	
KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURA RY:N HALLITUKSEN SUOSITUS PUISTOALAN TEHTÄVÄNIMIKKEISTÄ		
kaupunginpuutarhuri apulaiskaupunginpuutarhuri suunnitteluhortonomi työpäällikkö jaospäällikkö	puistopuutarhuri piiripuutarhuri kasvihuonepuutarhuri taimistopuutarhuri puistotyönjohtaja	piirtäjä tuntikirjuri VES:n mukaiset toimistoalan nimikkeet, kuten toimistonhoitaja, kanslisti, apulaiskanslisti ja toimistovirkailija

Luonnonmukainen viheralueiden hoito ja siihen liittyvät työtavat ja -koneet alkoivat kiinnostaa 1980-luvulla. Erilaiset niittokoneet helpottivat laajojen niittymäisten alueiden hoitoa.

SUSANNA LAPPALAINEN

NOUSUKAUDESTA LAMAN KOURIIN – SEURAN KUUDES VUOSIKYMMEN 1986-1995

Kaupunkien määrärahojen tiukentuessa viheralueiden ylläpidosta jouduttiin tinkimään. Niityistä tuli vaihtoehto nurmikkokasvustolle monien asuinalueiden vibreyttäjä.

HELSINGIN KAUPUNGIN RAKENNUSVIRASTO / MIKKO UHO

Viherala yhteisen kattojärjestön Viherympäristöliiton synty – Puutarhaneuvos, kaupunginpuutarhuri Rauno Hännisen muistoja vuosilta 1986-1995

MIKKO KOIVISTOINEN

RAUNO HÄNNISEN URAPOLKUJA

Keravan apulaiskaupunginpuutarhuri 1978-1980

Keravan kaupunginpuutarhuri 1980-2008

KPS:n hallituksen jäsen 1985-2005

Viherympäristöliitto ry:n hallituksen puheenjohtaja 1991-2003

Puutarhaneuvoksen arvonimi 2000

Viheralan kehittämistä valtakunnassa kantoa puutarhaliiton maisemavaliokunta, joka oli aiemmalla nimellä Puutarhaliiton vihertuotannon tuotantovaliokunta. Se teki monella tapaa hyvin arvokasta työtä alan kehittämiseksi, Kaupunginpuutarhurien Seuran ollessa tässä työssä keskeinen vaikuttaja. Esimerkkeinä voidaan mainita Tampereen Viherpäivien kehittäminen ja ensimmäinen valtakunnallinen Vihervuosi 1985.

Viherala alkoi hakea itsenäisempää asemaa 1980-luvun lopulla, jolloin asiasta puhuttiin paljon monissa eri yhteyksissä. Myös Kaupunginpuutarhurien Seuran hallituksessa käytiin keskustelua asiasta monelta eri kannalta. Uudessa toimintamallissa talous ajateltiin hoitaa viheralan järjestöjen jäsenmaksuilla, valtion avustuksilla ja erilaisilla projekteilla.

Lopulta vuonna 1991 Tampereen Viherpäivien yhteydessä viheralan järjestöt allekirjoittivat Viherympäristöliiton perustamisasiakirjan. Sen jälkeen tehtiin liitolle säännöt, valittiin hallitus ja sovittiin henkilökunnan palkkaamisesta. Hallituksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin toimitusjohtaja Pertti Helminen. Tämän jälkeen hallitus alkoi etsiä toimitusjohtajaa, mihin tehtävään valittiin usean hakijan joukosta silloisen hallituksen puheenjohtaja Pertti Helminen. Tästä seurasi, että tarvittiin uusi puheenjohtaja, joksi liittokokous valitsi tehtävään allekirjoittaneen. Kaupunginpuutarhurien Seura valitsi edustajakseen hallituksen allekirjoittaneen tilalle kaupunginpuutarhuri Viljo Muurosen Mikkelistä. Hän edusti seuraa Viherympäristöliiton hallituksessa aina vuoteen 2013 saakka. Hänen jälkeensä edustus on siirtynyt nykyiselle seuran puheenjohtajalle Timo Koskelle.

Viherympäristöliiton toiminta organisoitui vihertoimistoksi, jonka henkilökunnan muodostivat toimitusjohtaja Pertti Helminen ja Heimo Kaukolinna, joka toimi aiemmin Puutarhaliitossa maisemavaliokunnan maisemakonsulenttina. Viherympäristöliiton toiminnan alkua sävytti hyvin voimakas innostuneisuus - ehkä vähän liiankin suuri. Liiton talous sai hyvän lähtösäyksen Puutarhaliiton käynnistämistä avustuksen turvin. 1990-luvun alkupuolella yhteiskuntaamme koetellut talouslama supisti Viherympäristöliiton toimintaa, mikä johtui suurelta osin erilaisten ympäristöprojektien rahoituksen vaikeuksista. Nämä olivat yhdessä ympäristöministeriön kanssa suunniteltuja kunnostushankkeita, joiden vetovastuu oli Viherympäristöliitolla. Näitä projekteja olivat esimerkiksi 'Karahula kauniiksi' ja 'Lauritsala lehteväksi'.

Heti Viherympäristöliiton toiminnan alettua nousi esille tarve oman lehden perustamisesta alan äänenkannattajaksi. Tähän avautui mahdollisuus, kun Piha ja Puisto -lehti päätyi Viherympäristöliiton ja Puutarhaliiton omistukseen. Julkaisua alettiin toimittaa vuoden 1993 alkupuolella nimellä Viherympäristö. Toimittajaksi ja toimitussihteeriksi valittiin Seppo Närhi. Lehden kustantamisesta vastasi Puutarhaliitto.

Toisen Vihervuoden järjestämistä valmisteltiin vuodeksi 1995, joka toteutui Ympäristöministeriön, viheralan ja laaja-alaisen yhteistyötoimikunnan voimin. Viherympäristöliiton taloudellisen tilanteen huononnettua 1994 jouduttiin liiton vakituinen henkilökunta lomauttamaan ja myöhemmin irtisanomaan. Viherympäristöliiton toiminta jatkui osin Puutarhaliiton ja eri projektien henkilöiden voimin ja hallituksen talkoohengen avulla elokuuhun 1995, jolloin Pekka Leskinen aloitti työt toimitusjohtajana Viherympäristöliitossa. Taloustilanteesta viisastuneena lähdettiin pienellä henkilökunnalla liikkeelle. Henkilökuntaa palkattiin projektirahoituksen turvin sen mukaan, kun tehtäviä saatiin hankittua. Keskeisimpänä tehtävänä oli aluksi erilaisten julkaisuiden tuottaminen, joista oli valtava puute viheralalla. Samalla luotiin aktiivisesti verkostoja alaa tukeviin ja sivuaviin tahoihin.

Usia puistoja rakennettiin paljon 1980-luvun nousukauden huumassa. Myös kävelykaduis-ta tuli tärkeä kehittämisen kohde 1980-luvun puolella välissä. Kävelykatuja oli rakennettu paljon Keski-Euroopassa ja myös Pohjoismaissa, joissa niihin oli käyty tutustumassa. Vaatimukset kasvoivat tätä myöten myös meillä. Ensimmäisiä kokeiluja tehtiin esimerkiksi Tammisaaressa ja Keravalla. Vuonna 1980 Keravalle valmistui ensimmäinen kävelykaduksi rakennettu katu.

Samalla päällystemateriaalit kehittyivät ja uusia värikkäitä betonikiviä ja myös luonnonkiviä käytettiin entistä enemmän katu ympäristöjen elävöittämiseen. Saatujen hyvien kokemusten myötä kävelykatuja alettiin rakentaa moniin kaupunkiin. Kävelykadut kokivat vastarintaa aluksi ennen kaikkea yrittäjien piirissä, kun taas tavalliset kaupunkilaiset pitivät niitä erittäin hyvinä. Poliittiset päättäjät joutuivat tasapainottelemaan tässä asiassa, niin kuin monessa muussakin vastaavanlaisessa hankkeessa. Nykyisin vastakkain asettelu on laantunut ja kävelykadut on hyväksytty osaksi kevyenliikenteen verkostoa lähes poikkeuksetta. Ylipäätään tietoisuutta kevyenliikenteen huomioimisen tärkeydestä lisättiin monilla kampanjoilla, ja muun muassa 1990-luvun alussa alettiin jakaa Pyöräilykunta -tunnustuksia.

Kävelykatujen buumi alkoi Suomessa 1990-luvun alussa. Alkuvastustuksen jälkeen kävelykadut on nähty mahdollisuutena kohentaa ydinkeskustan laatua ja toteuttaa viihtyisä ja miellyttävä ympäristö, jolla houkutella ihmisiä keskustaan. Kävelykadut ovat tärkeitä kokoontumispaikkoja kaupunkilaisille. Kuvassa kävelykatutunnelmia Porista.

Lamasta potkua kuntasektorin toiminnan kehittämiseen

Siirryttäessä 1990-luvulle Suomen taloudessa alkoi näkyä ylikuumenemisen merkkejä. 1990-luvun alun lama oli Suomen kaikkien aikojen rankin. Talous- ja kiinteistökupla puhkesi, markka devalvoitiin kovalla prosentilla kaksi kertaa, pankkeja kaatui ja kuntienkin verotulot syöksyivät kaiken tämän seurauksena alaspäin. Lama syveni nopeasti, jolloin jouduttiin sopeuttamistoimenpiteisiin niin valtion kuin kuntienkin osalta. Kunnissa lama näkyi vuoden parin viiveellä ja kuntataloudet olivat tiukimmillaan vuonna 1994, jolloin jouduttiin harvinaisiin kuntasektorin lomautuksiin.

Suomen ajautuessa lamaan koittivat tuskaiset ajat myös kaupunginpuutarhureille. Hoito- ja investointirahat olivat minimissään, henkilöstön työsuhdeturva heikkeni, toimialan työpaikkoja vähennettiin ja innokkaimmissa säästökunnissa kunnan- ja kaupunginpuutarhurien virkoja oltiin lakkauttamassa kokonaan. Seurauksena usein oli kaupunginpuutarhurin jäädessä eläkkeelle tai jättäessään virkansa, että virka yhdistettiin toiseen tehtävään. Myös useita kaupunginpuu-

HANNA TAJAKKA

tarhurin virkoja lopetettiin. Laman vaikutuksesta seura menetti jonkin verran jäseniään, vaikka vuosikokouksessa 1993 oli päätetty, että työttömäksi joutuneet jäsenet säilyttävät jäsenoikeutensa kaksi vuotta vapaajäseninä. Tiukka taloustilanne vaikutti myös virkojen kelpoisuusvaatimuksiin, joita aiottiin alentaa. Laman mukana tuomat leikkaustoimenpiteet johtivat organisaation kehittämistarpeeseen. Ruotsalainen tilaaja-tuottaja-malli alkoi kiinnostaa kuntapäätäjiä. Sen uskottiin vähentävän kunnan kuluja, kun toimintoja ulkoistettiin.

Työtehtävät lisääntyivät ja toimenkuvat muuttuivat. Alettiin hakea toimintamalleja yrityssektorilta. Puhuttiin tuotteistamisesta, liikelaitoksista ja ennen kaikkea kustannustietoisuudesta. Töiden kilpailutus tuli entistä tärkeämmäksi. Urakointi lisääntyi voimakkaasti rakentamisen puolella, koskien myös vihersektoria. Tämä johti suunnittelun ja rakentamisen palvelutuottajien voimakkaaseen lisääntymiseen viheralalla. Tarvittiin myös ammattihenkilöitä urakoiden valvontaan. Näitä tehtäviä oli jo aikaisemmin toki tehty paljon isoissa kaupungeissa, joista sitten haettiin oppia ja kokemuksia, samalla välttyen monilta virheiltiltä. Puistotoimen rinnalla alettiin monissa kunnissa puhua vihertoimesta, jolla haluttiin painottaa toiminnan laaja-alaisuutta.

Helsingissä viheralan kehittämistä vietin voimakkaasti eteenpäin. Tässä yhteydessä tulee mainita kaupunginpuutarhuri Pekka Jyränkö, joka oli viheralan keskeinen kehittäjä vuosikymmenien

Laman seurauksena alettiin kehittää organisaatioiden laatujärjestelmiä. Puistotoimen edelläkävijöitä laatuasioissa oli muun muassa Tampereen kaupunki. Kaupunginpuutarhuri Ahti Pakarinen ja laatuvastaava Katri Laibosalo esittelemässä valmistunutta laatujärjestelmää.

SEPPÖ NÄRHI

ajan. Kaupunginpuutarhurien kurssipäivillä ja kesäluentopäivillä alan kehittämiseen liittyviä asioita käsiteltiin paljon ja hyvin usein Helsingistä löytyi asiantuntija valottamaan asioita.

Eräs huolen aihe oli riittävän suurten katupuukokojen huono saatavuus. Isoja katupuita oli tuotettu maahan 1960-1970-luvuilla suuria määriä ja vaihtelevalla menestyksellä. 1980-1990-lukujen vaihteessa katupuita tuotiin ulkomailta etenkin Tanskasta ja jonkin verran myös Neuvostoliitosta. Puupankkeja ja taimistoja oli perustettu kaupunkeihin, joita alettiin lakkauttaa 1990-luvun aikana kustannussyistä.

Kuntien organisaatioiden uudistumisen myötä on jäsenistöön valittu myös muita kuin kaupunginpuutarhurien nimikkeellä toimivia kunnan virkahenkilöitä. Vuosikymmenen vaihdos vaikutti myös toimialan naisistumiseen. Vihertoimien johtopaikoille nimettiin yhä useammin naisia, mikä alkoi näkyä myös seuran jäsenkunnassa. Hallituksen ensimmäinen naisjäsen saatiin vuonna 1991, jolloin Terhi Parkkali valittiin hallitukseen. Naisvahvistusta saatiin vuonna 1995 Leena Tonterin liittyessä hallitukseen. Sihteerin tehtävät siirtyivät vuonna 2001 Sari Suomalaiselle. Nykyisessä hallituksessa on neljä naisjäsentä ja viisi miesjäsentä.

Tiedottamalla lamaa vastaan

Vuosina 1993-1994 lama kauhoi pohjaa vihertoimelta. Myös yleinen mielipide tuntui olevan puistovastainen. Silloisen Kaupunkiliiton tutkimuksen mukaan 15 prosenttia kansalaisista oli valmis tinkimään puistojen hoidosta. Puistot olivat kolmanneksi suosituin säästökohde kyselyissä. Myös kunnat käyttivät säästöleikkuria ahkerasti juuri puistomenoissa. Kaupunginpuutarhurien Seura teetti kampanjan, jonka sanomalla haluttiin pysäyttää tai ainakin hillitä leikkuritoimintaa. Haasteena oli lisätä yleistä viheralan tunnettuutta. Seura asettikin tavoitteeksi kahden vuoden ajanjaksolla lisätä ihmisten ja sidosryhmien viheralan tuntemusta ja alan näkyvyyttä. Apuna olivat viestintäalan yritys ja tuoreen Viherympäristöliiton asiantuntijat.

Pietarsaaren kesäluentopäivillä 1994 tiedottaminen oli yhtenä teemana otsikolla "Kunnanpuutarhuri tiedottajana". Osallistujille pyrittiin antamaan eväitä tiedottamisen toteutukseen ja median hallintaan. Myös valtakunnalliset puutarhapäivät valjastettiin asian edistämiseen. Päätäjille ja kuntalaisille pyrittiin tuomaan esille kuntien vihertoimien pitkäjänteistä työtä ja merkitystä. Näkyvyyttä saivat koulujen ja päiväkotien pihat, roskaton asuin ympäristö ja viihtyisät viheralueet. Tietoiskut saivat myönteistä palautetta, joten niitä uusittiin useampana vuotena peräkkäin.

Kotkan kaupunginpuutarhuri Heikki Laaksonen muistelee, että pyynnöstä seuran hallitus lähetti kunnille eri puolille maata perustelukirjeitä, joissa vedottiin virkojen säilyttämiseen. Todellista merkitystä niillä ei siinä tilanteessa kuitenkaan tainnut olla. Yksi tapaus jäi kuitenkin positiivisena Laaksosen mieleen

"Keski-suuren kaupungin kaupunginpuutarhuri oli jäänyt eläkkeelle ja virkamiestasolla oli jo päätetty että paikkaa ei julisteta auki. Sattumoisin kaupungin tekninen johtaja oli kesälomallaan vierailut Kotkassa Sapokan vesipuistossa ja otti minuun yhteyttä. Hän kertoi että seuraavaan kaupunginhallitukseen oli menossa kaupunginpuutarhurin viran lakkauttaminen ja kyseli minulta, miten tuollaisia puistoja suunnitellaan ja toteutetaan. Johon oli tietysti helppo vastata,

ettei ainakaan lopettamalla kaupunginpuutarhurin virkaa. Muutamien puheluiden jälkeen tekninen johtaja informoi minua, että virka tulee sittenkin auki. Seuraavaksi tekninen johtaja soitti, että nyt hänellä on lähes 70 hakemuksen pino, voisinko auttaa. Olivat laatineet oman topkymmenen-listan. Painotin hänelle, etten tunne kaikkia mutta katsoin oikeudekseni seuran puheenjohtajana nimetä ne noin viisi, jotka käsittääkseni ainakin pystyisivät virkaa menestyksellisesti hoitamaan. Yksi heistä valittiin. Myöhemmin osallistuimme teknisen johtajan kanssa samalle ekskursiolle, hän oli hyvin tyytyväinen viran auki julistamiseen ja valittuun kaupunginpuutarhuriin. Tämä esimerkkinä siitä, että asiat voivat olla pienestä kiinni ja että parhaiten alamme puolesta puhuvat puisto- ja viherkohteet, jotka pysäyttävät ja pistävät miettimään.”

Ammatillista edunvalvontaa

Kaupunginpuutarhurien Seura on perinteisesti harjoittanut maltillista edunvalvontaa, mikä on tarkoittanut sitä, ettei seura ole voinut sitoutua mihinkään ammattijärjestöön eikä ottaa ammattiyhdistysliikkeen roolia. Seuran jäsenet ovat sen sijaan toimineet taustavaikuttajina. Muun muassa Pekka Jyränkö, Ahti Pakarinen ja Arvo Toivola valmistelivat vuonna 1987 Kuntien Teknisten Liitto KTL:n neuvottelupäällikkö Reijo Huppusen kanssa valtion virkaehtosopimukseen (VES) uudistusesitystä. Seuran delegaatio luovutti esityksen Kunnalliselle sopimusvaltuuskunnalle. Sen perusteella saatiin pieniä uudistuksia palkkataulukon ala- ja yläpään sekä mahdollisuus henkilökohtaisiin palkanlisiin.

Jäsenistöltä koottiin palkkatietoja, joista laadittiin palkkatilastoja. Hallitus esitti, että kaupunginpuutarhurit pitäisi siirtää palkkaluokissa ympäristösektorilta tekniselle sektorille. Epäkohdaksi nähtiin erityisesti se, että julkisen vihertoimen tehtävät hinnoiteltiin lähes poikkeuksetta alakanttiin koulutus- ja pätevyysvaatimukseltaan vastaaviin rakennus-, maarakennus- tai metsäalan tehtäviin verrattuna. Jouko Antere totesi Puutarha-lehden aihetta käsitelleessä artikkelissa *”Siinä missä ympäristöhoidon ammattilaisen palkkahaarukka yläpäässä loppuu, siitä vasta alkaa muiden alojen vastaavan pätevyuden vaativat henkilökunnan palkkaluokat.”*

Vuoden 1990 lopulla palkkahinnoitteluesitystä tarkennettiin Reijo Huppusen johdolla, ja päätettiin ammattikunnan yhteisiintymisestä Kuntien työmarkkinalaitoksen suuntaan. Seuraavana vuonna työmarkkinalaitoksen edustajat jalkautettiin maastokierroksille, joissa seuran edustajat perehdyttivät vieraat Helsingin ja Keravan vihertoimeen ja niiden palvelussuhteiden ehtoihin. Työmarkkinalaitoksen edustajat saivat mukaansa puistoalan tilastointimateriaalia. Vierailut koettiin molemmin puolin hyödylliseksi ja niille toivottiin jatkoa. Asia herätti mielenkiintoa myös Julkisten alojen ammattijärjestö STTK-J ry:ssä. Palkka-asioiden käsittely kiinnosti luonnollisesti myös seuran jäsenistöä, ja edunvalvontatyöhön saatiin uusia voimia, kun Terhi Parkkali ja Leena Tonteri liittyivät asiaa työstävään ryhmään.

Palkkakeskustelujen kanssa samaan aikaan käytiin keskustelua kaupunkien vihertoimen roolista ja sijoittumisesta kaupunkien organisaatioissa. Huolenaiheena oli erityisesti vihertoimen alistaminen tai hajauttaminen. 1989 Kaupunginpuutarhurien Seura ja Hortonomien Yhdistys ry laativat kirjelmän Puutarhaliiton hallitukselle ja Kaupunkiliiton toimitusjohtaja Pekka Alaselle. Seura korosti kirjelmässään, että vihersektorin kannalta parhain ratkaisu olisi tulos- tai tuotepohjainen

organisaatio, jossa vihertoimelle kuuluu viheralueiden koko prosessi suunnittelusta, rakentamiseen ja kunnossapitoon. Kirjelmäntiä jatkettiin edelleen ja seuran puheenjohtaja Pekka Jyränkö neuvotteli asiasta myös ympäristöministeriön Anita Ahlfors-Frimanin kanssa.

Seura määritteli neljä lähtökohtaa vihertoimen huomioimiselle kuntaorganisaatioissa

- 1) vihertoimen on oltava teknisen lautakunnan alainen
- 2) organisaatiotason on oltava sama kuin muiden vastaavien teknisten yksiköiden
- 3) vihertoimi on kokonaisuudessaan viheralueiden hallinnon, suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon osalta kaupunginpuutarhurin alainen
- 4) on pyrittävä kokonais-/tuotevastuujatteluun.

Muun muassa Keravalla, Lahdessa ja Porissa tehtiin kaupungin organisaatioissa muutoksia, jotka kohensivat ja laajensivat vihertoimen asioiden hoitovastuita. Seura puolestaan valmistautui käsittelemään asiaa Kaupunkiliiton edustajien kanssa. Seurauksena oli, että Kaupunkiliitto ilmoitti marraskuussa 1991 toivovansa kiinteämpää yhteistyötä Kaupunginpuutarhurien Seuran kanssa. Tapaamisessa tehtiin lyhyt katsaus viheralan valtakunnalliseen tilanteeseen ja kukin hallituksen jäsen esitteli oman kuntansa tilanteen.

Vuonna 1993 Kaupunginpuutarhurien Seura liittyi mukaan Suomen Kuntaliiton teknisen palvelutuotannon kehittämisprojektiin eli Tekpa-projektiin. Vihertoimen osalta kyseessä oli viherlaitosprojekti, joka koostui:

- vihertoimen organisaatiomallien tarkastelusta
- viherlaitoksen laskentatoimesta
- viherlaitoksen kustannuslaskennan perusteista ja valtakunnallisten vertailutietojen keruusta
- tulevaisuuden kehittämishankkeista.

Projektin puheenjohtajan toimi Joensuun kaupunginpuutarhuri Kai Ahmio. Lisäksi seuraa edustivat viherlaitosprojektin osalta Terhi Parkkali Hyvinkäältä ja Viljo Muuronen Mikkelistä. Useita seuran jäseniä osallistui projektiin omien kaupunkiensä edustajina. Projektissa kootut kustannuslaskenta- ja vertailutiedot perustuivat viheralueiden käyttö- ja hoitoluokitusoppaan luokitukseen. Projektista syntynyt raporttia kukin kunta saattoi hyödyntää ja soveltaa toimintojen organisoinnissa harkintansa mukaan. Tekpa-projektin lisäksi seura osallistui Suomen Kuntaliiton viheralueräkisterin laadintaan 1994. Seuran edustajana oli Terhi Parkkali Hyvinkäältä ja pilotti-kaupunkeina Lahti ja Tampere.

Hoitoluokituksen synty

Nousukauden aikana rakennettujen ja sitä vanhempien puistojen ylläpitoon ei laman runtelemassa Suomessa näyttänyt löytyvän rahaa. Kunnat joutuivat miettimään, miten rahat saadaan riittämään viheralueiden hoitamiseen. Niukkuuden lisääntyessä oli pakko alkaa luokitella alueita eri tasoisin hoitoluokkiin. Aluksi kullakin kunnalla oli omat luokituksensa. Muun muassa Tampereella oli käytössä kolme luokkaa. Viheralalle kaivattiin yhtenäistä viä ja vertailukelpoista luokitusta. Kuntien puistohehtaareista oli jonkinlaista kokonaiskäsitystä, mutta ne hehtaarit sisälsivät kovin erilaisia viherelementtejä, aina edustuspuistoista kuiviin, helppohoitosiini niittyihin. Taajamametsistä tietoja ei ollut senkään vertaa.

Kotkan kaupunginpuutarhuri Heikki Laaksonen osallistui 1990-luvun alussa ympäristöministeriön käynnistämään viheralueiden käyttö- ja hoitoluokitusryhmän työskentelyyn Kuntaliiton edustajana. Tavoitteena oli aikaansaada koko viheraluepalettia palveleva ohjeistus, mutta työryhmän eväät riittivät lähinnä maankäytöllisten kysymysten suosituksiin. Ympäristöministeriö kustansi vuonna 1992 "Taajaman viheralueiden käyttö- ja hoitoluokitus"-julkaisun, joka palveli lähinnä maankäytön suunnittelua. Kaupunginpuutarhurien Seura jatkoi työtä tavoitteena mahdollisimman käytännön läheinen ja helposti sovellettava viheralueiden hoitoluokitusopas, jon-

Vuonna 1993 julkaistun Taajaman viheralueiden hoitoluokituksen avulla luotiin yhtenäinen käsitteistö, joka palvelee viheralan ammattilaisia, kuntalaisia ja päättäjiä. Siitä on tullut tärkeä työkalu, jota käytetään viheralueiden ylläpidon pitkäjänteisessä talouden suunnittelussa. Viherympäristöliitto on vastannut hoitoluokitusoppaan päivittämisestä vuosina 2000 ja 2007.

HANNA TALAKKA

ka ohjeistuksen pohjalta kaikki halukkaat kunnat voisivat luokitaa viheralueensa samoin lähtökohdin. Tuloksena oli "Taajaman viheralueiden hoitoluokitus - Luokitus- ja hoito-opas", joka näki päivän valon vuonna 1993. Työrukkasiksi hankkeeseen nimettiin Ahti Pakarinen, Terhi Parkkali ja Heikki Laaksonen, vahvistettuna maisema-arkkitehti Margit Antikaisella, joka toimi ulkopuolise-na konsulttina ja ohjeistuksen kokoajana.

Luokitusopas tuli todelliseen tarpeeseen ja aihe pyöri monet vuodet erilaisten koulutuspäivien päteemana. Kaupunginpuutarhuri Heikki Laaksonen muistelee

"Seura vastasi aluksi myös julkaisun myynnistä, postituskonttorina oli työhuoneeni ja myyntiä oli siihen tahtiin, että luultu taloudellinen uhraus taisikin loppupeleissä kääntyä seuralle voitolliseksi toiminnaksi. Sittenkin, kun Viherympäristöliitto sai paremman otteen alan kehittämisestä, luovutettiin oppaan tekijänoikeudet Viherympäristöliitolle, joka on muutaman kerran päivittänyt julkaisua."

Luokituksen käyttöön oton yhteydessä käytiin keskustelua sekä asukkaiden että työntekijöiden kanssa luokituksen arvoasteikosta. 3-hoitoluokan viheralueiden tulkittiin helposti olevan huonompia kuin 1-hoitoluokan. Kaupunginpuutarhurit joutuivat tekemään töitä, jotta kansalaiset ja päättäjät ymmärsivät hoitoluokituksessa kyseessä olevan viheralueiden erilaisuuden eikä niinkään laadun. Luokkien tarkoitus oli priorisoida hoitoa ja siihen käytössä olevien rahojen ohjaamista.

Luokituksen myötä alettiin pohtia laajemminkin viherorganisaatioiden tehokkuutta ja laatua. Otettiin käyttöön erilaisia laadunhallintajärjestelmiä kuten laatujärjestelmiä. Niiden avulla pyrittiin muokkaamaan myös viherorganisaatiosta tasaista laatua tuottavia yksiköitä. Haluttiin päästä eroon työn laadun ja tehokkuuden vaihtelusta piireittäin tai työnjohtajittain. Laatujärjestelmän avulla yhtenäistettiin toimintatapoja ja kehitettiin laadun vertailua. Järjestelmistä on tullut johtamisen tärkeitä työkaluja. Laatujärjestelmien myötä kaupungin virkamiehiä pyrittiin kouluamaan myös asiakaspalvelijoiksi. Vihertoimen viranhaltijoille tämä oli helppoa, sillä he pääsivät päivittäin kohtamaan asukkaita ja ottamaan vastaan risuja ja ruusuja kentällä työskenneltäessä.

Julkaisutoiminta aktivoituu

Alla ei ollut juurikaan suomenkielistä ammattikirjallisuutta tai muuta opetusmateriaalia käytössä. Ulkomaista vihertoimen tarvitsemaa kirjallisuutta pyrittiin tuottamaan lähinnä Akateemisen Kirjakaupan kautta. Kirjakauppa pyysi seuralta lausuntoa, millaista ulkomaista kirjallisuutta valikoimiin pitäisi hankkia.

Suomenkielinen julkaisutoiminta käynnistyi 1980-luvulla ensin käännöskirjallisuutena. Viherympäristöliiton perustamisen jälkeen alettiin vähitellen tuottaa Suomen oloihin soveltuvaa omaa ammattikirjallisuutta. Seuran jäsenet toimivat aktiivisesti mukana alan ammattijulkaisu- ja tiedotustoiminnassa. Seura tuotti vuonna 1986 yhdessä Arvo Toivolan kanssa käännösteoksen englanninkielisestä kirjasta Tree Deacey. Suomenkielinen versio "Puuvauriot ja niiden hoito" oli käytössä muun muassa puunhoidon kursseilla. Viherympäristöliiton kanssa julkaistiin vuonna 1995 Kasvualustaopas ja vuonna 2000 Viheralueiden hoitoluokitusopas, joka korvasi vuonna

1993 seuran julkaiseman Taajaman viheralueiden hoitoluokitus - Luokitus- ja hoito-oppaan. Seuran edustus on ollut mukana myös useissa muissa Viherympäristöliiton julkaisuhankkeiden työryhmissä.

Ammattilehtien toimituskunnissa on löytynyt paikkoja seuran edustajille. Vuosina 1988-1993 ilmestyneen Piha ja Puisto-lehden toimikunnassa seuraa edusti Ahti Pakarinen. Viherympäristö-lehden toimituskunnassa ovat olleet mukana muun muassa Mikko Koivistoinen ja Satu Lehtonen.

1980- ja 1990-luvuilla käytössä olivat videot, joita hyödynnettiin myös opetuskäytössä. Seura päätti julkaista omia opetusvideoita viheralan oppilaitosten käyttöön. Tuloksena olivat nurmi- koiden hoitoa käsittelevä video vuonna 1987 ja puistoalan opetusvideo vuonna 1988. Puutarha- liitto ry käynnisti oman puutarhavideoiden tuotannon 1990-luvun alussa. Seura teki Puutarha- liiton kanssa yhteistyössä Arvo Toivolan suunnitteleman videon puiden istutuksesta ja hoidosta vuonna 1992. Videota tukemaan teetettiin myös kalvosarja, jonka kokosi Pekka Markkula. Seuraavana teetettiin vuonna 1996 video kivitöistä, joka pohjautui Heikki Laaksosen kokoamaan aihepakettiin. Vuonna 1997 toteutettiin opetusvideo kompostoinnista.

Kaupunginpuutarhurien Seura on pitänyt tärkeänä, että Viherympäristöliitto vahvistaa asemaansa viheralan keskusjärjestönä. Seura delegoikin kaikki videoiden, julkaisujen ja useiden koulutustapahtumien järjestämisen Viherympäristöliitolle 1990-luvun lopulla. Näin saatiin keskusjärjestölle taloutta tukevaa toimintaa ja toisaalta Kaupunginpuutarhurien Seurassa on voitu omia resursseja ohjata oman toiminnan ja jäsenten palvelujen kehittämiseen.

Kesäluentopäivillä tarjolla eri teemoja ja paikallisväriä

Kesäluentopäivien luonne muuttui vuosikymmenen vaihtuessa. 1980-luvulle saakka kesäluentopäivät olivat noudatelleet perinteistä hieman jäykähköä tapakulttuuria virallisine tapaamisine ja yhteislauluineen. Vähitellen yhteislaulut jäivät pois ja juhlatilaisuudetkin saivat iloisemman ja vapautuneemman muodon. Myös pitkät asiantuntijaluennot muuttuivat lyhemiksi tietoisuuskampanioiksi puheenvuoroiksi ja kesäluentopäiviä alettiin järjestää eri teemojen ympärille. Kesäluentopäivien ohjelman virallisen osuuden korvasi kaupungin vastaanotto seuran jäsenille ennen varsinaista iltajuhlaa. Seura puolestaan luovutti standaarin muistoksi järjestäjäpaikkakunnalle. Päätöstilaisuuteen kuuluvat perinteisesti myös seuraavan kesäluentopäivien paikkakunnan "kengitys" ja lohikeitto.

1980-1990-lukujen vaihteessa kesäluentopäivien teemoina olivat muun muassa

- pohjoisen ilmastoon vaikutus puistojen rakentamiseen, ylläpitoon ja kasvillisuuteen (Rovaniemi)
- matkailun, luonnonsuojelun ja virkistystoiminnan ristiriidat ja mahdollisuudet (Kuopio)
- työvoiman ja työkalujen tulevaisuuden haasteet, katteet ja kompostit (Joensuu)
- vihreä, kaunis business-city (Lahti)
- linnoitusalueiden hoito ja historialliset puistot sekä palkkausmuodot ja osaurakointi (Lappeenranta)

Vuonna 1993 kesäluentopäivät pidettiin Kouvolassa ja Kuusankoskella. Vierailukohteena oli muun muassa Mustilan arboretum, jonka toimintaa esitteli Axel Tigerstedt (kuva ylhäällä). Pietarsaarella pidetyillä kesäluentopäivillä vuonna 1994 tutustuttiin muun muassa asunotomessualueen viheralueisiin. Asunotomessualue oli rakennettu aivan meren rannalla Ristikarin vanhalle huvilaluuelle. Alueen talot oli ryhmitelty Kompassipuiston äärelle.

SEPPÖ NÄRHI

- kaupunginpuutarhurien tulevaisuusstrategia, perinnekasvillisuuden säilyttäminen ja uusiminen (Rauma)
- viherorganisaatioiden uudistukset, tilaaja-tuottaja-malli ja viheralueiden hoitoluokitus (Kouvola ja Kuusankoski)
- asuntomessut, tiedottaminen ja lähiympäristöä (Pietarsaari).

1993 kesäluentopäivillä Kouvossa puhutti erityisesti tilaaja-tuottaja-malli, joka oli otettu käyttöön Jyväskylässä. Näkökulmia oli sekä puolesta että vastaan. Kaupunginpuutarhurien Seura viestitti Viherympäristöliiton kanssa yhdessä Kuntaliittoon mallin hyödyistä ja haitoista vihertoimen näkökulmasta. Viestissä todettiin

"Toimiala-/tuotepohjainen toimintamalli on paras mahdollinen niin kuntalaisen kuin tuotteen laadun ja taloudellisuuden näkökulmasta."

Asuntomessujen viheralueet alkoivat kiinnostaa 1990-luvun alussa. Teema oli esillä muun muassa Pietarsaaren kesäluentopäivillä, jossa käytiin katsastamassa paikallinen asuntomessukohte. Alue sai kiitosta viihtyisyydestään ja vehreydestään. Pietarsaareissa oli otettu käyttöön rakentamisaikavaiheessa kasvillisuuden suojelua edistävä sanktio.

Vuoden 1995 kesäluentopäivien yhteydessä seura vietti 60-vuotisjuhlia Helsingissä. Kolmipäiväinen tapahtuma kokosi seuran jäseniä sankoin joukoin – lähes 150 osallistujaa. Tapahtuma sai myös paljon julkisuutta paikallisradiossa ja televisiossa. Tiedotusvälineitä kiinnosti erityisesti puistojen luonnonmukaistaminen, puistojen mahdollinen aitaaminen ja käytön rajoittaminen, puistojen yksityistäminen, määrärahojen riittävyys ja kansalaismielipiteiden huomioiminen puistojen käytössä. Puistoissa tehty ilkivalta ja roskaaminen olivat aiemmin nousseet otsikoihin ja niiden hillitsemiseksi oli esitetty erilaisia radikaalejakin näkemyksiä. Kuntien viherorganisaat-

SEPPÖ NÄRHI

Vuonna 1995 vietettiin kesäluentopäiviä Helsingissä. Samalla juhlittiin seuran 60-vuotistaivalta. Kuvassa Pekka Jyrängön juhlalupuhetta kuuntelemaan vasemmalta lukien Ahti Pakarinen, Heikki Laaksonen, Erkki Oinonen, Tero Westerholm, Rauno Hämmänen, Viljo Muuronen ja Pekka Markkula.

tiot saivat suitsutusta, kun kesäluentopäivät avannut Helsingin kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rakel Hiltunen totesi

”Puistotoimen asiantuntemusta on hyödynnetty kaupunkisuunnittelussa aivan liian vähän.”

Kesäluentopäivien lisäksi seuran koulutuspäivät jakoivat ajankohtaista osaamista seuran jäsenille. Vuonna 1987 teemana oli luonnonkivimuurien, -portaiden ja -päällystealueiden rakentaminen. Kouluttajana oli Volker Friedrich Essenin puutarha- ja maisemarakentamisen opetus- ja koelaitokselta. Puunhoidon osaamista kerrytettiin kolmena vuotena peräkkäin 1987-1989 Lahdessa, kun jäsenille tarjottiin koulutusta liittyen nuorten katupuiden hoitoon, täysi-ikäisten puiden latvuksen, rungon, juuriston ja kasvualustan hoitoon sekä muotopuiden leikkauksiin. Kursseihin sisältyi myös maastoharjoituksia. Kurssien tuloksena todettiin, ettei puunhoito ollutkaan niin yksinkertaista kuin alun perin olisi luullut. Saadun palautteen pohjalta kursseja päätettiin

1990 Helsingin kaupungin puisto-osasto yhteistyökumppaneineen rakensi Japanin Osakan Expo 90-puutarhanäyttelyyn osaston. Osastolla esiteltiin suomalaisen luonnon monimuotoisuutta karusta Lapin maisemasta rehevään eteläsuomalaiseen koivikkoon. Samalla Suomea esiteltiin kiinnostavana matkailumaana näyttelyn 20 miljoonalle kävijälle.

SEPPONÄHRN

jatkaa vuonna 1990 Helsingissä yhdessä ICA:n eli ISA:n (International Society of Arboriculture) skandinaavian jaoston kanssa. Kouluttajaksi saatiin puunhoidon asiantuntijoita maailmalta, kuten Niels Hvass Tanskasta, Kjell Lundqvist Ruotsista ja Robert d'Ambrosio Yhdysvalloista.

Muita koulutuspäivien teemoja olivat muun muassa golfkentän hoito ja työnjohtoon liittyvät teemat, kuten työlait, työnjohdon vastuut, työnsuunnittelu ja tulospalkkaus. Vuonna 1992 koulutuspäivät nimettiin Puistoalan koulutuspäiviksi. Teemana olivat kaavoitus, viheralueiden suunnittelu sekä hoito- ja kunnostustyöt. Uudelleen nimetyt päivät herättivät kiinnostusta ja vuonna 1994 saatiin yli 100 osallistujan ennätysyleisö kuulemaan viheralueiden suunnitteluprosessiin liittyvistä haasteista. Seuraavana vuonna osallistujat pääsivät kuulemaan Sirpa Pietikäisen näkemyksiä uudesta ympäristöhallinnosta ja puutarha-alan merkityksestä yhteiskunnalle.

Kansainvälistyminen jatkuu

Vuonna 1987 pidettiin pohjoismaiden puistokongressi toista kertaa Suomessa. Osallistujille esiteltiin luennoin ja retkin suomalaista puistokulttuuria ja sen historiaa Turun ja Naantalien vehreissä matkailumaisemissa. Esillä oli myös suomalainen kasvitutkimus, kuten KESKAS-tutkimus ja Pohjoiskalotti-kasvitutkimus. Tulevaisuutta peilattiin esitellen kasvien saasteen- ja happosateiden kestävyyttä sekä pohjoismaista geenipankkia. Kongressivieraita oli yhteensä 145, joista 76 oli Norjasta, Ruotsista ja Tanskasta. Juhlaillallinen nautittiin historiallisessa ympäristössä

Turun linnan kuninkaansalissa. Pohjoismaiset puistokongressit järjestettiin seuraavaksi vuonna 1991 Norjan Lillehammerissa ja vuonna 1994 Tanskan Vejlessä.

Vaikka pohjoismaiset kaupunginpuutarhurien yhdistykset olivat sopineet kutsuvansa joka neljäs vuosi sisaryhdistykset pohjoismaiseen puistokongressiin, osallistuminen oli yleensä melko vaatimatonta muista kuin isäntämaasta. Muita säännöllisiä kokoontumisia tai yhteydenpitoja ei yhdistysten välillä juurikaan ollut. Uutena seuran hallituksen jäsenenä Heikki Laaksonen nimettiin kansainvälisten suhteiden tunnustelijaksi 1980-luvun lopussa. Tarkoituksena oli parempien yhteyksien aikaansaaminen muihin Pohjoismaihin, joissa ilmastokin oli ainakin osittain

SEPPÖ NÄRHI

Suomen Expo 90 näyttelyosasto palkittiin useammassa kategoriassa. Mitaleita saatiin ennätysmäärä, johon mikään muu maa ei aikaisemmin ollut yltänyt. Kuvassa Helsingin puisto-osaston joukkue: edessä istuvat vasemmalta lukien joukkuetta johtanut kaupunginpuutarhuri Pekka Jyränkö, tiedotuspäällikkö Marli Masalin, puistosuunnittelija Mikko Koivistoinen, kunnosapitopäällikkö Sami (Valte) Sievi ja mitauspäällikkö Teuvo Hytönen. Takarivissä yhteistyökumppanin Lappset Group Oy:n edustajat Erkki Jääskeläinen ja Kari Puranen.

samankaltainen, kuten myös kuntien toimintaympäristö. Laaksonen vieraili Tanskan sisäjärjestön kesäluentopäivillä Århusissa ja huomasi että yhtäläisyyksiä oli paljon ja samankaltaisten ongelmienkin kanssa painittiin. Tanskalaisilla kollegoilla oli epävirallisia yhteyksiä lähinnä Skoonen, mutta myös heillä oli keskusteltu virallisemman yhteistyön tarpeesta. Keskusteluavauksen tuloksena oli ensimmäinen pohjoismainen yhteistyönkehittämistapaaminen, joka pidettiin Tukholman Arlandan lentokenttähotellissa 1996. Islantia lukuun ottamatta kaikki Pohjoismaat olivat edustettuina.

Arlandan kokouksesta opittiin sen verran, että on aika tylsää lentää toisen Pohjoismaan pääkaupunkiin, istua viisi tuntia kabinetissa ja lentää sen jälkeen suoraan kotiin. Sovittiin että vastedes isäntämaa järjestää kokouspaikan lisäksi tutustumisohjelmaa toiseksi päiväksi. Suomen kutsuvuorolla vuonna 1999 Kotkassa tutustuttiin muun muassa Etelä-Suomen suurimpaan suoalueeseen eli Valkmusan kansallispuistoon, joka oli varsinkin tanskalaiselle elämys. Suoretken jälkeen tarjolla oli koskenlaskua Kymijoen kuohuissa ja päivän päätteeksi tietenkin saunaan, jonka jälkeen viiniä ja villisikaa.

Vuonna 1995 vietettiin toista kertaa valtakunnallista Vibervuotta. Päätapahtumaan Poriin saatiin yhtä aikaa paikan päälle kaikki ympäristöministerinä toimineet: vasemmalta Matti Abde, Sirpa Pietikäinen, Kai Bärlund ja Pekka Haavisto.

SEPO NÄRHI

Kansainvälistymisen lisääntyessä seura otti käyttöön vuonna 1993 englanninkielisen nimen Association of municipal supervisors of parks and grounds.

Rahasto jäsenistön kouluttamiseen

Vuonna 1981 perustettu Kaupunginpuutarhurien Seuran opintorahasto, myönsi seuran edustajille matkastipendejä muun muassa IFPRA:n kansainvälisiin kokouksiin ja pohjoismaisiin kongresseihin. Rahastosta kustannettiin myös IFPRA:n pääsihteerin Alan Smithin Suomen vierailuun liittyvät kulut. Rahaston pääomaa kartutetaan vuosittain vuosikokouksen päätöksen mukaisesti sekä lahjoituksin. Vuonna 1986 rahasto sai lahjoituksena Pohjois-Kalotti Oy:ltä (nykyinen Lappset Group Oy) kaksi matkaa Frankfurtin Public Design-näyttelyyn. Lahjoituksena on saatu myös apuraha puutarhaneuvos Pekka Jyrängön muistorahastosta.

Rahaston sääntöjen mukaan pääoman suuruus saa olla enintään kaksi kertaa se summa, joka keskimäärin jaetaan vuosittain apurahana. Apurahojen jakamisesta päättää hallitus. Apurahan

saaminen edellyttää vähintään kolmen vuoden jäsenyyttä seurassa. Apurahoja voidaan myöntää ulkomaisiin opintomatkoihin ja kotimaista julkaisu- tai tutkimustoimintaa varten. Rahastosta on myönnetty kymmenkunta apurahaa, joiden suuruus on ollut noin 400-500 euroa. Alkuperäiset säännöt on hyväksytty seuran vuosikokouksessa 30.7.1981. Sääntöjä voidaan muuttaa vuosikokouksen päätöksellä.

LÄHTEET

Antikainen, M. (toim.). 1993. Taajaman viheralueiden hoitoluokitus - Luokitus- ja hoito-opas. Kaupunginpuutarhurien Seura ry.

Hänninen, R. 2014. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.

Laaksonen, H. 2014. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.

Mäkinen, J. 2005. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. - Kasvun vuodet 1985-2005.

Männistö, A. 2015. Seuran historiikkiin saadut kommentit.

Pakarinen, A. 2014. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.

Sattuipa kerran...

Vietettiin kesäluentopäiviä Rovaniemellä vuonna 1986, ja pääsimme tutustumaan maisema-arkkitehti Leena Lisakkilan suunnittelemaan suopuistoon. Suopuisto oli mielenkiintoinen kohde ja silloin seuran sihteeri Ahti Pakarinen jäi muutaman muun seuralaisen kanssa tutkimaan kiinnostuneena puiston kasveja, jolloin muu osa retkiseurueesta oli ehtinyt käydä kierroksen loppuun ja nousta linja-autojen kyytiin ja jatkaa matkaa. Seuraavana etappina oli lounas Ounasvaaran maisemissa ja matkaa oli useampi kilometri. Siinä sitten ihmeteltiin, että mistä saadaan hommattua kyyti. Mukana ollut Lappset Group Oy:n edustaja Risto Ikäheimo päätti noutaa toimistoltaan Saab-henkilöauton ja arveltiin, että kaikki mahtuisivat kyytiin. Kävi kuitenkin niin, että penkkipaikkoja ei riittänyt aivan kaikille, joten Pakarinen suostui sihteerin roolissa kömpimään auton takaluokkuun ja matkustamaan muutaman kilometrin matkan makuuasennossa peräkontin pimennossa. Saapuminen lounaspaikan parkkipaikalle ei jäänyt keneltäkään huomioimatta, kun sihteeri kömpi peräluokun uumenista päivän valoon. Tilanne taltioitiin useamman kameran filmille.

Muistellen Ahti Pakarinen

HANNA TAJAKKA

ORGANISAATIOMUUTOKSIA JA ASUKKAIDEN OSALLISTAMISTA – SEURAN SEITSEMÄS VUOSIKYMMEN 1996-2005

Viheralueiden toteutukseen on tullut mukaan myös ympäristötaide ja taideteokset. Kotkassa sijaitsevaa reilun kahden kilometrin pituis- ta Veistospromenadia alettiin toteuttaa kuvanveistäjien kanssa yhteistyössä vuonna 2001. Kuvassa on Jaakko Pernun työ Pisara meressä vuodelta 2011.

Viheralueiden merkitys kaupunkiekologian ja luonnon monimuotoisuuden vaalijana vahvistui 2000-luvulla. Myös viheralueiden rooli kaupunkilaisten ulkoilu- ja virkistyspaikkana vahvistui.

HANNA TALJAKKA

Ryhtiä toiminnan suunnitteluun ja arvostusta uravalinnalle – Puutarhaneuvos, kaupunginpuutarhuri Heikki Laaksosen muistoja vuosilta 1996-2005

HEIKKI LAAKSONEN

HEIKKI LAAKSONEN URAPOLKUJA
Kotkan toinen kaupunginpuutarhuri 1993-1994
Kotkan kaupunginpuutarhuri 1985-
KPS:n hallituksen jäsen 1988-1995
KPS:n hallituksen puheenjohtaja 1995-2001
Puutarhaliitto ry:n hallituksen jäsen 2006-2012
Puutarhaneuvoksen arvonimi 2009

Kaupunginpuutarhurien Seuran toimintaan sain hyvää sisäistä koulutusta aloittaessani seuran hallituksessa vuonna 1988. Myöhemmin puutarhaneuvokseksi nimitetty Helsingin kaupunginpuutarhuri Pekka Jyränkö toimi puheenjohtajana, ja hallituksessa vaikutti monta ajan kokeneinta kollegaa. Herroja kaikki, rouvien esiinmarssi teki vasta tuloaan. Pekan peräti 16 vuotta kestäneen puheenjohtajakauden jälkeen oli vahdinvaihtomme vuonna 1995.

Monia viheralan kannalta arvokkaita asioita oli pystytty edistämään ja viemään viestiä myös viheralan ulkopuolisille vaikuttajaryhmille - ei vähiten Pekan mainion henkilöverkoston ja arvovallan avittamana. Olin kuitenkin pannut merkille, miten monet tärkeiksi koetut asiat palasivat uudestaan ja uudestaan hallituksessa keskusteluun, mutta niissä ei tehty selkeitä päätöksiä. Myös viestintä jäsenkunnalle jäi usein melko vaatimattomaksi. Edellä mainitusta syystä otettiin hallituksessa käyttöön pian kaksipäiväiseksi muodostunut kehittämisseminaari, jossa yhteiset tavoitteet asetettiin ja sovittiin vastuuhenkilöistä ja aikatauluista. Lähtökohtana oli, että hallituksen kokoukset eivät olleet pelkkiä keskustelufoorumeita, joskin myös niitä tietysti tarvittiin. Pyrittiin myös saamaan sovittuja kehittämishankkeita konkreettisesti eteenpäin. Tehtiin selväksi, että hallituspaikka on samalla työpaikka eli kaikki hallitusjäsenet ovat sitoutuneet kotiläksyihin. Tehokkaampaa, monipuolisempaa ja säännöllistä tiedottamista jäsenkunnalle lisättiin.

Ilokseni olen pannut merkille että jo kohta kaksikymmentä vuotta sitten aloitettu Kaupunginpuutarhurien Seuran toimintasuunnitelman teko on edelleenkin nykyhallituksella käytössä varsin samankaltaisena kun sitä käynnistettäessä, vaikka hallitus on uusiutunut jo moreenkin kertaan. Itse ainakin nykyisenä rivijäsenenä luen seuran toimintasuunnitelman aina suurella mielenkiinnolla. Siitä saa heti käsityksen siitä, mitä se hallitus oikein "duunaa".

Toiminnan suunnittelu on tärkeää, varsinkin kun elämme jälleen globaalistikin tiukkoja talousaikoja. Seurallakin on kokemusta tiukoista talousajoista. Kun Kuopion kaupunginpuutarhuri Erkki Oinonen aloitti jo paljon ennen omaa hallituskauttani seuran kamreerina, niin kuin hän itseään nimitti, oli seuran talous kuulemma niin kuralla, että hänen piti ensimmäisinä vuosinaan pistää omistaan saadakseen budjetin jotenkin tasapainotettua. Kiitos seuramme hyvän taloudenpidon ja varsinkin vuotuisten kesäluentopäiviemme saavuttaman tason ja suosion, oli seuramme talous jo minun puheenjohtajakaudella hyvä. Voitiin käyttää resursseja myös alan yleiseen kehittämiseen.

Talouskurimus ravisuttelee organisaatioita usein perusteellisesti. Uudistuksia tehdään usein myös "kehittämisen" innoissa, varsinkin jos johto vaihtuu. 1990-luvulla toimintoja yhdisteltiin ja uudelleen järjesteltiin monessa kunnassa. Muun muassa energia-, vesihuolto- ja satamatoimintoja yhdyttiin, sittemmin niistä on usein tullut osakeyhtiöitä. Kuntatekniikan puolella alkoi näkyä merkkejä tilaaja-tuottajamallin esiinmarssista. Tästä on muutamissa kunnissa menty myöhemmin jopa koko kenttätoiminnan ulkoistamiseen.

Muuhun kunnan tekniseen toimintaan nähden oli puistotöiden arvostus menneinä vuosikymmeninä heikko. Tärkeimpinä ja monin paikoin lähes ainoana tehtävinä olivat käsin tehtävä puhtaanapito, pienimuotoinen kasvillisuuden hoito, nurmikoiden leikkaus ja lumityöt. Rakentaminen oli etupäässä vaatimatonta pienten leikkikenttien kalustamista muutamalla perusvälineellä ja ammattiosaamisen "huipentumana" muutama maavarainen kesäkukkaryhmä. Näin oli myös Kotkassa. Edeltäjäni kertoi että suurin ja tärkein vihertoimen "rakennustyömaa" oli kunnan kaatopaikka. Kun 1970-luvulla tistuttelu työaikana oli tavallista, niin hänen esimiehensä rakennuspäällikkö uhkasi muiden osastojen tistuttelijoita siirrolla puistotöihin. Siis ei lopputilää, vaan vielä nöyryyttävämpää eli siirto puistoorganisaatioon. Vähitellen toimialan arvostus lähti kohenemaan mutta tietynlainen alemmuudentunne vaivasi alaa pitkään. En ole aivan varma onko se kaikkialta hävinnyt vieläkään, vaikka ulkoiset puitteet kuten ekologisuuden, kaupunkivihreän ja tasokkaan ympäristörakentamisen arvostaminen ovat tänä päivänä aivan eri maailmasta kun 30-40 vuotta sitten.

Luokittelisin tämän päivän tasokkaan puisto- tai kaupunkitilakohteen suunnittelun, rakentamisen sekä kunnossapidon koko laajan kunnallistekniikan huipputuotteeksi. Rakennekerrosten ja kuvituksen lisäksi kohteeseen sisältyy yleensä vaativia erikoisrakenteita, kuten erilaisia päällysteitä, reunuksia, muureja, kadunkalusteita, erikoisvalaistusta ja kenties myös vesiaihe tai julkinen taideteos. Kaiken tämän kruunaa näyttävä elävä kasvillisuus. Tehtäväkenttämme voi olla todella laaja, jos vain otamme tilan käyttöömme. Koska toimintakenttämme on ulkona ja julkisessa tilassa, sisältää se aina pienen riskin, että keskeneräistä työtä arvostellaan ja mahdollisen virheen sattuessa siitä saatetaan tehdä suurempikin numero. Toisaalta työskentely julkisessa tilassa on myös suuri mahdollisuus. Edellyttäen että työ on ammattitaitoista ja tekijät motivoituneita. Miten suurta onkaan suuren yleisön mielenkiinto ja usein myös kiitollisuus, kun he voivat seurata vaikka päivittäin, miten lähiympäristön laatu ja kiinnostavuus lisääntyy. Harvalla kunnallisella toiminnalla on mahdollisuus sellaiseen yleisen hyvän tarjoamiseen kaikille tasapuolisesti ja vielä marginaalisin kustannuksin kuin edustamallamme alalla. Vaikka työelämässä joka päivä ei aina ole pelkkää nousukiittoa, niin edellä mainittu kannattaa kuitenkin pitää aina mielessä. Olemme onnistuneet uravalinnassamme!

ANNE VILKKI-LANU

Vuosituhannen vaihteessa julkiset viheralueet alettiin nähdä kaupungin imagon rakentamisen työkaluina. Näyttävät ja hyvin hoidetut puistot toimivat kaupunkien markkivalteina, kuten Sapokan Vesipuisto Kotkassa. Sapokan Vesipuisto on palkittu useammin kuin mikään muu puisto Suomessa. Se on valittu valtakunnan Parhaaksi Kivirakenteeksi (1996), Vuoden Ympäristörakenteeksi (1994) ja Parhaaksi Ulkovalaistuskohdeksi (1993).

HEIKKI LAAKSONEN

Kuntien organisaatiomallin kehittäminen jatkui 1990-luvun lopulla. Tilaaja-tuottaja-malli alkoi vähitellen löytää tiensä kuntaorganisaatioihin ja vihertoimeen. Sen käyttöön otto jakoi mielipiteitä, kuten seuran järjestämässä tilaisuudessa Kouvolassa 1996 saattoi havaita. Kouvolan toimialajohtaja Pertti Vanhala arvioi uuden mallin lisäävän tehokkuutta. Toimistopäällikkö Pekka Markkula Helsingistä puolestaan kyseenalaisti kenttäyöntekijöiden mahdollisuuden elättää yhä kasvavaa puisto-osaston esikuntaa ja hallintoa, joka tuotti suuria yleiskuluja puistohankkeille. Hän harmitteli myös vahvan viherosaston hajoamista. Jyväskylän kaupungin kokemuksista kolmelta vuodelta raportoi kaupunginpuutarhuri Mauri Lehtinen, joka totesi henkilöstön kustannustietoisuuden lisääntyneen ja kustannustehokkuuden kasvaneen. Toisaalta hän totesi myös, että oli syntynyt kahden kerroksen väkeä, hallinto lisääntynyt ja päätöksen teko mutkistunut. Tilaaja-tuottaja-mallin alkuperäinen ajatus vihertoimen tuottajaorganisaation siirtymisestä avoimeen kilpailuun yksityisten urakoitsijoiden kanssa nähtiin toistaiseksi epätodennäköisenä.

Esimerkit erilaisiin tilaaja-tuottaja -malleihin tuotiin ulkomailta, Ruotsista ja Englannista. Mallien sovelluksesta riippuen teknisen toimialan tilaaja ja viranomaistoimintoja yhdistettiin. Tuotajatoimintoja on yhdistetty erillisiksi yksiköiksi; kaupungin liikelaitoksiksi, yhtiöiksi tai jopa ylikunnallisiksi yhtiöiksi. Tilaaja-tuottaja-mallien kehittämisessä kaupunkien toimenpiteet ja organisaatioiden muutokset ovat olleet hyvinkin erilaisia. Kaikki kaupungin eivät ole lähteneet tilaaja-tuottajamalleja kokeilemaan ollenkaan, joissakin taas on hyvinkin ripeää tahtia menty tuottajapuolen liikelaitostamisiin ja yhtiöittämissiin. Joissakin taas on kehitetty tilaajapuolta ja yhdistetty eri tavoin koko teknisen sektorin tilaaja- ja viranomaistoimintoja. Niitäkin kaupunkia on, joissa teknisen sektorin toimintoja hoidetaan vanhan mallin mukaisesti, ja toiminnan tehokkuutta ja taloudellisuutta haetaan esimerkiksi substanssitoimintoja kehittämällä.

Tilaaja-tuottaja -mallien käyttöönotto on yleensä johtanut siihen, että vanhat, perinteiset toimitoihin ja tekemiseen perustuvat organisaatioiden nimet häviävät. Ei enää ole puisto-osastoja, ei katuosastoja. Kaupunkilaisille palveluja järjestävät ja tuottavat tehokkaat ja toimivat tilaajayksiköt, tuotantopalvelut, tilaajaliikelaitokset ja niin edelleen. Tekeminen menettää myös kasvonsa. Ennen kaupunkilainen tiesi, mitä palveluja saa kaupungininsinööriltä, kaupunginpuutarhurilta, metsänhoitajalta, katupäälliköltä. Nyt palvelut järjestää tai tuottaa tilaajapäällikkö, tuotantojohtaja, projektipäällikkö, tuotantoassistentti. Toiminta on tuottavaa ja tehokasta, kun kaikki palvelut on tuotteistettu, tuotteet hinnoiteltu ja sanktiot määritelty. Vai onko, saako kaupunkilainen haluamaansa palvelua?

1990-2000-lukujen vaihteessa alalla puhutti myös ympäristön laadun vaikutus kuntien kilpailukykyyn. Osa kunnista oli oivaltanut sen merkityksen ja sijoitti määrätietoisesti viheralueiden kehittämiseen ja ylläpitoon. Muun muassa Kotka näyttävine ja myöhemmin usean kertaan palkittuine uudispuistoineen oli monen viheralan ammattiryhmän retkikohteena, josta käytiin ammentamassa ideoita oman kunnan viheralueiden kehittämiseen. Vuonna 2000 kesäluento-päivillä Kotkassa teknisen lautakunnan puheenjohtaja Leena-Riitta Salminen totesikin

"Puistoihin satsaaminen on Kotkassa strateginen kysymys... Näyttöjen avulla puistotoimen on helpompi perustella viheralueiden merkitystä kaupunkilaisille, kaupungin imagolle ja viihtyisyydelle. Nyt on kunnissa tämän asian etsikkoaika, jota kannattaa hyödyntää."

Kuntalaisten osallistaminen viheralueiden suunnitteluun on tuonut kaupunginpuutarhureille uusia haasteita. Toisaalta luonteva yhteys viheralueiden käyttäjiin vahvistaa viranhaltijoiden ja veronmaksajien yhteisymmärrystä. Talkoohengen nostatuksella voidaan asukkaita sitouttaa myös paremmin omasta asuinalueesta huolehtimiseen. Turussa toteutettiin Aurajoen kirsikkapuutarha -hanke vuonna 2010. Noin puolet puista istutettiin talkootapahtumassa. Hanke ja tapahtuma olivat osa Turun Euroopan Kulttuuripääkaupunkivuotta 2011.

AKI MANNISTO

Osallistaminen ja asukasyhteistyö – vihertoimen uudet trendit

Vuosituhaten vaihteessa alkoivat esiin nousta yhä useammin puistojen eri käyttäjäryhmät ja niiden huomioiminen viheralueiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Lapset ja nuoret alettiin nähdä oman elinympäristönsä asiantuntijoina ja heidän näkemyksiään alettiin huomioida puistohankkeissa. Esimerkkiä haettiin muun muassa Saksasta, jossa lasten ja nuorten ideat oli valjastettu muun muassa leikkipaikkojen suunnitteluun. Leikkipaikat nähtiin oppimis- ja kasvuympäristöinä. Asukkaat haluttiin osallistaa myös viheralueiden ylläpitoon. Vähitellen vuorovai-kutteinen suunnittelu oli lyömässä läpi Suomessa ja aiheesta pidettiin esityksiä muun muassa seuran kesäluentopäivillä.

Puistoja alettiin kehittää monenikäisten kohtaamispaikoiksi. Lähiliikuntapaikat ja ”vauvasta vaariin”-puistot tulivat teemoiksi suunnittelukilpailuihin ja puistojen kehittämishankkeisiin. Kansalaisten ikääntymisen myötä myös esteettömyys tuli mukaan viheralueiden toteutukseen. Erilaiset ympäristötaidehankkeet löysivät tiensä viheralueille. Myös pysyviä taideteoksia haluttiin sijoittaa puistoihin. Edelläkävijöitä olivat Keravan ja Kotkan kaupungit tarjoten viheralueita taideteosten ulkogallerioiksi.

Kaupunkiekologia monimuotoisuudessaan nousi keskustelujen, luentojen ja lehtiartikkelien aiheeksi. Puistopuiden ja mykorritsasienten yhteiselo, keto- ja niittykasvien soveltuvuus viheralueille sekä kestävät perennakannat olivat muun muassa esillä. Helsingin Viikissä toteutetusta katupuututkimuksesta ammennettiin tietoa katupuiden istutustekniikan ja alkuhoidon kehittämiseen.

Teknisen kehityksen myötä paikkatietojärjestelmien ja mallinnusohjelmien hyödyntäminen viheralueiden suunnittelussa ja omaisuudenhallinnassa teki tuloaan.

2000-luvulla julkiset viheralueet rakennettiin yhä enemmän kuntalaisten käytettäväksi. Tässä kaupunkilaisia nauttimassa kesäpäivästä Keravan Keskuspuistossa taiteilija Antti Maasalon Oodi vedelle -teoksen äärellä.

Asukastilaisuudet ja -kuulemiset yleistyivät myös puistosuunnittelussa. Hämeenlinnan mallin mukainen koirapuiston suunnittelutilaisuus yhdessä asukkaiden kanssa.

HANNA TAJAKKA

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI

Tehtävänimikkeet herättävät intohimoja

Uuden vuosituhannen alussa keskustelua synnyttivät toimialan tehtävänimikkeet. Organisaatiomuutosten edetessä vihertoimen viranhaltijoille piti löytää uusia tehtävänimikkeitä. Perinteisen kaupungin-/kunnanpuutarhurin nimikkeen rinnalle muodostui uusia nimikkeitä, kuten Vantaalla puistopäällikön ja Espoossa viherpalvelupäällikön nimikkeet. Helsingissä oli lisäksi piiripuutarhureita, jotka vastasivat alueensa työnjohdollisista ja esimiestehtävistä.

Seuran hallituksen kokouksissa ja jäsenkirjeissä asiaa käsiteltiin muun muassa seuraavasti
"...toimiminen piiripuutarhurina, poliittisessa elämässä piiritaso on jotain suurempaa kuin kuntataso... Kaupunginpuutarhuri on yksi vanhimmista virkanimikkeistä kunnissa, jota on käytetty puistotoimen johtavan vakanssin nimikkeenä. Nyt rinnalle on tullut myös puistopäällikkö-nimike... yhtäaikainen käyttö kuitenkin hämärtää kumpi on varsinainen päällikkö, juuri siitä syystä, että kaupunginpuutarhuri-nimikkeellä on vakiintunut merkitys."

Silloinen seuran puheenjohtaja Heikki Laaksonen muistelee tehtävänimikekeskustelua
"Pakko myöntää että itsekkin syyllistyi ammatilliseen vähättelyyn. Olin silloin tiukasti sitä mieltä, että kaupunginpuutarhuri on nimikkeenä huono ja viittaa liikaa kasvillisuuden kanssa touhuamiseen. Parempi olisi joku päällikkö-päätteinen, jolla arvostuskin nousisi samalla. Onneksi olen sittemmin ymmärtänyt olleeni tässä asiassa täysin sivuraiteilla. Kaupunginpuutarhuri on hieno, vanha nimike, jonka synonyymiä eli stadsträdgårdsmästare käytetään Pohjoismaissa ylpeänä. Ilokseni olen pannut merkille että joissakin kunnissa päällikköpäätteisestä nimikkeestä on luovuttu ja palattu kaupunginpuutarhuri-nimikkeen käyttöön. Jos kaupunginpuutarhuri-nimike on kunnassa käytössä, tulisi se kuitenkin mielestäni aina varata tehtävään, jossa on kokonaisvastuu koko puisto- ja vihertoiminnasta tai näiden palveluiden tilaamisesta. Näin myös tehtävien vastuujako selkeytyisi muille viranomaisille ja kuntalaisille. Päällikkönimikkeet sopivat sitä vastoin hyvin eri osa-alueiden vetäjille, tyyliin puistotyöpäällikkö."

Pohjoismaisen yhteistyön tiivistäminen

Vuonna 1997 pohjoismainen puistokongressi järjestettiin Ruotsin Kalmarissa. Aiemmin oli pohjoismaisten sisaryhdistysten kesken päätetty, että pyritään saamaan Kalmariin mahdollisimman laaja joukko kollegoita kaikista Pohjoismaista. Esityö onnistuikin Suomessa. Seuran jäsenistöä informoitiin asiasta hyvin ja seura järjesti bussikuljetuksen. Tuloksena oli kolmisenkymmentä osallistujaa Suomesta. Muutkin maat olivat aktivoituneet, mutta eivät aivan suomalaisiin lukuihin päässeet.

Kalmarin kongressissa tehtiin päätös pohjoismaisen yhteistyön elvyttämisestä. Päätettiin muun muassa puheenjohtajien ja Pohjoismaiden yhteishenkilöiden vuosittaisesta yhteydenpidosta. Samalla sovittiin, että niinä vuosina, kun pohjoismainen puistokongressi järjestetään, ei järjestetä kansallisia jäsenyhdistysten tapaamisia. Asiaa varmistettiin vuonna 2001, jolloin pohjoismaisesta yhteistyöstä annettiin julkilausuma Reykjavikissa 7.5.2001.

Pohjoismaisen puistokongressin yhteydessä istutettiin muistopuu Tampereelle 2001. Istuttajat yhteiskuvassa lapioiden kera vasemmalta lukien Ahti Pakarinen, Heikki Laaksonen, Thorolfur Jónsson (Islanti), Peter Bjørno Jensen (Tanska), Sissel Lerum (Norja) ja Edit Ugrai (Ruotsi). Alla: Vuonna 2005 pohjoismainen puistokongressi pidettiin Odensessa. Kongressipaikkana oli näyttävä Odensen Raatihuone.

MIKKO KOIVISTONEN

Suomi oli pohjoismaisen puistokongressin järjestelyvastuussa kolmatta kertaa vuonna 2001, jolloin seminaari pidettiin Tampereella. Kongressi kokosi vieraita Suomesta 136, Ruotsista 18, Tanskasta 15, Norjasta 5, Islannista 2, Venäjältä 2 ja Virosta 1. Teemana oli kaupunkikeskustojen kehittäminen, ympäristöasiat ja kestävä kehitys. Monipuoliset puheenvuorot vahvistivat näkemystä, että Pohjolassa painittiin samanlaisten haasteiden edessä ja oppia voitiin saada toinen toisiltamme.

Virallisen ohjelman jälkeen oli ulkomaisilla vierailu mahdollisuus osallistua "past tourille" eli linja-autolla Lahteen, siellä yöpyminen jonka jälkeen samanlainen reissu Kotkaan. Matkan luotsina toimi seuran silloinen puheenjohtaja Heikki Laaksonen. Kollegoita oli auton täydeltä ja kaikki Pohjoismaat olivat edustettuina. Kovasti tyytyväisen oloista väkeä lähti sunnuntaina kohti lentokenttää.

Seuraavan kerran pohjoismainen puistokongressi järjestettiin vuonna 2005 Tanskan Odensessa. Kongressin yhteydessä annettiin "Odensen julistus" (Odense Deklarationen). Julistuksella haluttiin viestittää Pohjoismaiden päättäjille julkisten viheralueiden merkitystä asukkaiden arkipäivän ilostuttajana ja hyvinvoinnin lisääjänä. Erityisesti julistuksessa korostettiin

- kaavoituksen merkitystä viheralueiden ja paremman elinympäristön varmistajana
- viheralueiden merkitystä oppimisympäristönä ja terveyden edistäjänä
- viher- ja virkistysalueiden saavutettavuutta
- varojen varmistamista olemassa olevien ja tulevien viheralueiden toteutukseen ja ylläpitoon. Alkuperäinen Odensen julistus on liitteenä 11.

Pohjoismaista yhteydenpitoa vahvistettiin muun muassa postittamalla seuran kustannuksella pohjoismaisille jäsenjärjestöille Viherympäristö-lehti. Yhteistapaamisten yhteydessä on istutettu muun muassa muistopuu H. C. Andersenin mukaan nimettyyn metsikköön Tanskan Odensen kuntaan.

MIKKO KOIVISTONEN

Odensen puistokongressin aikaan vietettiin Tanskassa H. C. Andersenin 200-vuotisjuhlaa. Kaupungintalon edustalle oli juhlan kunniaksi toteutettu näytävä tulkinta Ruma ankanpoikanen -sadusta kesäkukin.

MIKKO KOIVISTONEN

Hallituksen kokouksia pidettiin toisinaan myös naapurimaiden kamaralla. Tässä poaseeraavat kokouslaiset Tallinnassa vuonna 2005. Osallistujat vasemmalta lukien: Hannu Ojanen, Pekka Leskinen (Viherympäristöliitto ry), Viljo Muuronen, Taina Penttilä, Kai Ahmio, Tiina Tallin (Tallinnan kaupunki), Rauno Hänninen, Sari Suomalainen, Aino-Kaisa Nuotio (Viheraluesuunnittelijat ry) ja Timo Koski.

KAUPUNGINPUUTARHUEN SEURAN KUVARKISTO

Seuran hallitus kokoontui 15.9.1997 Rovaniemellä. "Väliajalla" käytiin kokeilemassa lumetonta tandemhiihtoa Kemijoen rannalla. Hiihtämässä Viljo Muuronen, Kai Ahmio ja Risto Ikäbeimo Lappset Group Oy:stä.

Keskieurooppalaisia suhteita on rakennettu Saksaan ja paikalliseen kaupunginpuutarhurien järjestöön, Die Deutsche Gartenamtsleiterkonferenz (GALK), kun Viljo Muuronen opiskeli vuorotteluvapaallaan Wiesbadenissa 1996. Muuronen itse muistelee tuota aikaa seuraavasti

”Omakohtaisesti havahtuin kansainvälisen kontaktiverkoston tarpeellisuuteen kun olin 1996 vuorotteluvapaalla Saksassa opiskelemassa. Muutama kollega kysyi minulta, miksei Suomi halua osallistua mihinkään kansainväliseen toimintaan. Jotkin yksittäiset kaupungit olivat kyllä näin tehneet. Sitä ei voi kieltää. Kysymys olikin siitä, että on eri asia puhua yksittäisen kunnan intresseistä tai valtakunnallisesti, kuten tässä tapauksessa koko kuntakentän tarpeista.”

Muuronen käynnistävä verkoston rakentaminen edesauttoi, että seuran jäsenet osallistuivat kongresseihin muun muassa Ausburgissa ja Berliinissä. Vastavierailuita saksalaiset kollegat ovat tehneet kesäluentopäiville Mikkeliin, Ouluun ja Kotkaan.

IFPRA:n jäsenyys vahvistui vuonna 1996, kun seura liittyi viimein täysjäseneksi kansainväliseen järjestöön. Täysjäsenyyden myötä Suomea pyydettiin nimeämään komissaari IFPRA:n komissioon. Ensimmäiseksi suomalaiseksi komissaariksi nimettiin kansainvälisiä verkostoja luonut Viljo Muuronen. Vuonna 2001 hänet valittiin maailman komissaariksi. Tätä pestiä Muuronen hoiti kaksi kautta peräkkäin – vuosina 2001-2004 ja 2005-2008. IFPRA:n pääsihteeri Alan Smith vieraili vuoden 2004 kesäluentopäivillä Rovaniemellä.

Seuralla on aktiiviset suhteet myös virolaisten kollegojen kanssa. Yhteydenpito käynnistyi Viron itsenäistymisen jälkeen. Seura osallistui muun muassa Hortonomien Yhdistys ry:n järjestämään keräykseen, jonka avulla hankittiin nurmikoneleikkukalustoa Tallinna kaupungille. Sponsorikeräyksen jälkeen seura on tukenut muutamien virolaisten opiskelijoiden opiskelua Lepaan puutarhaoppilaitoksessa. Opiskelun valvojana toimi Pekka Markkula. Mikko Koivistoinen on puolestaan luotsannut yhteyksiä virolaisten kaupunkien, kuten Tallinnan ja Pärnun, ja seuran välille. Virolaisia vieraita on osallistunut säännöllisesti seuran kesäluentopäiville.

Uusia toimintatapoja

Vuosituhanen vaihtuessa ja sähköisten työkalujen käytön yleistyessä myös Kaupunginpuutarhurien Seura on kehittänyt uusia toimintatapoja. Muun muassa kokoustyöskentelyyn on liitetty risteily ja vierailu naapurimaihin. Tällöin kokoustyöskentelyä on toisinaan tehty Suomenlahdella, Ruotsin ja Viron maaperällä.

Vuonna 2003 seura siirtyi sähköiseen tiedottamiseen, kun seuralle avattiin omat verkkosivut. Verkkosivujen ilmeestä ja teknisestä toteutuksesta vastasi Leo Koivistoinen, joka työsti verkkosivuja päättötönsään. Samalla seuran logo muunnettiin sähköiseen muotoon ja työstettiin seuran tilaisuuksiin ja koulutustapahtumiin materiaalikansiot. Kannessa komeili digitaalinen puu.

2001-2002 käynnistyi seuran yhteistyö Suomen kuntatekniikan yhdistys ry:n (SKTY) kanssa. SKTY on insinöörien, arkkitehtien ja muiden vaativissa tehtävissä toimivien kuntatekniikan ammattilaisten yhdessä ja tiedonvaihtofoorumi. Monet kuntien vihertoimisessa toimivien esimiehet ja yhteistyökumppanit ovat perinteisesti olleet SKTY:n jäseniä. Yhteistyön myötä myös

seuran hallituksen useimmat jäsenet ovat SKTY:n jäseniä. Seura jatkoi päättäjiin vaikuttamista muun muassa lähettämällä 11.1.2001 päättäjiille viestin ”Viherratkaisu ei ole virheratkaisu”.

Kaupunginpuutarhurien Seuralla on pitkä ja ansiokas menneisyys alan tilastotiedon kerääjänä. Organisaatioiden suurin eroavaisuus oli ennen lähinnä kuntakoon vaihtelu, perustoiminnot teknisellä puolella tehtiin melko samantapaisilla organisaatioilla, jolloin tilastollinen seuranta oli ainakin suuntaa antavasti verrannollista. Nykyisessä monenkirjavassa toimintakentässä on enää vaikea seurata muuta kuin asukasmäärää ja käytettyjä euroja. Tosin eurojenkin seuranta on vaikeaa, jos toiminta on hajautettu useaan yksikköön. Harvassa kunnassa koko tuotantoketju suunnittelusta rakentamisen kautta kunnossapitoon on enää yksissä käsissä. Kielineekö tästä muutokset myös se, että osallistuminen seuran tilastokyselyihin on vähentynyt 2000-luvulla.

Vuonna 2003 seuralle avattiin ensimmäiset verkkosivut. Tavoitteena oli saada jäsenistölle uusi nopea tiedotuskanava.

Seuran koulutustilaisuuksiin teetettiin materiaalikansiot, joissa hyödynnettiin uutta seuran ilmettä.

LEO KOIVISTOINEN

Kansallinen kaupunkipuisto – kaupunkisuunnittelun ja imagorakentamisen työkalu

Ensimmäinen kansallinen kaupunkipuisto saatiin Suomeen 2001, kun Hämeenlinnan kaupunki teki pioneerityötä uuden kaupunkisuunnittelun ja kaupunkiympäristöä eheyttävän työkalun käyttöön otossa. Seuraavana vuonna puistoalueiden perustamisesta tehtiin päätökset Heinolassa ja Porissa. Hankoon toukokuussa 2008 perustettu kansallinen kaupunkipuisto on neljäs Suomessa. Porvoo sai oman kaupunkipuistotatuksensa vuonna 2010. Turun kaupunkipuisto avattiin kesäkuussa 2013. Kotkaan kansallinen kaupunkipuisto saatiin syksyllä 2014. Viimeisin kansallinen kaupunkipuisto perustettiin 30.3.2015 Forssaan. Arviointihankkeita on ollut käynnissä lisäksi muun muassa Jyväskylässä, Rovaniemellä, Seinäjoella, Tampereella ja Valkeakoskella. Ympäristöministeriön arvion mukaan Suomeen voidaan perustaa yhteensä noin 10 kansallista kaupunkipuistoa.

Kansallinen kaupunkipuisto on Suomen maankäyttö- ja rakennuslaissa määritelty kaupunkiympäristössä sijaitseva arvokkaiden kulttuuri- ja luonnonmaisemien sekä virkistysalueiden laaja kokonaisuus, jonka säilyttämiseen ja hoitamiseen kaupunki tai kunta on sitoutunut. Kansallisten kaupunkipuistojen tavoitteena on säilyttää kaupunkiluontoa ja rakennettua kulttuuriympäristöä laajana, eheänä kokonaisuutena – kaupunkilaisten olohuoneena. Kansalliset kaupunkipuistot ovat osa kestävästä kaupunkisuunnittelusta ja -rakentamisesta.

Suomeen ajatus kansallisten kaupunkipuistojen perustamisesta rantautui Tukholmasta, jossa 1980- ja 90-lukujen vaihteessa aktiiviset luontoharrastajat ja kaupunkikulttuurin ystävät havaitsivat, että kiivastahtinen kasvu ja massiiviset rakennushankkeet uhkasivat kaupunkilaisille virkistysalueina rakkaita, historiallisesti arvokkaita kuninkaallisia jahtipuistoja. Tarkempi tarkastelu johti oivallukseen, että puistot muodostivat ehjän kokonaisuuden, joka jatkui viheralueiden ketjuna kaupungin ulkopuolelle. Paikalliset luonto- ja kulttuurijärjestöt sekä maailman luonnonsuojelujärjestön WWF:n paikallisaosto liittivät voimansa yhteen ja syntyi yhteenliittymä Ekoparksfonden WWF. Yhdistys ehdotti laajan kokonaisuuden suojelua. Tukholmalaiset ottivat ajatuksen omakseen, ja vuonna 1995 Valtioapäivien päätöksellä perustettiin 27 km²:n laajuinen nationalstadspark Ekoparken. Nykyään alue on suosittu virkistys-, opetus- ja matkailukohte. Tukholmasta idea poimittiin mukaan Suomessa tuolloin meneillään olleeseen maankäyttö- ja rakennuslain uudistustyöhön. Suomalaisesta mallista on haluttu luoda joustava, erilaisiin kaupunkeihin soveltuva nykyaikaisen kaupunkisuunnittelun työkalu.

Kaupunginpuutarhureilla ja vihertoimella on ollut keskeinen rooli kansallisen kaupunkipuistohankkeiden käynnistäjinä ja eteenpäin viejinä. Poikkeuksellisen hankkeista tekee niiden ”poikkitieteellisyys”. Vihertoimen lisäksi valmisteluissa ovat mukana kaupungin tekninen, kaavoitus-, kulttuuri-, museo-, opetus- ja matkailutoimet riippuen hankkeiden sisällöistä. Valmisteluvaiheiden monimuotoinen ja moniääninen toimintatapa vahvistaa parhaimmillaan kaupungin koko organisaation hitsautumista yhteen ja lisää yhteistoimintaa myös muissa hankkeissa.

Euroopan puutarhaperinneverkosto European Garden Heritage Network (EGHN) palkitsi kansalliset kaupunkipuistot vuonna 2014 arvostetulla European Garden Award -tunnustuksella.

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI

MIKKO KOIVISTOINEN

Hämeenlinnan Kaupunginpuiston Puistokomitean puutarhani' kiviaterassoinnin korjauksen valmistumista oli vuonna 2014 juhlimassa myös itse puiston perustaja kuvernööri Otto Rehbinder. Hänen ansiostaan Hämeenlinnassa saatiin jo 1850 -luvulla tutustua maisemapuiston ihaniuksiin jalopuineen, kivirakenteineen, paviljonkeineen ja istutuksineen.

Kansallinen kaupunkipuisto -hankkeiden ”kätilönä” ja valmistelutyötä tehneiden kuntien apuna on toiminut ympäristöministeriön ympäristöneuvos Jukka-Pekka Flander. Hänet palkittiin vuonna 2008 seuran kesäluentopäivillä Porissa seuran teräspuueistoksella, joka on kotkalaisen kuvanveistäjän Esko Heikkilän käsialaa.

Kaupunginpuutarhurien Seuran nimikkopuu Luuna

Viherympäristöliiton jäsenjärjestöt ja muutamat muut tahot istuttivat Marketanpuiston uuteen osaan kukin oman nimikkopuunsa ViherTek-näyttelyn yhteydessä 20.8.2004. Kaupunginpuutarhurien Seurasta Viljo Muuronen ja Mikko Koivistoinen istuttivat puun nimeltään 'Luuna'.

'Luunan' löysi vuonna 1988 Helsingin kiinteistöviraston silloinen työntekijä, puutarhuri Raimo Oksanen Paavalinkirkon ja Vallilan siirtolapuutarhan välisestä puistosta, Helsingistä. Oksasen mukaan puu on istutettu puistoon vuosikymmenten 1960-1970 vaihteessa. Sen alkuperää ei kuitenkaan tiedetä tarkasti. Oksanen antoi puulle nimeksi "Luuna" vaimonsa nimen mukaan. Puu kasvaa puistossa edelleen. Se on kookas ja ryhdikäs ja sen kukat ovat kauniin vaaleanpunaiset. 'Luunan' kookkaat ja punaiset omenat säilyvät pitkälle seuraavaan kevääseen.

Koristeomenan ja syötävän omenan väliin sijoittuva, punakukkainen lajike lienee ainoa, joka menestyy pohjoisessakin - ainakin V- ja VI- vyöhykkeiden korkeudella. Ehkäpä Luuna-lajikkeella olisi laajempaakin käyttöä julkisilla viheralueilla esimerkiksi seuran ja sen jäsenten oivana lahjaideana. Mutta seurataan ensin, miten puu menestyy ja varttuu Marketanpuistossa.

Luuna-lajiketta on saatavana muun muassa Laitilasta, T:mi Puutarhuri Oksaselta, jota ylläpitää lajikeen löytäjä Raimo Oksanen. Lisäksi sitä myy ainakin Rajalan Taimisto Kiimingistä, josta Timo Viertamo toimitti Marketanpuistoon istutetun puun. Sitä saa myös Hirvensalmen Taimistosta.

LÄHTEET

Kansallinen kaupunkipuisto. 2014. Wikipedia-artikkeli.

Kansalliset kaupunkipuistot turvaavat kaupungin luonto- ja maisema-arvoja. 2013. Ympäristöministeriön verkkosivu.

Laaksonen, H. 2014. Seuran historiikka varten kootut muistiinpanot.

Muuronen, V. 2014a. Seuran historiikka varten kootut muistiinpanot.

Muuronen, V. 2014b. Luuna on Kaupunginpuutarhurien seuran nimikkopuu Marketanpuistossa.

Mäkinen, J. 2005. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. - Kasvun vuodet 1985-2005.

Odense Deklarationen. 2005. Nordisk Parkkongress. Tåtortsnära friluftsliv i Norden.

Saarinen, R., K. 2014. Seuran historiikka varten kootut muistiinpanot.

Yhteistyö. 2014. Kaupunginpuutarhurien Seura ry:n verkkosivut.

Vuonna 2013 'Luuna' istutettiin Hyvinkään Kirjastoaukiolla kesäluentopäivien juhlallisuuksien yhteydessä. Puunistutuksella haluttiin kunnioittaa Hyvinkään kaupunginpuutarhurin viran merkkivuotta. Ensimmäisestä kaupunginpuutarhurin nimityksestä oli kulunut 140 vuotta.

SEPPÖ MÄRHI

Vuonna 2000 Kotkan kesäluentopäivillä luovutettiin ensimmäisen kerran kesäluentopäivien kiertopalkinto. Kotkan Kaupunginpuutarhuri Heikki Laaksonen luovutti Irma Laukkasen lasiveistoksen Tampereen kaupunginpuutarhuri Abti Pakariselle Kukourin linnoitusaaressa. Lasiveistoksesta tuli seuran kesäpäivien viestikapula. Aiemmin viestikapulan virkaa oli toimittanut alun perin Lappset Group Oy:n lahjoittama bonsaipuu, joka vuosien varrella vaihtui ensin kuolleen puun tilalle hankittuihin uusiin bonsauihin ja lopuksi Finlandia -vodkapullocksi suuressa puulaatikossa, jossa bonsait oli aiemmin luovutettu.

MIKKO KOIVISTOINEN

Tapiolan puutarhakaupunki Espoossa vietti 50-vuotispäiviään vuonna 2003. Seuran kesäluentopäivillä tutustuttiin Tapiolan peruskorjattujen viheralueiden lisäksi hevosavusteiseen metsänhoitoon.

MIKKO KOIVISTOINEN

Seuran 70-vuotisjuhlaa vietettiin Lahdessa 15.9.2005. Onnitteluvuorossa Viberympäristöliitto ry hallituksen puheenjohtajan Lauri Tarastin johdolla.

MONINAISTEN HAASTEIDEN EDESSÄ – SEURAN KAHDEKSAS VUOSIKYMMEN 2006-2014

Jyväskylässä kesäluentopäiville osallistujat pääsivät seuraamaan parkouraajien liikkumista puistoympäristössä elokuussa 2006.

HANNA TARKKA

Tasapuolista etujen ajamista muuttuvassa yhteiskunnassa – Puutarhaneuvos, kaupunginpuutarhuri Viljo Muurosen muistoja vuosilta 2006-2014

VILJO MUUROSEN URAPOLKUJA
Mikkelin kaupunginpuutarhuri 1988-
KPS:n hallituksen sihteeri 1991-2001
KPS:n hallituksen puheenjohtaja 2001-2009
Viherympäristöliiton varapuheenjohtaja 2005-2013
Puutarhaneuvoksen arvonimi 2007
IFPRA Euroopan puheenjohtaja 2009-2012

Oma puheenjohtajakauteni alkoi Tampereen pohjoismaisen kongressin jälkeen vuonna 2001. Vaajat kymmenen vuotta sitä ennen olin toiminut sihteerinä kahden eri puheenjohtajan aikana joten minulla oli ollut tilaisuus seurata hyvinkin läheltä puheenjohtajan tehtävien hoitoa ja päästä sisälle Kaupunginpuutarhurien seuran toimintaan.

Hallituksen toimintatapa oli Heikki Laaksosen aikana muotoutunut hyvin tehokkaaksi. Hallituksella oli selkeä vuotuinen työohjelma, jossa jokaiselle hallituksen jäsenelle oli vastuutettu tietyt tehtävät. Se selvästi piristi seuran toimintaa, koska vapaamatkustajana ei voinut olla kukaan. Jokainen vastasi jostakin konkreettisesta hankkeesta. Hallinnollisista asioista siirryttiin konkreettisten asioiden hoitamiseen.

Toiminnan runkona oli myöhemminkin hyväksi havaittu toimintatapa, mutta hyvää tulosta ei saada aikaiseksi jos vastuuhenkilöt eivät kykene keskinäiseen yhteistyöhön myös henkilötasolla. Itse koin, että hallitus muodosti varsin hyvän tiimin, jossa erilaiset ihmiset täydensivät toisiaan. Erilaiset mielipiteet ovat tärkeitä ja pääsääntöisesti jalostavat toimintaa. Hallituksesta löytyi sitä kuuluisaa heittäytymiskykyä.

Kun kysymys on valtakunnallisesta yhdistyksestä, on tärkeää, että toiminnassa otetaan huomioon myös alueellinen tasapaino. Kaikkea ei voi keskittää Etelä-Suomeen eikä suurten kuntien alueelle. Se toki olisi taloudellisesti järkevää toimintaa, mutta ei sitä voi liikaa painottaa. On ihan eri asia olla aktiivinen toimija, jos kokoukset ja kaikki muu toiminta on kiven heiton päässä omilta nurkilta. Vaatii todellista asialle omistautumista, että jaksaa ja viitsii olla mukana silloinkin kun parin tunnin kokoukseen menee aamuvarhaisesta iltamyöhään.

Myös pienten kuntien rooli puhutti. Hyviä ideoita on suurten kaupunkien totta kai paljon helpompi toteuttaa kuin sellaisten kuntien, joissa vihreyteen ja ympäristöön on vain niukalti rahaa. Jossain määrin tällaista toiminnan jalkauttamista toteutettiin, mutta ei varmaankaan riittävästi. Käytännössä tämä tarkoitti kohtuuhintaisten kurssien ja tapahtumien järjestämistä eri puolilla Suomea. Monen pienen kunnan ammattilaisten ongelma on se, että vaikka olisi haluaakin osallistua aktiivisemmin, siihen ei ole mahdollisuutta ajan, rahan tai molempien puutteen vuoksi. Toki nykyajan tekniikka mahdollistaa tiedonhankinnan ja yhteydenpidon ilman, että ihmiset koskaan tapaavat toisiaan, mutta ei se kovin vuorovaikutteista ole.

Kaupunginpuutarhurien Seura on ollut vahva tuki Viherympäristöliitolle. Kunnissa jotka huolehtivat käytännössä melkein kaikista viheralueiden sisälle kuuluvista tehtävistä nähtiin, miten tärkeää on, että meillä on yksi valtakunnallinen järjestö, joka luo suuntaviivat viheralalle ja pitää yhteyttä koko viheralan puolesta keskeisiin ministeriöihin, virastoihin ja muihin vastaaviin tahoihin. Ilman Viherympäristöliittoa meillä olisi kasvoton viherala niin, että kukin järjestö painottaisi omia intressejään kannanotoissaan. Pahimmassa tapauksessa joku muu tekisi viheralaa koskevia ratkaisuja syystä, ettei viheralalla olisi omaa yhtenäistä kantaa asioihin. Koulutus- ja julkaisu-toiminnan kautta Viherympäristöliitto vahvasti määrittä viheralan suuntaviivat.

Puheenjohtajavuosiinani alamme ja varsinkin kuntakenttä muuttui koko ajan. Jatkuva muutos on hyvä, että meillä on Kaupunginpuutarhurien Seuran kautta käytettävissämme laaja, koko maan kattava vertaisverkosto. Kaikki eivät voi - eikä tarvitsekaan - itse paneutua jokaiseen asiaan. Tällöin on hyvä, että on olemassa tukiverkosto tarpeen vaatiessa. Sama pätee myös kansainvälisesti. On rikkaus saada nähdä ihan uusia ratkaisumalleja kaupunkiympäristön kehittämisessä joita voimme hyödyntää ilman, että meidän tarvitsee niitä kuitenkaan suoraan kopioida.

Kunnissa alkoi 2000-luvulla kiihtyvällä tahdilla mitä erilaisimmat organisaatiomuutokset. Tuotanto haluttiin erottaa niin, ettei sama taho enää määrittele itse tavoitteitaan ja sen jälkeen toteuta niitä. Muutokset johtivat siihen, että välttämättä ei enää tiennyt kuka missäkin kunnassa todellisuudessa vastaa vihertoimesta. Vihertoimi oli elänyt omaa elämäänsä monessa kunnassa uskoen siihen, että vain oman ammattikunnan edustajat tietävät, mikä on hyvää ympäristöä.

Muutoksen vauhti viimeistään herätti huomaamaan, että tarvitaan yhteistyötä eri tahojen kanssa. 2000-luvun alussa seuraa puheenjohtajana luotsannut Viljo Muuronen toteaa

”Jo edeltäjäni aikana hallitus näki, että olisi tärkeää saada meikäläiset ymmärtämään se, että yksin emme pysty kaikkea tekemään. Koetimme edistää sitä, että mahdollisimman moni liittyisi Suomen kuntatekniikan yhdistyksen jäseneksi ja että ainakin hallituksen jäsenet näin tekisivät. Ei koskaan tule olemaan hyvää ympäristöä, jos meillä ei pystytä laaja-alaiseen yhteistyöhön eri ammattialojen kesken jo maankäytön suunnittelun alkumetreiltä alkaen. Tällaista rohkeutta ja yhteistyön tarvetta haluttiin viestittää jokaisessa mahdollisessa käänteessä. Myös asioihin vaikuttaminen ja toisaalta toisten mielipiteiden ja näkemysten ymmärtäminen vaati yhteistyön tehostamista. Työkenttää kyllä riittää vaikka millä mitalla.”

Yhteiskunnan muutosten yhteydessä ihmisten tavoissa ja vaatimuksissa on tapahtunut suuria muutoksia. Laadukas ja monipuolinen ympäristö on noussut monien kuntien tärkeäksi imago-tekijäksi. Asukkaiden kasvava kiinnostus oman asuinympäristön laatua kohtaan on hyvä taustatuki myös kaupunginpuutarhurien työlle.

Muutoksista huolimatta on kunnissa vielä viranhaltijoita ja poliitikkoja, joiden mielestä kotikunnassa riittää vihreyttä ja luontoa yllin kyllin ilman viheralueiden rakentamista. Viljo Muuronen pukee tilanteen sanoiksi

”Asia vaan on niin, että arkielämässä kovin moni ei metsään kerkiä eivätkä monet kaupunkimetsät enää ole oikeita metsiä vaan pikemminkin monessa tapauksessa ryteikköjä, jotka koetaan rumiksi ja turvatomiksi liikkuu. Jostain kumman syystä rahat tuntuvat monessa paikassa loppuvan juuri silloin, kun pitäisi panostaa viheralueiden rakentamiseen tai hoitoon. Puistokulttuuri on sittenkin kovin nuorta meillä.”

Kaikkien aikojen kansainvälinen viheralan kongressi Suomessa

Kaupunginpuutarhurien painiskella muuttuvien organisaatioiden ja toimintakulttuurien keskellä seura on pystynyt vahvistamaan rooliaan kansainvälisenä toimijana. Suomen rooli IFPRA:n jäsenenä on vahvistunut jäseneksi liittymisen jälkeen. 2000-luvun lopulla Suomea ovat edustaneet komissaarina Sari Suomalainen ja IFPRA Euroopan puheenjohtajana Viljo Muuronen. Viljo Muuronen toteaa

”Omasta mielestäni liittyminen IFPRA:an on avannut portteja eri tahoille ja toiminnalla on ollut jatkuvuutta näihin päiviin saakka. Toiminnasta aiheutuvat kustannukset rajoittavat tässäkin tapauksessa useimpien kuntien mahdollisuutta panostaa aktiivisesti kansainväliseen toimintaan vaikka halua ja tarvetta olisi.”

MIKKO KOIVISTONEN

Kaupunginpuutarhurien tekemä työ näkyy parhaiten viheralueilla, joita asukkaat ja matkailijat käyttävät ahkerasti. Tässä ollaan puistojumppassa Porissa. Esimerkkiä etualalla näyttää Viherympäristötoiton silloinen puheenjohtaja Lauri Tarasti.

Aktiivisen IFPRA-toiminnan ansiosta Suomeen saatiin IFPRA Euroopan kongressi 15.-17.6.2009. Kongressi pidettiin Mikkeliissä, jossa osallistujia oli reilusta kahdestakymmenestä maasta, yhteensä noin 200. Kongressin teemana oli ”Modern Society – Balance with Nature” eli Nykyaikainen yhteiskunta – tasapainossa luonnon kanssa. Osallistujat saivat kolmen päivän aikana kuulla suomalaisen viheralan historiasta ja edistysaskeleista sekä eurooppalaisista ympäristörakentamisen tuulista. Suomalaisia puheenvuoroja täydensivät ympäri Eurooppaa kongressiin saadut asiantuntijat monipuolisine teemoineen.

Kongressin avasi IFPRA Europan puheenjohtajan tehtävät jättävä Christy Boylan. Puheenvuorossaan Boylan esitti huolensa maailmanlaajuisen taloudellisen kriisin vaikutuksesta puistomien toimintaan ja ihmisten hyvän elinympäristön ylläpitämiseen. Hän totesi, että taloudellisen kasvun ja romahduksen aikana on oltava valppaana ympäristöhallintaan liittyvissä asioissa. Ne kun yleensä tahtovat jäädä rakennushankkeiden ja säästötoimenpiteiden jalkoihin. Mikkelin kaupunginjohtaja Kimmo Mikander toivotti kuulijat tervetulleiksi luonnonläheiseen Mikkeliin. Hän totesi, että isäntäkaupungissa luonnon ja rakennetun viherympäristön vuoropuhelu on mutkaton. Historia, kulttuuri, rakentaminen, suunnittelu ja tulevaisuus on nivottu ehyeksi, asukkaita hyvin palvelevaksi kokonaisuudeksi. IFPRA Europan uusi puheenjohtaja Viljo Muuronen toivotti osallistujat tervetulleeksi todeten hyvän ympäristön olevan osa elämänlaatua.

Ensimmäisen päivän luento-osuudessa Viherympäristöliiton toimitusjohtaja Pekka Leskinen esitteli suomalaista ympäristösuunnittelua 2000-luvulla. Hän totesi suunnitteluperinteen olevan maassamme vielä kovin nuorta ja ympäristösuunnittelun arvostus on alkanut kasvaa vasta viime vuosikymmenenä. Suunnittelu- ja rakentamisosaaminen on hyvä, mutta valitettavan usein viheralueiden ylläpito laiminlyödään, jolloin suunnitteluun ja rakentamiseen sijoitetut menävät osin hukkaan. Vuosikymmenen suunnitteluhaasteeksi Leskinen nimesi turvalliset leikkipaikat, kestävä kehityksen huomioimisen, ilmaston muutoksen vähentämiseen tähtäävät suunnitteluratkaisut, esteettömyyden toteutumisen, täydennysrakentamisen haasteet, viheralueiden käyttäjien monien toiveiden täyttämisen sekä viheralueiden ympärivuotisen käytön mahdollistamisen.

Kulttuurin ja luonnon yhdistämisestä Euroopan maisemasopimuksen hengessä kertoi vanhempi lehtori Maggie Roe Newcastle'n yliopistosta. Ilmastonmuutoksen haasteista Euroopassa esitteli professori Helge Drange Bergenin yliopistosta. Puistosuunnittelusta 2000-luvun haasteissa valotti australialainen IFPRA maailman presidentti Rob Small. Avajaispäivän päätti viheralueiden hoitoalokutuksesta kertonut IFPRA:n Suomen komissaari, Pirkkalan kunnanpuutarhuri Sari Suomalainen.

Toinen kongressipäivä aloitettiin yhteisellä luento-osuudella, jonka jälkeen iltapäivällä jakauduttiin kahden eri teeman pariin. Aamupäivän ensimmäisessä puheenvuorossa maisema-arkkitehti Lotta Kontula Helsingin kaupungilta kertoi Helsingin 2000-luvun puistoista. Maisema-arkkitehti Dieter Grau Atelier Dreiseitl GmbH:sta jatkoi päivää kertoen veden käytöstä viheralueilla ja kaupunkimaisemassa. Kaupunginpuutarhuri Lars Johansson esitteli Göteborgin maisemastrategiaa, jossa pääteemana oli "tilaa maisemalle". Lissabonin puistoista ja niiden infrastruktuurista kertoi Lissabonin kaupungilta maisema-arkkitehti Joao F. Basto.

Iltapäivän luentojen kaksi pääteemaa olivat "Taloudelliset ja tekniset arvot" sekä "Puistot kaikenikäisille, terveydelliset ja hyvinvointiarvot". Taloudellisia ja teknisiä arvoja käsiteltiin Baselin kunnanpuutarhurin Emanuel Truebin puheenvuorossa, jossa hän kertoi puistojen kompensoimista Sveitsissä. Côte d'Amorin kunnan maisemainsinööri jatkoi teemaa esittelemällä ekologista viheralueiden hallinnointijärjestelmää. Helsingin kaupungin puistovastaava Pekka Engblom valotti neljän vuodenajan haasteita ja mahdollisuuksia ympäristön rakentamisessa.

Iltapäivän rinnakkaisseminaarin aikaan kuultiin Antwerpenin kaupungin maisema-arkkitehti Walter De Backerin puheenvuoro Schoonsehofin puistohautausmaasta, joka toimii puistona kaikille. Barcelonan kaupungin teknisen toimen johtaja Mireia Valls Hausmann esitteli espanjalaisia kolmen sukupolven puistoja. Maisema-arkkitehti Richard Hare Kööpenhaminan yliopistosta toi esille opettajien toiveita viheralueiden ja koulupihojen suhteen, jotta niitä voitaisiin paremmin hyödyntää oppitunneilla.

Kolmannen kongressipäivän rakenne noudatteli edellistä: aamupäivän yhteisluentojen jälkeen jakaannuttiin kahteen ryhmään, joista toinen käsiteli sosiaalisia ja yhteisöllisiä arvoja ja toinen teema visuaalisia ja ympäristöarvoja. Yhteisen session avasi professori Ola Bettum Aasin Luonnontieteiden yliopistosta kertomalla puistojen ja kaupunkiluonnon merkityksestä kaupunkien

IFPRA:n kongressin yhteydessä järjestettiin paneelikeskustelu, jonka aiheena oli "Social and community values". Keskustelua alustivat Werner Koch Stuttgartista (vasemmalla), Maija Sipilä Helsingin yliopistosta, Kevin Halpenny Dublinista ja Heikki Laaksonen Kotkasta. Pubetta johti IFPRA Euroopan puheenjohtajatekijä lopetellut Christy Boylan.

MIKKO KOMIVAINEN

muutoksessa. Kasselin yliopiston professori Diedrich Bruns tarkasteli prosessien elinkaarta ympäristösuunnittelun välineenä. Aamupäivän päätteeksi IFPRA Yardstick projektijohtaja Chris Rutherford ja Rotoruan puisto- ja virkistysjohtaja Garry Page esittelivät IFPRA:n Yardstick Parkcheck-puistokäyttäjäkyselyn tuloksia ja menetelmiä.

Iltapäivän puheenvuoroissa sosiaalisista ja yhteisöllisistä arvoista Helsingin yliopiston tutkija Maija Sipilä esitteli ekologisen ja kokemuksellisen tiedon yhdistämistä kaupunkisuunnitteluun. Stuttgartin metsä- ja hautausmaaviraston johtaja Werner Koch kertoi kaupunkiluonnon merkityksestä kasveineen ja eläimineen. Kotkan kaupunginpuutarhuri Heikki Laaksonen esitteli esimerkein viheralueiden hyödyntämistä kaupungin imagon rakentajana. Dublinin kaupungin virastopäällikkö Kevin Halpennyn puheenvuoro käsitteli vihreän kaupunkirakenteen suunnittelua Pohjois-Dublinissa.

Päätöspäivän toisen iltapäivän rinnakkaisseminaarin avasi Lapin yliopiston tutkija Marja Uusitalo esitellen pohjoisen ympäristön merkitystä matkailun vetovoimana. Tanskalainen Rambollin nuorempi konsultti Tina Risgaard Knudsen valotti 2010-luvun tavoitteita, miten puistot voivat toimia biodiversiteetin ylläpidossa. Lopuksi Mikkelin kaupungin ympäristöpäällikkö Timo Lehonen kertoi, miten Mikkelin seudun ekokilpailukykyä edistetään.

Monipuolisen luento-ohjelman lisäksi osallistujilla oli mahdollisuus osallistua "pre tourille" ennen kongressia ja "post tourille" kongressin jälkeen. Pre tourilla tutustuttiin ensimmäisenä päivänä Helsingin puistokohteisiin, kuten Mustakiven puistoon, Pikku-Kalvikiin, Uutelan kanavan ympäristö rakentamiseen, Suomenlinnaan, Esplanadin puistoon ja Sinebrychoffin puistoon. Toisena päivänä matka jatkui Kotkaan ja sen puistokohteisiin: Sapokan vesipuistoon, Sibeliuseruokkalan puistoon, Veistospromenadiin ja Langinkosken historiallisiin kalastusmaisemiin. Post tourilla oli tarjolla tutustumista Valamon luostariin, Punkaharjun maisemiin ja suomalaiseen juhannuksen viettoon kokkoineen. Myös kongressiosallistujien seuralaisille oli varattu erillistä ohjelmaa IFPRA:n virallisten kokousten ajaksi.

Kongressin järjestäjät saivat positiivista ja kiitettävää palautetta onnistuneista järjestelyistä. Monipuoliset luento- ja retkikohteet toivat hyvin esille, kuinka monien erilaisten asioiden riskipaineessa ja tulevaisuuden haasteiden edessä vihertoimen ammattilaiset ovat eri puolilla maailmaa. Haasteet ovat yhteisiä ja tiiviin kansainvälisen yhteistyön avulla voidaan jakaa hyviä kokemuksia ja ideoita haasteiden ratkaisemiseksi.

Kansainvälisen yhteistyön rinnalla seura on hoitanut aktiivisesti myös pohjoismaisia ja Baltian suhteita. Pohjoismaisten kaupunginpuutarhurien sisaryhdistysten puheenjohtajat kokoontuvat säännöllisesti kerran vuodessa yhteistyökokoukseen. Tapaamisien yhteydessä valmistellaan pohjoismaisia puistokongresseja ja keskustellaan ajankohtaisista viherasioista. Viimeisen kymmenen vuoden aikana pohjoismaisia puistokongresseja on järjestetty kaksi: vuonna 2010 Oslossa ja 2014 Malmössä. Malmö'n puistokongressiin oli yhdistetty myös IFPRA Europan kongressi. Kongressin teemana oli "Green City" eli Vihreä kaupunki, jota käsiteltiin kolmen alateeman kautta: suunnittelu ja kehittäminen, asukkaiden osallistaminen, organisaatio ja hallinto. Suomen vuoro järjestää pohjoismaisen puistokongressin vuonna 2018.

Viron edustajien kanssa yhteyden pito on jatkunut vilkkaana koko 2000-luvun. Seura on ollut mukana muun muassa Viron kaupunginpuutarhurien seuran perustamisen valmisteluissa.

Kesäluentopäivät jatkavat ajankohtaisten asioiden käsittelyä

Kotimaisia seuran kesäluentopäiviä on järjestetty 2000-luvulla perinteisesti, poikkeuksena vuosi 2010. Silloin kesäluentopäivää ei järjestetty Oslossa pidetyn pohjoismaisen puistokongressin vuoksi. Seuran hallituksen kokouksessa päätettiin 26.8.2010, että jatkossa Kaupunginpuutarhurien Seuran kesäluentopäivät tullaan pitämään aina kaksipäiväisinä, pohjoismaisesta puistokongressista huolimatta.

Viime vuosien kesäluentopäivillä on ajankohtaisia asioita pyritty tuomaan isäntäkaupungin hankkeiden kautta esille. Jyväskylässä puhuttiin vuonna 2006 viherpolitiikkaa ja pohdittiin sen merkitystä alan arvostuksen lisääjänä. Paikallisia vahvuuksia tuotiin esille viheralueiden "uusina oraina", joina esiteltiin muun muassa valaistuksen roolia ympäristössä, iäkkäiden ihmisten hyvinvointia sekä nuorisolle ja erityisesti tytöille suunniteltuja puistoja. Osallistujat pääsivät tutustumaan myös uudenaallon puistonkäyttäjien eli parkourajien.

Porin kesäluentopäivillä 2008 päästiin kokeilemaan panna-jalkapalloa.

MIKKO KOIVISTOINEN

Seuraavana vuonna Porvoossa teemoina olivat Kaupunkikeskusta joen varressa ja Kaikkien aikojen Porvoo. Luennoilla kuultiin Porvoon kulttuuri- ja jokimaiseman historiaa, asukkaiden huomioimista ympäristöhankkeissa sekä keskustapuistojen historiaa ja tulevaisuutta. Kävelykiroksella jalkauduttiin ihastelemaan muun muassa Vanhaa Porvoota ja Porvoojoen jokirannan uudispuistohankkeita.

Vuonna 2008 kokoonnuttiin Poriin, jossa teemana olivat kansalliset kaupunkipuistot ja puisto- ja kulttuuriympäristön kehittäminen sekä suurtaapahtumat viheralueilla. Jälkimmäiseen teemaan sisältyi vierailu Kirjurinluoto-Areenaan, jossa muun muassa järjestetään vuosittain Pori Jazzit.

2009 kesäluentopäivien järjestelyvastuussa oli Varkauden kaupunki. Seuran toimintakertomuksessa kesäluentopäivien satoa kuvailtiin seuraavasti

”Varkauden luentopäivillä keskeisiä teemoja olivat Varkaus, vihreyttä ja vesistöjä sekä Tulevaisuuden viheralueiden hoito. Luentopäivien aluksi keskiviikkona teimme retken Linnansaaren kansallispuistoon ja katsoimme Oravissa Juha Taskisen elokuvan norpista. Tutkija Mari Immonen kertoi arkkitehtuurin ja teollisuuden kehityksestä Varkaudessa. Kaupunkia ovat olleet suunnittelemassa maankuulut arkkitehdit Thómen veljeksistä Alvar Aaltoon. Kämärin virkistysaluetta ja sen mahdollisuuksia säilyttää luonnontilaisuutensa ja toisaalta kehittyä kuntalaisten asuin- ja virkistysalueeksi kaupungin ytimessä valotti ympäristösuolelupäällikkö Karita Krooks. Alueella on paljon suojeltavia kasvi- ja eläinlajeja, kuten saukko, liito-orava ja lepakot. Professori Risto Tahvonon selvitti sääolojen muutoksen vaikutuksia Suomen kasvillisuuteen. Kasvukauden lämpösamma nousee tulevina vuosikymmeninä voimakkaasti ja merkitsee kasvien parantunutta kasvua. Talvet tulevat olemaan leudompia ja energiakustannukset tulevat vähenemään kun taas kesät ovat kuivempia. Kasvien talvehtimisongelma on keskeinen seuraavien 10-50 vuoden aikana. Torstai-ilta alkoi kaupungin vastaanotolla, josta siirryttiin ihastuttavaan Kahvila-Ravintola Kaks Ruusuun viettämään iltaa Jazzin sävelin. Perjantain luennoissa keskityttiin kertomaan kokemuksista ja syitä miksi kunnallistekniikan palvelutuotantoa ollaan ulkoistettu eri kaupungeissa. Kaupungininsinööri Jani Viljakainen kertoi kokemuksia Varkauden kunnallistekniikan palvelutuotannon ulkoistamisesta ja kaupunginpuutarhuri Taina Penttilä kokemuksista tilaaja-tuottajamallista Oulussa. Tuottavuutta on lisättävä ja yhä pienemmällä henkilöstöllä on suoriuduttava aikaisimmista töistä. Ylläpidon hoitotason säilyminen nykytasolla on suuri haaste. Luentopäivien lopuksi kaupunginpuutarhuri Timo Kinanen kertoi Varkauden puistoista ja puistokierroksella tutustuttiin toteutuneisiin EU-rahoituksella toteutuneisiin hankkeisiin.”

Vantaa isännöi vuoden 2011 kesäluentopäiviä. Luentopäiväkokonaisuuden aloitti keskiviikon verkostotyöilta, illallisteily Helsingin vesillä sekä vierailu Harakan taiteilijasaareen ja luontokeskuksessa. Verkostotyöilta keräsi noin viisikymmentä osallistujaa. Torstain luontotilaisuus järjestettiin tiedekeskus Heurekassa Tikkurilassa. Luentojen aiheena olivat viheralueiden suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito sekä luonnonmukainen hulevesien käsittely ja Vantaan uusi viheralueohjelma. Kesäluentopäivien perinteinen torstai-illan juhlaillallinen nautittiin Vantaan kosken rannalla Viilatehtaan ravintolassa. Perjantain maastopäivän kiertoaajelulla tutustuttiin muun muassa rakenteilla oleviin Aviapolis-alueen puistoihin, Kartanonkosken viheralueisiin ja juuri restauroituun Håkansbölen kulttuurihistoriallisesti merkittävään kartanoympäristöön. Kesäluentopäivien osallistujamäärä sekä torstaina että perjantaina oli noin sata henkilöä.

Vuonna 2012 kaupunginpuutarhurit kokoontuivat Sotkamon Vuokattiin. Kesäluentopäivien valmisteluista vastasivat Kajaanin ja Sotkamon edustajat yhdessä. Monet päivien puheenvuoroista ja vierailukohteista liittyivät viheralueisiin virkistykseen, ulkoilun ja liikunnan työssijana. Osallistujat saivat osallistua ohjattuun lähiliikuntatuokioon Katinkullan alueella olevalla hyvin varustellulla lähiliikuntapaikalla sekä tutustua Vuokatin laskettelurinteiden kesäiseen maisemaan ja ympärivuoden käytössä olevaan hiihtoputkeen.

Vuonna 2013 Hyvinkäällä kaupunginpuutarhurin nimityksestä oli kulunut 140 vuotta. Samaan aikaan Hyvinkäällä järjestettiin myös asuntomessut. Näin seuran kesäluentopäivillä oli varsin juhlalliset puitteet. Hyvinkäällä kun oltiin, luentojen teemoissa käsiteltiin muun muassa rautateiden vaikutusta kaupungin viheralueiden kehitykseen, kasvi- ja hyönteislajistoon. Retki suuntautui luonnollisesti ihastelemaan uuden asuntomessualueen julkisia viheralueita, kuten Lounatuulenpuiston japanilaista puutarhaa. Lounatuulenpuisto palkittiin ”Vuoden 2014 Ympäristörakenteena”. Vuoden Ympäristörakenne -kilpailun tavoitteena on tehdä tunnetuksi tasokkaita ympäristökokonaisuuksia, joissa hyvällä suunnittelulla ja toteutuksella on luotu esteettisesti ja toiminnallisesti kestävä, hyvä ympäristö. Kilpailun järjestävät Puutarhaliitto ry ja Rakennustuoteteollisuus RTT ry.

Saloon kokoonnuttiin kesäluentopäivän merkeissä vuonna 2014. Luentoaiheina olivat ilmastonmuutokseen varautuminen muun muassa tulvariskien ja hulevesien hallinnan avulla. Katsaus tehtiin Salon tulevaisuuteen, jossa ideatasolla hämmöttivät vaihtoehdot Parin Pilvenpiirtäjän Pysäkestä tai Omavaraisesta Puutarhakaupungista. Tulevaisuutta sivuttiin myös pohtimalla Suomen puutarhatuotannon suuntaa muuttuvassa ilmastossa ja hahmottamalla tulevaisuuden puulajistoa. Keskustelun aiheena oli myös Salon kaupungin puistoyksikön talouden tasapainottaminen tiukassa taloustilanteessa. Taloutta oli tiukentunut Nokian Salon-tehtaiden lopettamis päätös vuonna 2012, jolloin kaupungista poistui 850 työpaikkaa. Myös vuonna 2009 tehty yhdeksän ympäryskunnan liittäminen uudeksi Salon kaupungiksi antoi lisähaasteita myös vihertoimen järjestämiseen.

Vuonna 2015 kesäluentopäiviä vietetään seuran 80-vuotisjuhlien merkeissä Turussa.

Kesäluentopäivien lisäksi seura on järjestänyt muutamia koulutuspäiviä myös 2010-luvulla. Niiden osallistujamäärät ovat jääneet pieniksi, joten muun muassa Lahteen suunnitellut koulutuspäivät peruttiin.

Varkauden kesäluentopäivien päätteeksi 2009 siirrettiin kesäluentopäivien vetovastuu seuraavalle kaupungille eli Vantaalle. Kuvassa vasemmalla seuran puheenjohtaja Timo Koski, Varkauden kaupunginpuutarhuri Timo Kinanen ja Vantaan viherkunnossapitopäällikkö Pirjo Kosonen.

Salon kesäluentopäivillä saatiin seuran hallitus yhteispotrettiin. Vasemmalta lukien: Salon kaupungin kaupunginpuutarhuri Tapio Järvinen, Forssan kaupungin kaupunginpuutarhuri Leila Grönholm, Helsingin sataman suunnittelupäällikkö Satu Aatra, Kuopion kaupunki Kuntatekniikkaliikelaitoksen toimitusjohtaja Seppo Hiekkala, Helsingin kaupungin kaupungininsinööri Raimo K Saarinen, Vantaan kaupungin viherkunnossapitopäällikkö Pirjo Kosonen, Turun kaupungin vastaava rakennuttaja Anna-Kaisa Kaukola ja hallituksen puheenjohtaja, Tampereen kaupungin kaupunginpuutarhuri Timo Koski. Kuvasta puuttuu Oulun kaupungin kaupunginpuutarhuri Heikki Pulkkinen.

MIKKO KOIVISTOINEN

ARTTO MÄKINEN

Monessa mukana

Seuran hallituksen kokouksissa 2010-luvulla puhuttaneet aiheet ovat liittyneet muun muassa siihen, miten viherasiat saataisiin paremmin mukaan kaupunkien strategioihin ja kehityshankkeisiin. Vieraslajistrategian vieminen käytäntöön vihertoimissa ja kesäkuukien kilpailuttamiskongelmat ovat myös pohdituttaneet ammattikuntaa. Vilkasta keskustelua on käyty asukkaiden kuulemisesta ja osallistamisesta. Seuran jäsenille on heitetty myös haaste pohtia Suomeen vierailupuutarhoja.

Huolestuneina on seurattu Viherympäristöliiton taloudellisen tilanteen tiukentumisesta 2010-luvulla. Seura tuki Viherympäristöliittoa taloudellisesti 3000 eurolla ja maksamalla seuran omien edustajien matka- ja osallistumiskustannukset Viherympäristöliiton kokouksiin ja järjestöpäiville omasta pussista. Kaupunginpuutarhurien seuran ja muiden Viherympäristöliiton jäsenyhdistysten tukitoimista huolimatta jouduttiin 31.3.2013 irtisanomaan kaikki liiton toimihenkilöt. Viherympäristöliiton asioiden hoito siirrettiin liiton hallituksen lisäksi yhä enemmän erilaisten työryhmien hoidettavaksi. Kaupunginpuutarhurien Seuran edustajat ovat osallistuneet muun muassa brändityöryhmään (Mari Helin), koulutuspolkutyöryhmään ja koulutustyöryhmään (Hannu Ojanen), maiseman huomioon ottaminen maankäytön suunnittelussa MAMA-työryhmään (Timo Koski) sekä julkaisutyöryhmään (Satu Lehtonen).

Viherympäristöliiton työryhmien lisäksi seuralla on ollut edustus Opetushallituksen puutarhalaan ammatillisen koulutuksen tutkintotoimikunnassa, jossa Hannu Ojanen on tuonut esille kuntasektorin tarpeita ammatillisen koulutuksen kehittämiseen. Seuran edustajat ovat osallistuneet myös 11 suurimman vihertoimen tapaamisiin, joita on pyritty järjestämään vuosittain. Hallituksessa on ollut pohdinnassa, mikä tapaamisen tarkoitus jatkossa olisi ja pitäisikö seuran ottaa vetovastuu tapaamisten koordinoinnista. Ajatuksena on ollut, että kukin kaupunki lähettää tapaamiseen 2-3 vihertoimen edustajaa. Tapaamisissa keskitytään vuorovaikutteiseen tapaamiseen eikä seminaareihin. Ajankohtaisen keskusteluaiheen valitsee isäntäkaupunki. Pitkämatalaisten takia tapaaminen on kaksipäiväinen. 11 suurimman vihertoimen joukkoon kuuluvat Espoo, Vantaa, Helsinki, Kouvola, Pori, Kuopio, Tampere, Turku, Oulu, Jyväskylä ja Lahti.

Pohdinnassa on ollut liittyminen KUPERA-hankkeeseen, joka on Aalto BIT-tutkimuskeskuksen, Tampereen yliopiston yhdyskuntatieteiden laitoksen ja 18 kaupungin hanke. Siinä tunnustetaan ja analysoidaan innovatiivisia toimintamalleja ja jalkautetaan uusia perusrakennepalvelujen kehittämiskonsepteja yhteistyössä osallistuvien kaupunkien teknisen toimen kanssa. Hanketta rahoitetaan Tekesin Rakennettu ympäristö -ohjelmasta.

Kuntien Teknillisten Keskusliitto KTK:n eri toimielimissä ovat toimineet muun muassa Jaakko Räikkönen Raumalta, Hannu Ojanen Seinäjoelta, Kirsi Kujala Lahdesta, Reijo Saari Vammalasta, Tapio Peltonen Nurmijärveltä, Eero Simola Janakkalasta ja Ari Tolvanen Joensuusta.

Vuonna 2012 päivitettiin seuran säännöt, jolloin huomioitiin muun muassa jäsenkelpoisuuden tarkentaminen. Käytiin keskustelua laajennetaanko kelpoisuus koskemaan muun muassa kasvi-tieteellisten puutarhojen johtavia viranhaltijoita. Toistaiseksi heidät kuitenkin rajattiin jäsenyy-

Seuran näkyvyyttä on pidetty yllä viheralan erilaisissa tapahtumissa, kuten Viherpäivillä omalla osastolla ja uusituilla julistesermeillä.

MIIRKO KOVISTONEN

den ulkopuolelle. Seuran varsinaisiksi jäseniksi voidaan hyväksyä kuntien tai kuntien omistaman yhtiön puisto- ja viheralan johtavat tai vaativissa asiantuntijatehtävissä työskentelevät viran- ja toimenhaltijat, jotka haluavat edistää seuran toimintaa.

Seuran perinteistä tilastointia on jatkettu lähettämällä jäsenistölle kyselyitä. Viime vuosina kyselyihin vastaamisen innokkuus on aiempien vuosien tilanteesta laantunut. Pitkään jatkunut tilastointi antaa kuitenkin seuran jäsenille mahdollisuuden verrata toimialan ja oman ammatikunnan kehitystä pitkällä aikajanelalla, joten jäseniä on pyritty kannustamaan osallistumaan kyselyihin säännöllisesti.

Hallituksen tavoitteena on kehittää tiedonkulkua. Jäsenistöä tiedotetaan ajankohtaisista ja muista asioista toimintakauden aikana vähintään kahdella sähköisellä jäsenkirjeellä sekä kahdella kirjeellä. Jokainen jäsen saa myös Viherympäristöliiton tiedotteet. Vuonna 2013 uudistettiin seuran verkkosivut. Uudet verkkosivut löytyvät osoitteesta www.kaupunginpuutarhurienseura.fi.

Lähtövalaisuuden tavoitteena on Kaupunginpuutarhurien seuran tietojen siirtäminen sähköiseen muotoon ja seuran historian ensimmäisen pitkän ajan strategian laatiminen. Työssä pohditaan muun muassa jäsenhankintaa ja yhteistyöohjelmien kanssa tehtävää yhteistyötä sekä seuran näkyvyyttä ja vaikuttavuutta.

LÄHTEET

KUPERA-hanke kehittää teknisiä palveluja. 2014. Kuntatekniikan foorumin verkkosivut.
Modern Society – Balance with Nature. 2009. Congress publication. IFPRA European Congress. Mikkeli, 15.-17.6.2009. The Finnish Association of Landscape Industries.
Muuronen, V. 2014a. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
Toimintakertomus toimintavuodelta 1.7.2009-30.6.2010. Kaupunginpuutarhurien Seura ry.
Toimintakertomus toimintavuodelta 1.7.2011-30.6.2012. Kaupunginpuutarhurien Seura ry.
Vuoden Ympäristörakenne 2014: Lounatuulenpuisto on moni-ilmeinen keidas keskellä uutta asuinalueita. 2015. Puutarhaliitto ry:n verkkosivut.

Vihervuoden merkeissä istutettiin muistopuu Mikkeliin. Istutuspuuhissa vasemmalla Viher-ympäristöliiton toimitusjohtaja Pekka Leskinen ja Kaupunginpuutarhurien Seuran puheenjohtaja Viljo Muuronen. Istutustiimiin kuului myös Tasavallan presidentti Tarja Halonen, joka vieraili Vihervuoden päätapahtumassa.

MIKKO KOIVISTONEN

Vuosi 2008 oli valtakunnallinen Vihervuosi, mikä näkyi myös Kaupunginpuutarhurien Seuran tilaisuuksissa. Tässä europarlamentaarikko Sirpa Pietikäinen pitää puheita Vihervuoden päätapahtumassa Mikkeliin.

MIKKO KOIVISTONEN

MINNE MENET VIHERTOIMI? – KPS:N TULEVAISUUS 2015

Vihertoimiala muutoksessa – Kaupungininsinööri Raimo K. Saarisen pohdintoja tulevaisuuteen

RAIMO K. SAARISEN URAPOLKUJA

Helsingin kaupungin rakennusviraston katu- ja puisto-osaston päällikkönä 2005-2010

Helsingin kaupungin rakennusviraston kaupungininsinööri 2010-

KPS:n hallituksen jäsen 2009-

Koko kunta-ala on muutoksen edessä. Kuntien määrä tulee vähenemään ja kuntien palvelujen tuotantotavat keskittyvät suurempien keskuskaupunkien mukaisiksi. Suurien kaupunkien organisaatiot muuttuvat, ja saattavat olla nykyiseen verrattuna hyvinkin erilaisia. Tuotannon yksiköitä yhtiötetään ja muodostetaan ylikunnallisia yhtiöitä myös vihertoimen alueella. Tilajatoiminnoissa muodostetaan suurempia yksiköitä ja palvelut järjestetään ylikunnallisina; kuntarajat ylittävänä palveluina. Johtamisessa korostuu henkilöstö-, talous- ja viestintäosaaminen. Substanssiosaamisen tarve vähenee organisaatioiden ylemmillä portailla.

Luonteeltaan kuntainfraan liittyvät palvelut sekä ylläpidon että rakentamisen osalta ovat paikallisia. Kunnan koosta riippumatta viheralueiden hoidossa tarvitaan paikallista, sanan mukaisesti käsin tehtävää työtä, joka varmistaa sen, että työyksiköiden koot eivät tule kovin suuriksi. Paikallistuntemus, paitsi työhön ja hoitoalueeseen, myös asukkaisiin, tulee säilymään. Palvelujen järjestämisen, tilaamisen vastuu tulee säilymään kunnilla. Työmaiden koot, koneet ja henkilöiden ammattitaito on samanlaista riippumatta siitä, onko kyseessä kunnan organisaatio vai yksityinen yritys. Puistojen ja viheralueiden merkitys asukkaiden hyvinvoinnille kasvaa. Viheralueista tulee monitoimialueita, joissa yhdistyy harrastukset, oleskelu, viihtyminen ja varmasti myös erilaiset kaupunkiviljelyn muodot. Alueiden käytön suhteen asukkailla tulee olemaan hyvinkin ristiriitaisia toiveita. Asukkaiden aktiivisuus ja vaatimukset kasvavat.

Puistoista ja muista viheralueista tulee tiiviimpi osa muuta infraa ja rakentamista. Puistoihin esimerkiksi rakennetaan erilaisia huleveden käsittelyyn liittyviä rakenteita. Puistot eivät tulevaisuudessa enää aina sijaitse maan pinnalla, vaan niitä rakennetaan monen kerroksen korkeuteen kansirakenteiden päälle, tai puiston pinnan alle sijoitetaan pysäköintilaitoksia tai muuta tilaa. Erilaiset puistomaisiin ratkaisuihin perustuvat ratkaisut, kuten viherkatot ja -seinät yleistyvät.

Puistoilla tulee olemaan aikaisempaa tärkeämpi merkitys osana kaupunkien imagoa. Tästä suuntauksesta on hyvänä esimerkkinä Kotka ja sen uudet puistot.

Yhteistyön merkitys kasvaa ja korostuu organisaatioiden kaikilla tasoilla ja kaikissa vihertoimen tehtävissä.

Kun Googlen hakupalveluun kirjoittaa sanat "tulevaisuus on", saa mielenkiintoisia ehdotuksia jatkaa sanaparia, kuten

- Tulevaisuus on uteliaiden (kansanedustaja Sanni Grahn-Laasosen aatevihkon otsikko)
- Tulevaisuus on tehty toteutettavaksi ("Anskun" blogisivuston otsikko)
- Tulevaisuus on tässä (Mc Manen raplaulun nimi)
- Tulevaisuus on tehtävä (Cleantech Investin esitteen otsikko)
- Tulevaisuus on myöhemmin (Aknestik-punkbändi levyn nimi)
- Tulevaisuus on musta (Häiriköt -punkbändin levyn nimi)

Liekö punkgenren ylläpitämiseksi, kaksi viimeistä lausahdusta ovat hieman negatiivisävytteisiä. Muuten tulevaisuus nähdään melko positiivisena - rohkeiden, uteliaiden ja aikaa saavien ihmisten mahdollisuutena.

Maamme vihertoimien ja Kaupunginpuutarhurien Seuran tulevaisuus voisi tämä jälkimmäisen näkemyksen mukaan näyttäytyä haasteista huolimatta upeana mahdollisuutena luoda suomalaisille kestävä, virikkeellistä ja esteettistä elinympäristöä. Samalla on mahdollisuus ratkaista omalta osaltaan ilmastomuutoksen aikaansaamat nykyiset ja tulevat haasteet, vastata tulevaisuuden ruoantuotantoon ja puhtaan juomaveden varmistamiseen muidenkin kuin oman kansalaisten tarpeisiin. Toimia kestävä kehityksen innovatiivisena edelläkävijänä ja esimerkkinä poikkiteieteellisestä ja -taiteellisesta yhteistyöstä rakennus-, infra-, maa- ja metsätalous-, kulttuuri-, opetus- ja kasvatusta, terveydenhuolto-, energia- ja matkailualan kanssa. Ottaa vaikuttajan rooli omassa työyhteisössä, asukas-yhteisössä ja laajemmin yhteiskunnassa - olla rohkea toimija ja asiantuntija niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisesti.

Muuttuvan maailman ajan hermolla pysyminen edellyttää aktiivista tietojen päivittämistä ja uusien asioiden, käytänteiden ja tietojen omaksumista ja soveltamista omassa työssään. Tähän ei enää riitä alan peruskoulutus vaan ammattikunnan on varattava resursseja jatkuvaan lisäkoulutautumiseen. Ammattikuntaa tarvitaan myös osallistumaan alan koulutuksen kehittämiseen aktiivisesti yhdessä alan oppilaitosten kanssa.

Alan edelläkävijyyttä edellyttää lisäksi rohkeutta kokeilla uusia ratkaisuja ja tapoja toimia - visioita tulevaisuutta, jota kukaan muu ei vielä näe. Visioiden toteuttaminen on mahdollista vain tavoitteellisen ja suunnitelmallisen toiminnan kautta. Siksi Kaupunginpuutarhurien Seuran tulevaisuusstrategia on tärkeä työkalu sekä seuran että ammattikunnan kehittämiseen ja tulevaisuuden haasteiden vastaamiseen.

Toivottavasti Kaupunginpuutarhurien Seuran toiminta luotsaa jäsenistöä jatkossakin kohti haasteellista mutta mahdollisuuksien tulevaisuutta. Anna Eleanor Rooseveltin sanoin "Tulevaisuus kuuluu niille, jotka uskovat unelmiensa kauneuteen."

HANNA TAJAKKA

SATTUIPA KERRAN KESÄLLÄ...

Kesäluentopäivillä on ammattiasian lisäksi tarjolla myös erilaisia kulttuuria. Rovaniemellä jatkettiin Espoon kesäluentopäivillä käynnistynyttä korkeakulttuuriperinnettä. Pjotr Tšaikovskin Joutsenlampi-baletti sai uuden tulkinnan luonnon helmassa Pohtimolammella. Esityksen tuotannosta ja taiteellisesta ilmeestä vastasi Lappset Group Oy yhdessä Lapin balettiopiston tanssiopiskelijoiden kanssa.

Rovaniemen kesäluentopäiville osallistujilla oli mahdollisuus päästä samaan kuvaan joulupukin kanssa. Tässä kuvassa seuran ja pohjoismaisten sisäyhdistysten edustajia.

LAPPSET GROUP OY

Muistoja seuran kesäluentopäiviltä kolmen vuosikymmenen ajalta

NINA HARLAHTI

Kaupunginpuutarhurien opinto-, neuvottelu- ja retkeilypäivät elokuussa ovat saavuttaneet jäsenistömme keskuudessa vahvan suosion. Alkuvuosikymmeninä jäsenistö kokoontui kesätapaamisiin omasta aktiivisuudesta ja tarvittavasta yhteisestä tiedonjanoista omalla ajallaan ja kustannuksillaan. Lisäksi kulkuyhteydet nykyiseen verraten olivat varsin hitaita eli omaa aikaa käytettiin varsin paljon.

Kesäluentopäivien suosioon vaikuttavia tekijöitä on varmasti monia, muutamia mainitakseni voisin todeta muun muassa

- yhteiskunnassa tapahtuneet arvomuutokset, joissa viherala tekemisineen on saanut positiivisen palautteen kuntalaisilta.
- arvostuksen lisääntyessä on moniin kuntiin saatu menneinä vuosikymmeniä lukuisa joukko uusia alamme asiantuntijoita ja sitä kautta positiivista kehitystä valtakunnallisesti.
- kesäluentopäivien ohjelmat sisältöineen on pyritty rakentamaan kulloistenkin ajankohtaisten asioiden ympärille kiinnostaviksi kokonaisuuksiksi, jossa lisänä aina Isäntäkaupunki on esitellyt omia mielenkiintoisia hankekokonaisuuksiaan, joista olemme itse kukin poimineet positiivisia ratkaisuja omia hankkeita suunniteltaessa.
- työnantajataho on omaan henkilöstönsä kouluttautumiseen suhtautunut positiivisesti, järjestäen mahdollisuuden osallistua keskeiselle viheralan kesäluentopäiville.
- positiivisena jäsenistön keskuudessa nähdään myös se että kesäluentopäivät kiertävät eripuolella Suomea, jolloin isäntäpaikkakunnan erilaisuus, olosuhteet ja erilaiset toteutusratkaisut tulevat esille.

Kesäluentopäivien järjestelyistä sisältöineen kantavat vastuun hallitus yhteistyössä isäntäpaikkakunnan kanssa. Monet muistorikkaat tapahtumat ja juhlat jäisivät pitämättä ilman aktiivisia jäseniämme. Unohtamatta Isäntäpaikkakunnan kokonaispanostusta sekä keskeisiä yritystahoja jotka ovat olleet yhdessä tapahtumien järjestelyissä. Näille kaikille tahoille kuuluu suuri kiitos kuluneista vuosikymmenistä. Tehty työ on usein näkymätöntä, mutta sitäkin tärkeämpää.

Kesäluentopäivät ovat myös tärkeä osa seuran taloutta. Osallistumismaksuilla pyritään pääasiassa kattamaan vuoden toimintamenot. Suurempiin juhliin ja pitkäkestoisempiin kulueriin

on tarpeen mukaan järjestetty ajankohtaisia teemaluentopäiviä talouden turvaamiseksi. Vahvalla taloudella on osaltaan voitu tukea myös Viherympäristöliiton toimintaa ja sen kehittämistä.

Kesäluentopäivän vietto jo perinteisen kaavan mukaan huipentuu Isäntäkaupungin juhlavastaanottoon, jonka jälkeen vietetään yhteistä juhlaillallista. Sen yhteydessä juhlavasti muistetaan ansioituneita jäseniä sekä eri yhteistyötahoja. Juhlapöytäjärjestyksen laatiminen varsinkin meille miespuolisille tahoille monesti tuottaa henkistä tuskaa ja harmaita hiuksia. Meillä kaupunginpuutarhureilla on ollut Pekka Jyrängön ohessa onni saada toimintaan mukaan hänen vaimonsa Liisa, joka Pekan toimintakauden ajan kokeneella rutiinilla valmisteli juhlapöydän istumajärjestyksen nimikortteineen oikein.

Mieleenpainuvia ovat olleet kesäluentopäivillä illanistujaiset, tarinatuokiot joissa muun muassa Ahti Pakarinen Tampereen kollega elävästi kertoili juttuja ja vitsejä. Yöllisiä laulupoppoita on ollut joka vuosikymmenellä mutta helakimmat soinnut kaikkien koettiin 1970-80-luvuilla Porilaisen Matti Virtasen johtamana.

Myös isäntäkaupungin porukat yhdessä hallituksen kanssa ovat eri paikkakunnilla esittäneet omaa ohjelmistoaan. Tuorein mukava illan esiintyminen jäi mieleen Espoon Tapiolassa jossa oli hyvä Joutsentanssiesitys. Myös vesistön ympäröimissä kaupungeissa puolenyön jälkeiseen ohjelmaan on kuulunut Risto Ikäheimon vetämä monet uintiretket vesihenken kanssa.

Muistellen Erkki Oinonen

Yhtäjaksoisesti vuodesta 1983 kesäluentopäivillä olleena

Onnistuneiden kesäluentopäivien resepti

Yksi osa mielenkiintoisia asiantuntijaluentoja.
Yksi osa paikallisia retkikohteita.
Yksi kappale muistopuunistutusta.
Riittävästi hyvää ruokaa ja juomaa.
Roppakaupalla hauskaa seuraa.
Ripaus palkintojen ja ansiomerkkien jakoa.
Hyppysellinen musisointia.

SUSANNA LAPPALAINEN

ONNISTUNEIDEN KESÄLUENTOPÄIVIEN RESEPTI – KUVAKAVALKADI KESÄLUENTOPÄIVILTÄ

Yksi osa mielenkiintoisia asiantuntijaluentoja

MIKKO KOIVISTONEN

 Professori Pentti Murole kertoi puistoista ja virkistysalueista yhdyskuntarakenteen keitaina Lahden kesäluentopäivillä 2005.

MIKKO KOIVISTONEN

 Dosentti Ilkka Taipale kertoi tulevaisuuden yhteiskunnista ja puistojen mahdollisuuksista Porin kesäluentopäivillä 2008.

ONNISTUNEIDEN KESÄLUENTOPÄIVIEN RESEPTI – KUVAKAVALKADI KESÄLUENTOPÄIVILTÄ

Yksi osa paikallisia retkikohteita

MIKKO KOIVISTONEN

LAPSET GROUP OY

MIKKO KOIVISTONEN

↑ Lintujen asuntomessut Porissa.

↖ Puistokävelyllä Varkaudessa.

← Kirkkolammen puisto Rovaniemellä.

ONNISTUNEIDEN KESÄLUENTOPÄIVIEN RESEPTI – KUVAKAVALKADI KESÄLUENTOPÄIVILTÄ

Yksi kappale muistopuunistutusta

LAPSET GROUP OY

ANNE RAJALA

↑ Hyvinkään kesäluentopäivillä 2013 puuta istuttamassa Terhi Parkkali-Reskola ja Viljo Muuronen.

← Rovaniemellä puunistutuksen touhussa Lappset Group Oy:n Risto Ikäheimo ja seuran puheenjohtaja Viljo Muuronen.

↓ Istutusbommissa europarlamentaarikko Sirpa Pietikäinen Porissa.

MIRKO KOMISTONEN

ONNISTUNEIDEN KESÄLUENTOPÄIVIEN RESEPTI – KUVAKAVALKADI KESÄLUENTOPÄIVILTÄ

■ Riittävästi hyvää ruokaa ja juomaa

LAPPSET GROUP OY

↑ *Tervetuliaismaljat.*

→ *Kahvikupposet Iita-auringin paisteessa.*

↓ *Lounas ulkona.*

MIKKO HOIVISTOINEN

LAPPSET GROUP OY

ONNISTUNEIDEN KESÄLUENTOPÄIVIEN RESEPTI – KUVAKAVALKADI KESÄLUENTOPÄIVILTÄ

Roppakaupalla hauskaa seuraa

MIKKO KOIVISTONEN

MIKKO KOIVISTONEN

↑ Puutarhaneuvokset Viljo Muuronen ja Pekka Leskinen.

← Pyhätunturin Aittakurussa odotellaan Jore Marjarannan esitystä.

↓ Taukojumppaa.

MIKKO KOIVISTONEN

ONNISTUNEIDEN KESÄLUENTOPÄIVIEN RESEPTI – KUVAKAVALKADI KESÄLUENTOPÄIVILTÄ

Ripaus palkintojen ja ansiomerkkien jakoa

↑ Palkintosadetta Porissa. Kuvassa vasemmalta seuran puheenjohtaja Viljo Muuronen, Viberympäristöliiton toimintajohtaja Pekka Leskinen, Puutarhaliiton toiminnanjohtaja Pekka Metsola, Viberympäristö-lehden päätoimittaja Seppo Närhi ja Porin kaupunginpuutarhuri Ismo Ahonen.

↓ Heikki Laaksonen ojentaa seuran teräspuu-veistoksen IFPRA:n puheenjohtaja Alan Smithille. Toimitusta seuraa Taina Penttilä.

↑ Seuran standaaria luovuttamassa seuran sihteeri Sari Suomalainen ja puheenjohtaja Timo Koski.

ONNISTUNEIDEN KESÄLUENTOPÄIVIEN RESEPTI – KUVAKAVALKADI KESÄLUENTOPÄIVILTÄ

Hyppysellinen musisointia

LAPPEET GROUP OY

MIRKO KOIVISTONEN

↑ Arja Saijonmaan estradinäyte IFPRA:n kongressissa Mikkelissä.

← Sabansoiton alkeita harjoittelemassa Hannu Ojanen.

↓ Karaoketunnelmissa vasemmalta Hannu Neuvonen, Kalevi Lahtonen, Timo Kinanen ja Jorma Savolainen.

MIRKO KOIVISTONEN

KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014: KOTKA 2000

KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014: TAMPERE 2001

KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014: TAMPERE 2001

KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014: SEINÄJOKI 2002

KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014: ROVANIEMI 2004

Kaupunginpuutarhurien seura ry:n 64. valtakunnalliset kesäluentopäivät Rovaniemellä 5.-6.8.2004

Kiittäen:

Miina Siira Kyllikki Haukko

KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014: JYVÄSKYLÄ 2006

KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014: PORVOO 2007

KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURAN 66. VALTAKUNNALLISET KESÄLUENTOPÄIVÄT
23. - 24.8.2007 PORVOOSSA

KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014: PORI 2008

ERIKVALJANKOLA

KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014: VARKAUS 2009

KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014: VANTAA 2011

Kaupunginpuutarhurien seuran kesäluentopäivät 25-26.8.2011 Vantaalla

KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014: SOTKAMO 2012

Kaupunginpuutarhurien seuran kesäluentopäivät
30.8.-31.8.2012 Sotkamo-Vuokatissa

KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014: HYVINKÄÄ 2013

ANNE RAJALA

KESÄLUENTOPÄIVIEN RYHMÄKUVAT VUOSILTA 2000-2014: SALO 2014

80-VUOTIAS KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURA PÄHKINÄNKUORESSA

NIMI	Kaupunginpuutarhurien Seura r.y.
PERUSTETTU	vuonna 1935
JÄSENMÄÄRÄ	192 (tilanne 15.6.2014)
JÄSENET	Seuran varsinaiseksi jäseniksi voidaan hyväksyä kuntien tai kuntien omistaman yhtiön puisto- ja viheralan johtavat tai vaativissa asiantuntijatehtävissä työskentelevät viran- ja toimenhaltijat, jotka haluavat edistää seuran toimintaa.
TARKOITUS	Seura on aatteellinen yhdistys, jonka tarkoituksena on valvoa jäsentensä yleisiä ja yhteisiä etuja, työsuhdetta ja palkkausta koskevissa asioissa. Lisäksi tarkoituksena on puisto- ja maisemakulttuurin edistäminen.
TOIMINTA	Seura järjestää koulutustilaisuuksia, tapaamisia ja opintomatkoja sekä osallistuu aktiivisesti alan kehitys- ja tutkimustoimintaan. Lisäksi seura laatii esityksiä ja aloitteita seuran toimialaan kuuluvista asioista.
JÄSENMAKSU (2014)	Liittymismaksu 25 € Jäsenmaksu, sisältäen Viherympäristö-lehden 50 €/v Jäsenmaksu ilman Viherympäristö-lehteä 40 €/v
JÄSENYDEET	Viherympäristöliitto ry/ Puutarhaliitto ry International Federation of Park and Recreation Administration IFPRA (vuodesta 2015 lähtien World Urban Parks WUP)
HALLITUS (2014)	puheenjohtaja Timo Koski, Tampere varapuheenjohtaja Raimo K. Saarinen, Helsinki sihteeri Mari Helin, Turku varasihteeri (jäsenasiat ja -lehti) Pirjo Kosonen, Vantaa varainhoitaja Leila Grönholm, Forssa jäsen Satu Aatra, Helsinki jäsen Seppo Hiekkala, Kuopio jäsen Tapio Järvinen, Salo jäsen Heikki Pulkkinen, Oulu

Lähteet

- 1960-luku. Arkkitehtuurimuseon verkkosivut. Viitattu 10.7.2014. <http://mfa.fi/lisatieto-1960>.
- Antikainen, M. (toim.). 1993. Taajaman viheralueiden hoitoluokitus – Luokitus- ja hoito-opas. Kaupunginpuutarhurien Seura ry. Forssan Kirjapaino Oy.
- Hänninen, R. 2014. Kaupunginpuutarhurien seuran historiamuisteluksia vuosilta 1985-1995. 7.2.2014. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
- Häyrynen, M. (toim.). 1997. Puutarhataiteen historian perusteet. Antero Sinisalonen luennot 1966-1986. Viherympäristöliitto ry. Julkaisu 6:1997.
- Häyrynen, M. (toim.) 2001. Suomalainen puutarha. Julkaisussa Hortus Fennicus – Suomen puutarhataide. Viherympäristöliitto ry ja Suomen puutarhataiteen Seura ry. s. 10-30.
- Jyränkö, L. 2014. Kaupunginpuutarhurien Seura ry 1976-1985. 14.4.2014. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
- Kansallinen kaupunkipuisto. Wikipedia-artikkeli. Päivitetty 12.6.2014. Viitattu 10.7.2014. http://fi.wikipedia.org/wiki/Kansallinen_kaupunkipuisto.
- Kansalliset kaupunkipuistot turvaavat kaupungin luonto- ja maisema-arvoja. Ympäristöministeriön verkkosivu. Julkaistu 13.5.2013 klo 9:35, päivitetty 12.6.2014 klo 12:24. Viitattu 8.7.2014. www.ym.fi, luonto, luonnon monimuotoisuus, luonnonsuojelualueet, kansalliset kaupunkipuistot.
- Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvitys. Tampereen kaupunki, Suunnittelupalvelut, Selvitykset ja arvioinnit. Maankäytön suunnittelu. Julkaisuja 1:2008.
- Kaunisto, M. 2015. Gunnar Flakholm. 4.3.2015. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
- Kivierämaata katsomassa. 29.9.1939. Käsikirjoitus K. Englund. Oy Suomen Filmitoiminta (SF). Elokuva. Elävä arkisto. Yleisradio. Viitattu 10.7.2014. www.yle.fi, elävä arkisto, 1930, 1939, 1930-luvun kivierämaata.
- Kohvakka, P. n.d. Matti Virtasen esittely.
- Koivistoinen, M. 2014a. Heikki Laaksonen, Kotka (puheenjohtajana 1995-2001). 7.12.2014. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
- Koivistoinen, M. 2014b. Viljo Muuronen, Mikkeli (puheenjohtajana 2001-2009). 7.12.2014. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
- Kuntaliiton historia. Kunnat.net verkkosivut. Viitattu 10.7.2014. www.kunnat.net, kuntaliitto, kuntaliiton organisaatio, kuntaliiton historia.
- KUPERA-hanke kehittää teknisiä palveluja. Kuntatekniikan foorumin verkkosivut. Viitattu 10.7.2014. www.kuntatekniikka.fi, palvelut, kuntatekniikan hankkeet, kupera.
- Laaksonen, H. 2014. KPS-tekstiä. 28.3.2014. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
- Mitä on kestävä kehitys. Ympäristöministeriön verkkosivu. 25.6.2013. Viitattu 19.6.2014. www.ym.fi, ympäristö, kestävä kehitys, mitä on kestävä kehitys.
- Modern Society – Balance with Nature. 2009. Congress publication. IFPRA European Congress. Mikkeli, 15.-17.6.2009. The Finnish Association of Landscape Industries. Kopioijvä Oy.
- Muuronen, V. 2014a. Kaupunginpuutarhurien historiikki. 4.2.2014. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
- Muuronen, V. 2014b. Luuna on Kaupunginpuutarhurien seuran nimikkopuu Marketanpuistossa. 18.2.2014. Muistiinpanot.

- Mäkinen, J. 2005. Kaupunginpuutarhurien Seura ry. – Kasvun vuodet 1985-2005. Savion Kirjapaino Oy.
- Männistö, A. 2015. KPS Luonnoksen kommentit. Sähköpostiviesti 9.3.2015. Vastaanottaja H. Tajakka. Turun kaupungin Kiinteistöliikelaitoksen puuasiantuntijan kommentit historiikin luonnokseen.
- Odense Deklarationen. 2005. Nordisk Parkkongress. Tätortsnära friluftsliv i Norden. 26.8.2005.
- Oinonen, E. 2014. Kaupunginpuutarhurit rakennetun kaupunkivihreän keihäänkärkinä 80 vuotta. 2.4.2014. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
- Pakarinen, A. 2014. Entinen varapuheenjohtaja, Kaupunginpuutarhurien Seura ry. Haastattelu 11.2.2014.
- Perttula, A. (toim.). 1985. Kaupunginpuutarhurien Seura ry. 1935-1985. Helsingin Paino Oy. Puutarhaneuvos Erkki Laurila 70 vuotta. 1998. Puutarha&Kauppa-lehti.
- Saarela, L. 1938. Kaupunkiemme puistomäärärahat vuonna 1935 ja 1937. Kaupunginpuutarhurien Seuran julkaisuja N:o 1.
- Saarinen, R. K. 2014. Vihertoimiala muutoksessa. 12.3.2014. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
- Saarinen, R. K. 2015. KPS/ Historiikki/ Timo. 17.2.2015. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
- Schalini, M. 2005. Puutarhat, puistokadut ja istutukset – suomalaisen kaupunkipuiston vaiheita. Julkaisussa Puistot ja puutarhat. Suomen Kotiseutuliitto. Julkaisu A:11. s. 12-17.
- Suomen kansallisille kaupunkipuistoille merkittävä eurooppalainen puutarhapalkinto. Ympäristöministeriön verkkosivut. Julkaistu 11.6.2014 klo 15:33. Viitattu 10.7.2014. www.ym.fi, ajankohtaista, uutiset.
- Tapiolan syntyvaiheet. Wikipedia-artikkeli. Päivitetty 4.7.2014. Viitattu 10.7.2014. http://fi.wikipedia.org/wiki/Tapiolan_syntyvaiheet
- Toimintakertomus toimintavuodelta 1.7.2009-30.6.2010. Kaupunginpuutarhurien Seura ry. Toimintakertomus toimintavuodelta 1.7.2011-30.6.2012. Kaupunginpuutarhurien Seura ry.
- Toivola, A. 1985. Kaupunkien Puistoalan tilastointi. Teoksessa Perttula, A. (toim.). 1985. Kaupunginpuutarhurien Seura ry. 1935-1985. Helsingin Paino Oy. 87-95.
- Toivola, A. 2014. Entinen puheenjohtaja, Kaupunginpuutarhurien Seura ry. Haastattelu 7.4.2014.
- Uudet asuinalueet. 2.6.1995. Käsikirjoitus ja ohjaus E. Vuorenperä. Elokuva. Elävä arkisto. Yleisradio. Viitattu 10.7.2014. http://yle.fi/elavaarkisto/artikkelit/koti_ja_sisustus_80_ja_90-luvuilla_42435.html#media=42457.
- Vuoden Ympäristörakenne 2014: Lounatuulenpuisto on moni-ilmeinen keidas keskellä uutta asuinalueetta. 2015. Puutarhaliitto ry:n verkkosivut. Luotu 10.2.2015. Viitattu 27.2.2015. <http://www.puutarhaliitto.fi/index.php?action=view&id=174&module=newsmodule&src=%40random546bab223e935>.
- Yhteistyö. Kaupunginpuutarhurien Seura ry:n verkkosivut. Viitattu 10.7.2014. <http://www.kaupunginpuutarhurienseura.fi/yhteistyo/>.
- Yhteisö isäntänä. 1.1.1948. Käsikirjoitus P. Kotkavuori. Elokuva. Kunnallisten Työntekijöiden Liitto ja Kansan Elokuva Oy. Elävä arkisto. Yleisradio. Viitattu 10.7.2014. http://yle.fi/elavaarkisto/artikkelit/kunnan_palvelua_49614.html#media=49618.

Liitteet

- LIITE 1 Säännöt vuonna 1978
- LIITE 2 Säännöt vuonna 2012
- LIITE 3 Kaupunkiemme puistomäärärahat vuonna 1935 ja 1937-julkaisu
- LIITE 4 Seuran hallitukset ja toimihenkilöt vuosina 1935-2014
- LIITE 5 Seuran puheenjohtajat
- LIITE 6 Seuran kunniajäsenet
- LIITE 7 Seuran jäsenten saamat huomionosoitukset
- LIITE 8 Seuran jäsenmäärän kehittyminen
- LIITE 9 Julkisissa organisaatioissa työskentelevät seuran jäsenet vuonna 2014
- LIITE 10 Seuran kesäluentopäivien pitopaikat ja vuodet
- LIITE 11 Odensen julistus 2005

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI

Kaupunginpuutarhurien Seura r.y.:n säännöt. Oikeusministeriön hyväksymät 05.06.1978**1 §**

Yhdistyksen nimi on Kaupunginpuutarhurien Seura r.y., kotipaikka Helsingin kaupunki ja toiminta-alue koko maa.

2 §

Yhdistyksen tarkoituksena on valvoa jäsentensä yleisiä ja yhteisiä etuja, työsuhdetta ja palkkausta koskevilla asioilla.

Lisäksi yhdistyksen tarkoituksena on puisto- ja maisemakulttuurin edistäminen järjestämällä sitä koskevia esitelmiä, kursseja ja muita alaa koskevia tilaisuuksia.

Tarkoitustensa toteuttamiseksi yhdistys julkaisee toimintaansa koskevia tietoja, järjestää kursseja ja opintopäiviä ja muita vastaavia tilaisuuksia sekä tekee esityksiä ja aloitteita yhdistyksen toimialaan kuuluvista asioista.

Toimintansa rahoittamiseksi yhdistys voi kustantaa toimialaansa käsittelevää kirjallisuutta, pitää juhlia, kursseja, opintopäiviä ja muita vastaavia tilaisuuksia ja periä niistä maksuja.

Yhdistyksellä on oikeus ottaa vastaan avustuksia ja lahjoituksia.

3 §

Yhdistyksen varsinaiseksi jäseniksi voidaan hyväksyä kuntien puistoalan johtavat viran- ja toimenhaltijat, jotka haluavat edistää yhdistyksen toimintaa. Jäsenen hyväksyy hallitus kirjallisen anomuksen perusteella.

Uusi jäsen merkitään luetteloon suoritettuaan ensimmäisen jäsenmaksun ja muut yhdistyksen määräämät velvoitteet.

Yhdistyksen kunniajäseneksi vuosikokous voi hallituksen ehdotuksesta kutsua yhdistyksen tavoitteita ansiokkaasti edistäneitä henkilöitä ja pidetään heistä eri luetteloa.

Yhdistyksen varsinaisen jäsenen jäädessä eläkkeelle, siirretään hänet hallituksen päätöksellä vapaajäseneksi. Saavutetut jäsenoikeudet säilyvät.

4 §

Jäsen suorittaa yhdistykselle vuosikokouksen määräämän liittymis- ja jäsenmaksun. Kunniajäseniltä ja vapaajäseniltä ei peritä jäsenmaksua.

5 §

Jäsenen, joka haluaa erota yhdistyksestä, on ilmoitettava siitä kirjallisesti hallitukselle tai sen puheenjohtajalle taikka suullisesti yhdistyksen pöytäkirjaan merkittäväksi. Tällöin hän vapautuu yhdistyksen jäsenyydestä seuraavan toimintavuoden alusta.

Hallitus voi erottaa jäsenen, joka toimii vastoin yhdistyksen sääntöjä ja tarkoitusperiä tai laiminlyö velvollisuutensa yhdistystä kohtaan. Näin erotettu jäsen voi vedota erottamisesta yhdistyksen kokoukseen jättämällä asiasta kirjallisen esityksen hallitukselle kuukauden kuluessa erottamispäätöksestä tiedon saatuaan.

6 §

Yhdistyksen päätösvaltaa käyttää yhdistyksen kokous. Vuosikokous pidetään heinä-elokuun aikana. Yhdistyksen ylimääräinen kokous pidetään, milloin hallitus katsoo tarpeelliseksi tai milloin 1/10 yhdistyksen jäsenistä sitä kirjallisesti nimetyn asian käsittelyä varten hallitukselta pyytää. Yhdistyksen kokouksien tarkemman ajan ja paikan määrää hallitus.

Kutsu yhdistyksen kokouksiin on toimitettava jäsenille vähintään neljätoista (14) päivää ennen kokousta. Kokouskutsu ja muut tiedonannot lähetetään jäsenille kirjeitse. Kokous on päätösvaltainen, jos se on laillisesti koolle kutsuttu.

Yhdistyksen kokouksessa ovat puhevaltaisia kaikki jäsenet, mutta äänivaltaisia vain varsinaiset jäsenet, joilla kullakin on yksi ääni.

Käsiteltävät asiat ratkaistaan yhdistyksen kokouksella yksinkertaisella ääntenemmistöllä. Äänten mennessä tasan, ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa. Vaaleissa on käytettävä lippuäänestystä, jos yksikin saapuvilla oleva sitä vaatii.

7 §

Vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Valitaan kokouksen puheenjohtaja ja muut tarvittavat virkailijat.
2. Esitetään edellisen toiminta- ja tilivuoden toiminta- ja tilikertomus sekä tilintarkastajien lausunto.
3. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta sekä vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille.
4. Valitaan hallituksen puheenjohtaja seuraavaksi toimintavuodeksi.
5. Valitaan hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle.
6. Valitaan kaksi (2) tilintarkastajaa ja heille varamiehet seuraavan tilivuoden tilejä tarkastamaan.
7. Valitaan yhdistyksen edustajat keskusliittoihin, joihin yhdistys jäsenenä kuuluu.
8. Määrätään liittymis- ja jäsenmaksun suuruus seuraavaksi toimivuodeksi.
9. Käsitellään hallituksen ehdotus seuraavan toimintavuoden ohjelmaksi.
10. Käsitellään muut hallituksen tai yhdistyksen jäsenten esittämät asiat.

8 §

Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja kuusi jäsentä. Puheenjohtaja valitaan vuodeksi ja hallituksen jäsenet kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenistä puolet eroaa vuosittain, ensi kerralla arvan perusteella.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta, ja se on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan lisäksi on kolme jäsentä paikalla.

Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan, sihteerin ja varainhoitajan sekä muut tarpeelliset toimihenkilöt.

9 §

Hallituksen tehtävänä on:

1. Johtaa yhdistyksen toimintaa näiden sääntöjen ja yhdistyksen kokousten päätösten mukaisesti.
2. Käsitellä ja hoitaa yhdistyksen juoksevat asiat.
3. Edustaa yhdistystä.
4. Hoitaa yhdistyksen omaisuutta ja päättää yhdistyksen rahavarojen käytöstä ottamalla huomioon yhdistyksen kokousten tekemät päätökset.
5. Ottaa ja erottaa yhdistyksen jäsenet, kunniajäseniä lukuun ottamatta.
6. Huolehtia yhdistyksen kirjeenvaihdosta ja tilinpäätöksen laatimisesta tilivuositain.
7. Laatia toimintakertomus edelliseltä toimintavuodelta.
8. Laatia talousarvio ja toimintasuunnitelma seuraavaa tili- ja toimintavuotta varten.
9. Kutsua koolle yhdistyksen kokoukset ja
10. Valmistella kaikki yhdistyksen käsiteltäväksi tarkoitetut esitykset sekä antaa niistä lausuntonsa.

10 §

Yhdistyksen nimen kirjoittavat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri aina kaksi yhdessä.

11 §

Yhdistyksen tili- ja toimintavuosi alkaa heinäkuun 1 päivänä ja päättyy kesäkuun 30 päivänä. Tilin ja muut hallintoa koskevat asiakirjat on luovutettava viimeistään kaksi viikkoa ennen vuosikokousta tilintarkastajille, joiden tulee antaa lausuntonsa tarkastuksesta hallitukselle viimeistään viikkoa ennen sanottua kokousta.

12 §

Yhdistys voi kuulua jäsenyhdistyksenä sellaisiin valtakunnallisiin ja kansainvälisiin järjestöihin, joiden tarkoitusperät ovat sopusoinnussa yhdistyksen sääntöjen kanssa.

13 §

Näitä sääntöjä voidaan vuosikokouksessa muuttaa, jos muutosehdotukset ovat kokousilmoituksessa selvästi mainittu ja muutoksen puolesta annetaan vähintään ¼ kokouksen koko äänimäärästä.

14 §

Jos yhdistys purkautuu tai lakkautetaan, on sen jäljelle jääneet varat käytettävä yhdistyksen jälkimmäisen purkautumisesta päättävän kokouksen määräämällä tavalla maamme puistokulttuurin edistämiseksi.

Yhdistyksen purkamispäätös on tehtävä kahdessa yhdistyksen kokouksessa vähintään 4/5 enemmistöllä annetuista äänistä kummassakin kokouksessa ja kokousten väliajan on oltava vähintään yksi (1) kuukausi.

15 §

Muutoin noudatetaan voimassa olevaa yhdistyslain säännöksiä.

SUSANNA LAPPALAINEN

Kaupunginpuutarhurien Seura r.y.:n säännöt 30.8.2012**1 §**

Yhdistyksen nimi on Kaupunginpuutarhurien Seura r.y., kotipaikka Helsingin kaupunki ja toiminta-alue koko maa.

2 §

Yhdistyksen tarkoituksena on valvoa jäsentensä yleisiä ja yhteisiä etuja, työsuhdetta ja palkkausta koskevissa asioissa.

Lisäksi yhdistyksen tarkoituksena on puisto- ja maisemakulttuurin edistäminen järjestämällä sitä koskevia esitelmää, kursseja ja muita alaa koskevia tilaisuuksia.

Tarkoitustensa toteuttamiseksi yhdistys julkaisee toimintaansa koskevia tiedotuksia, järjestää kursseja ja opintopäiviä ja muita vastaavia tilaisuuksia sekä esityksiä ja aloitteita yhdistyksen toimialaan kuuluvista asioista.

Toimintansa rahoittamiseksi yhdistys voi kustantaa toimialaansa käsittelevää kirjallisuutta, pitää juhlia, kursseja, opintopäiviä ja muita vastaavia tilaisuuksia ja periä niistä maksuja. Yhdistyksellä on oikeus ottaa vastaan avustuksia ja lahjoituksia.

3 §

Yhdistyksen varsinaiseksi jäseniksi voidaan hyväksyä kuntien tai kuntien omistaman yhtiön puisto- ja viheralan johtavat tai vaativissa asiantuntijatehtävissä työskentelevät viran- ja toimenhaltijat, jotka haluavat edistää yhdistyksen toimintaa. Jäsenen hyväksyy hallitus kirjallisen anomuksen perusteella.

Uusi jäsen merkitään luetteloon suoritettuaan ensimmäisen jäsenmaksun ja muut yhdistyksen määräämät velvoitteet.

Yhdistyksen kunniajäseneksi vuosikokous voi hallituksen ehdotuksesta kutsua yhdistyksen tavoitteita ansiokkaasti edistäneitä henkilöitä ja pidetään eri luettelo.

Yhdistyksen varsinaisen jäsenen jäädessä eläkkeelle, siirretään hänet hallituksen päätöksellä vapaajäseneksi. Saavutetut jäsenoikeudet säilyvät.

4 §

Jäsen suorittaa yhdistykselle vuosikokouksen määräämän liittymis- ja jäsenmaksun. Kunniajäseneltä ja vapaajäseneltä ei peritä jäsenmaksua.

5 §

Jäsenen, joka haluaa erota yhdistyksestä, on ilmoitettava siitä kirjallisesti hallitukselle tai sen puheenjohtajalle taikka suullisesti yhdistyksen pöytäkirjan merkittävaksi. Tällöin hän vapautuu yhdistyksen jäsenyydestä seuraavan toimivuoden alusta.

Hallitus voi erottaa jäsenen, joka toimii vastoin yhdistyksen sääntöjä ja tarkoitusperiä tai laiminlyö velvollisuutensa yhdistystä kohtaan taikka eroaa kunnan tai sen omistaman yhtiön palveluksesta. Näin erotettu jäsen voi vedota erottamisesta yhdistyksen kokoukseen jättämällä asiasta kirjallisen esityksen hallitukselle kuukauden kuluessa erottamispäätöksestä tiedon saatuaan.

6 §

Yhdistyksen päätösvaltaa käyttää yhdistyksen kokous. Vuosikokous pidetään heinä-lokuun aikana. Yhdistyksen ylimääräinen kokous pidetään, milloin hallitus katsoo tarpeelliseksi tai milloin 1/10 yhdistyksen jäsenistä sitä kirjallisesti nimetyn asian käsittelyä varten hallitukselta pyytää. Yhdistyksen kokouksien tarkemman ajan ja paikan määrää hallitus.

Kutsu yhdistyksen kokouksiin on toimitettava jäsenille vähintään neljätoista (14) päivää ennen kokousta. Kokouskutsu ja muut tiedonannot lähetetään jäsenille kirjeitse. Kokous on päätösvaltainen, jos se on laillisesti koolle kutsuttu.

Yhdistyksen kokouksessa ovat puhevaltaisia kaikki jäsenet, mutta äänivaltaisia vain varsinaiset jäsenet, joilla kullakin on yksi ääni.

Käsiteltävät asiat ratkaistaan yhdistyksen kokouksessa yksinkertaisella ääntenemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa. Vaaleissa on käytettävä lippuäänestystä, jos yksikin saapuvilla oleva sitä vaatii.

7 §

Vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Valitaan kokouksen puheenjohtaja ja muut tarvittavat virkailijat.
2. Esitetään edellisen toiminta- ja tilivuoden toimintakertomus sekä tilintarkastajien lausunto.
3. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta sekä vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille.
4. Valitaan hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja kahdeksi seuraavaksi toimintavuodeksi sen mukaan kumpi on erovuorossa.
5. Valitaan hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle.
6. Valitaan kaksi (2) toiminnantarkastajaa ja heille varamiehet seuraavan tilivuoden tilejä tarkastamaan.
7. Valitaan yhdistyksen edustajat keskusliittoihin, joihin yhdistys jäsenenä kuuluu.
8. Määrätään liittymis- ja jäsenmaksun suuruus seuraavaksi toimintavuodeksi.
9. Käsitellään hallituksen ehdotus seuraavan toimintavuoden toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioksi
10. Käsitellään muut hallituksen tai yhdistyksen jäsenten esittämät asiat.

8 §

Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja kahdeksan jäsentä, joista yksi on varapuheenjohtaja. Puheenjohtaja ja hallituksen jäsenet valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenistä puolet eroaa vuosittain.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta, ja on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan lisäksi on kolme (3) jäsentä paikalla.

Hallitus valitsee keskuudestaan sihteerin ja varainhoitajan sekä muut tarpeelliset toimihenkilöt.

9 §

Hallituksen tehtävänä on:

1. Johtaa yhdistyksen toimintaa näiden sääntöjen ja yhdistyksen kokousten päätösten mukaisesti.
2. Käsitellä ja hoitaa yhdistyksen juoksevat asiat.
3. Edustaa yhdistystä.
4. Hoitaa yhdistyksen omaisuutta ja päättää yhdistyksen rahavarojen käytöstä ottamalla huomioon yhdistyksen kokousten tekemät päätökset.
5. Ottaa ja erottaa yhdistyksen jäsenet, kunniajäseniä lukuun ottamatta.
6. Huolehtia yhdistyksen kirjeenvaihdosta ja tilinpäätöksen laatimisesta tilivuositain.
7. Laatia toimintakertomus edelliseltä toimintavuodelta.
8. Laatia talousarvio ja toimintasuunnitelma seuraavaa tili- ja toimintavuotta varten.
9. Kutsua koolle yhdistyksen kokoukset ja
10. Valmistella kaikki yhdistyksen käsiteltäväksi tarkoitetut esitykset sekä antaa niistä lausuntonsa.

10 §

Yhdistyksen nimen kirjoittavat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri, aina kaksi yhdessä.

11 §

Yhdistyksen tili- ja toimintavuosi alkaa heinäkuun 1 päivänä ja päättyy kesäkuun 30 päivänä. Tilit ja muut hallintoa koskevat asiakirjat on luovutettava viimeistään kaksi viikkoa ennen vuosikokousta tilintarkastajille, joiden tulee antaa lausuntonsa tarkastuksesta hallitukselle viimeistään viikkoa ennen sanottua kokousta.

12 §

Yhdistys voi kuulua jäsenyhdistyksenä sellaisiin valtakunnallisiin ja kansainvälisiin järjestöihin, joiden tarkoitusperät ovat sopusoinnussa yhdistyksen sääntöjen kanssa.

13 §

Näitä sääntöjä voidaan vuosikokouksessa muuttaa, jos muutosehdotukset ovat kokousilmoituksessa selvästi mainittu ja muutoksen puolesta annetaan vähintään 3/4 kokouksen äänimäärästä.

14 §

Jos yhdistys purkautuu tai lakkautetaan, on sen jäljelle jääneet varat käytettävä yhdistyksen jälkimmäisen purkautumisesta päättävän kokouksen määräämällä tavalla maamme puistokulttuurin edistämiseksi.

15 §

Muutoin noudatetaan voimassa olevan yhdistyslain säännöksiä.

HANNA TALAKKA

KAUPUNGINPUUTARHURJEN SEURAN JULKAISUJA N:o 1

KAUPUNKIEMME PUISTOMÄÄRÄRAHAT vuonna 1935 ja 1937.

Lauri Saarela.

Huolimatta pohjoisesta maantieteellisestä asemastaan on kaikilla meidän kaupungeilla yleisiä puistoja ja istutuksia. Tätä nykyä on ainakin 22 kaupunkia palkanneet omaan puutarhurin johtamaan ja valvomaan istutustensa kunnossapitoa ja uusien perustamista. Niissä tapauksissa on tämä tehtävä annettu kaupungin rakennusmestareille, metsänhoidtajalle tai jollekin puikkavainnän kaupunkipuutarhurille.

Kaupungit ovat yhä poikkeusta lukuunottamatta, vuosittain merkinneet talousarvioonsa puistojen hoitoon ja uusien perustamiseen tarvittavat määrärahat. Talousarvioista kerättyjen tietojen perusteella saadaan tulokseksi, että vuodeksi 1935 kaupungit olivat varanneet istutuksia varten yhteensä 10,727,895 markkaa, vuodeksi 1937i hyvän joukon enemmän

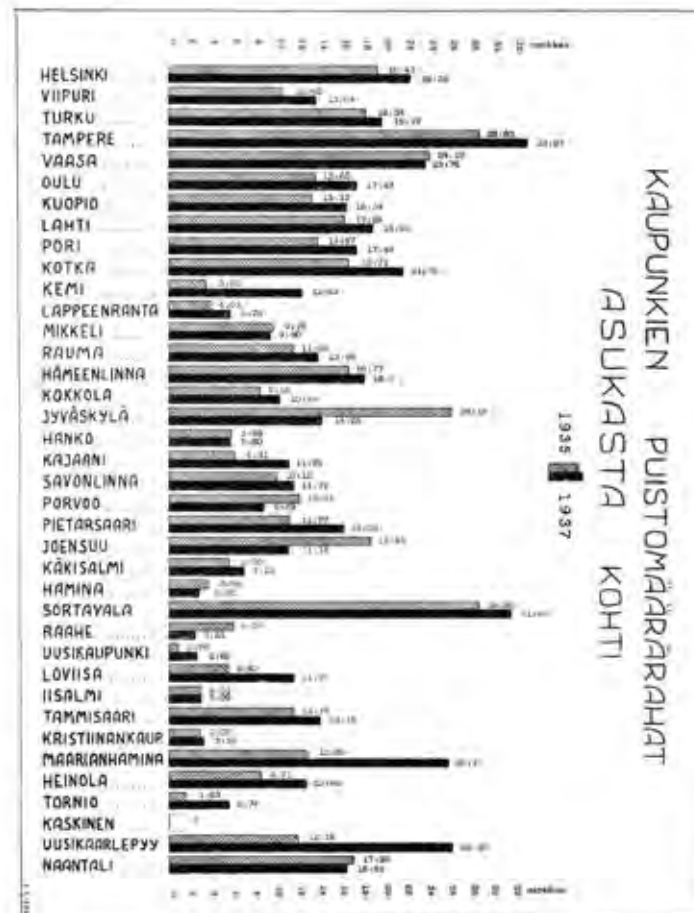
eli 12,331,531 markkaa ja viime vuodeksi 12,989,354 markkaa.

Ensi silmäyksellä summat tuntuvat ehkä suuriltakin. Puistomenot olivat kuitenkin vaatimattomat vähäs eli ainoastaan 0,80 % kokonaismenoista vuonna 1935 ja 0,78 % vuonna 1937. Kokonaismenojen kasvaessa hyvien vuosien tultua eivät puistomäärärahat ole jaksaneet edes täysin seurata mukana, puhumattakaan, että niiden prosenttiosuutta olisi kohotanut, kuten olisi syytä toivoa.

Verrattaessa vuoden 1935 ja 1937 puistomäärärahojen suhdetta asukasluvun saadaan uusien määritelmä vuonna keskiarvoksi Smk 14:95 ja jälleimmissenä vuonna Smk 14:14 kptalim kaupunkikunnassa edellisen vuoden ahuosa henjille kirjoitettun asokkaita kohti.

Kokkoyhdistyksen talousarvioon esitetyt puistomäärärahat vuonna 1935 ja 1937.

KAUPUNKIEN PUISTOMÄÄRÄRAHAT
ASUKASTA KOHTI

1935 1937

Kaupunkien puistomäärärahat vuonna 1935 ja 1937 verrattuna asukaslukun.

Kunta	Asukasluku: huhtikuun lopun mukaan		Talonarvion merkityt puistomäärärahat				Kaupunkien jäljeyttäminen m. perustana puistomäärä- rahat asuk- sa kohti	
	v. 1934	v. 1936	Kunnosajoto- ja uutis- työt yht.		Asiakasta kohti		v. 1935	v. 1937
			V. 1933 Smk.	V. 1937 Smk.	V. 1935 Smk.	V. 1937 Smk.		
1 Helsinki	221 524	230 394	4 305 864	5 138 800	19.43	22.39	5	6
2 Viipuri	70 355	71 411	747 272	974 070	10.62	13.64	21	19
3 Turku	54 795	54 724	1 000 890	1 083 000	18.24	19.79	7	8
4 Tampere	48 454	49 718	1 390 800	1 654 350	28.83	33.27	2	1
5 Vaasa	18 937	25 733	458 100	611 400	24.19	23.76	4	5
6 Lahti	20 351	22 009	351 973	417 098	17.29	18.95	8	9
7 Kuopio	21 480	21 335	285 228	352 883	13.32	16.94	14	14
8 Oulu	19 714	19 838	268 550	345 830	13.65	17.43	13	12
9 Kemi	18 063	19 627	63 500	236 500	3.51	12.43	33	21
10 Kotka	16 805	17 659	281 888	384 180	16.71	21.76	11	7
11 Pori	16 230	17 126	225 120	290 578	13.87	17.49	12	11
12 Lappeenranta	10 698	11 859	43 000	68 500	4.03	5.78	31	31
13 Mikkelä	9 583	9 741	93 624	62 624	9.70	6.50	23	27
14 Rovaniemi	8 218	8 364	10 285	116 780	11.59	13.90	19	18
15 Hämeenlinna	7 726	8 030	129 000	146 200	16.77	18.21	10	10
16 Kokkola	7 374	7 706	63 080	80 000	8.55	10.38	25	26
17 Jyväskylä	7 517	7 544	196 828	107 200	26.19	14.25	3	16
18 Hanko	7 487	7 416	44 000	43 000	5.88	5.80	28	30
19 Savonlinna	7 214	7 308	73 032	86 494	10.12	11.72	22	24
20 Porvoo	6 951	6 970	85 000	62 000	12.21	8.89	16	28
21 Naisianniemi	6 390	6 474	40 200	73 000	6.31	11.29	26	22
22 Pietarsaari	5 708	6 181	65 000	101 250	11.27	16.38	20	15
23 Joroinen	4 825	4 880	90 904	54 500	18.85	11.16	6	25
24 Sortavala	4 229	4 293	122 310	130 500	28.92	30.80	1	2
25 Heinola	3 453	4 123	12 600	12 000	3.65	2.91	32	36
26 Loviisa	3 540	3 667	20 000	43 000	5.63	11.73	30	23
27 Jämskä	3 517	3 588	41 300	50 800	11.74	14.16	14	17
28 Rääkkylä	2 644	3 262	15 200	24 920	5.70	7.12	29	29
29 Iisalmi	3 321	3 267	10 000	10 000	3.01	3.09	34	35
30 Uusikaupunki	3 124	3 156	3 000	5 500	0.96	2.69	37	37
31 Raase	2 888	3 135	17 500	11 000	6.06	3.51	27	34
32 Kristinankaupunki	2 502	2 517	7 500	8 500	3.00	3.38	35	34
33 Heinola	2 123	2 195	18 500	28 500	8.71	12.98	24	20
34 Mänttä-Vanhampi	2 002	2 140	25 000	56 000	12.60	26.17	15	4
35 Turku	1 843	1 917	3 000	11 000	1.63	5.74	36	32
36 Kaarina	1 574	1 632	—	—	—	—	—	—
37 Uusikaupunki	987	981	12 000	25 000	12.16	26.20	17	3
38 Nivala	810	781	14 000	13 000	17.28	16.65	9	13
Summa	655 002	682 434	10 727 804	12 989 334	442.63	523.22		
				Keskiverto	11.94	14.14		

1) Meroarvissa ei sisälly puistomäärärahoja.

Helsingin keskustaa. J. W. Stalinskaan puutarha- ja puistomäärärahoja vastaan.

erillisistä tarkoituksesta varainista varoista. Jossakin kaupungissa kuuluvat kaupungin puutarhurin hoitoon myös laiturit ja kellokamat viihtäville urheilukentänkin, mikä aiheellisesti kohottaa puistomenoja. Työväen palkat ja puistojen tarvittavien muiden, kuten ruokamallin ja hielkon, hinnat vaihtelevat eri paikkakunnilla aika paljon. Siitä johtuu, että samalla rahamäärällä voidaan kunnossapitää ja saada aikaan enemmän tai vähemmän riippuen eri hirttelejästä. Voitanee vielä mainita, että puistomäärärahat eivät aina kulu juuri täsmälleen. Niistä voi jonkin verran jäädi, mutta voidaan tarvitta vuden lopulla lisädiin. Puistomäärärahoissa kuvastuu kaikista luomimatta melkoisen selvästi tätä barettia.

3-4 mittiin avoimien kulkua täydetään toiseen-
kulkukäytölle.

mitä kunkin kaupungin määrävissä pureissa, sillä heistäpä asia etupäässä riippuu, osoitetaan yleisille, kaupungin kaunistaville puistoille ja istutuksille. Ilman riittäviä puistoja ja istutuksia ei nykyajan kaupunki ole mikään nykyaikainen kaupunki.

Hesperian esittämästä Hei-
slogista, Ahoineen totko nyt
valmisna istutuksena.

Jyväskylän keskustan puistomäärärahat vuonna 1935 ja 1937-julkaisu

Viipuri teknillisen oppilaitoksen puistot

Simulampi Lammer-hotellin edustalla Turussa

Tusikkolampun varjoilta käytävä Viipurissa

Käkösimen keskeyspuisto

Jyväskylän katedraalin puisto

Tampereen Aleksanterin
kirkonpuiston kukkatarhusta

JÄMSKILÄINEN
ARVI A. RAHISTO SUKUPUHE
WILHELMINEN
1911

Kaupunginpuutarhurien Seura ry:n hallitukset 1935-2014

Vuosi	Puheenjohtaja	Sihteeri	Varainhoitaja	Muut hallituksen jäsenet	Vuosi	Puheenjohtaja	Sihteeri	Varainhoitaja	Muut hallituksen jäsenet			
1935-1936	Johan Emil Aranko, Helsinki	Lauri Saarela, Helsinki/ Oulu	Lauri Saarela, Helsinki/ Oulu	Johan Konrad Kornman, Turku Eino Laaksonen, Viipuri/ Turku Veli Sorma, Hämeenlinna Uuno Järvinen, Kotka (vj) Juhani Tuuri, Helsinki (vj)	1952-1953	Viljo Tarko, Tampere	Aarre Piironen, Valkeakoski	Aarre Piironen, Valkeakoski	Otto Kautto, Kotka Erkki Kivivuori, Lahti Juhani Tuuri, Helsinki Erkki Saarinen, Hämeenlinna (vj) Bengt Schalin, Helsinki (vj)			
1936-1937				Johan Konrad Kornman, Turku Eino Laaksonen, Viipuri/ Turku Veli Sorma, Hämeenlinna Otto Hellman, Helsinki (vj) Juhani Tuuri, Helsinki (vj)	1953-1954							
1937-1938				Aarno Hellemaa, Turku Eino Laaksonen, Viipuri/ Turku Otto Hellman, Helsinki (vj) Juhani Tuuri, Helsinki (vj)	1954-1955							
1938-1939				Aarno Hellemaa, Turku Eino Laaksonen, Viipuri/ Turku Viljo Tarko, Tampere Otto Hellman, Helsinki (vj) Juhani Tuuri, Helsinki (vj)	1955-1956							
1939-1940				Aarno Hellemaa, Turku	Kaarlo Jokela, Hyvinkää (VR)					Kaarlo Jokela, Hyvinkää (VR)	Eino Laaksonen, Viipuri/ Turku Viljo Tarko, Tampere Otto Hellman, Helsinki (vj) Juhani Tuuri, Helsinki (vj)	1956-1957
1940-1941											Kaarlo Jokela, Hyvinkää (VR) Viljo Tarko, Tampere Otto Hellman, Helsinki (vj) Juhani Tuuri, Helsinki (vj)	1957-1958
1941-1942	1958-1959											
1942-1943	1959-1960											
1943-1944	1960-1961											
1944-1945	1961-1962											
1945-1946	1962-1963											
1946-1947	1963-1964											
1947-1948	1964-1965											
1948-1949	1965-1966	Erkki Kivivuori, Lahti	1965-1966			Erkki Kivivuori, Lahti	Otto Kautto, Kotka Juhani Tuuri, Helsinki Jonne Törmä, Helsinki Erkki Melaja, Hyvinkää (vj) Erkki Saarinen, Hämeenlinna (vj)					
1949-1950	1966-1967	Juhani Tuuri, Helsinki Jonne Törmä, Helsinki Erkki Melaja, Hyvinkää (vj) Erkki Saarinen, Hämeenlinna (vj)	1966-1967	Juhani Tuuri, Helsinki Jonne Törmä, Helsinki Erkki Melaja, Hyvinkää (vj) Erkki Saarinen, Hämeenlinna (vj)								
1950-1951	1967-1968	Juhani Tuuri, Helsinki Jonne Törmä, Helsinki Reino Toivonen, Oulu Hannes Kiviniemi, Jyväskylä (vj) Erkki Saarinen, Hämeenlinna (vj)	1967-1968	Juhani Tuuri, Helsinki Jonne Törmä, Helsinki Reino Toivonen, Oulu Hannes Kiviniemi, Jyväskylä (vj) Erkki Saarinen, Hämeenlinna (vj)								
1951-1952	Otto Kautto, Kotka Viljo Tarko, Tampere Juhani Tuuri, Helsinki (vj)											

Vuosi	Puheenjohtaja	Sihteeri	Varainhoitaja	Muut hallituksen jäsenet	Vuosi	Puheenjohtaja	Sihteeri	Varainhoitaja	Muut hallituksen jäsenet			
1968-1969	Aarre Piironen, Valkeakoski	Matti Virtanen, Pori	Kauko Aarnio, Tampere	Reino Toivonen, Oulu Jonne Törmä, Helsinki Hannes Kiviniemi, Jyväskylä (vj) Erkki Saarinen, Hämeenlinna (vj)	1991-1992	Pekka Jyränkö, Helsinki	Viljo Muuronen, Mikkeli	Erkki Oinonen, Kuopio	Rauno Hänninen, Kerava Heikki Laaksonen, Kotka Ahti Pakarinen, Tampere (vpj) Terhi Parkkali, Hyvinkää			
1969-1970									1992-1993			
1970-1971				Arvo Toivola, Lahti	Reino Toivonen, Oulu Jonne Törmä, Helsinki Gunnar Flakholm, Porvoo (vj) Hannes Kiviniemi, Jyväskylä (vj)				1993-1994			
1971-1972	Jonne Törmä, Helsinki	Pekka Jyränkö, Helsinki	Pertti Helminen, Mikkeli	Jonne Törmä, Helsinki Matti Virtanen, Pori Gunnar Flakholm, Porvoo (vj) Pertti Helminen, Mikkeli (vj)	1994-1995				Rauno Hänninen, Kerava Heikki Laaksonen, Kotka (kv) Ahti Pakarinen, Tampere (vpj) Tero Westerlund, Riihimäki			
1972-1973												
1973-1974						Jonne Törmä, Helsinki Gunnar Flakholm, Porvoo (vj) Pertti Helminen, Mikkeli (vj)	1995-1996	Heikki Laakso- nen, Kotka			Kai Ahmio, Joensuu Rauno Hänninen, Kerava Ahti Pakarinen, Tampere (vpj) Leena Tonteri, Espoo Sari Suomalainen (vj) Leila Grönholm (vj)	
1974-1975												
1975-1976	Arvo Toivola, Lahti	Pertti Helminen, Mikkeli	Matti Airola, Kouvola Antti Tuomi, Rauma Gunnar Flakholm, Porvoo (vj) Pertti Helminen, Mikkeli (vj)	Matti Airola, Kouvola Antti Tuomi, Rauma Gunnar Flakholm, Porvoo (vj) Pertti Helminen, Mikkeli (vj)	1996-1997			Leila Grönholm, Forssa	Kai Ahmio, Joensuu Rauno Hänninen, Kerava Ahti Pakarinen, Tampere (vpj) Leena Tonteri, Espoo Sari Suomalainen (vj) Mikko Koivistoinen (vj)			
1976-1977												
1977-1978												
1978-1979	Pertti Helminen, Mikkeli		Matti Airola, Kouvola	Gunnar Flakholm, Porvoo Arvo Toivola, Lahti Antti Tuomi, Rauma	1998-1999				Kai Ahmio, Joensuu Rauno Hänninen, Kerava Ahti Pakarinen, Tampere (vpj) Sari Suomalainen (vj) Mikko Koivistoinen (vj)			
1979-1980	Pekka Jyränkö, Helsinki	Ahti Pakarinen, Tampere	Erkki Oinonen, Kuopio	Gunnar Flakholm, Porvoo Pertti Helminen, Mikkeli Arvo Toivola, Lahti	1999-2000				Kai Ahmio, Joensuu Rauno Hänninen, Kerava Ahti Pakarinen, Tampere (vpj) Sari Suomalainen, Pirkkala (vs) Mikko Koivistoinen (vj) Hannu Ojanen (vj)			
1980-1981						Gunnar Flakholm, Porvoo Reijo-Hahkala, Forssa Arvo Toivola, Lahti	2000-2001				Kai Ahmio, Joensuu (vpj) Rauno Hänninen, Kerava Mikko Koivistoinen, Helsinki Hannu Ojanen, Seinäjoki Taina Penttilä (vj) Hannu Neuvonen (vj)	
1981-1982						Gunnar Flakholm, Porvoo Pertti Liitola, Raisio Arto Pulkkinen, Lappeenranta Arvo Toivola, Lahti	2001-2002	Viljo Muuronen, Mikkeli	Sari Suomalainen, Pirkkala			
1982-1983							2002-2003					
1983-1984												
1984-1985												
1985-1986												
1986-1987							Gunnar Flakholm, Porvoo Rauno Hänninen, Kerava Pertti Liitola, Raisio Arvo Toivola, Lahti (vpj)	2003-2004				Rauno Hänninen, Kerava Mikko Koivistoinen, Helsinki (vpj) Hannu Ojanen, Seinäjoki Taina Penttilä, Oulu Mikko Kaunisto (vj) Hannu Neuvonen (vj)
1987-1988												
1988-1989							Rauno Hänninen, Kerava Heikki Laaksonen, Kotka Pertti Liitola, Raisio Arvo Toivola, Lahti (vpj)					
1989-1990												
1990-1991												

Vuosi	Puheenjohtaja	Sihteeri	Varainhoitaja	Muut hallituksen jäsenet
2004-2005	Viljo Muuronen, Mikkeli	Sari Suomalainen, Pirkkala	Leila Grönholm, Forssa	Rauno Hänninen, Kerava Mikko Koivisto, Helsinki (vpj) Hannu Ojanen, Seinäjoki Taina Penttilä, Oulu Mikko Kaunisto (vj) Ismo Ahonen (vj)
2005-2006				Ismo Ahonen, Pori Mikko Kaunisto, Porvoo Mikko Koivisto, Helsinki (vpj) Timo Koski, Tampere Hannu Ojanen, Seinäjoki Taina Penttilä, Oulu
2006-2007				Ismo Ahonen, Pori Mikko Kaunisto, Porvoo Mikko Koivisto, Helsinki (vpj) Timo Koski, Tampere Hannu Ojanen, Seinäjoki Taina Penttilä, Oulu
2007-2008				Ismo Ahonen, Pori Mikko Koivisto, Helsinki Timo Koski, Tampere (vpj) Hannu Ojanen, Seinäjoki Satu Lehtonen, Helsinki Mirja Vääräniemi, Rovaniemi
2008-2009				Mari Helin, Turku Timo Koski, Tampere (vpj) Hannu Ojanen, Seinäjoki Satu Lehtonen, Helsinki Raimo K. Saarinen, Helsinki Mirja Vääräniemi, Rovaniemi
2009-2010	Timo Koski, Tampere			Mari Helin, Turku Kirsi Kujala, Lahti Viljo Muuronen, Mikkeli Hannu Ojanen, Seinäjoki (vpj) Raimo K. Saarinen, Helsinki Mirja Vääräniemi, Rovaniemi
2010-2011		Mari Helin, Turku		Pirjo Kosonen, Vantaa (vs) Kirsi Kujala, Lahti
2011-2012				Hannu Ojanen, Seinäjoki (vpj)
2012-2013				Viljo Muuronen, Mikkeli Raimo K. Saarinen, Helsinki Mirja Vääräniemi, Rovaniemi
2013-2015				Seppo Hiekkala, Kuopio Tapio Järvinen, Salo Pirjo Kosonen, Vantaa (vs) Satu Aatra, Helsinki Heikki Pulkkinen, Oulu Raimo K. Saarinen, Helsinki (vpj)

Lyhenteiden selitykset:
vpj = varapuheenjohtaja
vs = varasihteeri
vj = varajäsen
kv = kansainvälisistä asioista vastaava

Huom!
Vuoden 1978 sääntömuutoksen jälkeen seuran hallitukseen ei valittu varajäseniä vuoteen 1996 saakka. Sääntömuutos vuonna 2005 poisti varajäsenet ja hallituksen kuului puheenjohtajan lisäksi kahdeksan jäsentä.

SUSANNA LAPPALAINEN

Kaupunginpuutarhurien Seura ry:n puheenjohtajat

JOHAN EMIL ARANKO, HELSINKI (PUHEENJOHTAJANA 1935-1941)

Katso perustajajäsentien esittely sivulla 23.

AARNO HELLEMAA, TURKU (PUHEENJOHTAJANA 1941-1952)

Aarno Hellemaa (1891-1976) aloitti puutarha-alan uransa Lepaan puutarhaopiston kurssin suorittamisen jälkeen vuonna 2015 SOK:n Vaajakosken tehtaiden ylipuutarhurina. Vuonna 1922 hän siirtyi kansanopiston johtajaksi, mutta palasi puutarha-alan pariin jo vuonna 1925, jolloin hän aloitti puutarhuri-tilanhoitajana Mäntsälässä. Vuonna 1927 hän siirtyi Helsinkiin Kumpulan siirtolapuutarhurin puutarhuriksi. Siitä Hellemaa eteni VR:n ylipuutarhurin virkaan. VR:n työtaivalta kesti vuoteen 1937, jolloin hänet valittiin Turun kaupunginpuutarhuriksi. Tässä virassa hän jatkoi eläkeikänsä saakka.

VILJO TARCO, TAMPERE (PUHEENJOHTAJANA 1952-1965)

Viljo Tarko (1907-1965) syntyi Turussa. Hän opiskeli Lepaan puutarhaopistossa ja jäi valmistuttuaan vuonna 1929 oppilaitoksen lasinalaisviljelysten hoitajaksi. Vuonna 1935 hän siirtyi Kemiin puisto- ja hautausmaapuutarhuriksi. Tampereen kaupunginpuutarhurin virkaan hän siirtyi pari vuotta myöhemmin. Tampereella Tarko työskenteli kuolemaansa saakka. Virkatyönsä ohella Tarko oli mukana Puutarhaliiton hallituksessa jäsenenä vuodesta 1946 ja puheenjohtajana vuodesta 1961. Lisäksi hän toimi Tampereen puutarhaseuran johtokunnan jäsenenä vuodesta 1937 ja puheenjohtajana 1947-1957. Puutarhaneuvoksen arvo Tarkolle myönnettiin vuonna 1963.

ERKKI KIVIVUORI, LAHTI (PUHEENJOHTAJANA 1965-1968)

Erkki Kivivuori (1904-1991) syntyi Tarvasjoella. Hän suoritti Otavan puutarhurikoulun vuonna 1926 ja Lepaan puutarhaopiston vuonna 1939. Ennen sotaa hän ehti toimia puutarhurina Kuusankoskella, Jyväskylässä ja Harjun puutarhakoululla. Vuonna 1941 hän aloitti konsulenttina Puutarhaliitossa, mutta joutui sotaan kolmeksi vuodeksi. Vuonna 1946 hänet valittiin Mikkelin kaupunginpuutarhuriksi. Vuonna 1951 hän siirtyi vastaavaan virkaan Lahteen, jossa hän palveli eläkkeelle saakka eli vuoteen 1967 asti. Virkansa ohella Kivivuori hoiti luottamustehtäviä, kuten Lahden puutarhaseuran ja Hortonomien Yhdistyksen puheenjohtajan tehtäviä. Lisäksi hän oli Puutarhaliiton hallituksen jäsen ja puheenjohtaja. Kivivuori kutsuttiinkin edellä mainittujen yhdistysten kunniajäseniksi. Puutarhaneuvoksen arvo hänelle myönnettiin vuonna 1966.

AARRE PIIROINEN, VALKEAKOSKI (PUHEENJOHTAJANA 1968-1971)

(1922-2003) syntyi Polvijärvellä. Valmistuttuaan Lepaalta hortonomiksi vuonna 1948 hänet valittiin Valkeakosken vuotta aiemmin perustettuun kaupunginpuutarhurin virkaan. Täysin uudessa virassa hänellä oli hyvät mahdollisuudet kehittää Valkeakosken puistoja ja niiden istutuksia. Piironen työn jälki näkyikin kaikkialla kaupungin puistoissa.

JONNE TÖRMÄ, HELSINKI (PUHEENJOHTAJANA 1971-1975)

Jonne Törmä (1916-1975) valmistui agronomiksi vuonna 1945 Helsingin yliopiston maatalousmetsätieteellisestä tiedekunnasta. Seuraavana vuonna hänet nimitettiin Puutarhaliiton toiminnanjohtajaksi. Vuonna 1952 Törmä jatkoi opintojaan Kööpenhaminan maatalouskorkeakoulus-

sa, missä hän suoritti puutarhatieteiden kandidaatintutkinnon. Vuosina 1955-1957 hän toimi maatilahallituksen puutarhanhoidon vt. tarkastajana. Näistä tehtävistä hän siirtyi Helsingin kaupunginpuutarhuriksi.

ARVO TOIVOLA, LAHTI (PUHEENJOHTAJANA 1975-1978)

Arvo Toivola (1929-) syntyi Alastaron pitäjässä. Lepaan puutarhurikoulusta hän valmistui vuonna 1955, jonka jälkeen hän toimi Harvialan taimitarhan ja Lännpää & Lyyvaara Oy:n palveluksessa. Hortonomiksi hän opiskeli Lepaalla vuosina 1959-1960. Hortonomiopintojen jälkeen työura urkeni Tapiolan asunosaatiössä ja vuosina 1962-1964 Seinäjoen kaupunginpuutarhurina. Vuonna 1964 hänet valittiin ensin Lahden apulaiskaupunginvirkaan ja vuonna 1967 kaupunginpuutarhurin virkaan. Toivola on ollut aktiivinen järjestötoimija. Suuren ja arvokkaan työn hän teki Kaupunginpuutarhurien seuran erilaisten tilastotietojen kokoajana.

PERTTI HELMINEN, MIKKELI (PUHEENJOHTAJANA 1978-1979)

Pertti Helminen (1938-) valmistui hortonomiksi vuonna 1964. Opintojen jälkeen hän toimi Porin apulaiskaupunginpuutarhurina ja vuonna 1969 hän siirtyi Mikkelin kaupunginpuutarhurin virkaan. Helminen toimi aktiivisesti Kaupunginpuutarhurien seuran jäsenten palkkauksiin liittyvissä asioissa kunnallisvirkamiesliitossa. Hän on toiminut myös Mikkelin Kotipuutarhayhdistyksen puheenjohtajana.

PEKKA JYRÄNKÖ, HELSINKI (PUHEENJOHTAJANA 1979-1995)

Pekka Jyränkö (1933-1995) oli syntyperäinen helsinkiläinen. Hän valmistui hortonomiksi vuonna 1958. Valmistumisen jälkeen, lukuun ottamatta 1960-luvun alun lyhyttä jaksoa opettajana, hän toimi Helsingin puistotoimen eri tehtävissä päätyen vuonna 1979 kaupunginpuutarhurin virkaan. Jyränkö oli puutarha-alan aktiivinen monitoimimies osallistuen alan kehittämiseen ja järjestötoimintaan niin paikallisella kuin valtakunnallisellakin tasolla. Hän toimi muun muassa Puutarhaliiton edustajiston varapuheenjohtajana ja Lepaan puutarhaoppilaitoksen johtokunnan puheenjohtajana. Kaupunginpuutarhurien Seuraa hän luotsasi ensin sihteerinä ja sitten puheenjohtajana yhteensä 24 vuotta.

HEIKKI LAAKSONEN, KOTKA (PUHEENJOHTAJANA 1995-2001)

Heikki Laaksonen syntyi Kotkassa vuonna 1955. Ylioppilastutkinnon jälkeen hän työskenteli Yhdysvalloissa alan yritysissä ja opiskeli ohessa maisema-arkkitehtuuria West Virginian yliopistossa. Suomeen palattuun hän jatkoi opintoja Lepaalla. Valmistuttuaan vuonna 1981 suunnitteluhortonomiksi hän työskenteli Oslolla kivirakennustöissä. Laaksonen tunnetaan kiven ja kasvillisuuden taitavana käsittelijänä ja materiaalien yhdistäjänä. Kansainvälinen tausta ja kielitaito edesauttoivat Laaksonen luomaan suhteita muiden maiden kollegoihin. Merkittävä saavutus oli pohjoismaisten sisarseurojen kanssa solmittu yhteistyösopimus. Seuran puheenjohtajaksi Laaksonen kasvoi toimimalla seuran hallituksessa samanaikaisesti, kun loi virkamiesuraansa. Kotkan kaupunginpuutarhuriksi hänet nimitettiin vuonna 1983. Hänen aikanaan Kotka on noussut Suomen valovoimaisimmaksi puistokaupungiksi. Viimeisin valtakunnallinen saavutus on Kotkan saama kansallisen kaupunkipuiston status. Ulospäin suuntautuvan ja markkinoinnin

taitavan Heikki Laaksosen tuoma hyöty on koettu niin Kaupunginpuutarhurien Seurassa kuin Kotkassa. Laaksosen on tunnettu kirjoittaja ja esiintyjä, jolla on tapana esittää asiat kyseenalaisuuden ja kriittisesti - mutta tarjoten myös ratkaisuja. Laaksosen mukaan suomalaisessa ympäristösuunnittelussa hukataan usein luovuus ja mahdollisuudet ja tyydytään rohkeuden puuttuessa standardiratkaisuihin. Voidaan todeta, että Kotkan teot puhuvat puolestaan ja ne toimivat esikuvana muille kaupungeille ja organisaatioille. Hallitusvuosia on Heikki Laaksoselle kertynyt kaikkiaan kuusitoista Kaupunginpuutarhurien Seurassa ja kuusi Puutarhaliiton hallituksessa. Lukuisten muiden aikaisempien ja myöhempien arvonimien lisäksi Heikki Laaksoselle on myönnetty puutarhaneuvoksen arvonimi vuonna 2009.

VILJO MUURONEN, MIKKELI (PUHEENJOHTAJANA 2001-2009)

Viljo Muuronen syntyi Mikkeliissä vuonna 1950. Ylioppilaaksi tultuaan hän opiskeli Lepaalla, joka tuli tutuksi ensin puutarhurikouluna ja myöhemmin puutarhaopistona. Hän valmistui hortonomiksi vuonna 1974 ja suoritti AMK-tutkinnon vuonna 2007. Muuronen täydensi opintojaan kahteen otteeseen Saksassa. Ennen puutarhaopistoa hän työskenteli Waiblingenin kaupungissa yksityisessä suunnittelu- ja viherrakentamisyhtiössä ja myöhemmin kävi Wiesbadenissa opiskelemassa maisema-arkkitehtuuria ja jätehuoltoa. Kaupunginpuutarhurina Mikkeliissä hän on toiminut vuodesta 1988. Työn ohessa hän on ehtinyt toimia myös pääluottamusmiehenä. Muuronen urapolku Kaupunginpuutarhurien Seurassa alkoi seuran sihteerin vaativassa tehtävässä vuonna 1991. Siitä hän siirtyi luotsaamaan seuraa puheenjohtajana vuonna 2001, jota pestiä kesti aina vuoteen 2009. Muuronen jatkoi seuran kansainvälistymiskehitystä, mutta ei unohtanut vähäisintäkään kuntaa Suomessa. Esimerkkinä siitä oli seuran kurssitoiminnan levittäminen ympäri maata ja huolehtiminen siitä, että koko Suomi on seuran hallituksessa mahdollisimman hyvin alueellisesti edustettuna. Muuronen aikana kehitettiin alueellisia yhteydenpitoryhmiä, jotka toimivat koulutus- ja keskusteluareenoina. Puistokulttuurin moniottelijana Viljo Muuronen on panostanut mittavasti puistojen ja vihreyden merkitykseen ihmisten hyvinvoinnille. Hän on voimakkaasti panostanut kotikaupunkinsa kehittämiseen varsinkin Kenkäveron-Mikkeli-puiston-Kaihunharjun alueen hankkeissa. Viljo Muuronen ei ole tyytynyt vain Kaupunginpuutarhurien Seuran johtamiseen, vaan hänen tarmoaan on riittänyt valtakunnan rajojen sisällä Viherympäristöliiton hallituksen varapuheenjohtajana vuosina 2005-2013 ja rajojen ulkopuolella IFPRA Euroopan puheenjohtajana 2009-2012. Seuran ja Viherympäristöliiton toiminta oli saumatonta vuorovaikuttamista. Kaupunginpuutarhurien Seuran puheenjohtajana Viljo Muuronen tunsu suurta huolta ja vastuuta koko viheralaa koskettavasta ja luotsaavasta kattojärjestöstä. Ansiostaan alan hyväksi tehdystä työstä Viljo Muuronella on lukuisia ansiomerkkejä ja hänelle myönnettiin puutarhaneuvoksen arvonimi vuonna 2007.

TIMO KOSKI, TAMPERE (PUHEENJOHTAJANA 2009-)

Timo Koski syntyi Tampereella vuonna 1968. Hän valmistui hortonomiksi Lepaalta vuonna 1996 suoritettuaan ennen sitä Ahlmannin ammattiopiston viljelijän tutkinnon vuonna 1992. Valmistumisen jälkeen hän on työskennellyt Tampereen kaupungin puistoyksikön palveluksessa eri tehtävissä vuoteen 2004 asti ja organisaation muutoksen jälkeen Tampereen kaupungin kaupunkiympäristön kehittämisen yksikössä rakennuttajahortonomina vuoteen 2007 asti ja sen

jälkeen Tampereen kaupunginpuutarhurina. Työuransa aikana Timo Koski on osallistunut Tampereen ensimmäisen viheralueohjelman jalkauttamiseen, keskustapuistojen systemaattiseen kehittämiseen ja kunnostusohjelman läpivientiin sekä viherpalveluohjelmien laatimiseen sekä niiden toteuttamiseen. Timo Koski on osallistunut aktiivisesti viheralan kehittämiseen ja järjestötoimintaan niin paikallisella kuin valtakunnallisellakin tasolla. Hän on toiminut muun Kaupunginpuutarhurien seuran hallituksessa vuodesta 2005 alkaen, Viherympäristöliiton hallituksessa vuodesta 2009 alkaen aluksi varajäsenenä ja vuodesta 2012 alkaen varsinaisena jäsenenä. Puutarhaliiton hallituksessa hän on toiminut vuodesta 2012 alkaen. Tampereen puutarhaseuran hallituksen jäsen ja varainhoitaja Koski oli vuosina 1996-2005. Puutarhaliiton hopeisen ansiomerkkin Timo Koski sai vuonna 1996 ja Vihervuoden mitalin vuonna 2008.

LÄHTEET

- Koivistoinen, M. 2014a. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
Koivistoinen, M. 2014b. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.
Perttula, A. (toim.). 1985. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. 1935-1985.
Saarinen, R. K. 2015. Seuran historiikkia varten kootut muistiinpanot.

HANNA TARKKA

Kaupunginpuutarhurien Seura ry:n kunniajäsenet

ONNI KARSTEN, TAMPERE (KUTSUTTU KUNNIAJÄSENEKSI 1954)

Onni Karsten (1868-1958) oli syntyisin Mustialan Tammelan pitäjältä. Hän oli perinteinen pitkänlinja puutarhuri, joka hankki osaamisensa käytännön töissä. Oppikoulun jälkeen hän hakeutui puutarha-alan harjoittelijaksi eri puolille Suomea. Hän työskenteli myös Pietarissa Ellersin puutarhalla. Pietarista palattuaan Karsten toimi Harjun maanviljelyskoulun kasviopin ja puutarhahoidon opettajana. Vuonna 1897 hänet valittiin Tampereen kaupunginpuutarhuriksi. Tätä tointa hän hoiti neljä vuosikymmentä. Karsten toimi myös Tampereella vuonna 1897 perustetun Puutarha-lehden avustajana alusta lähtien. Vuosina 1912-1925 hän toimi lehden päätoimittajana.

LAURI SAARELA, OULU (KUTSUTTU KUNNIAJÄSENEKSI 1958)

Katso perustajajäsenten esittely sivulla 23.

KALLE ÄIJÄLÄ, OULU (KUTSUTTU KUNNIAJÄSENEKSI 1960)

Kalle Äijälä (1887-1970) oli kotoisin Hausjärveltä. Hän opiskeli Niittylahden puutarhurikoulussa 1910-1912 ja Lepaan puutarhaopistossa 1915-1916. Valmistuttuaan puutarhurikoulusta hän jäi hoitamaan oppilaitoksen veistonopettajan ja puutarhurin tehtäviä. Ennen Lepaan opintoja hän toimi myös Oulun apulaiskaupunginpuutarhurina. Opistopintojen jälkeen hänet valittiin vuonna 1917 Oulun kaupunginpuutarhuriksi. Virkansa ohella hänen osaamistaan hyödynnettiin myös laajemmin koko Pohjois-Suomen alueella. Osaamista lisäsivät lukuisat ulkomaan opintomatkat. Äijälä työskentelin muun muassa vuonna 1922 Tukholman kaupungilla.

ERKKI KIVIVUORI, LAHTI (KUTSUTTU KUNNIAPUHEENJOHTAJAKSI 1968)

Katso puheenjohtajien esittely sivulla 148.

JUHANI TUURI, HELSINKI (KUTSUTTU KUNNIAJÄSENEKSI 1968)

Katso perustajajäsenten esittely sivulla 23.

AARNE PIIROINEN, VALKEAKOSKI (KUTSUTTU KUNNIAJÄSENEKSI 1985)

Katso puheenjohtajien esittely sivulla 148.

ARVO TOIVOLA, LAHTI (KUTSUTTU KUNNIAJÄSENEKSI 1991)

Katso puheenjohtajien esittely sivulla 148.

MATTI VIRTANEN, PORI (KUTSUTTU KUNNIAJÄSENEKSI 1991)

Matti Virtanen (1927-2010) toimi Porin kaupungin kaupunginpuutarhurina vuosina 1964-1990. Sitä aiemmin hän toimi Porissa apulaiskaupunginpuutarhurin virassa vuodesta 1958. Virtasen toimikautena porilaisten puistojen pinta-ala lähes kaksinkertaistui, ja Kirjurinluodon kehittäminen ja varsinainen rakentaminen pääsi käyntiin 1966. Omakotineuvonta, erilaiset pihakilpailut ja talkoot yhteistyössä kaupunginosien omakotiyhdistysten kanssa tulivat mukaan Virtasen aikana puistotoimen toimenkuvaan. Valtakunnallisena Vihervuonna 1985 Porille myönnettiin Vihreä kaupunki-mitali, mikä oli tunnustus puistotoimelle ja samalla myös kaupunginpuutarhuri Matti Virtaselle, jonka johdolla on Poria merkittävästi viherretty. Ansoistaan kaupungin luonnon hy-

väksi Virtaselle myönnettiin vuonna 1986 Pori-palkinto. Satakunnan puutarhaseuran puheenjohtajana hän oli 1965-1977, ja hänet valittiin seuran kunniapuheenjohtajaksi 1982. Matti Virtanen sai työuransa ansioista Puutarhaliiton kultaisen ansiomerkin, Satakunnan puutarhaseuran viirin, Suomen luonnonsuojeluliiton hopeisen ansiomerkin ja Pori seuran ansioviirin.

ERKKI LAURILA, HATTULA (KUTSUTTU KUNNIAJÄSENEKSI 1991)

Erkki Laurila on syntynyt 1928 Vanajassa. Ylioppilaaksi hän kirjoitti 1947 Hämeenlinnan Lyseosta. Opintojaan hän jatkoi Helsingin yliopistossa valmistuen Maatalous- ja metsätieteiden kandidaatiksi ja agronomiksi 1952. Työuransa hän on tehnyt alan koulutuksen parissa: ensin maatalousopettajana Vakka-Suomen maamieskoulussa 1954-1955, ja sen jälkeen lähes 40 vuotta kestäneen uran Lepaan puutarhaoppilaitoksessa. Vuonna 1972 hänet valittiin Lepaan rehtoriksi, jossa tehtävässä Laurila toimi eläkkeelle pääsyyn sakka eli vuoteen 1991. Laurila on toiminut Kauppapuutarhaliiton Etelä-Hämeen piirin puheenjohtajana ja Kauppapuutarhaliiton hallintoneuvoston jäsenenä vuosina 1967-1988, Puutarhaliiton edustajiston varapuheenjohtajana 1970-1972 ja puheenjohtajana 1973-1991. Vuonna 1978 hänelle myönnettiin Puutarhaliiton kultainen ansiomerkki. Puutarhaneuvoksen arvonimen hän sai vuonna 1984. Puutarhaliiton kunniapuheenjohtajaksi hänet kutsuttiin vuonna 1995.

GUNNAR FLAKHOLM, PORVOO (KUTSUTTU KUNNIAJÄSENEKSI 1992)

Gunnar Flakholm (1930-) on syntynyt Vöyrin kunnasta. Hän valmistui puutarhuriksi Turun Kupittaan ruotsinkielisestä puutarhurikoulusta 1954. Lisäopintoja hän suoritti Norjan maatalouskorkeakoulussa vuoden ajan. Flakholm palasi Suomeen työskennellen neljä vuotta A.E. Teflundin kauppapuutarhalla Porvoossa. Opinnot jatkuivat Lepaan puutarhaopistossa, josta hän valmistui hortonomiksi vuonna 1960. Flakholm toimi opettajana Turun Kupittaan puutarhurikoulussa viisi vuotta ja auskultoi puutarhaopettajaksi Järvenpään maatalousopistossa. Vuonna 1966 hänet valittiin Porvoon kaupunginpuutarhuriksi, josta virasta hän jäi eläkkeelle vuonna 1989. Flakholm oli Kaupunginpuutarhurien Seuran hallituksessa yhdeksän vuoden ajan. Tuolloin pohjoismaisen yhteistyö oli tiivistä matkusteluineen, josta Flakholm kantoi suuren vastuun kielitaitoisena viheralan ammattilaisena, muun muassa pohjoismaisen ruususeura vieraili Porvoossa. Borgå Trädgårdsförening - Porvoon Puutarhayhdistyksen hallituksessa hän oli 24 vuotta, järjestäen pihakilpailuja yli 30 vuoden ajan. Lisäksi Flakholm toimi ruotsinkielisen puutarhaliiton hallituksessa 17 vuoden ajan.

PEKKA JYRÄNKÖ, HELSINKI (KUTSUTTU KUNNIAPUHEENJOHTAJAKSI 1995)

Katso puheenjohtajien esittely sivulla 148.

AHTI PAKARINEN, TAMPERE (KUTSUTTU KUNNIAJÄSENEKSI 2002)

Ahti Pakarinen on syntynyt Rautalammilla vuonna 1942. Ajan mukaisesti ennen puutarhurikouluun menoaan hän teki käytännön harjoittelun kauppapuutarhoilla ja taimistoilla. Puutarhuriksi hän valmistui Lepaalta vuonna 1965, jonka jälkeen hän oli töissä Porin kaupungilla neljän vuoden ajan. Pakarinen valmistui hortonomiksi Lepaalta vuonna 1971, jonka jälkeen hän teki pitkän työuransa Tampereen kaupungin palveluksessa. Hän toimi suunnittelijana vuosina 1971-1974,

jona aikana muun muassa Hatanpään Arboretum sai alkunsa. Työpäällikkönä hän toimi vuoteen 1979 ja apulaiskaupunginpuutarhurina vuoteen 1989 asti. Tämän jälkeen hän toimi kaupunginpuutarhurina ja puistopäällikkönä yli kymmenen vuoden ajan, eläkkeelle siirtymiseensä asti. Pakarinen toimi koko työuransa ajan lukuisissa luottamustehtävissä. Tampereen puutarhaseurassa hän oli puheenjohtajana vuosina 1978-1990 ja on ollut kunniajäsenenä vuodesta 1996. Kaupunginpuutarhurien seuraan hän liittyi vuonna 1974 ja toimi yhdistyksen sihteerinä vuosina 1979-1991. Puutarhaliiton hallituksessa hän oli vuosina 1979-1995. Pakariselle on toiminnastaan viheralan hyväksi myönnetty Puutarhaliiton hopeinen ansiomerkki vuonna 1976 ja kultainen vuonna 1992. Vihervuoden Vihreä kaupunki -mitalin hän sai vuonna 1995.

VILJO MUURONEN, MIKKELI (KUTSUTTU KUNNIAJÄSENEKSI 2013)

Katso puheenjohtajien esittely sivulla 149.

HEIKKI LAAKSONEN; KOTKA (KUTSUTTU KUNNIAJÄSENEKSI 2013)

Katso puheenjohtajien esittely sivulla 148.

ERKKI OINONEN, KUOPIO (KUTSUTTU KUNNIAJÄSENEKSI 20XX)

Erkki Oinonen on työskennellyt Kuopion kaupungin palveluksessa puistotyöntekijänä, puutarhurina, puistopuutarhurina, suunnitteluhortonomina ja kaupunginpuutarhurina vuosina 1974–2014. Oinonen on virkansa ohella hoitanut myös lukuisia luottamustehtäviä omalla alallaan ja muissa julkisissa ja yksityisissä yhteisöissä. Kaupunginpuutarhurina vuosina 1983–2014 Oinonen on vaikuttanut merkittävästi voimakkaasti kasvaneen Kuopion kaupungin asuin ympäristön viihtyisyyteen ja vetovoimaisuuteen toteuttaen kaupungin omana työnä uusien kaupunginosien, kuten Petosen ja Saaristokaupungin kaupunkipuistoja ja viheralueita. Lisäksi hän on vienyt läpi merkittäviä vanhojen alueiden puistosaneerauksia sekä määrätietoisesti sopeuttanut Kuopion viherpalveluja kaupungin talousarviotavoitteisiin. Oinosen johtama Kuopion kaupungin teknisen viraston puistotoimisto on saanut toiminnastaan useita valtakunnallisia tunnustuksia, kuten Vuoden ympäristörakenne -kunniamaininta Valkeisenpuiston suunnittelusta ja rakentamisesta sekä Leikin pääkaupunki -tunnustus leikki- ja lähiliikuntapaikkaolosuhteiden kehittämistä. Lisäksi Oinonen on valittu vuoden talvipuutarhuriksi puistojen talvikäytön kehittäjänä.

LÄHTEET

Hiekkala, S. 2015. Seuran historiikka varten kootut muistiinpanot.
Kaunisto, M. 2015. Seuran historiikka varten kootut muistiinpanot.
Kohvakka, P. n.d. Matti Virtasen esittely.
Perttula, A. (toim.). 1985. Kaupunginpuutarhurien Seura r.y. 1935-1985.
Puutarhaneuvos Erkki Laurila 70 vuotta. 1998. Puutarha&Kauppa-lehti.

HANNA TALAKKA

Kaupunginpuutarhurien Seura ry:n jäsenten saamat huomionsoitukset**PUUTARHANEUVOKSEN ARVONIMI**

Viljo Tarko, Tampere (1963)
Erkki Kivivuori, Lahti (1966)
Erkki Laurila, Hattula (1984, Puutarhaliiton kunniapuheenjohtaja 1995)
Pekka Jyränkö, Helsinki (1990)
Rauno Hänninen, Kerava (1999)
Viljo Muuronen, Mikkeli (2007)
Heikki Laaksonen, Kotka (2009)

PUUTARHALIITON KULTAINEN ANSIOMERKKI

Erkki Laurila, Lepaa (1978)
Arvo Toivola, Lahti (1979)
Pekka Saarinen, Orivesi (1980)
Matti Airola, Kouvola (1986)
Gunnar Flakholm, Porvoo (1991)
Ahti Pakarinen, Tampere (1992)
Juhani Nylund, Pori (1994)
Rauno Hänninen, Kerava (1996)
Reijo Huppunen, Tampere (1999)
Erkki Oinonen, Kuopio (2000)
Kai Ahmio, Joensuu (2002)
Juhani Ramberg, Harjavalta (2003)
Arto Pulkkinen, Lappeenranta (2004)
Heikki Laaksonen, Kotka (2005)
Viljo Muuronen, Mikkeli (2005)
Mikko Koivistoinen, Helsinki (2008)
Hannu Ojanen, Seinäjoki (2008)
Terhi Parkkali-Reskola, Hyvinkää (2013)
Leila Grönholm, Forssa (2013)

PUUTARHALIITON HOPEINEN ANSIOMERKKI

Arvo Toivola, Lahti (1968)
Kauko Aarnio, Tampere (1971)
Gunnar Flakholm, Porvoo (1971)
Juhani Moisio, Pori (1971)
Kai Ahmio, Joensuu (1975)
Pekka Uotinen, Hämeenlinna (1975)
Reijo Huppunen, Tampere (1976)
Ahti Pakarinen, Tampere (1976)
Juhani Nylund, Pori (1979)
Rauno Hänninen, Kerava (1981)
Lauri Laine, Turku (1981)
Matti Airola, Kouvola (1985)
Martti Heikkinen, Valkeakoski (1985)
Petti Liitola, Raisio (1985)
Arto Pulkkinen, Lappeenranta (1985)
Jaakko Räikkönen, Rauma (1986)
Jarmo Ahonen, Helsinki (1987)
Veijo Marin, Pori (1989)
Erkki Oinonen, Kuopio (1989)
Heikki Laaksonen, Kotka (1990)
Pekka Markkula, Helsinki (1991)
Juhani Ramberg, Harjavalta (1991)
Sirkka-Liisa Sikiö, Jyväskylä (1991)
Viljo Muuronen, Mikkeli (1995)
Hannu Neuvonen, Seinäjoki (1995)
Terhi Parkkali-Reskola, Hyvinkää (1995)
Aili Tamminen, Lapua (1995)
Tero Westerlund, Riihimäki (1995)
Heikki Kukkola, Oulu (1997)
Mikko Koivistoinen, Helsinki (1998)
Seija Säkkinen, Rovaniemi (1999)
Urho Tirri, Nokia (2002)
Gunilla Törnblom, Loviisa (2002)
Hannu Neuvonen, Lahti (2003)
Keijo Pakarinen, Varkaus (2003)
Taina Penttilä, Oulu (2003)
Matti Haikkakoski, Imatra (2005)
Mikko Kaunisto, Porvoo (2006)
Timo Koski, Tampere (2006)
Teemu Kylmäkoski (2006)

Satu Lehtonen (2006)
Eero Simola, Janakkala (2010)
Pirjo Kosonen, Vantaa (2013)
Mari Helin, Turku (2013)
Pekka Larinmäki, Jämsä (2013)
Raimo K. Saarinen, Helsinki (2013)
Mirja Vääräniemi, Rovaniemi (2013)

Kaupunginpuutarhurien Seura ry:n jäsenmäärän kehittyminen vuosina 1935-2014

Vuosi	Varsinaiset jäsenet	Vapaa jäsenet	Kunniajäsenet	Yhteensä
1935	-	-	-	16
1945	-	-	-	44
1955	60	2	1	63
1965	45	7	1	53
1975	60	15	2	77
1985	75	19	2	96
1986	80	20	1	103
1987	83	21	2	107
1988	86	21	1	109
1989	88	20	1	110
1990	89	23	1	114
1991	91	23	1	115
1992	94	22	4	120
1993	98	19	5	122
1994	105	20	5	130
1995	102	29	5	136
1996	102	29	5	137
1997	105	29	5	139
1998	107	30	5	142
1999	109	30	5	144
2000	112	30	5	147
2001	112	32	5	149
2002	112	32	5	152
2003	112	32	6	155
2004	113	40	6	159
2005	114	38	6	158
2006	121	39	7	167
2007	125	38	7	170
2008	125	37	7	169
2009	125	37	7	169
2010	126	47	7	177
2011	129	47	7	183
2012	123	58	7	188
2013	131	59	7	190
2014	131	61	8	192

Julkisissa organisaatioissa työskentelevät Kaupunginpuutarhurien Seura ry:n jäsenet vuonna 2014**Akaan kaupunki**

vihersuunnittelija Helin Laine
kaupunginpuutarhuri Mikko Metsärinta

Alavuden kaupunki

vastaava puistotyönjohtaja
Hannu Matikainen

Destia Oy

Elina Ekroos

Espoon Kaupunkitekniikka

vihertyöpäällikkö Oili Drammeh
vihertuotantopäällikkö Pentti Hakkarainen
vihertyöpäällikkö Anne Mannermaa
vihertyöpäällikkö Merja Myyry
kaupunginpuutarhuri Merja Pöyhiä
vihertyöpäällikkö Catherine Valtonen

Euran kunta

kunnanpuutarhuri Mauri Peltonen

Forssan kaupunki

kaupunginpuutarhuri Leila Grönholm

Haminan kaupunki

kaupunginpuutarhuri Veikko Lahtela
kunnanpuutarhuri Jouko Mäkinen
vihertyönjohtaja Anne Repo

Hankasalmen kunta

kunnanpuutarhuri Arto Gustafsson

Harjavallan kaupunki

toimialajohtaja Juhani Ramberg

Helsingin kaupunki

projektinjohtaja Jarmo Ahonen
projektipäällikkö Hannu Airola
projektipäällikkö Katriina Arrakoski
puistovastaava Pekka Engblom
maisema-arkkitehti Jyri Hirsimäki

toimistopäällikkö Silja Hyvärinen
maisema-arkkitehti Maria Karisto
projektinjohtaja Ritva Keko
maisema-arkkitehti Kaisa Kiljunen-Siirola
vastaava työnjohtaja Kim Rossi
kaupungininsinööri Raimo K Saarinen
suunnitteluasiantuntija Satu Tegel
osastopäällikkö Osmo Torvinen

Helsingin satama

suunnittelupäällikkö Satu Aatra

Hyvinkään kaupunki

kaupunginpuutarhuri
Terhi Parkkali-Reskola

Hämeenlinna/ LinnanInfra -liikelaitos

toimitusjohtaja Timo Tuomola

Iisalmen kaupunki

puistotyönjohtaja Aaro Väänänen

Ikaalisten kaupunki

kaupunginpuutarhuri Mikko Ahokas

Janakkalan kunta

kunnanpuutarhuri Eero Simola

Joensuun kaupunki

kaupunginpuutarhuri Ari Tolvanen

Jyväskylän kaupunki

kaupunginpuutarhuri Vesa Lehtinen
rakennuttajahortonomi Leena Rapo
ylläpitohortonomi Tarja Ylitalo

Jämsän kaupunki

kaupunginpuutarhuri Pekka Larinmäki

Kaarinan kaupunki

suunnitteluhortonomi Sirkka Laitinen
kaupunginpuutarhuri Ossi Vesalainen

Kajaanin kaupunki

vihersuunnittelija Sirpa Sievers

Kalajoen kaupunki

kaupunginpuutarhuri Jukka Stolp

Kangasalan kunta

kunnanpuutarhuri Jari Järvinen

Kankaanpään kaupunki

kaupunginpuutarhuri Ilpo Möttönen

Keravan kaupunki

kaupunginpuutarhuri Kari Hirvensalo

Kirkkonummen kunta

kunnanpuutarhuri Hans-Eric Sjöblom

Kotkan kaupunki

kaupunginpuutarhuri Heikki Laaksonen
vihertyöpäällikkö Ari Väisänen

Kouvolan kaupunki

suunnitteluhortonomi Jouni Dahlman
rakennuspäällikkö Matti Toivonen

Kuopion kaupunki

suunnitteluhortonomi Kari Huttunen
apulaiskaupunginpuutarhuri
Hannele Kauppinen
suunnitteluhortonomi Sirpa Nieminen

Kuopion Kuntatekniikkaliikelaitos

toimitusjohtaja Seppo Hiekkala
ylläpitopäällikkö Saku Kekäläinen
kaupunginpuutarhuri Matti Nikoskelainen
kunnossapitosuunnittelija Mauno Vauhkonen

Lahden kaupunki

apulaiskaupunginpuutarhuri Kirsi Kujala
kaupunginpuutarhuri Hannu Neuvonen

Lappeenrannan kaupunki

kaupunginpuutarhuri Hannu Tolonen

Lapuan kaupunki

kaupunginpuutarhuri Raija Talvitie

Laukaan kunta

kunnanpuutarhuri Kalevi Lahtonen

Lempäälän kunta

kunnanpuutarhuri Kari Laamanen

Leppävirran kunta

kunnanpuutarhuri Jouko Kaipainen

Lohjan kaupunki

kaupunginpuutarhuri Markku Hakalahti

Loviisan kaupunki

kaupunginpuutarhuri Anna- Riitta Pohjola
lupasihteeri Gunilla Törnblom

Maarianhaminan kaupunki

kaupunginpuutarhuri Anne Nordblom

Mikkelin kaupunki

vihertyöpäällikkö Timo Kumpulainen
kaupunginpuutarhuri Viljo Muuronen

Muhoksen kunta

kunnanpuutarhuri Eeva-Liisa Rauhiö

Nivalan kaupunki

kaupunginpuutarhuri Liisa Junttila

Nokian kaupunki

kaupunginpuutarhuri Jyrki Lehtimäki

Nurmijärven kunta

kunnanpuutarhuri Tapio Peltonen

Oriveden kaupunki

kaupunginpuutarhuri Asseri Rannikko

Oulun kaupunki

kaupunginpuutarhuri Heikki Pulkkinen

Oulun tekninen liikelaitos

työpäällikkö Heikki Kukkola

Outokummun kaupunki

kaupunginpuutarhuri Seija Hirvonen

Paraisten kaupunki

kaupunginpuutarhuri Heidi Suominen

Pieksämäen kaupunki

kaupunginpuutarhuri Irja Enkenberg
kaupunginpuutarhuri Jorma Savolainen

Pietarsaaren kaupunki

kaupunginpuutarhuri Jan-Ole Bäck

Pirkkalan kunta

kunnanpuutarhuri Miia Terämä

Porin kaupunki

kaupunginpuutarhuri Ismo Ahonen
viherhoitopäällikkö Veijo Marin
piiripuutarhuri Esa Rouvali

Porvoon kaupunki

kaupunginpuutarhuri Mikko Kaunisto

Raision kaupunki

kaupunginpuutarhuri Olli Punta

Rauman kaupunki

viheraluepäällikkö Kustaa Elsilä
kaupunginpuutarhuri Mari Pohjalainen

Riihimäen kaupunki

kaupunginpuutarhuri Tero Westerlund

Rovaniemen kaupunki

puistomestari Kyllikki Jääskeläinen
vastaava työnjohtaja Seija Säkkinen
kaupunginpuutarhuri Mirja Vääräniemi

Salon kaupunki

viheraluepäällikkö Tapio Järvinen
viheraluesuunnittelija Matti Nikander

Sastamalan kaupunki

kaupunginpuutarhuri Reijo Saari

Savonlinnan kaupunki

kaupunginpuutarhuri Raili Aurava

Seinäjoen kaupunki

vihertyöpäällikkö Kari Kankaanpää
kaupunginpuutarhuri Hannu Ojanen

Sipoon kunta

puutarhuri Mari Kosonen

Suonenjoen kaupunki

kaupunginpuutarhuri Heli Kanninen

Tampereen kaupunki

kaupunginpuutarhuri Timo Koski
rakennuttajahortonomi Petri Kujala
rakennuttajahortonomi Teemu Kylmäkoski
rakennuttajahortonomi Janne Syrjä

Turun kaupunki

ylläpitopäällikkö Mari Helin
vastaava rakennuttaja Anna-Kaisa Kaukola
vastaava rakennuttaja Mika Pitkänen

Tyrnävän kunta

ympäristörakennusmestari
Kyösti Isopahkala

Ulvilan kaupunki

kaupunginpuutarhuri Mirja Hussi

Vaasan kaupunki

viheraluesuunnittelija Leila Roininen

Valkeakosken kaupunki

kaupunginpuutarhuri Kari Järventausta

Vantaan kaupunki

vastaava puutarhuri Esa Karhu
viherkunnossapitopäällikkö Pirjo Kosonen
puistopäällikkö Aino Leino
projektipäällikkö Seija Tulonen
kaupungininsinööri Henry Westlin

Varkauden kaupunki

kaupunginpuutarhuri Timo Kinanen

Vihdin kunta

työpäällikkö Teuvo Vessman

Ylöjärven kaupunki

puutarhuri Kimmo Jokela

Äänekosken kaupunki

kaupunginpuutarhuri Tiina Nejlík

Kaupunginpuutarhurien Seura ry:n kesäluentopäivät 1935-2014

1936	Turku
1937	Helsinki-Loviisa-Porvoo-Karhula-Kotka
1938	Tampere
1939	Viipuri-Lappeenranta
1940	Ei järjestetty
1941	Ei järjestetty
1942	Ei Järjestetty
1943	Ei järjestetty
1944	Ei järjestetty
1945	Hyvinkää-Hämeenlinna-Lepaa
1946	Pori-Rauma
1947	Lahti-Jyväskylä
1948	Pietarsaari-Kokkola-Oulu-Kemi-Tornio
1949	Kouvola-Mikkeli-Kuopio
1950	Turku-Naantali-Tukholma-Upsala
1951	Joensuu-Varkaus
1952	Helsinki
1953	Vaasa
1954	Tampere
1955	Kotka-Karhula
1956	Lahti (tästä lähtien seuran vuosikokous on järjestetty kesäluentopäivien yhteydessä)
1957	Lappeenranta-Imatra-Savonlinna
1958	Oulu
1959	Kouvola
1960	Helsinki
1961	Riihimäki-Hyvinkää
1962	Jyväskylä
1963	Turku-Naantali
1964	Kokkola
1965	Helsinki
1966	Lahti (1. pohjoismainen puistokongressi Kööpenhaminassa)
1967	Hämeenlinna
1968	Tampere
1969	Pori-Rauma (2. pohjoismainen puistokongressi Tukholmassa)
1970	Oulu
1971	Kotka-Karhula
1972	Kuopio
1973	Helsinki (3. pohjoismainen puistokongressi)
1974	Maarianhamina
1975	Mikkeli
1976	Turku (4. pohjoismainen puistokongressi Oslossa)
1977	Kouvola

1978	Lahti
1979	Tampere
1980	Vaasa (5. pohjoismainen puistokongressi Ålborgissa)
1981	Varkaus
1982	Pori
1983	Valkeakoski (6. pohjoismainen puistokongressi Göteborgissa)
1984	Oulu
1985	Helsinki
1986	Rovaniemi
1987	Turku (7. pohjoismainen puistokongressi)
1988	Kuopio
1989	Joensuu
1990	Lahti
1991	Lappeenranta (8. pohjoismainen puistokongressi Lillehammerissa)
1992	Rauma
1993	Kouvola
1994	Pietarsaari (9. pohjoismainen puistokongressi Vejlessä)
1995	Helsinki
1996	Järvenpää
1997	- (10. pohjoismainen puistokongressi Kalmarissa)
1998	Mikkeli
1999	Oulu
2000	Kotka
2001	Tampere (11. pohjoismainen puistokongressi)
2002	Seinäjoki
2003	Espoo
2004	Rovaniemi
2005	Lahti (12. pohjoismainen puistokongressi Odensessa)
2006	Jyväskylä
2007	Porvoo
2008	Pori
2009	Varkaus
2010	Turku (13. pohjoismainen puistokongressi Oslossa)
2011	Vantaa
2012	Kajaani-Sotkamo
2013	Hyvinkää
2014	Salo (14. pohjoismainen puistokongressi Malmössä)
2015	Turku

Odense Deklarationen

Nordisk Parkkongress Tätortsnära friluftsliv i Norden
26 augusti 2005-08-29

Parkförvaltare, friluftsförbund och forskare i Norden, har hållit en konferens den 24-28 augusti 2005 i Odense.

Stadens gröna resurser har varit i fokus för konferensen, till fröjd för ögat, till rekreativ glädje och som resultat av planeringen är de gröna områdena i staden några av de värden som ger livslust och glädje i vardagen.

Med Odense Deklarationen vill arrangörerna samt deltagarna på konferensen delge politikerna i de nordiska länderna nedanstående gemensamma budskap.

Planläggning:

- Den kommunala planläggningen bör sträva efter att det blir flera och bättre gröna områden i städerna och att de existerande områdena förvaltas med omsorg.
- Lokala friluftslivs- och miljöorganisationer bör aktivt engageras i arbetet med att utveckla de offentliga gröna områdena.
- Forskningen bör fokusera på hur den gröna förvaltningen bättre kan integreras i den kommunala planläggningen, till gagn för en helhetsorienterad stadsplanering.

Utbildning – hälsa:

- Skolor bör uppmuntras till, och stötts i, att skapa möjlighet för uteundervisning.
- Institutioner för såväl barn som äldre bör engageras i stadens gröna områden, då det gäller de vardagliga friluftslivet och naturaktiviteterna. Detta gäller upplevelser både i närmiljön, i skolan och i de större naturområdena.
- Forskning bör fortsätta dokumentera och vidareutveckla vetskapen om användandet av de gröna områdenas betydelse för befolkningens mentala och fysiska hälsa.

Tillgänglighet:

- Rekreativa arealer i och utanför staden bör vara lättillgängliga och öppna för många olika aktiviteter och målgrupper. Ingen bör ha längre än 5 minuters promenad till ett grönområde.
- Lokala friluftslivs- och miljöorganisationer bör aktivt engageras i arbetet att göra de gröna områden i närheten av bebyggelse inbjudande för rörelse, lek, motion och friluftsliv samt att de har ett rikt och varierat naturinnehåll.
- Forskningen bör fokusera på hur stadens många administrativa och fysiska barriärer kan brytas, för att skapa sammanhängande och lätt tillgängliga arealer.

Ekonomi:

- Det bör vara en samhällsuppgift att säkerställa medel till utveckling och förbättring av existerande grönområden samt uppehållsarealer i staden.
- Vi önskar alltid att föra en dialog med beslutsfattarna vad gäller visioner, mål och medel för en sådan utveckling.

På deltagarnas vägnar har Odense Deklarationen accepteras av:

se nästa sida →

Odense Deklarationen

Nordisk Parkkongress Tätortsnära friluftsliv i Norden
26 augusti 2005-08-29

Förvaltare:

Stads- og KommunePartnerforeningen, Danmark

Ordförande Peter Bjørn Jensen

Landslaget for Park og Idrett, Norge

Ordförande Sissel Lerum

Föreningen Sveriges Stadsträdgårdsmästare

Ordförande Edit Ugari

The Organisation for Municipal Park Commissioners (S.A.M.G.U.S)

(Samtök garvykju- og umhverfisstjóra sveitarfélaga)

Ordförande Þorólfur Jónsson

The Finnish Association of Municipal Supervisors of Parks and Grounds,

Wiljo Muuronen, (Kaupunginpuhaturien Seura ry, KPS)

Friluftsförbund:

Friluftsrådet, Danmark

Vice ordförande Kirsten Nielsen

Friluftsförbund i Samverkan, FRISAM, Sverige

Ordförande Eva Bjernudd

Friluftslivets Fellesorganisasjon, FRIFO, Norge

Vice ordförande Kari Fagermås

Friluftsrådets Landsforbund, FL, Norge

Generalsekreterare Morten Dåsnes

Suomen Latu – Central Association for Recreational Sports and Outdoor Activities

Generalsekreterare Tuomo Jantunen

Avdelningschef Matti Hirvonen

Friluftsexpert Olli Ojala

Ulkolulutoorumi – Friluftsförbund

Ordförande Ilkka Vuori

Sekreterare Matti Hirvonen

Ländvernd - Icelandic Environmental Association

Ordförande Björgdóttir Þorsteinsdóttir

Forskare:

Thomas B. Randrup

Professor in Urban greening and Park Management

Royal Veterinary and Agricultural university, Denmark

Bengt Persson

Adjungerad professor i Park Management

Swedish University of Agricultural Sciences, Sweden

Kine Halvorsen-Thoren

Professor in Landscape Architecture

Nowegian university of life Sciences

Läsa Tyrvaäinen

Professor in Forest Recreation and Tourism

Finnish Forest Research Institute

Vuonna 1935 kokoontuivat eri kaupunkien edustajat Helsingin kaupunginpuutarhalle perustamaan Kaupunginpuutarhurien Seuraa. Noista ajoista viherala on kehittynyt huiman harppauksen eteenpäin. Moni asia on muuttunut, mutta vuosikymmenten aikana on myös syntynyt pysyviä arvoja. Yksi näistä on yhä kaupungistuvamman kansakuntamme kiintymys ympäristöön ja puistoihin. Puistojen merkitys kaupunkikuvassa sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin luomisessa kasvaa ja vahvistuu. Kaupunginpuutarhurien Seuran jäsenten työ on monipuolistunut, mutta perustehtävänä on olla mukana toteuttamassa kuntalaisille hyvinvoinnin paikkoja niin kauniiden maisemien kuin aktiviteetti paikkojenkin osalta.

Kaupunginpuutarhurien Seuran 80-vuotisesta taipaleesta koottu historiikki 'Kaupunginpuutarhurit 80 vuotta kaupunkivihreän puolesta' valottaa seuran toimintaa ja esittelee sen jäsenten aikaansaannoksia kotikunnissaan. Toivotamme miellyttäviä ja muistorikkaita hetkiä historiikkiin parissa!

KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURA RY

